Grecu Dan-Simion

Plecați de acasă...

...jurnale de călătorie

Vol. II

Grecu Dan-Simion

PLECAȚI DE ACASĂ....

...JURNALE DE CĂLĂTORIE

Volumul II

Deva
2024

Tehnoredactare computerizată:
Grecu Dan Simion
Lucrare editată în regie proprie

Ediție online

Volumul conține peste **1.330 fotografii** color, toate realizate de autor. Calitatea lor poate varia în timp, în funcție de aparatul folosit (Fujifilm Finepix S5700 până în octombrie 2009, Nikon D90 între noiembrie 2009 – august 2021, Nikon D7500 din septembrie 2021) dar și de condițiile momentului (instantanee prinse în zile aglomerate de vizite, fără timp de pregătire sau aplicare a unor tehnici speciale).

Contact:
damirro@yahoo.com

Drum de acces din parcare la castelul Roncolo / Runkelstein (Italia de Nord)

Foto copertă: vârful Matterhorn văzut de la Lago Bleu, Italia (*14 septembrie 2013*)

Ed. 1.0. Septembrie 2024

Cuvânt înainte

Am ajuns la al doilea volum al „Jurnalelor de călătorie...”... după cum am scris deja, primele texte – concepute sub forma unor scurte reportaje însoțite de cele mai reprezentative fotografii din respectivele excursii -, le-am scris în 2015, fiind postate sub pseudonim pe o pagină timișoreană de turism, „Ghiduri turistice”. Chiar dacă această inițiativă a ținut doar vreun an, am realizat că punerea pe hârtie a acestor experiențe merită efortul de sintetizare a informației și de selecție a fotografiilor, din mai multe puncte de vedere: în primul rând de a păstra în memoria personală toate acele detalii, care altfel poate s-ar estompa cu timpul și de a extrage ce e mai valoros din zecile de mii de clișee adunate în mulți ani (selecție care să fie salvată pentru viitor sub o formă sau alta). În al doilea rând de a oferi sau reaminti familiei detalii asupra excursiilor pe care le-am efectuat împreună. În al treilea rând de a oferi urmașilor (dacă îi va interesa vreodată) câteva secvențe din viața noastră. Și, nu în ultimul rând, de a oferi eventual celor ce citesc ocazional aceste pagini, idei și informații gata prelucrate și încercate, posibil de a fi folosite pentru propriile lor excursii.

În aceste excursii, noi căutăm în primul rând vestigiile și locurile istorice și în al doilea rând natura. Așadar veți găsi în interiorul acestor volume doar multă **istorie**, multe palate și castele (cu interioare specifice diferitelor secole trecute), cetăți, ruine antice, catedrale, site-uri arheologice și militare, cazemate, fortificații, sate și orașe vechi, câte ceva din spectacolul **naturii**, însoțite de fotografii **reprezentative** pentru majoritatea obiectivelor descrise. Multe din acestea vor fi poate în afara rutelor turistice tradiționale, încurajând astfel libera inițiativă și explorarea, căutând autenticitatea în detrimentul clișeelor snobismului. De aceea, **nu** veți găsi în aceste pagini evenimente culturale, artistice, sportive, zăcut la plajă, baie, scufundări, animale, safari, orașe și arhitectură modernă, zgârie-nori, resorturi luxoase sau lâncezeala pachetelor *all-inclusive*.

Pentru a înțelege pe deplin cele citite, ar mai fi nevoie de câteva *materiale ajutătoare*, pe care am decis să nu le includ aici, pentru a nu mări și complica prea mult textul, dar pe care le voi face probabil într-un viitor incert sub forma unor broșuri-anexă la volume. În esență acestea se referă la:

- în cazul localităților: hărți stradale ale zonelor centrale, istorice, pentru a putea identifica traseele urmate și a localiza diversele imagini fotografice pe teren;
- în cazul castelelor, cetăților, palatelor: schița clădirilor, pe care poate fi identificat traseul vizitei. Cea mai modernă și utilă formă de orientare în aceste cazuri este fotografia din dronă a ansamblului arhitectonic (mai ales în cazul cetăților și castelelor mai mult sau mai puțin ruinate); din păcate, este puțin probabil să mai pot asimila și această tehnică, astfel că fotografiile aeriene vor trebui accesate din alte surse. Acolo unde fotografiatul în interior era permis, am inclus imagini din cele mai reprezentative încăperi, suficiente pentru a decide dacă un obiectiv este sau nu de interes pentru cititor. Acolo unde fotografiatul în interior a fost interzis, va fi nevoie să se apeleze la albume sau la site-urile respectivelor obiective.

Excursiile nu sunt prezentate cronologic și, fiind de cele mai multe ori transfrontaliere, sunt uneori trunchiate, fiind nevoie de obicei să alcătuiesc trasee virtuale în cadrul aceleiași regiuni sau țări, pe baza experiențelor din mai multe călătorii diferite. Pentru memoria noastră mai ales, am trecut cu culoare roșie data la care vizita unui anumit oraș sau regiune a avut loc, astfel că informațiile sunt valabile strict raportate la respectivele date.

Deva, septembrie 2024

Cuprins

20. Germania: orașul Goslar.

(Land Niedersachsen, Landkreis Goslar).

Situat la 70 km sud-est de Hanovra, la poalele munților Harz, orașul medieval **Goslar** (28 August 2015) este înscris pe *World Heritage List UNESCO*. Atracția turistică gravitează în jurul a trei obiective: Palatul Imperial, Orașul Vechi și minele din muntele Rammelsberg. Să le cunoaștem acum pe primele două (mina, care a funcționat continuu timp de 1000 ani, până în 1988, n-am vizitat-o, așa că rămâne pe altă dată):

La câțiva pași de Palatul Imperial *Kaiserpfalz*, se află cea mai mare parcare din oraș, de aceea vizita celor care ajung cu mașina începe în mod normal de aici.

Trecem de poarta fostei Catedrale Imperiale *Domvorhalle*, și urcăm panta spre principala clădire a Palatului Imperial, *Kaiserhaus*.

Foto 20.01.
Goslar
Domvorhalle (cca. 1200), este singurul element care a mai rămas din Catedrala Imperială, demolată la 1820

Vizita în interior e liberă (fără ghid), iar principala atracție este imensa Sală a Cavalerilor *Kaisersaal*, a cărei pereți și tavan au fost bogat pictate între 1879-1897 cu scene ilustrând istoria națională germană până la Unificarea din 1871 *(Foto 20.02)*. Se mai vizitează Capela *St. Ulrich* și un mic muzeu

Foto 20.02.
Goslar
Fotografia în interiorul *Kaiserhaus* nu e permisă, astfel că aici aveți doar o privire parțială a *Kaisersaal*

Foto 20.03.
Goslar: *Kaiserpfalz,* văzută dinspre fosta poziția a Catedralei (unde se află acum o mare parcare), cu *Kaiserhaus* în dreapta și Capela în stânga

Foto 20.04.
Goslar: Capela *St. Ulrich.*

Foto 20.05.
Goslar: Vedere a *Kaiserhaus,* cu cei 54 x 18 metri ai săi fiind cea mai mare clădire non-religioasă a timpului său (construită între 1040-1050 !!, reconstruită la 1879). Întregul etaj e ocupat de *Kaisersaal*.

Coborâm panta spre parcare, de unde începe explorarea Orașului Vechi, excelent păstrat.

Foto 20.06.
Goslar
În fața Palatului sunt statuile ecvestre ale împăraților Barbarossa și Wilhelm I (1900-1901), iar în fundal se vede una dintre multele replici ale Leilor din Brunswick (*Braunschweiger Löwe*).

Din dreptul Porticului Domului, o luăm pe *Hoher Weg* spre piața veche. Lăsăm în stânga *Amtsgericht*, și putem intra în curtea interioară a *Grosses Heiliges Kreuz*, care adăpostește azi ateliere de artizanat și un cămin de bătrâni. Spre dreapta, mai vedem o moară pe canalul *Abzucht* și fosta școală reală.

Foto 20.07.
Goslar
Construit inițial în 1254 ca spital pentru pelerini, *Grosses Heiliges Kreuz* este cea mai veche construcție civilă păstrată în Germania

Foto 20.08.
Goslar
Turnurile *Marktkirche* și strada *Stoben* văzute de pe podul peste *Abzucht* din dreptul căminului de bătrâni al *Heiliges Kreuz*.

Foto 20.09.
Goslar
Are aspectul unui monument impunător, dar a fost doar una dintre școlile orașului (de la începutul sec. XIX): *Realschule Hoher Weg*. Închisă în 2015, va fi transformată în hotel

Ajungem imediat în inima orașului vechi, care este evident Piața, *Marktplatz*. O mărginesc clădiri istorice, cum sunt Primăria veche (*Rathaus*, unde nu trebuie să ratați – cum am făcut noi – minunata sală *Huldigungssaal* și capela Trinității) sau Hotelul *Kaiserworth*.

Foto 20.10.
Goslar
Vedere nocturnă a Hotelului *Kaiserworth* (1494)

Foto 20.11.
Goslar
Primăria gotică (*gotischen Rathaus*) cu fântâna pieții (*Marktbrunnen*)

Foto 20.12.
Goslar
Primăria gotică și
Hotelul Kaiserworth

Foto 20.13.
Goslar
Marktbrunnen și
clădiri din *Marktplatz*

Foto 20.14.
Goslar
Clădire medievală, la
ieșirea din Piață spre
strada
Fleischscharren

La câțiva pași de Piață se ridică turnurile asimetrice al Bisericii luterane, menționată de la 1151 (*Marktkirche*), o copie la scară redusă a fostei Catedrale Imperiale.

Foto 20.15.
Goslar
Marktkirche St. Cosmas und Damian (turnul nordic este accesibil pentru panoramă)

Ajunși în dreptul turnurilor, să aruncăm o privire la două clădiri istorice ale orașului: *Brusttuch* și *Bäckergildehaus*.

Foto 20.16.
Goslar
Brusttuch (Casa Eșarfă), construită pe un mic lot triunghiular, este una dintre cele mai frumoase case aristocratice din oraș.

Foto 20.17.
Goslar
Bäckergildehaus (Casa Breslei Brutarilor), a fost construită la 1501, cu etajul de lemn adăugat la 1557.

Ocolim în continuare biserica, pentru a intra în *Marktstrasse*, o stradă mărginită de clădiri medievale excelent păstrate. Câțiva pași mai departe, ajungem la fosta zonă comercială *Schuhhof*, azi o încântătoare și liniștită piață.

Foto 20.18.
Goslar
Clădiri vechi la colțul dintre *Marktstrasse* (în stânga) și *Schuhhof* (dreapta)

În funcție de timpul aflat la dispoziție, rătăcirile pe străduțele care iradiază din Piață pot oferi descoperiri plăcute. Noi am încercat pe *Münzerstrasse* (pe lângă *Hotel Alte Münze*), ajungând pe *Schilderstrasse*... Veți vedea mai jos că merită.

Foto 20.19.
Goslar
Piața *Schuhhof* văzută înspre *Marktstrasse*. În spate, turnurile *Marktkirche*

Foto 20.20.
Goslar
Clădiri tradiționale pe *Schilderstrasse*

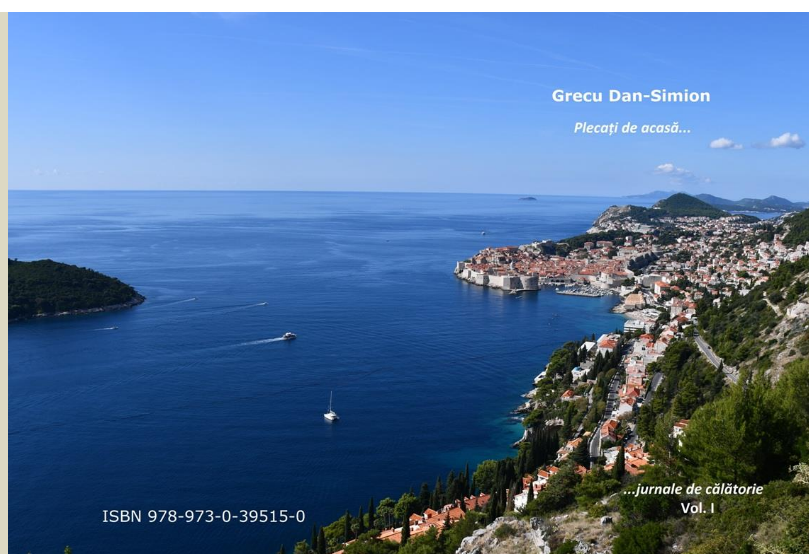

Foto 20.21.
Goslar
Tot pe *Schilderstrasse* se găsește și liceul *Ratsgymnasium*, menționat la 1528, existent în această formă din 1888, una dintre cele mai vechi școli din Niedersachsen

Foto 20.22.
Goslar
Leneșii au la dispoziție și un trenuleț turistic. Aici în fața altor clădiri tradiționale, la stația *Jakobikirchhof*, peste drum de *Ratsgymnasium*. Întreaga stradă *Jakobistrasse* este mărginită de locuințe medievale.

Pentru a explora Goslar-ul, o singură zi este cu siguranță insuficientă. Mai merită văzute *Breites Tor*, *Achtermanntor* și *Rosentor* (câteva din porțile orașului), *Frankenberger Kirche* cu piața înconjurătoare, casa familiei Siemens (1693), *Hirtenhaus* (1582), *Zwinger*, canalul *Abzucht* și multe, multe străzi, muzee și clădiri...

Primul volum din *Jurnale*... a apărut în anul 2023

21. Austria: şoseaua panoramică Großglockner Hochalpenstraße.

(Landuri Salzburg / Kärnten).

Deschisă circulaţiei în 1935, cu o elevaţie maximă de 2504 metri, şoseaua alpină cu taxă **Grossglockner** (14 iulie 2013) este una dintre rutele care merită să-i fie dedicată cel puţin o zi întreagă (obligatoriu senină!). Noi am parcurs-o plecând din Zell am See (aşadar din landul Salzburg), de unde, la câţiva kilometri am intrat pe şoseaua transalpină (numită oficial B107) în dreptul satului Bruck. Am trecut prin *Fusch* şi pe lângă *Wildpark Ferleiten*, pentru a ajunge la poarta de taxare (biletul de o zi era 35 euro pentru o maşină), de unde începe traseul turistic propriu-zis. Pe dreapta apare panorama piscurilor de peste 3000 metri, *Hoher Tenn* 3368 metri, *Grosses Wiesbachhorn* 3564 metri... Pe măsură ce drumul urcă, din loc în loc sunt amenajate puncte de informare, expoziţii, locuri de joacă şi excursii (la 1620, 1850 metri), serpentinele sunt încă în pădure, peisajul este deocamdată de tip montan obişnuit. Nu oprim, ştiind că sunt lucruri mai interesante de văzut; după ce trecem pe lângă *Wilfried-Haslauer-Haus* (sau *Haus Alpine Naturschau*, muzeu alpin la 2260 metri), piesajul începe să devină spectaculos, parcurgem în serpentine largi un imens gol alpin *Oberes Naßfeld* şi, cu vreo sută de metri înainte de a ajunge la ***Fuscher Törl*** (2482 m.), oprim într-o parcare dotată cu restaurant, de unde avem cele mai spectaculoase imagini panoramice din partea de nord: asupra serpentinelor parcurse ca şi asupra segmentului următor al şoselei, marcat de monumentul-memorial al lui Clemens Holzmeister (dedicat celor care şi-au pierdut viaţa în timpul lucrărilor).

Foto 21.01.
Grossglokner
Vedere de la *Fuscher Törl* spre serpentinele care urcă pe *Oberes Naßfeld,* cu muzeul *Alpine Naturschau* la 2260 metri (stânga jos). În dreapta-sus, vârful *Edelweiss-Spitze* (2571 m.)

Foto 21.02.
Grossglokner
Vedere din parcare (2430 metri) spre *Fuscher Törl* şi memorialul profilat pe masivul înzăpezit *Fuscherkarkopf*, cu cele două vârfuri caracteristice ale sale: *Hauptgipfel* - 3331 metri şi *Nordwestgipfel* – 3252 metri.

Din parcarea *Fuscher Törl*, porneşte o ramificaţie a B107, un drum îngust de 2 km. (interzis autobuzelor), care ne urcă abrupt (maxim 14%) în serpentine pe cel mai

înalt vârf cu acces auto de pe traseu la 2571 metri, ***Edelweiss-Spitze***

Foto 21.03.
Grossglokner
Vedere din turnul de observație al parcării *Edelweiss-Spitze* spre restaurant și mai mulți treimiari cu vârfurile în nori (în stânga *Breitkopf* - 3151 m., iar în dreapta *Hohe Dock* - 3348 metri)

Oprim în parcarea de pe vîrf (deservită de *Edelweißhütte*, o cabană cu restaurant și magazine), și urcăm în turnul oval de observație (*Aussichtsturm*) pentru o panoramă unică la 360° asupra a 37 munți de peste 3000 metri și a 19 zone de ghețari

Foto 21.04.
Grossglokner
Vedere de pe *Edelweiss-Spitze* spre piramida vârfului *Brennkogel* - 3018 metri cu *Kogel* - 2938 m. (în stânga, în spatele cărora este Grossglockner), și spre *Fuscherkarkopf* - 3331 m., în dreapta. În centru se vede *Fuscher Törl*, în stânga parcarea de unde am urcat aici, iar în dreapta-jos serpentinele de pe *Oberes Naßfeld*

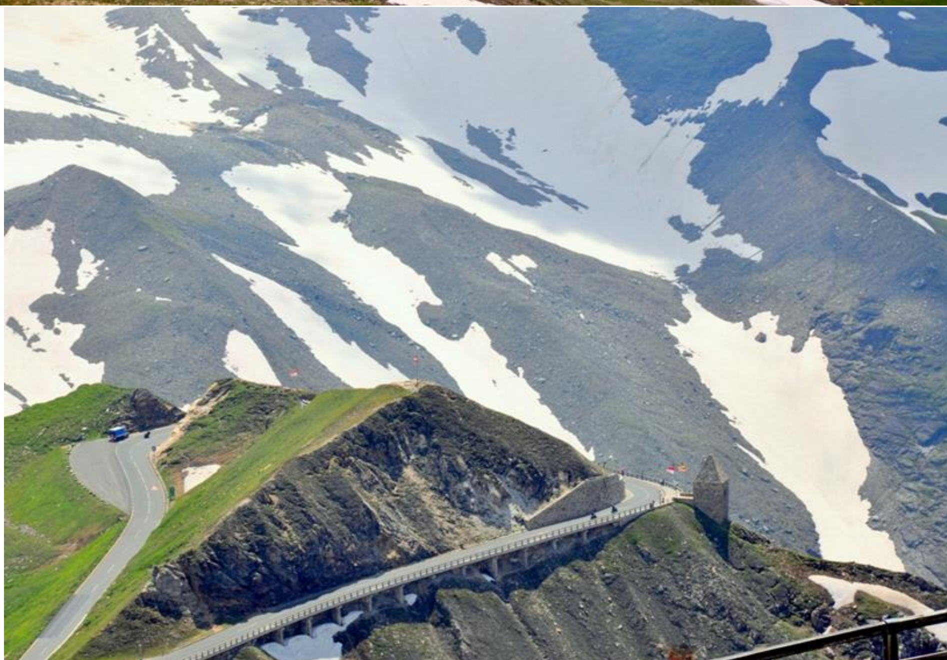

Foto 21.05.
Grossglokner
Vedere de detaliu de pe *Edelweiss-Spitze* spre memorialul de la *Fuscher Törl*, și drumul B107 care ocolește promontoriul și coboară în stânga spre lacul *Fuscher*

Revenim la parcarea *Fuscher Törl*, de unde vedem spre stânga, perspectiva șoselei pe care urmează să o parcurgem, cu coborârea spre lacul *Fuscher* și drumul până la trecătoarea *Hochtor* (2504 metri).

Foto 21.06.
Grossglokner
Vedere a coborârii spre lacul *Fuscher* (centru) cu șoseaua spre tunelul de la trecătoarea *Hochtor* (săgeata roșie).

Plecăm așadar, ocolim promontoriul *Fuscher Törl*, de unde începem coborârea spre ***Fuscher Lacke*** (2262 metri); relieful devine dintr-o dată mult mai blând, astfel că oprim la lac pentru o pauză de relaxare și alimentare...

Foto 21.07.
Grossglokner
Lacul *Fuscher* cu vechea cabană pentru paza șoselei (azi cu expoziția istoricului construcției *"Bau der Strasse„*). Sus în stânga se vede parcarea *Fuscher Törl* iar sus central *Edelweiss-Spitze.*

Foto 21.08.
Grossglokner
Restaurantul de lângă lac, *Mankei-Wirt*, în arhitectura specifică locului. Predomină în decorații, sculpturi, tema marmotei... vom înțelege curând de ce.

La câteva sute de metri trecem prin tunelul de 311 metri din trecătoarea ***Hochtor*** (2504 metri), cel mai înalt punct al șoselei propriu-zise,

locul de trecere din landul Salzburg în Carintia. La puțini kilometri după pas, se ramifică din B107 spre dreapta, o adevărată ”Hochalpenstraße”, care ne duce la cel mai important obiectiv al zonei: **ghețarul Pasterze** (*Pasterzengletscher*). Cu cei 8 km lungime ai săi, este încă cel mai mare ghețar din Austria, în ciuda scăderii sale continue cu 10 metri pe an. Cel mai bun loc pentru explorarea zonei este punctul terminus al șoselei, istoricul *Kaiser-Franz-Josefs-Höhe* (2369 metri, numit așa în onoarea vizitei imperiale din 1856, an în care acest loc se afla practic pe marginea ghețarului !), unde în timpurile moderne a fost amenajată *Nationalpark Platz*, o piață betonată cu o parcare vastă etajată, restaurant și spații multimedia informative. De aici de deschide o primă perspectivă asupra ghețarului și vârfurilor muntoase adiacente (în față: *Johannisberg* – 3460 metri, iar pe latura stângă impunătorul *Grossglockner* – 3798 metri)

Foto 21.09. **Grossglokner** Vedere clasică a ghețarului Pasterze de la nivelul parcării, cu Grossglockner în stânga și Johannisberg în fundal. În dreapta jos, scările care coboară spre *Gletscherbahn*.

Foto 21.10. **Grossglokner** *Gletscherbahn*-ul văzut de la stația superioară... Jos începe poteca ce coboară (mult) până la nivelul de azi al mării de nisip și pietriș ce acoperă ghețarul.

Din parcare, coborâm cu așa-numitul *Gletscherbahn* (construit în 1963), o cabină pe șine, până la locul unde se găsea suprafața ghețarului în anul 1960; de aici mai sunt de coborât cel puțin 300 metri pe lângă panouri care ne indică scăderea nivelului ghețarului din zece în zece ani... motiv de reflecție asupra încălzirii globale (care este totuși un proces istoric geologic independent de voința umană și are prea puțin de-a face cu spray-urile noastre zilnice) a cărei efecte le vedem și le înțelegem acum practic. La nivelul de jos se întinde o mare de nisip, pietriș și apă murdară, un strat protector care acoperă gheața de dedesubt.

Ne imaginăm ghețarul sub noi, privim în depărtare în fața noastră partea sa vizibilă (accesibilă pe cont propriu și pe riscul călătorului, deși poteca neamenajată nu pare deloc dificilă); nu avem timp de o astfel de plimbare, așa încât revenim la cabină, urcând în sens invers poteca și scările amenajate.

Foto 21.11.
Grossglokner
Imediat după ieșirea din *Gletscherbahn*, începem coborârea pe o potecă amenajată cu trepte de lemn. Fotografia este făcută de la nivelul ghețarului din anul 1965 !!

Foto 21.12.
Grossglokner
Nivelul ghețarului în anul 1990. Și mai e mult până jos...
(***Nota 2024***: la momentul vizitei de azi, imaginile acestea sunt deja istorie)

Foto 21.13.
Grossglokner
Și am ajuns la nivelul ghețarului în anul 2010... Mai e puțin până jos, dar aici se termină poteca amenajată și continuarea e pe proprie răspundere.

Din parcare, sunt disponibile mai multe trasee; *Gamsgrubenweg* este prea lung (cca. 2,5 ore), astfel încât ne umplem timpul rămas până la venirea serii cu o plimbare ușoară pe *Panoramaweg Kaiserstein*, o potecă ce

pleacă din șosea pe lângă *Panorama Restaurant*, continuă pe lângă *Kaiser-Franz-Joseph Haus* (alt restaurant) până la turnul de observație *Wilhelm Swarovski*.

Foto 21.14.
Grossglokner
Vedere din dreptul restaurantului Panorama; în dreapta, parcarea, stația superioară a *Gletscherbahn* și alternativa la acesta: treptele care coboară spre ghețar.

De-a lungul întregii poteci, ghețarul este în stânga, sub noi.

Foto 21.15.
Grossglokner
Vedere de pe *Panoramaweg*: jos șoseaua, iar sus-dreapta observatorul *Swarovski* (de unde se poate vedea cu lunete în detaliu vârful Grossglockner).

Foto 21.16.
Grossglokner
Din *Panoramaweg*, o potecă urcă până la *Kaiserstein*, unde găsim o statuie a Împăratului Franz Joseph (ridicată în 1992). Este probabil unul dintre cele mai frumoase puncte de belvedere.

O putem numi și poteca **marmotelor** – *Murmeltier*, obraznice și curioase, simpaticele rozătoare pot fi văzute cam peste tot prin iarbă pe lângă șosea și poteca panoramică, o aglomerație de astfel de vietăți greu de găsit în altă parte.

De la observatorul Swarovski se coboară rapid pe acoperișul parcării supraetajate.

Foto 21.17.
Pasterze:
Lacul de acumulare *Margaritze* și bisericuța *Sturmkapelle* (1926), în spatele căreia se putea zări cândva albul ghețarului (acum doar în fotografii vechi).

Ne întoarcem pe același drum până în B107, pe lângă lacul de acumulare *Stausee Margaritze*, construit în 1953 la nici 2 kilometri aval de Pasterze (colectând apa rezultată din topirea ghețarului) și mai oprim pentru o scurtă vizită în ultima localitate a șoselei alpine, **Heiligenblut** (1301 metri, în traducere Sângele Sfânt), sat dezvoltat în jurul bisericii gotice de pelerinaj *Hl. Vinzenz*, a cărei siluetă profilată pe munții Grossglockner este de altfel emblematică.

Foto 21.18.
Heiligenblut
Biserica Sfântul Vincențiu (sec. XV) în razele înserării.

Foto 21.19.
Heiligenblut
Hotelul Poștei, arhitectură specifică zonei alpine.

Pentru cei cu mai mult timp la dispoziție, merită făcută o ascensiune cu telefericul din Heiligenblut până pe Schareck, punct de belvedere la 2600 metri de unde pot fi admirate 40 vârfuri de peste 3000 metri din Parcul Național Hohe Tauern !

22. Belgia: itinerarii în Valonia francofonă.

(Regiunea Valonă).

Am destinat o zi întreagă pentru familiarizarea cu regiunea francofonă Valonia, ce formează jumătatea sudică a Belgiei, ca parte a unui itinerariu venind dinspre Paris cu destinație Luxemburg. Locul de înnoptare a fost stabilit în micul sat belgian **Bon Secours** (17 iunie 2014, parte a comunei Péruwelz) aflat chiar pe granița franco-belgiană. Când spun „chiar pe graniță" este cât se poate de exact, frontiera trecea pe lângă zidul pensiunii noastre și tăia practic în două curtea interioară a gospodăriei de peste drum... Ciudat sentiment să te plimbi în curtea ta între două țări... Satul era cunoscut ca unul de pelerinaj, având o statuie a Fecioarei venerată încă din 1606, azi adăpostită în neogotica *basilique Notre-Dame de Bon-Secours* (1885), ce domină vârful colinei oferind o priveliște impunătoare încă de pe *Route de Bonsecours*, un drum rectiliniu de vreo trei kilometri care taie frumoasa pădure cu castel (*Château de l'Ermitage*) a localității franceze *Condé-sur-l'Escaut*, venind dinspre Valenciennes.

Foto 22.01.
Biserica belgiană din **Bon Secours** văzută de pe teritoriu francez (*Condé-sur-l'Escaut*); granița traversează șoseaua la capătul pantei, câtiva metri înaintea bisericii.

Primul oraș vizitat a doua zi a fost **Tournai** (Doornik, 18 iunie 2014), capitala francilor în sec. V, unde am parcat în *Grand-Place*, cel mai bun loc de plecare pentru explorarea orașului vechi. Distrusă în întregime de bombele incendiare germane în mai 1940, Piața Mare este un bun exemplu de reconstrucție reușită post-belică.

Foto 22.02.
Tournai
Grande-Place cu statuia Christinei de Lalaing (1863) și biserica romanică *Saint-Quentin* (fundal stânga).

De formă triunghiulară, piața are în centru statuia lui *Christine de Lalaing* (apărătoarea orașului contra Ducelui de Parma în 1581) și un câmp de fântâni arteziene care țâșnesc din paviment; latura mică este dominată de *Église Saint Quentin* (sec. XII), iar pe latura din stânga sunt evidențiate două clădiri-monument: *Halle aux draps* din 1610 și *la Grange des dimes de Saint-Martin* din 1663.

Unghiul pieții este dominat de *Beffroi*, cel mai vechi turn-clopotniță de acest fel din Belgia (1188-1294), din vârful căruia (70 metri, 257 trepte) doritorii pot admira priveliștea de la înălțime a orașului.

Foto 22.03.
Tournai
cel mai vechi turn-clopotniță (*beffroi*) al Belgiei, văzut de pe *Rue de la Wallonie*; în fundal sunt clădirile din *Grande-Place*.

Cel puțin două alte monumente mai merită a fi văzute în oraș, în primul rând *Le pont des Trous*, podul din sec. XIII peste râul Escault, apoi fostul palat (1793) al abației benedictine *Saint-Martin* (azi Primăria orașului) poate și cheiurile râului Escault sau muzee; dar bugetul redus de timp ne îndeamnă la drum

Foto 22.04.
Tournai
Grande-Place: *Halle aux draps*, vechea hală de vânzare pentru produse textile.

Din păcate, la data vizitei noastre (iunie 2014), cel mai important monument al orașului, imensa catedrală cu 5 turnuri romanice *Notre-Dame de Tournai* (1255) era în renovare, acoperită de schele și plase de protecție, astfel am putut vizita doar interiorul fără a-i putea admira exteriorul grandios.

Foto 22.05.
Tournai
Turnul *beffroi* văzut de pe *Rue des Chapeliers*, din dreptul Catedralei.

Foto 22.06. **Tournai**: vedere din Grande-Place cu două dintre turnurile catedralei Notre-Dame, aflate în renovare.

Al doilea oraș vizitat este **Namur** (Namen), a cărui principală atracție este citadela militară din sec. XVIII ce domină de pe colina *Champeau* confluența râurilor Sambre și Meuse (Mosela). Accesul cu automobilul este ușor; din șoseaua N92 se urcă în serpentine de la turnurile *César* și *Joyeuse* pe lângă zidurile fortificațiilor un drum denumit *Route Merveilleuse* (Drumul minunat).

Foto 22.07. **Namur**: Donjonul vechiului castel (sec. XI) cu *Tour aux chartes* în prim-plan și podul *St-André*, pe care trece *Route Merveilleuse* după ce ocolește donjonul.

Foto 22.08. **Namur**: vedere de pe *Route Merveilleuse* cu două turnuri ale vechiului castel (*Tour aux chartes* în stânga și *Tour à la Citerne* în dreapta). Pe malul stâng al Moselei se vede Parlamentul Valon, iar pe dreapta cartierul Jambes.

Prima oprire este pe o terasă cu privire asupra râului, după o buclă completă a drumului ce se depășește pe sine pe podul *Saint-André*, păzit de două turnuri (*Tour au four* și *Tour*

aux chartes) ale vechiului castel medieval al conților de Namur.

Foto 22.09. **Namur**: vedere de pe *Route Merveilleuse* cu *Pont de Jambes* (sec. XVI), vechiul podul peste râul Mosela spre cartierul Jambes.

Mai continuăm puțin pe aceeași *Route Merveilleuse* și ajungem în punctul terminus, *Esplanade de la Citadelle*, unde se află un teatru în aer liber și o mare parcare auto. De aici, putem continua prin pădure (*Arboretum*) până la hotelul-restaurant *Château de Namur*, sau spre dreapta prin parcul Regina Fabiola până la *Fort d'Orange* (1691), ori ne întoarcem câțiva metri și urmăm pe jos potecile care brăzdează Citadela propriu-zisă.

Foto 22.10. **Namur**: Arsenalul din sec. XVII, parte a fortificației *Terra Nova* din Citadelă (în renovare la acea dată)

Foto 22.11. **Namur**: râul *Sambre*, cartierul *Brasseurs* și catedrala *Saint-Aubain*, văzute de pe zidurile bastionului *Médiane*.

Prima fortificație pe care o străbatem este vasta *Terra Nova* (construită de spanioli în 1640), cu arsenalul Vauban (sec. XVII), o mare construcție lungă de 100 metri, azi restaurant universitar. Din *Terra Nova* se trece pe un pod peste un mare șanț de apărare, pe bastionul *Médiane* (sec. XV-XVI),

aflat oarecum deasupra donjonului vechiului castel, de unde am făcut fotografii o oră mai devreme. De pe zidurile bastionului, avem perspective asupra râului Sambre și a orașului vechi

Foto 22.12. **Namur**: *Pont de Jambes* și Citadela văzute din dreptul portului de agrement: sunt vizibile, de jos în sus, turnurile *César*, *Joyeuse*, apoi două din cele trei ale donjonului (dreapta-sus) și bastionul *Médiane* în stânga-sus.

Coborâm pe *Route Merveilleuse*, trecem *Pont de Jambes* pe malul opus al Moselei și parcăm în dreptul portului de agrement, pe *Boulevard de la Meuse*, de unde vedem tabloul Citadelei, cu turnurile ce jalonează *Route Merveilleuse* și zidurile fortificațiilor.

Foto 22.13. **Namur**: clădirea neo-clasică a fostei camere de comerț (1932, azi Palatul Congreselor) cu turnul *beffroi* în fundal stânga.

Foto 22.14. **Namur**: Teatrul Regal (sec. XIX)

Pentru vizita orașului vechi, găsim un loc de parcare convenabil în *Place d'Armes* (reconstruită după bombardamentele din 1944), pe a cărei laterală nordică identificăm *Palais des Congrès*. Trecem pe lângă el pentru a ajunge la *Beffroi* (sau *Tour Saint-Jacques*), construit în 1388 ca parte a zidurilor

fortificate, turn-clopotniță din 1746 și care mai poartă urmele schijelor bombardamentului american din 18 august 1944. Tot prin spatele Palatului Congreselor intrăm în Piața Teatrului, cu *Théâtre royal*.

Foto 22.15. **Namur**: Turnul-clopotniță (*beffroi*)

Renunțăm la explorarea orașului spre vest (unde puteam vedea două biserici interesante dar nu ieșite din comun, baroca *Église Saint-Loup de Namur* din 1621-1645 și catedrala *Saint-Aubain*, construită între 1751-1767), pentru a ne îndrepta spre râul Sambre, în mod sigur o zonă a orașului mai pitorească. Din Piața Teatrului o luăm spre sud pe *Rue de la Tour*, acolo unde, la numărul 7, vedem o rămășiță a celei de-a treia incinte fortificate medievale a orașului, *La tour Marie-Spilar*.

Foto 22.16. **Namur**: turnul *Marie-Spilar* (sec. XIV).

Câteva zeci de metri mai departe, ajungem la *Pont de France*, ultimul pod peste râul Sambre, exact în punctul acestuia de confluență cu Mosela (punct denumit *Grognon*). De aici, avem o vedere din altă prespectivă asupra Citadelei ce se înalță spre vest, iar dacă mergem puțin pe malul râului (pe *Rue des Bouchers*), vom ajunge la o clădire intersantă, *Halle aux viandes* (sau *Halle al'Chair* în valonă), clădire construită între 1588-1590 în stilul local mozelian (și care adăpostește azi Oficiul de Turism).

Foto 22.17. **Namur** *Halle al'Chair* (muzeu arheologic până în 2014, apoi Oficiu de Turism).

Ultimul obiectiv a fost **Dinant** (18 iunie 2014), ce oferă o imagine unică de carte poștală a vechiului orășel, îngrămădit între apă și stânca dominată de Citadelă, de-a lungul malului drept al Moselei.

Foto 22.18. **Dinant**: vedere de pa malul stâng peste Mosela, cu Citadela și biserica *Notre-Dame*.

Parcăm pe malul stâng, pe *Avenue des Combatants* cu o frumoasă vedere la Citadelă, apoi trecem râul pe podul *Charles de Gaulle* (viitorul președinte francez a fost rănit aici în august 1914 pe când era doar locotenent!) ajungând în piața *Reine Astrid*.

Foto 22.19. **Dinant**: vedere de pe podul *Charles de Gaulle* spre orașul vechi, la poalele Citadelei.

Piața este dominată de silueta marii biserici gotice *Collégiale Notre-Dame de l'Assomption* (sec. XIII) care, la rândul său, este copleșită de peretele stâncos de 100 metri în vârful căruia de înalță fortificația militară a Citadelei (amenjată de olandezi între 1818-1821). Facem o scurtă plimbare pe străduțele umbrite ale orașului vechi, plăcute dar lipsite de monumente deosebite.

Foto 22.20. **Dinant**: fațada Palatului de Justiție (1879).

Astfel încât principala atracție turistică rămâne urcarea la Citadelă, acțiune facilitată de o telecabină cu plecare de lângă biserică. În zidurile fortificațiilor este amenajat un muzeu multimedia al istoriei militare, de la olandezi până la primul război mondial (când Dinant a suferit represaliile armatei germane, cu 1.100 case incendiate și 674 civili împușcați), dar cea mai importantă este panorama unică pe care o oferă terasele sale atârnate deasupra orașului.

Foto 22.21. **Dinant**
Vedere de pe terasa Citadelei spre biserica Notre-Dame și orașul vechi Dinant (cartierul *Saint-Nicolas*).

Efectiv sub noi stă orașul vechi Dinant, pe o fâșie îngustă de pământ între Mosela și dealuri.

Foto 22.22. **Dinant**: vedere din curtea interioară a Citadelei.

În față, peste râu, ne atrag atenția două mari clădiri, cea din stânga este *Le Couvent de Béthléem* (fostă mănăstire, azi restaurantul *Maison Leffe* și hotelul *La Merveilleuse*) iar cea din dreapta institutul de învățământ *Le Collège Notre Dame Bellevue* (sec. XIX).

Spre dreapta, privirea cuprinde râul Mosela în dreptul localităților *Bouvigne-sur-Meuse* (pe malul opus) și *Leffe* (pe același mal, unde se ridică o mănăstire importantă, *Abbaye Notre-Dame de Leffe* care este, evident, locul de origine a berii Leffe...)

Foto 22.23.
Dinant
Vedere de pe Citadelă spre podul *Charles de Gaulle* și malul stâng al Moselei cu fosta mănăstire în stânga (cartierul *Béthléem*) și colegiul în dreapta-sus (cartierul *Saint-Médard*).

Foto 22.24.
Dinant
Vedere de pe terasa citadelei spre strada *Adolphe Sax* din orașul vechi.

Fugăriți de custodele care pregătea închiderea muzeului, ieșim în spațiul din spatele Citadelei; aici este un cimitir militar cu peste 1.100 soldați (majoritatea francezi căzuți în luptele din august 1914). În apropiere este de asemenea accesibilă o platformă exterioară de belvedere, de unde avem priveliștea laturii sudice a Citadelei și cea asupra Moselei.

Foto 22.25. **Dinant**: vedere de pe Citadelă spre cartierele *Bouvigne-sur-Meuse* (stânga) și *Leffe* (dreapta).

Foto 22.26. **Dinant**: latura de sud a Citadelei și orașul vechi cu biserica *Notre-Dame.* Pe malul opus, în stânga-sus, este Colegiul Notre-Dame.

Ne întoarcem la mașină și mai continuăm pe *Avenue des Combatants* (N96) un kilometru spre sud pe malul Moselei, până la ***Rocher Bayard***, o formațiune stâncoasă de 40 metri înălțime, interesantă mai ales dacă e privită din toate incidențele. În plus, de pe drum privim în urmă și avem noi perspective ale orașului și Citadelei Dinant.

Foto 22.27.
Dinant
Orașul vechi (cartierul *Saint-Nicolas*) și Citadela Dinant, văzute de pe șoseaua N96

Foto 22.28.
Dinant
Parte a cartierului *Saint-Nicolas*, văzut de pe șoseaua N96. Sus se vede turnul-belvedere *Monfat* (20 metri înălțime), construit în 1909 la 120 metri deasupra Moselei

Foto 22.29.
Dinant
Stânca Bayard

Valea Moselei oferă multe alte atracții, chiar și aici în zona Dinant. Dar noi am luat direcția spre Bastogne pentru că trebuia să ajungem seara în Luxemburg. Despre care.... cu o altă ocazie.

23. Franța: turism în departamentul Oise (Chantilly, Senlis, Compiègne, Pierrefonds).

(Regiunea Picardie).

Vom merge azi spre nord în lungul Picardiei, traseu pe care l-am făcut venind dinspre Paris spre Belgia (vezi capitolul *Belgia: itinerarii în Valonia francofonă*). Primul obiectiv pe drumul nostru a fost castelul și domeniul **Chantilly** (22 km nord de Ecouen, 55 km nord de Paris, 16 iunie 2014). Ansamblul monumental construit între secolele XIV-XIX este format din două edificii tangente: castelul mic, *Le Petit Château*, construit la 1560 pentru conetabilul Anne de Montmorency (unde se află la primul etaj *Les Grands Appartements* decorate în sec. XVII-XVIII, iar la parter *Les Petits Appartements*, decorate în sec. XIX) și castelul mare, *Le Grand Château*, distrus la Revoluție și reconstruit între 1875-1885 pentru a adăposti colecția de tablouri a ducelui Henri d'Orléans (așa-numitul *Musée Condé*). În jur, parcul și grădinile castelului sunt o creație remarcabilă a celebrului *André Le Nôtre*.

De la parcarea amenajată sunt doar câțiva pași până la podul peste brațul de apă, de unde, spre stânga, vedem la ceva distanță clădirile Marilor Grajduri, *Les Grandes Écuries* (1719-1740) care adăpostesc azi Muzeul Calului. Continuăm pe *Route du Connétable* și trecem impunătoarea poartă de fier pe esplanada din fața castelului (*Terrasse du Connétable*), dominată de statuia ecvestră a lui Anne de Montmorency. Pe drum, aruncăm o privire spre est unei clădiri lungi și destul de anoste, *Le château d'Enghien*, construit la 1769 cu scopul de a adăposti pe invitații castelului.

Foto 23.01.
Chantilly
Marile Grajduri, lungi de 186 metri, înalte de 28, unde a fost amenjat din anul 1982 *Muzeul Calului*.

Foto 23.02.
Chantilly
Micul Castel (prim-plan) și capela din *Marele Castel* (planul doi), văzute dinspre sud, de la intrarea în parc.

Foto 23.03.
Chantilly
Micul Castel (stânga), Capela (centru) și Marele Castel (dreapta), văzute de pe *Route du Connétable*.

Foto 23.04.
Chantilly
Detaliu al Marelui Castel, colțul de nord-est (rotonda Minervei), văzut de pe esplanadă.

Foto 23.05.
Chantilly
Vedere de pe esplanadă spre castelul Enghien. În prim-plan grupul statuar în bronz *Brillador et Fanfaraut* (1880)

De pe esplanadă, trecem un alt pod peste apă și intrăm în Curtea de Onoare a Marelui Castel, de unde încep circuitele de vizitare ale interiorului.

Foto 23.06.
Chantilly
Intrarea în Curtea de Onoare, pe latura de est, văzută de pe esplanadă (Terasa Conetabilului).

Foto 23.07.
Chantilly
Intrarea în Micul Castel, din curtea de onoare.

Vizita are două componente – una liberă (a primului etaj) și una ghidată (a parterului).

Foto 23.08.
Chantilly
Fațada Marelui Castel (muzeul *Condé*), văzută din Curtea de Onoare.

Am început cu vizita liberă, urcând din Curtea de Onoare la primul etaj al ***Micului Castel***, unde se află ***Marile Apartamente***; după ce trecem de o *Anticameră*, ajungem într-o superbă bibliotecă, *Le cabinet des Livres*, ce adăpostește 13.000 volume și 700 manuscrise.

Foto 23.09.
Chantilly
Micul Castel etaj: *Le cabinet des Livres*, biblioteca construită de Honoré Daumet pentru ducele de Aumale.

Continuăm cu *La salle des Gardes*, apoi *La chambre de Monsieur le Prince*, *Le grand cabinet*, *La Grande Singerie* (numele vine de la decorul chinezesc cu maimuțe), *La Galerie des Actions de Grand Condé* (cuprinde 11 tablouri ale bătăliilor purtate de Prinț) la capătul căreia putem arunca o privire în ultima cameră, *Le salon de musique* (cu mobilier din sec. XVIII).

Foto 23.10.
Chantilly
Micul Castel etaj: detaliu din *Sala Gărzilor*, cu un portret de Van Dyck, mozaicul antic roman *„Răpirea Europei de către Zeus"* și suveniruri militare algeriene ale ducelui de Aumale.

Foto 23.11.
Chantilly
Micul Castel etaj: detaliu din *Marele cabinet de colț*, cu mobilier neoclasic din 1780.

Foto 23.12.
Chantilly
Micul Castel etaj: detaliu din *La Grande Singerie*, decorată în 1737 cu chinezării și maimuțe.

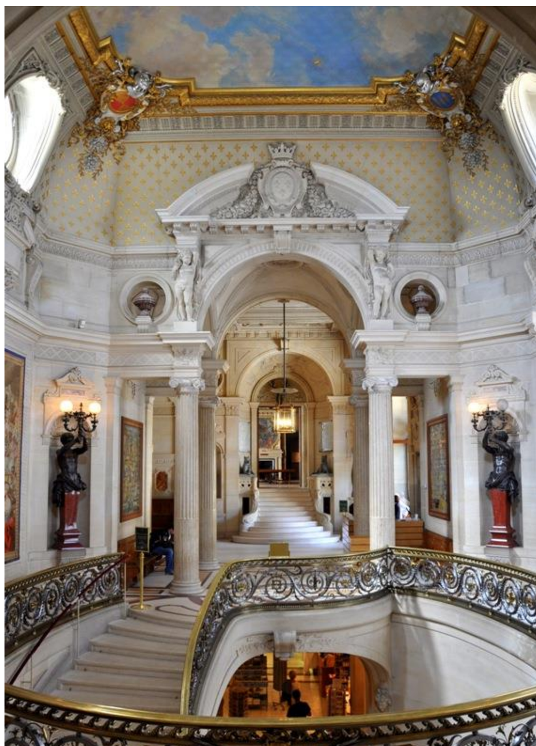

Foto 23.13.
Chantilly
Micul Castel etaj: vedere a *Galeriei luptelor Prințului*, cu tablouri de *Sauveur Le Conte* (sfârșitul sec. XVII).

Foto 23.14.
Chantilly
Micul Castel etaj: *Salonul de Muzică*, cu mobilier din sec. XVIII.

Ajunși astfel la capătul aripii sud-vestice a Micului Castel, facem drumul înapoi până în holul de intrare din Curtea de Onoare (*Vestibulul de Onoare*), de unde, urcăm la etajul I al ***Marelui Castel***, ce adăpostește ***Galeria de Picturi*** (Muzeul Condé). Sunt nu mai puțin de 18 încăperi (galerii, rotonde, cabinete,

saloane... cu picturi, porțelanuri, vitralii, statuete, miniaturi, ș.a.) care ne pun la încercare atenția și rezistența... Prin testamentul donatorului tabourilor, acestea nu pot părăsi castelul (nu pot fi expuse în altă parte, astfel că Chantilly este singurul loc unde pot fi văzute) și, în plus, prezentarea lor nu poate fi modificată, astfel încât aspectul sălilor a rămas același ca în sec. XIX: tablouri agățate margine lângă margine, pe mai multe nivele, fără deosebire de epocă și școli.

Foto 23.15.
Chantilly
Micul Castel: *Vestibulul* cu *Scara de onoare*, pe care se accede din curte la etajul I. În fundal se vede intrarea în *Marele Castel* (Galeria Cerbilor).

Foto 23.16.
Chantilly
Marele Castel etaj: *Galeria Cerbilor (La Galerie des Cerfs)*, sala de mese și recepții a ducelui de Aumale (1880), ornată cu tapiserii Gobelins cu scene de vânătoare.

Foto 23.17.
Chantilly
Marele Castel etaj: perspectivă inversă a *Galeriei Cerbilor*, cu suita de tapiserii *Vânătorile lui Maximilian* (sfârșitul sec. XVII). Prin ușa din stânga se întrevede *Galeria de Pictură.*

Foto 23.18.
Chantilly
Marele Castel etaj: încăperea poliedrică *La Tribune*, cu capodopere semnate Poussin, Van Dyck, Watteau, Ingres, Delacroix, Titian, Fra Angelico, Sassetta...

Foto 23.19.
Chantilly
Marele Castel etaj: marea sală a *Galeriei de Picturi* și *Rotonda*.

Coborâm în curtea de onoare pentru a vizita Capela castelului; tavanul acesteia este asemănător cu cel de la Ecouen, dar ceea ce atrage atenția este *Le monument des Coeurs des Condé*, comandat în 1648 de generalul Grand Condé (pe numele întreg *Louis de Bourbon, Prince de Condé*, 1621-1686).

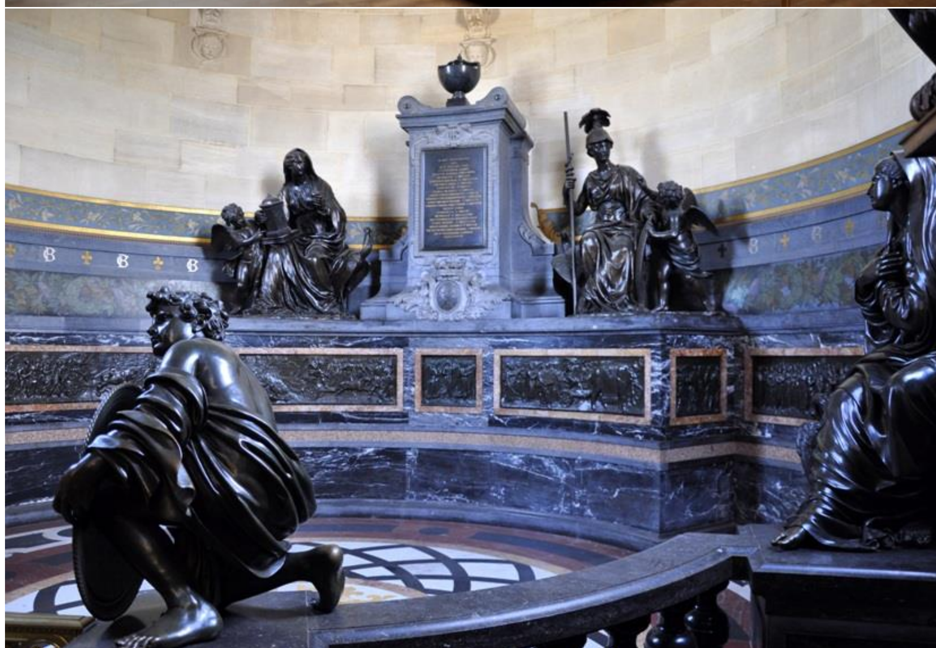

Foto 23.20.
Chantilly
Capela cu *Monumentul Inimilor Casei de Condé*.

Trecem în curtea ***Micului Castel*** (*Cour de la Capitainerie*), de unde pleacă turul ghidat, prin parterul castelului, cu apartamentele private ale ducelui și ducesei de Aumale (1845-1846). Mai puțin spectaculoase ca cele vizitate *liber*, oferă totuși o imagine a mobilierului și confortului de la jumătatea sec. XIX.

Foto 23.21. **Chantilly**, Micul Castel parter: *salonul violet al ducesei de Aumale*, decorat în 1844-1845 de Eugène Lami.

Sunt 10 galerii, saloane, camere, băi, dintre care: *Dormitorul ducesei* (cu un pat cu baldachin și o sală de baie a timpului), *Salonul violet*, *La Petite Singerie* (budoar pictat în 1735 cu un decor de maimuțe), *Camera ducelui*, *Salonul Condé* (42 portrete de regi și regine din casa de Bourbon), *Sala de marmură* (sala de mese) și *Galeria Duban*, o anexă de lemn adăugată clădirii la 1846, prin care se iese în curtea interioară.

Foto 23.22. **Chantilly**, Micul Castel parter: *Galeria Duban*, de-a lungul căreia sunt accesibile toate apartamentele. Vitraliile heraldice sunt aduse de la Ecouen (sec. XVI).

În plus, două încăperi la parterul Marelui Castel (*Salonul Regelui* și *Biblioteca Teatrului*), sunt vizitabile doar în situații excepționale. Se mai pot vizita grădinile (*Jardin de la Volière*) și imensul parc al domeniului. Dar pentru acestea, ca și pentru Muzeul Calului, nu a mai fost timp.

Foto 23.23. **Senlis**: fațada clădirii principale a vechiului *Palat Episcopal* (sec. XVIII), azi *Muzeu de Arheologie*.

Parcurgem spre est încă 10 kilometri până în **Senlis** (50 km nord de Paris, 16 iunie 2014), oraș regal în Evul Mediu, unde o scurtă plimbare ne-a fost suficientă pentru a cunoaște principalele obiective. Plecăm de la parcare de lângă biserica *Saint-Pierre* (sec. XII, dezafectată la Revoluție, folosită azi pentru manifestări culturale).

Foto 23.24. **Senlis**: vedere generală a Catedralei din Piața Notre-Dame, cu turnul sudic supra-înălțat (sec. XIII) și portalul sudic (sec. XVI).

Foto 23.25. **Senlis**: portalul sudic al Catedralei Notre-Dame (sec. XVI), în stilul flamboaiant deja influențat de Renaștere.

Trecem apoi pe lângă *Palatul Episcopal* (azi, *Muzeul de Artă și Arheologie*) și ajungem la Catedrala *Notre-Dame de Senlis*, construită în stil gotic între 1153-1191, ulterior parțial reconstruită, inclusiv prin înălțarea asimetrică a turnului de sud la 78 metri (sec. XIII).

Foto 23.26. **Senlis**: vechea bibliotecă a capitlului Notre-Dame (1528), la nord de catedrală.

Din piață intrăm spre sud în *Place Saint-Frambourg*, unde se ridică biserica gotică omonimă din sec. XII (pe locul unei Capele Regale din sec. X), desființată la 1790.

Foto 23.27. **Senlis**: biserica *Collégiale Saint-Frambourg*, desacralizată, cumpărată în 1973 de pianistul de origine ungară Georges Cziffra, și transformată în sală de concerte de cameră în 1977 *(Auditorium Franz Liszt)*. În interior sunt vitralii pictate de celebrul catalan Joan Miró.

Trecem prin fața catedralei spre vest în *Place du Parvis* unde zărim *L'ancien hôtel de Vermandois*, un rar exemplu de arhitectură civilă romanică.

Foto 23.28. **Senlis**: *Hôtel de Vermandois* (sec. XII, nevizitabil deocamdată)

Intrăm apoi într-un larg spațiu verde, *Jardin du Roy*, mărginit de ziduri galo-romane ce înconjurau orașul vechi pe o lungime de 800 metri (a căror formă ovală de 312 x 242 metri influențează rețeaua străzilor actuale). Aici vedem ruinele vechiului castel regal (*Ancien château royal*), mai puțin spectaculoase decât sunt importante pentru istoria franceză.

Foto 23.29. **Senlis**, Castelul Regal: apartamentele private (stânga, fațada construită în 1861 după o demolare parțială) și accesul la apartamentele regale (dreapta).

Fortificațiile provin din vremea merovingienilor (sec. X), fiind folosite ca reședință regală până în

sec. XVI și demolate în sec. XIX (au supraviețuit până azi doar patru clădiri separate). În incintă pot fi vizitate și două muzee, *Le musée de la Vénerie* **(**în localul prioratului Saint-Moris, 1262) și *Le musée municipal des Spahis*.

Foto 23.30. **Senlis**, Castelul Regal: clădirile văzute din incidență inversă, dinspre est. În stânga este o parte a zidului de incintă galo-roman din sec. III, care mai păstrează 16 din cele 28 turnuri de apărare.

A doua zi ne îndreptăm spre **Compiègne** (35 km nord de Senlis, 17 iunie 2014). Parcarea pustie și liniștea din jur ne fac să realizăm marea eroare de informare – este luni, zi în care Palatul și Teatrul Imperial sunt închise. Se mai întâmplă...

Foto 23.31. **Compiègne**: Noul Palat Regal, fațada de sud-vest, către curtea interioară (intrare din oraș, din *Place du General de Gaulle*).

Foto 23.32. **Compiègne**: Noul Palat Regal, fațada de est, către *Micul Parc*.

Așa că dăm ocol *Noului Palat Regal*, ridicat de Ludovic XV între 1751-1789 în formă triunghiulară pe două hectare, cu o fațadă riguroasă și anostă, dar al cărui interior decorat în stilul sec. XVIII și al Primului Imperiu merită o vizită aprofundată, de-a lungul apartamentelor Regelui, Împăraților, Împărătesei și Prinților. În partea de est a palatului,

se întinde parcul castelului, inițial *Le Petit Parc*, urmat de *Le Grand Parc*, prin care se face legătura dintre Palat și Pădure (*Forêt Domaniale de Compiègne*), fără a trece prin sat.

Foto 23.33. **Compiègne**: vedere de-a lungul deschiderii *Beaux Monts* (are 5 kilometri peste Micul și Marele Parc), executată de Napoleon I între Palat și pădure, pentru a-i aminti Împărătesei Marie-Louise de perspectiva din castelul vienez Schönbrunn.

Pădurea, întinsă pe 14.500 hectare, este un obiectiv turistic de sine-stătător, cu 1.500 kilometri de drumuri și poteci și 270 intersecții!! De pădure sunt legate două momente istorice, semnarea Armistițiului din 11 noiembrie 1918, și a revanșei germane din 22 iunie 1940.

Foto 23.34. **Compiègne**: biserica gotică Saint-Jacques, văzută din piața cu același nume

Foto 23.35. **Compiègne**: la *Vieille Cassine*, casa de la numărul 10, Rue des Lombards.

Vizităm orașul vechi; din piața de Gaulle (din fața Palatului) ajungem la biserica *Saint-Jacques* (construită între 1235-1270, cu clopotnița și capelele alăturate adăugate în sec. XV-XVI). De aici continuăm pe *Rue des Lombards*, unde, la numărul 10 vedem *Vieille Cassine*, una din casele tradiționale *à colombage*.

Mergând spre nord se ajunge la ruinatul *Tour de Beauregard* și la *Parc Songeons*, pe malul râului Oise. Întorcându-ne spre nord-est pe *Rue Sainte-Corneille*, lăsăm la dreapta abația omonimă (876-1790), și ajungem la vechea Primărie (*Hôtel de ville*, construită de Ludovic XII și restaurată în sec. XIX; turnul de două etaje adăpostește un clopot din 1303)

Foto 23.36. **Compiègne**: vechea primărie, cu *Muzeul Figurinelor Istorice* în dreapta și statuia Ioanei d'Arc în stânga.

Foto 23.37. **Compiègne**: fosta biseircă gotică *Saint-Pierre des Minimes*.

De la Primărie, trecând pe lângă fosta biserică *Saint-Pierre des Minimes* (sec. XII-XIII, actualmente spațiu cultural), ajungem din nou în piața de Gaulle, completând circuitul.

Următorul popas îl facem 15 kilometri spre nord-vest, la **Pierrefonds** (90 km nord de Paris, 17 iunie 2014), acolo unde Napoleon III a dat dispoziții celebrului *Viollet-le-Duc* să reconstuiască ruinele unui vechi fortificații medievale din sec. XIV. Rezultatul este un castel neoclasic, folosit de cinematografie datorită fotogeniei sale.

Foto 23.38. **Pierrefonds**: castelul văzut din sat, din dreptul parcării.

Dreptunghiular, lung de 103 metri și larg de 88, castelul Pierrefonds e dotat cu turnuri defensive înalte de 38 metri la colțuri și pe mijlocul

fiecărei laturi. Lucrările au durat din 1857 până în 1885, când au fost oprite din lipsă de bani, astfel încât decorațiile interioare sunt neterminate. Parcăm lejer pe *Rue Louis d'Orléans* (se poate și în piața Primăriei) de unde se ajunge rapid la baza turnului Arthus.

Foto 23.39. **Pierrefonds**: castelul văzut din dreptul intrării, la baza turnului *Arthus* (în stânga este turnul *Alexandre*, iar în dreapta, *César*).

Foto 23.40. **Pierrefonds**: castelul văzut de pe esplanada de la capătul aleii de urcare. În stânga se zărește poarta de acces în curtea interioară. În prim-plan este turnul *Charlemagne*, în stânga turnurile *César* și *Arthus*, iar în dreapta *Judas Macchabée* (cu capela).

De aici, se înconjură prin stânga castelul pe aleea care duce la esplanadă și la prima curte exterioară din care, se intră în Curtea de Onoare a castelului, trecând peste un pod mobil.

Foto 23.41. **Pierrefonds**: Curtea de Onoare, cu fațade inspirate din castelul de la Blois. Ferestrele de sus sunt ornate cu 32 statui de pisici... În față este aripa de nord iar în dreapta este statuia ecvestră a lui Ludovic de Orleans (1868).

Din curtea interioară (de onoare) putem pătrunde în aripa de nord, unde sunt organizate expoziții (consacrate operei lui Viollet-le-Duc și

atelierelor Monduit), spre sud-est în Capelă, iar spre sud-vest în Donjon, principalul corp rezidențial (de locuit) al seniorului. În Donjon sunt cele mai interesante încăperi, la etajul I parcurgem sala de recepții a cuplului Imperial, *Salle des Blasons* (sau Sala Mare), apoi *Garderoba* și *Camera Împăratului*.

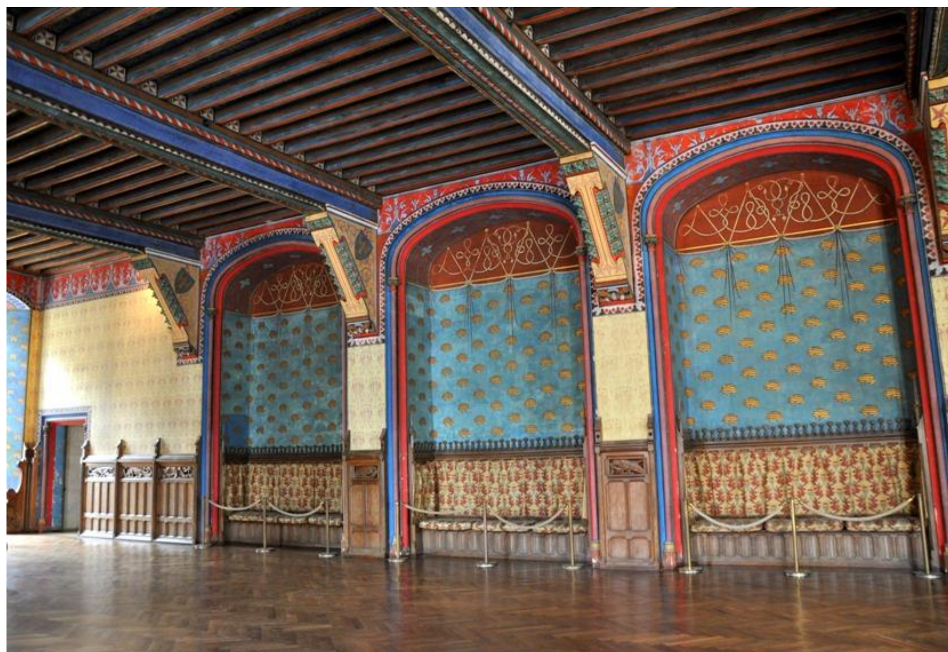

Foto 23.42.
Pierrefonds
Donjon etaj I: sala de recepții (*Salle des Blasons*).

Foto 23.43.
Pierrefonds
Donjon etaj I: *Garderoba Împăratului*.

Foto 23.44.
Pierrefonds
Donjon etaj I: *Camera Împăratului*, ornată cu o friză pictată ilustrând viața unui cavaler din sec. XV.

De aici părăsim Donjonul, intrând în aripa de vest, prin *La Salle de Chasse*, în *La Salle des Preuses* (creată de Viollet-le-Duc sub forma unui vas de 52 x 9 metri, cu un plafon de forma unei carene inversate).

Foto 23.45.
Pierrefonds
Aripa de vest etaj (camerele de aparat): *Sala de Vânătoare*, o anticameră de arme înainte de intrarea în marea *Salle des Preuses*.

Foto 23.46.
Pierrefonds
Aripa de vest etaj (camerele de aparat): Sala Curajoaselor (*Salle des Preuses*), veche sală a justiției. În fundal, un șemineu decorat cu statuile Împărătesei Eugenia și a damelor sale de companie.

Din mijlocul sălii, prin turnul Alexandre, se poate intra pe traseul gărzilor (*chemin de ronde*). Pe la capătul sălii, coborâm pe o scară cu dublă spirală la parter și în pivniță, unde sunt depozitate statuile și gisanții reprezentând suverani și nobili francezi, aduse aici după desființarea *Muzeului Istoriei Franței* a lui Louis-Philippe de la Versailles. Avem aici parte de un spectacol multimedia, cu promenadă în semi-întuneric, pe un fundal de muzică, texte și lumini colorate.

Foto 23.47.
Pierrefonds
În pivnița castelului, printre statuile vechilor suverani francezi...

Urcăm din pivniță la parter, pentru a vizita ultima încăpere, *Sala Gărzilor sau a Mercenarilor* (*Salles des Gardes*), la capătul căreia se găsește macheta castelului.

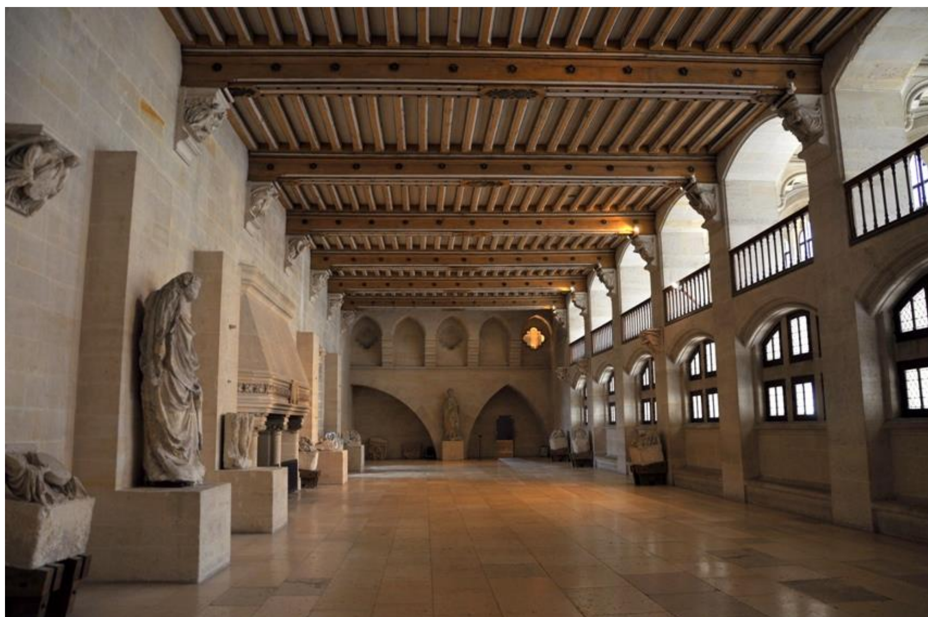

Foto 23.48.
Pierrefonds
Aripa de vest parter: Sala Gărzilor sau a Mercenarilor, realizată pentru Expoziția Universală din 1878

De pe drumul de întoarcere spre sat observăm că localitatea este pitorească, dezvoltată în jurul unui mic lac și al unor izvoare de ape minerale (*terme*), având în trecut chiar un statut de stațiune balneară.

Foto 23.49.
Pierrefonds
Vechea stațiune balneară, văzută de la castel.

Foto 23.50.
Pierrefonds
Biserica Saint-Sulpice (prima mențiune din sec. XI), văzută de pe dealul castelului.

24A. Germania: itinerarii nordice.

Partea I-a : orașele hanseatice (Bremen, Hamburg, Lübeck).

Venim dinspre nordul Olandei, astfel că primul oraş întâlnit în cale este **Bremen** (30 august 2015, parte a *Freie Hansestadt Bremen*), port pe râul Weser şi, prin suburbia Bremenhaven, port la Marea Nordului. Atracția turistică se concentrează în orașul vechi (*Altstadt*), o zonă ovală delimitată de râul Weser şi de vechile şanţuri de apărare cu apă ale zidurilor medievale, *Wallgraben* (sau *Stadtgraben*). Distrus în proporție de 60% de bombardamentele Aliate din anii 1943-1945, Bremen a reușit din fericire să reconstruiască cea mai mare parte a centrului istoric, permiţându-ne azi să admirăm câteva remarcabile monumente gotice sau renascentiste.

Foto 24.01. **Bremen**: fațada renascentistă a vechiului cântar, *Stadtwaage* (*Langenstraße* nr. 13).

Parcăm maşina în oraşul vechi la *Pressehaus*, de unde coborâm pe *Langenstraße*, fosta stradă comercială principală, ajungând după câțiva metri lângă *Stadtwaage* (construit la 1588, distrus în 1944, reclădit ulterior), vechiul sediu al cântarului orașului, cu fațada ornată cu motive renascentiste. Alături, putem vedea portalul, singurul reconstruit din molozul bombardamentelor, al fostei *Essighaus* (clădire renascentistă din 1618, distrusă în 1943).

Foto 24.02. **Bremen**: portalul clădirii negustorești *Essighaus* (*Langenstraße* nr. 15-21), singurul reconstruit în 1956.

Continuăm pe *Langenstraße* şi ieşim în vechea piaţă *Marktplatz*.

Aici sunt cele mai importante obiective turistice:

Latura nord-vestică este închisă de un şir de case multietajate, de la stânga la dreapta; *Stadtsparkasse* (1755, refăcută 1958), *Raths-Apotheke* (1894, refăcută 1958), *Haus Zum Jonas* (1600, refăcută 1963) şi *Deutsches Haus*, fosta *Rathscafé* (1911, reclădită în 1956), toate distruse în octombrie 1944 şi refăcute ulterior.

Spre nord-est piaţa e dominată de *Altes Rathaus* (primăria veche construită în stil gotic între 1405-1410, cu faţada renascentistă adăugată în 1612). În faţa sa se înalţă vechea statuie *Bremen Roland* (1404), iar pe latura de nord (lângă intrarea în pivniţa primăriei *Ratskeller*) mult mai noua creaţie sculpturală *Stadtmusikanten* (Muzicanţii din Bremen, 1952), simbol al oraşului bazat pe operele fraţilor Grimm. În spate, corpul clădirii se continuă cu Primăria Nouă (*Neues Rathaus*, 1913).

Foto 24.03.
Bremen
Clădirile de pe latura de nord-vest a Pieții (în stânga *Stadtsparkasse*, în dreapta *Deutsches Haus*). În fundal se vede turnul în renovare al bisericii *Unser Lieben Frauen* (sec. XIII).

Foto 24.04.
Bremen
Latura de nord-est cu fațada Primăriei Vechi, una dintre cele mai importante clădiri gotice în cărămidă din Europa.

Foto 24.05.
Bremen
Primăria Veche, văzută dinspre nord-vest, cu Pivnițele (*Rathauskeller*) în prim-plan și turnurile Catedralei în fundal

Foto 24.06. **Bremen**: măgarul, câinele, pisica și cocoșul, eroii imaginați de frații Grimm în povestea *Muzicanții din Bremen* (statuie în bronz de Gerhard Marcks, din 1952). În fundal, detaliu din biserica *Unser Lieben Frauen.*

Foto 24.07. **Bremen**: Statuia lui Roland (în fața Primăriei Vechi), paladin al Împăratului Carol cel Mare și erou al bătăliei de la Roncevaux, simbol al libertății civice, cea mai veche statuie de acest gen din Germania.

Latura de vest e dominată de *Schütting*, fosta clădire a breslelor meșteșugărești, din 1849 transformată în Cameră de Comerț, arsă la temelii în 6 octombrie 1944, reconstruită până în 1956.

Foto 24.08. **Bremen** *Schütting*, pe latura vestică a Pieții.

Spre est, în planul secund, se înalță turnurile gemene ale catedralei *Sankt Petri Dom* (construită între sec. XI-XIII, restaurată între 1888-1901, deteriorată între 1943-1945 și din nou refăcută după război). Imediat spre sud de catedrală armonia este stricată de nereușita clădire modernă ce adăpostește *Bremische Bürgerschaft* (sediul Parlamentului, construit între 1962-1966 pe locul fostei *Neue Börse*, existentă în stil neogotic flamboiant până la distrugerea sa din 1943).

Foto 24.09.
Bremen
Latura de est a Pieții, cu fațada Catedralei Sankt Petri și clădirea de sticlă și oțel a Parlamentului.

Foto 24.10.
Bremen
Vedere dinspre Catedrală a Primăriei Vechi (stânga), și adiacentei Primării Noi (dreapta).

Foto 24.11.
Bremen
Heralzii din fața portalului estic al Primăriei Vechi, sculpturi de Rudolf Maison (1900).

În piața Domului (*Domshof*) remarcăm clădirea neogotică a *Commerzbank* (1906). După ce vizităm interiorul Catedralei (se poate urca și în turn), continuăm pe

Violenstraße, cu alte clădiri monumentale, dar moderne (sala de concerte *Die Glocke* – 1928, Poșta *Deutsche Postamt*, Tribunalul *Landgericht Bremen* – 1895).

Foto 24.12.
Bremen
Fosta clădire a Bremer Bank, actualmente Commerzbank (1906), un exemplu de arhitectură neoclasică germană.

Foto 24.13.
Bremen
Detaliu al fațadei Catedralei, cu statuia lui Bismarck (1910).

Foto 24.14.
Bremen
Nava centrală a Catedralei *Sankt Petri* cu arcadele etajate, jos în stil romanic, sus în stil gotic.

Foto 24.15.
Bremen
Una din ușile de bronz ale Catedralei *Sankt Petri* (1891).

Dincolo de *Violenstraße* și până la râul Weser se întinde *Schnoor*, singura parte a orașului care, pe câteva străduțe, și-a păstrat caracterul medieval al locuințelor, fiind fostul cartier al pescarilor și meseriașilor săraci.

Alte puncte de atracție ale orașului pot fi *Schlachte* (promenada pe malul estic al râului Weser, fost port, azi loc al restaurantelor și ambarcațiunilor de agrement), sau *Böttcherstraße* (o stradă de doar 100 metri, între râu și Parlament, cu clădiri ridicate în stilul expresionist între anii 1922-1931).

Foto 24.16.
Bremen
Bibelgarten, o oază de verdeață în inima orașului, adiacentă catedralei (pe latura de sud).

Foto 24.17. **Bremen**: clădirea tribunalului landului, *Landgericht* (1895).

Pornim mai departe și după 120 kilometri spre est ajungem la orașul liber **Hamburg** (30 august 2015, nume oficial *Freie und Hansestadt Hamburg*), al doilea oraș ca mărime din Germania și al doilea port ca mărime din Europa (la Marea Nordului, prin estuarul

Elbei), o adevărată Veneție a nordului (are 2.500 poduri peste nenumărate canale și râuri). Destinul vechiului oraș hanseatic s-a frânt brusc de două ori, prima dată la 5 mai 1842 (atunci când un incendiu a distrus mai mult de o treime din *Altstadt*), și a doua oară la 23 iulie 1943, atunci când covorul de bombe incediare aruncate de RAF-ul britanic a provocat o furtună de foc ce a distrus multe cartiere rezidențiale, ucigând peste 40.000 civili. Reconstruit în stil modern după război, azi orașul este vibrant și în plină forță industrială. Dar modernul nu mă interesează, astfel încât facem un scurt popas pentru a căuta resturile istorice ale orașului; din păcate, acestea sunt puține și relativ noi, din sec. XIX-XX (urmare a celor două evenimente nefaste amintite, dar și a resistematizărilor repetate) și pot fi cuprinse într-o plimbare ușoară de două ore.

Găsim un loc de parcare aproape de *Ballindamm*, unul din malurile lacului artificial rectangular *Binnealster*, în mijlocul căruia țâșnește o înaltă arteziană (*Alsterfontäne*). Continuăm pe *Ballindamm* și ajungem la canalul *Kleine Alster*, mărginit spre nord de un șir de clădiri comerciale moderne.

Foto 24.18.
Hamburg
Vedere de pe *Ballindamm* spre malul sud-vestic al *Binnenalster* (promenada *Jungfernstieg*). În fundal se zărește turnul TV (*Hertz-Turm*). În stânga este podul *Reesendamm*, peste canalul *Kleine Alster*.

Foto 24.19.
Hamburg
Vedere de pe podul *Reesendamm* în lungul canalului *Kleine Alster*, cu clădirile de pe latura nordică (*Alsterarkaden*).

Spre sud, intrăm în cea mai importantă piață a orașului vechi (*Altstadt*), *Rathausmarkt*, dominată de primăria *Rathaus*, reconstruită între 1886-1897 cu aproape 650 încăperi (azi sediul Guvernului local Hamburg). Primăria se continuă în spate cu clădirea Camerei de Comerț, formând un singur corp cu o curte interioară. Ocolim Primăria și Casa de Comerț și la câțiva pași spre sud ajungem la una din rănile deschise ale orașului, memorialul bisericii *Sankt Nikolai*. Reconstruită după marele incendiu din mai 1842 în stil neogotic (între anii 1846-1863), cu turnul de 147 metri finalizat în 1872, era la acea dată cea mai înaltă clădire din lume. A fost bombardată și sever avariată în 1943, corpul bisericii fiind demolat în 1951, în schimb săgeata neogotică a turnului a rămas neatinsă și a fost păstrată intactă. Din păcate, la data vizitei noastre (2015), turnul era învelit în huse de protecție, fiind într-un lung proces de curățare (*Sanierung*), astfel că doar resturile-memorial ale navei puteau fi vizitate.

Foto 24.20.
Hamburg
Vedere din piața Primăriei spre est, cu turla înaltă de 132 metri a bisericii *Sankt Petri* (reconstruită în 1878 pe locul unei vechi catedrale).

Foto 24.21.
Hamburg
Primăria văzută din piață.

Foto 24.22.
Hamburg
Vedere din curtea interioară a Primăriei (reconstruită după incendiul din 1842).

De la biserică, trecând spre nord peste *Willy-Brandt-Straße*, se poate ajunge imediat la *Nikolaifleet*, unul dintre cele mai vechi canale ale orașului și singurul păstrat cât-de-cât cu vechiul aspect istoric. Tot aici este scurta stradă *Deichstraße*, singurul loc din oraș

(alături de *Peterstraße* în Neustadt), unde s-au mai păstrat câteva locuințe din sec. XVIII-XIX. Încâ puțin spre sud și se ajunge în *Speicherstadt* (construit între 1883-1927, parte a cartierului *Hafen-City*), interesant prin depozitele sale de mărfuri construite pe fundații de lemn formate din trunchiuri de stejar (și din care jumătate au supraviețuit războiului). Este însă seara târziu și nu mai avem timp pentru aceste vizite, așa că ne retragem spre hotelul din Glinde.

Foto 24.23.
Hamburg
Resturile bisericii *Sankt Nikolai*, amenajate sub forma unui memorial al războiului, înconjurate de clădirile moderne ale orașului de azi.

Foto 24.24.
Lübeck
Locul de justiție *Kaak*, reconstruit în 1987. În spate sunt clădirile care delimitează Piața de *Breite Straße*, aripa cu arcade a Primăriei (stânga), respectiv clădiri postbelice (dreapta).

A doua zi de dimineață ne îndreptăm cale de 70 kilometri spre nord-est până în **Lübeck** (31 august 2015), în landul Schleswig-Holstein, oraș-port pe râul Trave (și indirect, la Marea Baltică) a cărui centru vechi (*Innerstadt*) are forma unei insule ovale mărginite de cele două brațe ale râului Trave. Orașul a fost unul dintre primele afectate de bombardamentele aliate, la 28 martie 1942 mare parte din centrul istoric a fost distrus de o furtună de foc declanșată de bombele britanice ale RAF dar, din fericire, a fost substanțial reconstruit după război, astfel încât astăzi este trecut pe lista UNESCO datorită construcțiilor sale gotice din cărămidă. Găsim o mare parcare etajată chiar lângă biserica Sankt Peter (*Petrikirche*), aflată în diagonală de punctul central al orașului vechi, piața (*Markt*).
Destul de mult modificată urmare a războiului, în piață se concentrează câteva interesante obiective turistice:

Latura de nord este ocupată de corpul principal al primăriei *Rathaus*, dincolo de care se înalță turnurile bisericii *Marienkirche*. Din păcate, atât fațada de nord a Primăriei cât și unul din turnuri erau în renovare la data vizitei noastre (august 2015)

Latura de vest este ocupată de un centru comercial modern (2005), pe locul fostei și spectaculoasei clădiri neogotice a Poștei, sever afectată de război și demolată.

Foto 24.25.
Lübeck
Vedere spre latura de nord a Pieții, cu fațada Primăriei și turnurile bisericii *Marienkirche* (în curs de renovare). În dreapta, aripa cu arcade a Primăriei.

Foto 24.26.
Lübeck
Un corp din aripa Primăriei, aflat pe mijlocul laturii vestice a Pieții.

Latura de est este delimitată față de *Breite Straße* printr-o aripă cu arcade a Primăriei (spre nord), respectiv o construcție postbelică (spre sud). În piață se înalță și renăscutul *Kaak*, o platformă a infamiei unde erau aduse la îndeplinire pedepsele corporale ale infractorilor (salvat din război, a fost dărâmat în 1952 și refăcut, pe un amplasament ușor diferit, în 1987).

Foto 24.27.
Lübeck
Arcadele Primăriei, pe sub care se trece din Piață în *Breite Straße*.

Părăsim piața pe sub arcadele aparținând de un corp sudic al Primăriei și ieșim în

Breite Straße, de unde avem o perspectivă diferită asupra clădirii pe sub care tocmai am trecut.

Foto 24.28.
Lübeck
Vedere parțială din *Breite Straße* a corpului cu arcade al Primăriei, pe sub care se trece în Piață.

Foto 24.29.
Lübeck
Vedere din *Breite Straße* a fațadei vestice a corpului principal al Primăriei.

Continuăm pe *Breite Straße*, stradă pietonală comercială, de unde ne abatem imediat spre est pentru a înconjura *Marienkirche* (clădită între 1250-1350 pe locul cel mai înalt al insulei vechiului oraș, reconstruită între 1947-1959). Are cel mai înalt tavan în arcade de cărămizi din lume (38 metri).

Foto 24.30.
Lübeck
Vedere laterală dinspre nord a bisericii *Marienkirche*.

Spre nordul și vestul pieții bisericii *Marienkirchhof*, de-a lungul străzilor *Mengstraße* și *Schüsselbuden*, mai pot fi văzute câteva vechi (reconstruite) case negustorești, ca și

Marienwerkhaus, fostă anexă a bisericii, una dintre puținele case rămase în picioare după război.

Foto 24.31. **Lübeck**
Biserica *Marienkirche* văzută de pe *Schrangen* (stradă perpendiculară pe *Breite Straße*).

Revenim pe *Breite Straße*, de unde prin *Schrangen* ajungem pe *Königstraße*, o altă arteră comercială, paralelă cu prima, pe care continuăm spre nord. La colțul cu strada *Dr.-Julius-Leber* trecem pe lângă *Löwen-Apotheke* (construită în timpul ocupației franceze în 1812, arsă din temelii în 1942 și reconstruită după război), apoi trecem pe dreapta pe lângă Gimnaziul *Katharineum* (1531), pe lângă biserica fostei mănăstiri franciscane *Katharinenkirche* și pe lângă casa fostului cancelar Willy Brandt. Imediat după ce trecem pe stânga pe lângă biserica *Jacobikirche* (1334), intrăm într-o vastă piață, *Koberg*, a doua ca mărime din oraș, după *Markt*.

Foto 24.32. **Lübeck**
Case negustorești tradiționale la începutul străzii *Mengstraße*. Casa albă (la nr. 4) este *Buddenbrookhaus* (1758, azi muzeul Thomas Mann).

Foto 24.33. **Lübeck**
Farmacia *Löwen-Apotheke*, una dintre cele mai vechi clădiri civile din oraș.

Foto 24.34.
Lübeck
Vedere de pe *Königstraße* a bisericii *Sankt Jacobi*.

Piața *Koberg* este mărginită la est de un monument arhitectonic aparte, *Heiligen-Geist-Hospital* (1286), una dintre cele mai vechi instituții sociale din lume, iar latura de sud e dominată de biserica *Jacobikirche*. Latura vestică este formată dintr-un șir de vechi clădiri, dintre care se remarcă cea a Asociației Corăbierilor *Schiffergesellschaft* (1535).

Foto 24.35.
Lübeck
Clădirea *Heiligen-Geist-Hospital* văzută din piața Koberg.

Foto 24.36.
Lübeck
Clădirea *Schiffergesellschaft* (în prim-plan) în colțul sud-vestic al pieții *Koberg*.

Mergem spre nord pe *Große Burgstraße* (numele sub care continuă *Königstraße*) până la una dintre cele două porți ale orașului încă existente, poarta de nord *Burgtor* (1444).

Foto 24.37.
Lübeck
Vedere a străzii *Große Burgstraße* spre nord, spre Burgtor.

Foto 24.38.
Lübeck
Fosta clădire a Tribunalului (1896), actual sediu al serviciilor sociale, pe *Große Burgstraße* nr. 4.

Foto 24.39.
Lübeck
Burgtor, văzut de pe *Große Burgstraße*.

Ajunși la *Burgtor*, Suntem la capătul insulei vechiului oraș, astfel că de la Burgtor intrăm spre stânga printr-un portal și ieșim pe o platformă cu vedere la râul Trave, aparținând vechii mănăstiri dominicane *Burgkloster* (azi muzeul Hansei).

Foto 24.40. **Lübeck**: intrarea de la *Burgtor* spre curtea *Burgkloster.*

Curtea *Burgkloster* și platforma betonată adiacentă oferă o priveliște asupra portului și confluenței râului Trave cu canalul Elba - Lübeck, dominat de silueta turnului neogotic al podului mobil (*Hubbrücke*) *Marstallbrücke*, construit între 1896-1900.

Foto 24.41. **Lübeck**: vedere din oraș spre port, cu turnul și podul mobil peste Trave, *Marstallbrücke*.

Ne întoarcem pe același drum până la piața *Koberg*, de unde mergem spre sud pe *Breite Straße* (cu o deviație la dreapta pe *Beckergrube* pentru a vedea fațada Jugendstil a teatrului *Stadttheater*, 1908), apoi cotim din nou pe *Mengstraße* (celebră datorită scrierilor lui Thomas Mann, am văzut deja o imagine a casei *Buddenbrook*).

Foto 24.42. **Lübeck**: vedere a străzii *Mengstraße* spre est (spre râu), cu vechile case în stil local tradițional (numerele cu soț, 40...56).

Pe *Mengstraße* se mai păstrează unele din vechile locuințe tradiționale din cărămidă roșie, mai ales în partea

finală spre râul Trave, printre care *Schabbelhaus* la nr. 50 (sec. XVI) și *Carl Tesdorpf* la nr. 70 (cel mai vechi comerț de vinuri german, 1678).

Foto 24.43. **Lübeck**: trei exemple de fațade tradiționale din cărămidă pe *Mengstraße*, ale caselor cu nr. 50 (*Schabbelhaus*, dreapta) – 52 – 54.

De pe *Mengstraße* ieșim pe șoseaua-promenadă *An der Untertrave* pe malul râului Trave, pe care coborâm spre sud până în dreptul celei de-a doua porți de intrare în oraș, cea mai spectaculoasă, *Holstentor*.

Foto 24.44. **Lübeck**: depozitele de marțipan (*Die Lübecker Marzipan-Speicher*, 1870) de pe strada *An der Untertrave*.

Pe drum trecem pe lângă depozite ale produsului marcă înregistrată locală (marțipanul de Lübeck), construite în același stil arhitectonic *lübeckian* în sec. XIX.

Foto 24.45. **Lübeck**: vechile depozite de sare (sec. XVI-XVIII) văzute de pe podul de peste Trave.

Suntem la capătul circuitului nostru urban; ocolim poarta masivă din cărămizi *Holstentor* (construită la 1478, în prezent simbolul

orașului) apoi piața consecutivă *Holstentorplatz* și aruncăm o ultimă privire de pe podul de peste Trave, către vechile depozite de sare (*Salzspeicher*). De aici și până la parcarea multietajată de lângă *Petrikirche* mai sunt doar câțiva pași...

Foto 24.46. **Lübeck**: poarta *Holstentor*, rămășiță a vechilor fortificații medievale, văzută dispre oraș (de pe podul peste râul Trave).

Foto 24.47. **Lübeck**: poarta *Holstentor*, turnurile *Marienkirche* (stânga) și *Petrikirche* (dreapta), văzute din largul pieții *Holstentorplatz*.

24B. Germania: itinerarii nordice.

Partea II-a: țărmul Mării Baltice (Wismar, Rostock), Schwerin și Ludwigslust.

(Landul Mecklenburg-Vorpommern)

Pentru a doua parte a itinerariului pe malul Mării Baltice, și apoi în adâncimea landului Mecklenburg-Vorpommern, ne-am stabilit baza la **Schwerin** (70 kilometri est de Lübeck, 31 august – 2 septembrie 2015), oraș înconjurat de numeroase lacuri, dintre care *Schweriner See*, cel mai mare, acoperă 60 km². Seara vizităm orașul; venind pe jos de la apartamentul închiriat, ajungem pe *Franz-Mehring-Straße* unde trecem pe lângă biserica neogotică *Paulskirche* (1863-1869), apoi, pe *Wismarsche Straße* remarcăm curioasa clădire a Ministerului de Interne a Landului (*Innenministerium*), fostul *Arsenal am Pfaffenteich*, construit între 1840-1844. După cum rezultă din nume, clădirea este pe malul unui lac interior de formă dreptunghiulară (*Pfaffenteich*), din dreptul căruia intrăm pe *Mecklenburgstraße*, principala stradă comercială a orașului, pe unde ajungem în centrul istoric, care a scăpat în mare parte de distrugerile războiului și oferă câteva obiective, în primul rând Catedrala (*Schweriner Dom*) construită din cărămizi în stil gotic între 1260-1416, a cărei turn de 117 metri este vizibil de la distanță. Pe străzile adiacente mai putem zări câteva case tradiționale germane, pe schelet de lemn (*Fachwerkhäuser*). De la Catedrală ieșim spre sud în piața dreptunghiulară a vechiului oraș, *Am Markt*, mărginită de clădiri istorice, inclusiv vechea Primărie (*Rathaus*). De aici spre nord se poate ajunge în cartierul *Schelfstadt* (la estul lacului *Pfaffenteich*) unde se pot vedea numeroase case tradiționale, piața și vechea biserică.

Foto 24.48.
Schwerin
Vechiul arsenal și cazarmă militară, actualmente sediul Ministeriului de Interne al Landului.

Foto 24.49.
Schwerin
Case tradiționale pe *Schmiedestraße*, în apropierea Catedralei

Foto 24.50. **Schwerin**: Catedrala, văzută din piața *Am Markt*. În dreapta clădirea numită *Neues Gebäude* (1783-1785).

De la *Am Markt* continuăm spre sud pe *Puschkinstraße* (să nu uităm că orașul a rămas după război în zona de ocupație sovietică, respectiv în RDG ulterior) și *Schloßstraße*, pentru a ieși în *Alter Garten*, o piață mărginită de clădirile

Altes Palais (sec. XVIII), Teatrului (*Staatstheater*, 1886) și neoclasicului Muzeu de Artă (*Staatliches Musem* 1882, lângă care se găsește debarcaderul *Weisse Flotte*, care asigură tururi turistice pe lacurile din jur).

Foto 24.51. **Schwerin**: latura estică a pieții *Am Markt*, cu Primăria în mijloc (sec. XIV-XX) și casa de la nr. 13 în dreapta (sec. XVII, refăcută 1975). În stânga se vede parțial *Neues Gebäude* cu Monumentul Leului în față (1995).

Ajunși aici ne găsim în fața principalului monument al orașului: Palatul Schwerin (*Schweriner Schloss*), supranumit *Neuschwanstein*-ul nordului.

Foto 24.52. **Schwerin**: podul rutier *Lennéstraße* și fațada castelului văzute de pe malul lacului *Burgsee*.

Foto 24.53. **Schwerin**: castelul în lumina apusului și reflexia sa în lacul *Burgsee*.

Castelul este unul dintre cele mai importante exemple de istoricism romantic din Europa (fiind reconstruit între 1845-1857 pe locul vechiului palat al ducilor de Mecklenburg-Schwerin, azi este sediul Parlamentului landului *Landtag*).

Foto 24.53. **Schwerin**: castelul văzut de pe aleea de promenadă (*Graf-Schack-Allee*) de-a lungul malului de vest al lacului *Burgsee*.

Este seară, așa că privim doar reflexiile castelului în apa lacului *Burgsee*, apoi intrăm peste podul rutier al *Lennéstraße*, pe insula pentagonală pe care e construit (*Schlossinsel*), străbătută de alei cu grote artificiale, terase, filigorii și câte au mai imaginat arhitecții grădinii *Burggarten*.

Foto 24.54. **Palatul Schwerin**: decorațiuni în teracotă și colecția de arme din sala medievală *Hofdornitz*.

O parte a celor 635 încăperi ale castelului sunt ocupate de Parlament (cu acces restricționat), astfel încât în spațiile publice intrarea se face prin spate (dinspre nord) într-o curte interioară, trecându-se apoi prin încăperi somptuos decorate de la etajele 1, 2 și 3 (unele încă nerestaurate după marele incendiu din 1913 care a distrus o treime din castel, când a fost pierdută cea mai frumoasă sală, *Goldenen Saal*).

Foto 24.55. **Palatul Schwerin**: Sala cu coloane (*Säulenzimmer*), detaliu cu friza legendelor.

La primul etaj, începem vizita cu sala din turnul hexoganal (*Silberkammer*) care adăpostește o colecție de argintărie, apoi o impresionantă colecție de porțelanuri și tablouri în fostele camere ale copiilor (*Kinderzimmern*), iar în cea mai veche sală a palatului (*Hofdornitz*, fosta sală de arme), vedem o colecție de arme vechi.

Foto 24.56.
Palatul Schwerin
fosta sufragerie (*Speisezimmer*).

Foto 24.57.
Palatul Schwerin
salonul de ceai al Marii Ducese *(Teezimmer).* Biroul din dreapta datează de la 1750.

La etajul doi (*Beletage*) sunt camerele de locuit și saloanele Marii Ducese. Prima este Sala cu coloane (*Säulenzimmer*, numită și Sala Legendelor *Sagenzimmer*), apoi *Sylvestergalerie*, urmează marea sală de mese (*Speisezimmer*) lambrisată cu panouri de arțar, apoi *Rote Audienz* și *Teezimmer*, două camere asemănătoare unde erau primiți oaspeții ducesei. Camera florilor (*Blumenzimmer*) face parte din turnul hexagonal, iar ultimele camere sunt *Wohnzimmer* și *Winterzimmer*, renovate în 1987.

Foto 24.58.
Palatul Schwerin
Detaliu cu stucatura tavanului din Camera Florilor *(Blumenzimmer)*: alegorie a Marii Ducese Augusta (1822-1862).

Foto 24.59.
Palatul Schwerin
Camera de zi a Marii Ducese *(Wohnzimmer).*

Foto 24.60.
Palatul Schwerin
Camera de iarnă a Marii Ducese
(Winterzimmer).

La etajul trei (*Festetage*) sunt camerele de locuit ale Marelui Duce, dar și sălile reprezentative și de gală ale castelului. Aici pot fi văzute biblioteca Ducelui, Camera Adjutantului (*Adjutantenzimmer*, cu uniforme și arme vechi), Camera Biliardului (*Billardzimmer*) cu alăturata *Rauchzimmer* (Camera de fumat).

Foto 24.61.
Palatul Schwerin
Detaliu din camera adjutantului
(Adjutantenzimmer).

Foto 24.62.
Palatul Schwerin
Detaliu din camera biliardului *(Billardzimmer).*

Cea mai impunătoare încăpere este Sala tronului (*Thronsaal*), cu minunate stucaturi, decorații ale pereților și parchetului.

Foto 24.63.
Palatul Schwerin
Vedere generală a Sălii Tronului *(Thronsaal)*, definitivată la 1858 în stil neo-renascentist.

Foto 24.64.
Palatul Schwerin
Detaliu de parchet cu intarsie din Sala Tronului *(Thronsaal).*

Alături se găsește Galeria Strămoșilor (*Ahnengalerie*) cu picturile dinastiei ducilor de Mecklenburg în ordine cronologică și Galeria Castelelor (*Schlössergalerie*), cu picturi ale reședințelor ducale.

Foto 24.65.
Palatul Schwerin
Detaliu din Galeria strămoșilor *(Ahnengalerie).*

Foto 24.66. **Schwerin**
Castelul văzut lateral, dinspre parcul de est, de sub Colonade, cu Orangeria (jos), turnul principal (mijloc), Casa Episcopului (stânga, în schele) și Casa Lungă Nouă (dreapta, de un stil diferit față de rest).

De la Schwerin ne îndreptăm 30 km spre nord și continuăm explorarea țărmului Mării Baltice cu **Wismar** (1 septembrie 2015, oraș sub protecția UNESCO, la 60 km est de Lübeck). Parcăm chiar în imensa *Marktplatz* (măsoară 10.000 m²), centrul vechiului oraș și un punct bun de plecare în circuit. Primele obiective sunt chiar aici, în primul rând, în colțul sud-estic, cupola *Wasserkunst* (proiectată în 1580 în stilul renașterii olandeze de Philipp Brandin) care a asigurat aprovizionarea cu apă a orașului până în 1897. Latura de nord a pieții este închisă de Primărie (*Rathaus*, refăcută între 1817-1819 pe locul vechii structuri gotice prăbușite doi ani mai devreme), iar pe mijlocul laturii de est se remarcă cea mai veche casă negustorească din oraș, *Alte Schwede* (1380).

Din colțul nord-vestic al pieții, mergem spre vest pe *Sargmacherstraße* la capătul căreia se înalță clădirea de colț a *Archidiakonat*-ului, construită în stil *Backsteingotic* nord-german la 1450, distrusă în război, refăcută încă de pe timpul RDG-ului, în 1960. Ajunși aici, suntem în fața unui memorial dureros al orașului: turnul de 80 metri înălțime al bisericii *Marienkirche*, singurul supraviețuitor după bombardamentele din aprilie 1945 (biserica grav avariată, va fi demolată în 1960, azi se mai poate vedea doar un contur de circa un metru înălțime al fostelor ziduri). Imediat alături, o mare carcasă de protecție din lemn ascunde șantierul subteran în care sunt curățate și excavate subsolurile (pivnițele) uneia dintre cele mai frumoase clădiri de cărămidă ale acestui fost *cartier gotic*, *Alten Schule*, vechea școală construită la 1351 și distrusă în același aprilie 1945. Se pare că o reconstrucție se are în vedere în acest caz...

Foto 24.67.
Wismar
Marktplatz, cupola *Wasserkunst* și Primăria (în fundal), vedere spre nord-vest.

Foto 24.68.
Wismar
Marktplatz, cupola *Wasserkunst* și turnul bisericii *Marienkirche* (în fundal), vedere spre vest.

Foto 24.69.
Wismar
Frontonul actualului restaurant *Alte Schwede* (1380, stil *Backsteingotik*),

Foto 24.70. **Wismar**: clădirea *Archidiakonat*-ului, un exemplu clasic de arhitectură gotică nord-germană în cărămidă.

Foto 24.71. **Wismar**: turnul fostei biserici *Marienkirche*.

Plecăm din aceste triste locuri trecând spre vest în *Fürstenhof*, Curtea Princiară, sediul ducilor de Mecklenburg, alcătuită din două corpuri de clădire: *Alte Haus* (1513, în stil gotic târziu cu decorații de teracotă) și *Neue Haus* (1555, în stilul renașterii italiene). Din curte ieșim direct la imensa biserică *Sankt Georgen* (sau *Georgenkirche*), construită la 1295, sever deteriorată în război și recent reconstruită (1990-2010). Interiorul este încă gol, se pot vedea doar puținele urme ale bogatelor decorațiuni scăpate de urgia războiului și a ploilor, dar există și un avantaj, fiind astfel mult mai ușor de apreciat măreția dimensiunilor sale interioare.

Foto 24.72. **Wismar** Clădirea *Fürstenhof*, în stânga *Alte Haus* cu ancadramentele geamurilor din teracotă. În dreapta, biserica *Sankt Georgen*.

Foto 24.73.
Wismar
Vedere laterală a bisericii *Sankt Georgen*; se pot vedea fazele succesive ale reconstrucției.

Foto 24.74.
Wismar:
Vedere de la *Georgenkirche* spre est, în lungul străzii *Vor dem Fürstenhof*, spre turnul bisericii *Marienkirche.* În capătul străzii, jos, se vede cutia de lemn a șantierului de la *Alten Schule*.

De la *Georgenkirche* urcăm spre nord pe *Große Hohe Straße* și ieșim în *Lübsche Straße*, unde vedem chiar pe colț o mică biserică, *Heiligen-Geist-Kirche*, construită înainte de 1255 ca biserică a spitalului omonim.

Foto 24.75.
Wismar
Biserica *Heiligen-Geist*, la intersecția *Lübsche Straße* (în față) cu *Neustadt* (la stânga).

Ne întoarcem spre vest pe strada pietonală comercială *Lübsche Straße*, mărginită de zeci de case tradiționale cu frontoane.

Înainte de a ajunge din nou la Primărie, la începutul străzii *Hinter dem Rathaus*, ne atrage atenția silueta aparte a *Ratsapotheke*, vechea farmacie a primăriei de pe la 1336.

Foto 24.76.
Wismar
Clădirea *Ratsapotheke*, la intersecția străzilor *Hinter dem Rathaus* cu *Am Markt*.

De aici putem explora străzile ce pleacă din zona Pieții, mărginite de clădiri cu fronton impecabil reconstruite sau renovate: *Hegede* continuată de *Dankwartstraße*, respectiv *Mecklenburger Straße* spre sud, *Altwismarstraße* spre est și tot așa, rătăcim pe străduțe, mai ales din zona de sud a pieții.

Foto 24.77.
Wismar
Vedere spre nord, în lungul frontoanelor caselor străzii *Krämerstraße*, cu farmacia *Löwen* (cea galbenă din fundal) și turnul biericii *Sankt Nikolai*.

Foto 24.78.
Wismar
Cafeneaua ex-farmacie *Löwen* văzută de pe *Krämerstraße*, cu perspectivă spre *Bohrstraße* (în stânga).

În final, ne îndreptăm din piață spre nord, pe strada pietonală *Krämerstraße*, la capătul căreia remarcăm clădirea galbenă a *Löwen-Apotheke*, fostă farmacie într-o casă medievală, azi cafenea.

Foto 24.79. **Wismar**: masiva construcție a bisericii *Sankt Nikolai*, văzută de pe malul *Frische Grube*.

Continuăm spre nord pe *Bohrstraße*, trecem pârâul *Mühlenbach* (canalizat sub numele de *Frische Grube*) și imediat apare silueta impunătoare a bisericii *Sankt Nikolai* (*Nikolaikirche*), construită între 1381-1487 ca biserică a marinarilor și pescarilor, singura dintre cele trei mari biserici gotice din oraș care a scăpat relativ neatinsă din război.

Foto 24.80. **Wismar**: tripticul fostului altar din biserica Sankt Georgen (1430), a cărui deschidere măsoară zece metri !

Interiorul adăpostește capodopere recuperate din alte biserici distruse, dintre care altarele: Thomasaltar, Krämeraltar (1430, din *Marienkirche*) și, mai ales cel din biserica Sankt Georgen (1430), la fel baptisteriul de bronz (1335).

Foto 24.81. **Wismar**: poarta *Wassertor*, văzută dinspre port.

De la biserică mergem pe *Spiegelberg* spre est, și ieșim în vechiul port *Alter Hafen* pe sub poarta de est a orașului, *Wassetor* (construită la 1450, singura păstrată din cele cinci porți inițiale).

Cam la 100 metri spre sud putem vedea o mică clădire de-asupra apei; este vechea casă-stăvilar *Gewölbe* (sec. XVII, refăcută 2003), de-asupra canalului *Runde Grube* (*Grube* este numele pârâului regularizat *Mühlenbach*, care poartă diverse nume funcție de localizare: *Mühlen-*, *Frische- și Runde Grube*).

Foto 24.82. **Wismar** Casa-stăvilar *Gewölbe*, deasupra canalului *Runde Grube*.

Dacă mergem spre nord, pe cheiul portului vechi, ajungem la un moment dat să avem o frumoasă perspectivă asupra orașului vechi.

Foto 24.83. **Wismar** Berăria *Brauhaus am Lohberg* de pe vechea stradă *Lohberg* (paralelă cu cheiul Am Hafen), în spatele casei *Gewölbe.*

Foto 24.84. **Wismar** Vedere de pe chei peste portul vechi, în lungul străzii *Neustadt*, cu silueta bisericii Sankt Georgen în fundal.

Foto 24.85.
Wismar
Vedere de pe chei peste portul vechi, cu turnul bisericii *Sankt Marien-Kirche* în fundal. În dreapta hotelului New Orleans, este casa-stăvilar *Gewölbe.*

Plecăm din Wismar și după încă 60 kilometri spre nord-est ajungem la alt oraș hanseatic, **Rostock** (1 septembrie 2015), port la râul-estuar *Unterwarnow* (și prin acesta la Marea Baltică, 12 kilometri mai departe), a cărui centru istoric poate fi ușor ghicit după forma ovală impusă de zidurile de apărare. În fapt acesta consta în sec. XII din trei orașe diferite, Vechi, Mijlociu și Nou, *Altstadt* (în jurul pieții *Alter Markt*), *Mittelstadt* (în jurul pieții *Neuer Markt*) și *Neustadt* (în jurul actualei pieți a Universității). Acest centru istoric a fost în mare parte reconstruit după bombardamentele britanicilor din război, care au vizat stabilimentele industriei aviatice din oraș.

Vizita poate fi începută de la poarta de vest a orașului, din care au mai rămas turnul de pază *Kröpeliner Tor* (sec. XIV, înalt de 54 metri) și un fragment destul de consistent din zidul fortificațiilor (care se întinde pe mai multe sute de metri pe latura sudică, de-a lungul străzii *Wallstraße* și care era străbătut odată de 22 porți, dintre care se mai păstrează patru).

Foto 24.86.
Rostock
Turnul *Kröpeliner Tor* cu poarta de intrare vestică, văzut dinspre oraș.

Continuăm spre est pe *Kröpeliner Straße* (azi principala arteră comercială a orașului), dar imediat intrăm la dreapta pe *Kleine Katthagen* până aproape de zidul-fortificat, la o mică biserică cisterciană, *Kloster zum Heiligen Kreuz* (sec. XIII), singura păstrată intactă în oraș, azi servind drept biserică a Universității (iar în clădirile-anexă funcționează *Kulturhistorische Museum*). De aici ieșim, trecând pe lângă Muzeul Zoologic, în *Universitätsplatz* (unde regăsim strada *Kröpeliner*) cu clădirea principală a Universității (construită în stil neo-renascentist) și fântâna arteziană numită *Brunnen der Lebensfreude* (așadar *a plăcerii de a trăi*, simbolizând renașterea orașului după război). În continuare, de-o parte și de alta a străzii *Kröpeliner*, ne însoțesc tradiționalele case cu pinion (fronton) cu fațade multicolore (dintre care remarcabile sunt *Ratschow-Haus*, hotelul *Rostocker Hof* 1888 și *Herzogliche Palais* 1714), până ce ieșim în a doua mare piață a orașului, *Neuer Markt*.

Foto 24.87.
Rostock
Fosta biserică cisterciană *zum Heiligen Kreuz*, azi biserică Universitară.

Foto 24.88.
Rostock
Fântâna plăcerii de a trăi și corpul principal al Universității (în fundal), văzute din strada *Kröpeliner*.

Foto 24.89.
Rostock
vedere din colțul Pieții Universității, în lungul străzii *Kröpeliner*. Case tradiționale cu fronton și turnurile bisericii *Sankt-Marien* în fundal.

Foto 24.90.
Rostock: *Ratschow-Haus*, singura casă de pe strada *Kröpeliner* cu o fațadă gotică de cărămidă, specifică nordului (*Backsteingotik*). Incendiată în 1945 și refăcută, servește azi drept sediu Bibliotecii Orășenești.

Foto 24.91.
Rostock
Poarta de sud *Steintor*, văzută de pe *Steinstraße.*

De formă dreptunghiulară de 90 x 80 metri, *Neuer Markt* a avut mult de suferit după bombardamentele din aprilie 1942, laturile de nord și sud au fost distruse, cea de sud a fost reconstruită iar cea de nord, curățată de cele câteva clădiri supraviețuitoare, este azi liberă. Clădirile de pe latura de vest au fost reparate și reușesc oarecum să redea farmecul de odinioară al pieții. Câteva mai importate dintre ele (care apar și în fotografia de mai jos) sunt cele de la nr. 12 (fațadă albă în stil neo-renascentist de la 1874), nr. 13 (în stil baroc, adăpostește din 1789 farmacia primăriei, *Ratsapotheke*), nr. 16 (cea mai veche fațadă renascentistă din piață, de la 1600, refăcută în 1965). Pe latura estică a pieții regăsim Primăria (*Rathaus*), cea mai veche clădire laică din oraș, construită în sec. XIII în stilul *Backsteingotik* (gotic din cărămidă), dar cu fațada modificată în stil baroc.

Foto 24.92.
Rostock
Vedere spre latura de vest a Pieții Noi (*Neuer Markt*) cu clădirile istorice (de la nr. 12 la nr. 18, ultima în renovare), dominate de masiva siluetă a bisericii *Sankt-Marien* în fundal.

Foto 24.93. **Rostock**: Primăria văzută din Piața Nouă

Privind din piață spre sud, de-a lungul *Steinstraße*, vedem o altă poartă de intrare în oraș, cea de sud, *Steintor*, construcție renascentistă din 1577. În spatele Primăriei (pe strada numită chiar așa, *Hinter dem Rathaus*), găsim *Kerkhoffhaus*, o locuință patriciană din 1470, bogat ornamentată, cu fațada de teracotă modificată în stilul renascentist al sec. XVI (aici funcționează azi Arhivele orașului).

Foto 24.94. **Rostock**: *Kerkhoffhaus.*

Continuând spre est, am ajunge la biserica *Nikolaikirche* (1230) și, mai la nord, la *Basilika Sankt-Petri*, vizibilă de departe datorită impresionantului său turn de 117 metri (sec. XIII, refăcută după distrugerea din 1942).

Foto 24.95. **Rostock**: clădiri socialiste în stil *Backsteingotik*, pe *Lange Straße.*

Noi plecăm din piață spre nord, ocolim impunătoarea biserică *Marienkirche* (sec. XIII-XV, cu un Ceas astronomic din 1472 în interior) și ieșim în *Lange Straße*, principala axă de transport, distrusă în 1942 (cu excepția a doar 12 clădiri), refăcută în stilul socialist dar și cu elemente de *Backsteingotik*.

Continuând spre nord pe *Wokrenterstraße*, trecem la nr. 40 pe lângă *Hausbaumhaus*, singura casă negustorească rămasă intactă din epoca Ligii Hanseatice (1490) iar la capătul străzii întâlnim vechiul bar marinăresc *Gaststätte „Zur Kogge“* (1856).

Foto 24.96.
Rostock
Hausbaumhaus pe strada Wokrenter, a doua din dreapta (cu fațada stil *Backsteingotik*).

Foto 24.97.
Rostock
Barul *Zur Kogge*, la interescția *Wokrenterstraße* cu *Strandstraße*.

Am ieșit acum pe promenada portului istoric *Stadthafen*, pe malul râului Warnow, chiar în dreptul vechii macarale din 1780 ce servea pentru încărcarea vapoarelor (*Tretkran*, reconstruită).

Foto 24.98.
Rostock
Vechea macara de lemn de pe cheiul râului Warnow (reconstrucție din 1997).

Nu vrem să plecăm fără a face câțiva pași pe o plajă a Mării Baltice, de aceea parcurgem cei 11 kilometri spre nord până la **Ostseebad Warnemünde**, practic o suburbie a orașului Rostock, stațiune balneară înființată la 1834 într-un mic sat pescăresc. Aici au fost inventate la 1883 celebrele

scaune-coș (*Strandkorb*), care populează azi toate plajele bătute de vânturile Mării Baltice. O alee promenadă se întinde de-a lungul plajei dominate de luxosul „Stasi-Hotel" Neptun din vremurile socialiste (1971), și două faruri asigură siguranța navigației (unul pe țărm din 1898, altul pe digul de vest). Localitatea în sine este și ea pitorească, oferind și câteva exemple de case tradiționale pe schelet de lemn (mai ales pe *Mühlenstraße*).

Foto 24.99.
Warnemünde
În septembrie e toamnă rece și plaja aparține doar pescărușilor și scaunelor-coș *Strandkorb* închise cu lacăt. În dreapta se vede farul verde de pe dig.

Foto 24.100.
Warnemünde
Vedere a aleii *Seepromenade* spre farul de pe țărm.

Ne întoarcem spre Schwerin pe un drum ușor diferit, pentru a trece și prin **Güstrow**, un oraș la 40 kilometri sud de Rostock, posesor al unui palat renascentist, reședință ducală (construit între 1558-1600 pe locul unui castel medieval), degradat după 1817 și renovat încă din anii RDG-ului. Era deja o seară ploioasă și ieșea din discuție o vizită pe interior în edificiul utilizat azi drept muzeu și centru cultural (deși conform ghidului există câteva încăperi frumos decorate la parter și în sala de banchete), astfel că ne-am limitat la inspecția exterioară. Înconjurat de șanțuri de apă (din pârâul *Mühlbach*) și de grădini spre sud (refăcute în stil renascentist între 1974-1978), palatul se înalță pe o mică denivelare. Din parcarea apropiată, mergem pe *Schloßberg* până la intrarea, care se face dinspre vest pe sub un portal, apoi peste un pod de-asupra pârâului. Se intră prin al doilea portal în curtea interioară, de unde putem admira meșteșugita asimetrie a aripilor sud și vest (opere ale arhitectului Franciscus Parr) față de aripa de nord (continuată după 1587 de olandezul Philipp Brandin, toate la comanda Ducelui de Mecklenburg, Ulrich).

Și o scurtă vizită în oraș poate fi instructivă. Câțiva metri la vest de castel se poate ajunge la *Domplatz*, cu Catedrala gotică din cărămidă de la 1335 (*Dom St. Maria, St. Johannes Evangelista und St. Cäcilia*) și cea mai veche școală din land, *Domschule* (construită între 1575-1579 de același Philipp Brandin). Tot de la castel, continuăm spre nord câteva sute de metri pe *Domstraße* până în centrul vechi al orașului (*Markt*), dominat de biserica parohială *Pfarrkirche St. Marien*, o altă realizare a *Backsteingotik*-ului din 1508. Remarcabilă mai este primăria (*Rathaus*, în forma de azi de la 1800) dar și câteva vechi clădiri private de pe laturile pieții.

Foto 24.101.
Güstrow
Vedere dinspre sud, de pe strada *Schloßberg*, spre pârâul *Mühlbach* și intrarea în palat.

Foto 24.102.
Güstrow
Curtea interioară a palatului, aripa de sud cu Loggia și turnul scării circulare (de inspirație italiană).

Foto 24.103.
Güstrow
Curtea interioară a palatului, aripa de vest (cu intrarea) și de nord, cu turnul dublu, construit de Brandin.

Foto 24.104.
Güstrow
Biserica evanghelică *St.Marien*, văzută dinspre nord.

Foto 24.105.
Güstrow
Clădiri clasificate în *Markt*, de la stânga, cea verde cu nr. 10 (*Ratskeller*, 1637), nr. 11 și 12 (locuințe).

Foto 24.106. **Güstrow**
Primăria.

Facem un ultim popas în landul Mecklenburg-Vorpommern, 44 kilometri spre sud, la palatul baroc-neoclasic al ducelui Friedrich cel Pios (1717-1785), construit între 1772-1776 (și numit, exagerat, Versailles-ul nordului). Palatul este realizarea culminantă a unui întreg oraș construit în sec. XVIII, **Ludwigslust** (2 septembrie 2015,

Plăcerea lui Ludwig, numit așa în onoarea tatălui, Christian II Ludwig, duce de Mecklenburg-Schwerin, care a construit prima cabană de vânătoare aici), oraș ce a fost chiar capitală a ducatului între 1765-1837 (în rest, capitala fiind la Schwerin).

Foto 24.107.
Ludwigslust: cascada și statuile, operă din 1780 a sculptorului curții, Rudolf Kaplunger.

Parcarea este chiar în piața castelului (*Schloßplatz*). Spre sud vedem un rând de cascade artificiale, dincolo de care se întinde *Kirchplatz*, în capătul căreia se ridică biserica curții (1765-1770), azi *Stadtkirche Ludwigslust*.

Foto 24.108.
Ludwigslust: fațada palatului, văzută din *Schloßplatz*, de la cascadă.

Spre nord se ridică palatul, dincolo de care sunt imense grădini în stil englezesc, *Schloßpark* (120 hectare), conținând canale (*Ludwigsluster Kanal* lung de 28 kilometri, a fost construit între 1756-1760 special pentru alimentarea cu apă a parcului și cascadelor!), fântâni arteziene și cascade, o grotă, o capelă gotică, două mausolee, un monument, ș.a.

Foto 24.109.
Ludwigslust: partea din spate a palatului, văzută dinspre grădini.

Interiorul a suferit mari stricăciuni în timpul războiului mondial și al celui rece de după și e mai puțin spectaculos față de așteptări. Multe camere sunt încă închise publicului, renovarea progresând în etape. Palatul este în fapt un muzeu cu colecții de artă (*Staatliches Museum*).

Foto 24.110. **Palatul Ludwigslust**: imagine de ansamblu a Sălii de Aur (*Goldener Saal*).

Foto 24.111. **Palatul Ludwigslust**: imagine de detaliu din Dormitorul Ducesei (aripa de vest).

La parter se află *Sala terrana* (azi cafenea) și camere pentru oaspeți și personalul de servici. La primul etaj (*Festetage*) se află *Courzimmer* (camera de recepții) și camerele private ale ducelui (aripa de est) și ducesei (aripa de vest). Partea centrală a clădirii adăpostește cea mai frumoasă sală, Sala de Aur (*Goldener Saal*), sală de bal cu coloane corintiene ce ocupă înălțimea a două etaje. Etajul doi era rezervat festivităților. În muzeu sunt statui contemporane fabricate din produsul local de *Papier-mâché*, (*Ludwigsluster Carton*), preparat special pentru a rezista precipitațiilor.

Foto 24.111. **Ludwigslust**: parcul cu Biserica Catolică St. Helena (1809) și Clopotnița, văzute din Grădina de Flori (*Blumengarten*).

25. Italia: vacanță pe Valea Aosta;
partea I : în lungul râului Dora Baltea.
(Regiunea Valle d'Aosta).

Cea mai mică și slab populată regiune din Italia, *Valle d'Aosta* / ***Vallée d'Aoste*** este în același timp și una dintre cele mai frumoase zone ale țării. Mărginită pe culmile Alpilor de Franța și Elveția, regiune semi-autonomă din anul 1948, cu două limbi oficiale (italiană și franceză, alături de *Valdôtain*, dialectul local franco-provensal), Valea Aosta este una dintre acele minunate zone de confluență între două culturi, care-i dă un farmec aparte. Este formată dintr-o vale principală, de-a lungul râului *Dora Baltea* / ***Doire Baltée*, și** de 13 văi confluente secundare, laterale. Am vizitat regiunea într-un interval insuficient de două zile, și vom descrie cele văzute urmând caracteristicile geografice amintite. De altfel, cele mai multe și interesante obiective turistice sunt de-a lungul văii principale, astfel că de aici vom începe povestirea.

Vom face descrierea în ordine strict geografică, de la vest spre est, dinspre Alpi spre Piemont. Pe această axă, valea este străbătută longitudinal de șoseaua SS26, pe care am intrat noaptea, venind dinspre Franța (vezi jurnalul despre zona Annecy), coborând serpentinele abrupte de la trecătoarea *Piccolo San Bernardo* (2188 metri) prin *La Thuile* și *Elevaz* până la *Pre' Saint Didier*, drum despre care, așadar, nu am multe a spune, decât că trebuie să fi fost fascinant pe lumină... De aici, șoseaua va merge pe malul râului Dora Baltea până la ieșirea din regiune și de aici putem începe și expunerea. Parcurgem doar câțiva kilometri și începem să zărim peisajul specific văii, conace și castele construite pe malurile râului, care se profilează pe munții din fundal (pe valea Aosta sunt inventariate 58 castele, turnuri și case fortificate, așadar amatorii au din ce alege...).

Foto 25.01. **Avise**
Castelul *Blonay* (sec. XII-XV) și biserica parohială *San Brizio*, văzute de pe șoseaua SS26.

Foto 25.02. **Avise**
Castelul *Blonay* și biserica parohială *San Brizio*, văzute dinspre est.

Prima construcție remarcabilă o vedem pe stânga șoselei, în comuna **Avise** (13 septembrie 2013): *Castello / Château de Blonay*, situat imediat lângă biserica *Chiesa di San Brizio / Eglise de Saint Brice*. De altfel, vom afla că în acestă comună se găsesc trei castele (celelalte două fiind *Château d'Avise* și *Château du Cré*).

Foto 25.03. **Villeneuve**: Ruinele castelului *Châtel-Argent* (incinta și donjonul), înălțate pe un vârf stâncos pe malul râului Dora Baltea.

La **Villeneuve** (12 septembrie 2013) am fost cazați, străjuiți de ruinele unui castel medieval din sec. XIII (*Châtel-Argent*, accesibil din satul *Saint-Roche*), vizibil mai ales datorită donjonului său cilindric înalt de 16 metri și gros de 9,50 metri. În aceeași comună (fracțiunea *La Crête*) găsim un monument mai puțin important, turnul medieval din sec. XIII (casa fortificată) *Torre Colin / La Tour Colin*, locuit și azi și aflat în proprietate privată chiar pe stânga șoselei SS26.

Foto 25.04. **Villeneuve** Turnul Colin, văzut de dincolo de râu (dinspre sud).

Din Villeneuve nu parcurgem nici un kilometru și ajungem în comuna **Saint-Pierre** (13 septembrie 2013), unde facem un scurt popas pentru a studia cele două castele din localitate.

Foto 25.05. **Saint-Pierre** Castelul *Sarriod de la Tour*, văzut printre livezi din șoseaua SS26.

Foto 25.06.
Saint-Pierre
Castelul *Sarriod de la Tour* pe stânca de pe malul râului Dora Baltea, văzut din partea opusă, de pe șoseaua *Frazione Champagniole* din *Aymaville*.

Primul, ne apare imediat pe partea dreaptă a șoselei SS26 (surplombând râul Dora Baltea) sub aspectul unui castel de câmpie, așezat în mijlocul livezilor; este *Castello / Château Sarriod de la Tour*, construit între sec. X-XII în jurul unui donjon pătrat puternic, deschis publicului din 2003 (atracțiile sunt frescele de la 1250 din capelă și sculpturile din sala de festivități datând din sec. XV).

Foto 25.07.
Saint-Pierre
Castelul *Saint-Pierre*, văzut de pe șoseaua SS26 în cătunul *Tache*.

La câțiva metri mai departe, pe partea stângă a șoselei SS26, în plin centrul suburbiei *Tache*, se înalță forma aparte a castelului *Saint-Pierre* (*Castello / Château de Saint-Pierre*). Construit în sec. XI, adăpostește din anul 1985 Muzeul regional de Științele Naturii.

Foto 25.08.
Saint-Pierre
Castelul *Saint-Pierre*, văzut din lateral, dinspre est

Foto 25.09.
Saint-Pierre
Castelul *Saint-Pierre* strălucind în lumina apusului, văzut de pe șoseaua SR47, de la înălțimea comunei *Aymaville*.

Din Saint-Pierre trecem râul Dora Baltea și intrăm pe șoseaua SR47, cu care urcăm în comuna **Aymavilles** pntru a vedea castelul local (*Castello / Château d'Aymavilles*). Construit în sec. XIV pe o înălțime ce domină valea, castelul a fost cumpărat de stat în 1970 și era încă în renovare la data vizitei noastre.

Foto 25.10.
Aymavilles
Castelul văzut din sat.

Nu pierdem vremea și continuăm pe șoseaua SR47, pe una din văile laterale ale afluenților ce curg în Dora Baltea (*Val di Cogne*, de-a lungul râului *Torrente Grand' Eyvia*). Mergem doar vreo 2 kilometri, până în cătunul **Pondel**, unde poate fi vizitat podul-apeduct roman *Pont d'Ael*. Ridicat în sec. III î.Chr. podul de ridică la 66 metri deasupra torentului, cu o lățime de 2,20 metri și o deschidere de 50 metri, făcea parte din apeductul lung de 6 kilometri, construit pentru irigații și apoi pentru aprovizionarea cu apă a nou-înființate colonii Augusta Praetoria (Aosta de azi).

Foto 25.10.
Aymavilles
Podul-apeduct roman *Pont d'Ael*, ridicat acum aproape 2300 ani peste torentul *Eyvia*.

Foto 25.11. Castelul Regal din **Sarre**, văzut de pe șoseaua SS26.

Revenim în Aymavilles pentru a profita de razele înserării; de pe înălțimea șoselei SR47 vedem întreaga vale a râului Dora Baltea, unde pot fi clar zărite donjoanele castelelor din Saint-Pierre și al celui din Sarre. Următorul obiectiv este în comuna **Sarre**, la doar 4 kilometri est de Saint-Pierre sau de Aymavilles. O ieșire pe stânga din șoseaua SS26 ne duce după câțiva metri de urcat pe o mică colină, la intarea în Castelul Regal (*Castello Reale di Sarre / Château Royal de Sarre*), localizat mai precis în fracțiunea *Lalex*. Mai impunător prin nume decât prin apariție, castelul datează din sec. XIII, dar a fost reconstruit în totalitate în sec. XVIII.

Foto 25.12. Intrarea în Castelul Regal din **Sarre**, văzută dinspre aleea de acces din parcare.

Foto 25.13. Castelul Regal din **Sarre**, și masivul muntos din spate, văzute de pe înălțimile din jurul castelului Aymavilles

Cumpărat în 1869 de regele Victor-Emmanuel II de Savoia, este transformat de acesta în reședință privată de vânătoare. Clădirea rămâne proprietatea familiei de Savoia pînă în 1972, dată după care a fost cedat unei societăți private ce l-a deschis publicului sub formă de muzeu al memoriei dinastice. Vizita ghidată străbate parterul (cu săli dedicate vânătorii și

gravurilor), primul etaj (cu apartamentele regale, mobilate în stilul sfârșitului de secol XIX) și etajul doi (destinat oaspeților și servitorilor). De asemenea, se vizitează capela. Fiind un castel locuit până la abdicarea din 1946 a ultimului rege italian, Umberto II, este evident că interioarele sunt moderne, mai puțin spectaculoase, dar vizita este o bună lecție asupra dinastiei de Savoia,

Foto 25.14.
Aosta
Vedere dinspre exterior a Porții Pretoriene (anul 25 î.Chr.). Este formată din șase arce, perfect conservate, pe sub arcul central treceau căruțele, iar poporul pe sub celelalte.

La alți 6 kilometri est de Sarre ajungem la **Aosta**, capitala și principalul oraș al regiunii al cărui nume îl poartă. Fondat de romani ca oraș fortificat (*Augusta Prætoria Salassorum*) pentru a se opune avansului barbarilor spre câmpia Padului, Aosta și-a păstrat importanța și în timpul Evului Mediu. De altfel din aceste două perioade istorice provin și principalele monumente ale orașului. Ajunși destul de târziu aici, a trebuit să ne limităm la a face o plimbare rapidă prin centrul istoric.

Foto 25.15.
Aosta
Vedere dinspre interior (din orașul vechi) a *Porții Pretoriene* și a *Turnului Nobililor Saint-Ours*.

Orașul vechi păstrează incinta romană dreptunghiulară de 727 x 574 metri, cu patru porți de intrare în zidurile de apărare și cele două axe de circulație între porți, încrucișate (longitudinală *Decumanus maximus* și transversală *Cardus maximus*). Parcați în apropiere de stadion, am abordat orașul pe axa sa longitudinală, intrând din *Via San Anselmo* pe sub poarta principală estică (numită și Pretoriană, *Porta Praetoria*). Dacă, înainte de a intra pe sub poartă, ne-am fi abătut puțin înapoi, spre est (în afara orașului vechi), am fi văzut alte trei monumente importante: *Podul Roman* (peste *Torrente Buthier*) și *Arcul lui Augustin* (ambele din sec. I î.Chr.), Complexul monumental *Sant'Orso* (sec. XI-XV) și biserica *San Lorenzo* (sec. V-XVII).

Trecem pe sub Poarta Pretoriană, iar în dreapta se ridică unul dintre cele opt turnuri de apărare încă existente, *Torre dei Signori Sancti Ursi* (construit în Evul Mediu de nobilii de Saint-Ours). Mergem spre dreapta pe lângă zidul de apărare până lângă un turn pătrățos (*Tour du Fromage*, sec. XII), dincolo de care se zărește la extremitatea de nord-est a fortificațiilor, *Torre dei Balivi / Tour du Bailliage* (remaniat în sec. XI, din sec. XV sediu al tribunalului și închisorii orașului, ultima funcționând aici până în 1984!).

Foto 25.16.
Aosta
Zidul fortificat și, în fundal, masivul turn al familiei *du Fromage*.

Din dreptul turnului *du Fromage* se deschide perspectiva asupra fațadei celui mai cunoscut monument al întregii văi, Teatrul Roman (*Teatro Romano*), înălțat în sec. I î.Chr., la câteva decenii după fondarea orașului.

Foto 25.17.
Aosta
Fațada teatrului roman, înaltă de 22 metri.

La nord de teatru se găsea *Amfiteatrul Roman*, ale cărui ruine au fost inserate într-o construcție medievală (*Mănăstirea surorilor Sainte-Catherine*), arcele amfiteatrului fiind încă parțial vizibile în zidurile de azi. De la teatru, continuăm pe *Via Porta Praetoria* și ajungem în *Piazza Chanoux* (unde vedem Primăria - *Municipio / Hotel de Ville*, din sec. XIX), apoi spre dreapta până în *Piazza Giovanni XXII*, unde se ridică Catedrala (sec. XI-XIX, pe numele întreg *Cattedrale di Santa Maria Assunta e San Giovanni Battista*). În interior pot fi vizitate monumente funerare, altare și capele, mozaicul altarului cu decorațiuni animaliere (sec. XIII) și cripta.

Foto 25.18. **Aosta**: Catedrala.

Foto 25.19.
Aosta
Detaliu al porticului Catedralei (1522-1526!): sculptură în pământ ars în stil lombard, reprezentând Apostolii și scena Înălțării Fecioarei Maria.

În stânga Catedralei, sunt câteva resturi ale *Forului Roman*, ce era înconjurat de un *Criptoportic* (galerie boltită semi-îngropată cu rol probabil de magazii), care poate fi vizitat și azi, fiind foarte bine păstrat. Alăturat se găsește și Muzeul Arheologic. De aici mai sunt câțiva metri până la zidul occidental de apărare, pe care se mai păstrează două turnuri, cel Nou și al Leproșilor (*Tour Neuve* și *Tour du Lepreux*). La fel, alte două turnuri mai străjuiesc zidul de sud (în fața gării), *Tour de Bramafam* și *Tour du Pailleron*.

Plecând din Aosta mai străbatem spre est 15 kilometri, după care ieșim din șoseaua SS26 spre dreapta, trecem râul *Dora Baltea* și ajungem la (probabil) cel mai frumos și fotogenic castel medieval din vale, **Castelul Fénis** (*Castello di Fenis / Château de Fénis*). Construit între sec. XII-XV, transformat în sec. XVIII în fermă rurală și apoi abandonat, a fost cumpărat de stat și restaurat între 1895-1906. Curentul medievalist promovat de regimul fascist al lui Mussolini va aduce serioase intervenții arhitecturale între anii 1936-1942, dintre care cea mai evidentă este construirea zidului dublu de incintă, care a afectat serios vizibilitatea castelului propriu-zis.

Vizita ghidată începe cu aparatul defensiv (ziduri de apărare, turnuri de pază), continuă în interior cu nucleul rezidențial (unde fotografiatul este interzis), aflat în corpul central pentagonal al castelului, în jurul curții interioare (de unde se urcă la etaj pe o scară monumentală). Pot fi văzute pivnițele la subsol, încăperile de serviciu și de gardă la parter, locuința seniorilor la etajul întâi (cu un salon și o capelă cu fresce), iar la etajul doi se găseau locuințele servitorilor și a oaspeților. Sunt remarcabile ciclurile de fresce din sec. XIV-XV (mai ales în curtea interioară); în schimb întreg mobilierul provine din alte castele, cel original fiind pierdut în anii de abandon.

Foto 25.20.
Fénis
Vedere a Castelului dinspre est (mai precis, de la benzinăria de pe strada *Località Chez Sapin*).

Foto 25.21.
Fénis
Vedere a Castelului de pe aleea de acces din sat (dinspre sud-est). În stânga iese în evidență grupul format din barbacana intrării, turnul arhaic (cel înalt) și turnul porumbar (cel rotund, fără acoperiș).

Foto 25.22.
Castelul Fénis
Detaliu dinspre nord-vest al aparatului fortificat cu donjonul (zidurile exterioare sunt noi, din perioada fascistă).

Foto 25.23.
Fénis
Vedere a Castelului dinspre sud-vest. În stânga este donjonul, în dreapta complexul de trei turnuri: turnul arhaic - barbacana actualei intrări - turnul porumbar.

De la Fénis continuăm spre est și după 20 kilometri trecem pe sub ruinele romantice ale castelului medieval Saint-Germain de la **Montjovet** (*Castello di Saint-Germain / Château de Saint-Germain*), care străjuiește Dora Baltea de la 656 metri pe stânca lui Jupiter, *Mons Jovis*.

Foto 25.24. Silueta castelului Saint-Germain de la **Montjovet**, văzut de pe șoseaua SS26 (probabil am avea aceeași imagine și de pe autostrada E25). Este vizibil mai ales donjonul de 19 metri înălțime pe 6 lungime.

Continuăm 5 kilometri, și ieșim din șosea spre stânga, trecem torentul *Evançon* și urcăm pînă în capătul *Via del Castello*, pentru a ajunge la **Castelul Verrès** (*Castello di Verres / Château de Verrès*), un turn rectangular pe un vârf stâncos care domină comuna omonimă.

Foto 25.25. Castelul **Verrès**, văzut de pe aleea de urcare dinspre parcare

Foto 25.26. Complexul mănăstirii din **Verrès** (*Prévôté de Saint-Gilles*, sec. XI-XVIII), văzut de pe dealul castelului. De notat acoperișurile tradiționale acoperite cu ardezie

Finalizat la 1390 în stil gotic, constă dintr-un cub cu laturi de 30 metri, cu un imens interior sobru și nemobilat; la parter sunt două mari săli simetrice (pe laturile de est și vest), despărțite de o bucătărie și o curte interioară (pe laturile căreia o scară monumentală urcă spre cele două etaje). Doar primul etaj este vizitabil, aici aflându-se camerele gotice utilizate de stăpânii castelului. Din motive neclare, fotografiatul este interzis în interior, chiar dacă acesta constă doar dintr-un schelet rece de piatră...

Foto 25.27. Castelul **Verrès**, văzut de pe șoseaua SS26.

Revenim în sat, continuăm pe *Via Duca d'Aosta*, trecem râul *Dora Baltea*, și în câteva minute ajungem la **Castelul Issogne** **(***Castello di Issogne / Château d'Issogne*), aflat față în față cu cel pe care tocmai l-am părăsit. Construit în stil renascentist în sec. XV, păstrând fresce din acel secol și mobilier specific *valdotan*, aflat în centrul comunei omonime (zonă numită *La Place*), castelul este bine îngrădit cu ziduri înalte, astfel încât este foarte dificil de obținut o imagine exterioară. Din păcate, nici cu imaginile din interior nu e mai ușor, fotografiatul fiind interzis.

Foto 25.28. Castelul **Issogne**, atâta cât poate fi văzut din parcare.

Foto 25.29. **Issogne**: detaliu al castelului, văzut peste zidul din spate. În latura din stânga, se vede în fundal austerul castel Verrès.

Se vizitează în tur ghidat parterul (o curte interioară remarcabilă cu fântână și arcade decorate cu fresce medievale, sala de mese, bucătăria și *la salle de justice*, cea mai importantă sală), etajul întâi (capela, sala de arme, camera și oratoriul *Margueritei de la Chambre*) și etajul doi (camera, oratoriul și cabinetul primului proprietar *George de Challant*, camera din turn, camera tinerei contese și Camera Regelui Franței).

Foto 25.30. Dora Baltea și Fortul **Bard**, văzute din comuna Hône.

Mai puțin de 10 kilometri spre est ajungem la **Bard**, localitate unde se înalță impresionanta siluetă a fortăreței distrusă de Napoleon la 1800 și reconstruită între 1830-1838, adăpostind astăzi Muzeul Alpilor și spații de manifestări culturale (*Fortezza di Bard*). Silueta sa masivă numără cinci fortificații supraetajate în coasta stâncii, în care ghicim sute de camere și scări... La momentul sosirii noastre acolo nu mai avem timpul și nici energia pentru a-l vizita (probabil e necesară o zi întreagă), astfel că ne limităm să-l admirăm din zona cea mai fotogenică, aceea din dreptul comunei *Hône*. La nici 2-3 kilometri dincolo de Bard, la *Pont-Saint-Martin*, ieșim din regiunea Aosta și intrăm în Piemonte, o altă regiune istorică și turistică deosebită, despre care vom povesti cu altă ocazie.

25B. Italia: vacanță pe Valea Aosta;

partea II-a: pe văile laterale (spre masivele Mont Blanc și Matterhorn).

Cercetarea văii principale, cu ale sale castele și conace, este doar o parte a programului turistic oferit de Valea Aosta. Iubitorii de natură vor fi atrași de excursiile pe văile confluente, iar noi, din lipsă de timp, a trebui să alegem una-două variante. Alegere ușoară de altfel, fără ezitare am decis să ne apropiem cât se poate de mult de Alpii veșnic înzăpeziți, Aosta mândrindu-se cu accesul spre două dintre cele mai cunoscute înălțimi ale Europei: Mont Blanc (pe granița cu Franța) și Matterhorn (pe granița cu Elveția).

Foto 25.31. Masivul **Mont Blanc** văzut de pe șoseaua SS26, cu vârfurile: *Aiguilles des Glaciers* (1 – 3817 m.), *Monte Bianco di Courmayeur* (2), *Mont Blanc* (3), *Mont Maudit* (4) și *Mont Blanc du Tacul* (5).

Prima zi însorită a fost destinată în întregime **Mont Blanc**-ului (13 septembrie 2013). Doream astfel să întregim circuitul de telecabine justificat denumit *"a opta minune a lumii"*, care pleacă din Franța de la Chamonix, urcă pe *Aiguille du Midi*, traversează pe o lungime de 5 kilometri ghețarul *Vallée Blanche* până la *Pointe Helbronner* și coboară în Italia la

Courmayeur. În 2012 făcusem parțial traseul pe partea franceză, până pe Aiguille du Midi.
Ne îndreptăm pe SS26 spre vest; după ce trecem de *Morgex* vedem ocazional pe dreapta ridicându-se impunătoarea siluetă a Mont-Blanc-ului

Foto 25.31. Peretele stâncos al masivului Mont Blanc domină localitatea **Courmayeur**. În stânga sus, se văd macaralele de pe *Pointe Helbronner* (3462 m., pe unde trece granița cu Franța).

Foto 25.32. **Courmayeur** (de pe podul străzii Larzey-Entreves peste torentul din Val Ferret): vedere spre Mont-Blanc, de la *Pointe Helbronner* (stânga, cu macarale) până spre *Grande Jorasses* (dreapta).

De la *Pre'-saint-didier* părăsim drumul pe care am venit din Franța, continuând spre nord, pe malul Dorei Balteea până la **Courmayeur** (1224 metri), stațiune la picioarele masivului Mont-Blanc. Intrarea în localitate este spectaculoasă, pereții stâncoși ai munților se ridică asemenea unui zid spre nord.

Foto 25.33. **Courmayeur**: vedere spre Mont-Blanc cu o imagine spectaculoasă a ghețarului *Brenva*, ce pare să se reverse peste localitate. Adevărată cascadă de gheață, acesta coboară în total o denivelare de 3500 metri.

Mergem în fracțiunea **La Palud** (1370 m.), unde este stația de plecare a

telecabinei. Acolo voi înțelege de ce nu am găsit referințe pe Net: traseul italian era în renovare din 2011 fiind accesibil doar până la refugiul Torino (stația Helbronner fiind închisă pentru lucrări). Astfel completarea marelui circuit alpin se amână din nou; între timp (mai 2015) lucrările au fost finalizate, cu stații ultramoderne de telecabine dar pe un traseu diferit.

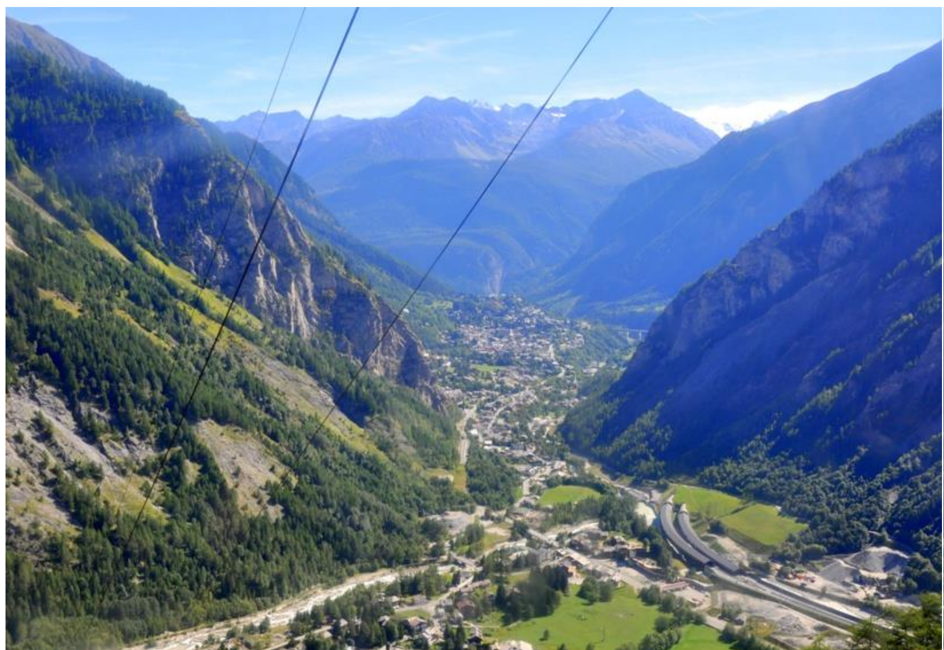

Foto 25.34. Valea Dora Balteea și Courmayeur, văzute din telecabină în drum spre *Pavillon*. În dreapta jos, se vede autostrada care, spre dreapta, intră în tunelul Mont-Blanc.

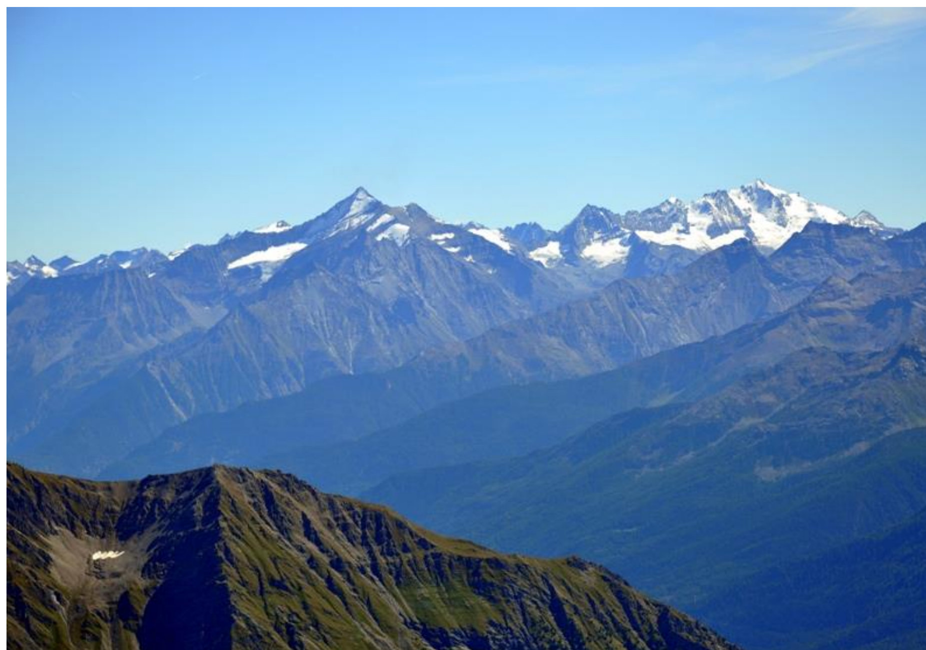
Foto 25.35. Telecabină ajungând la stația refugiului Torino Vechi; o imagine devenită istorie, deoarece azi stația de aici nu mai funcționează.

Pentru a profita de vremea frumoasă, care nu durează mult în aceste locuri, trecem de stația intermediară *Pavillon* și urcăm direct la punctul terminus al traseului pe cablu, *Rifugio Torino Vecchio* (Refugiul vechi Torino, la 3335 metri).

Foto 25.36. Fațada refugiului vechi Torino (plăcile murale sunt pentru eroii căzuți aici în cele două conflagrații mondiale). În dreapta se vede scara acoperită care urcă la refugiul nou (marcat de o macara).

Refugiul Torino oferă o terasă panoramică cu deschidere spre trei puncte cardinale:

Spre **sud** valea Dora Balteea cu localitatea Courmayeur, iar pe vreme bună privirea se văd vârfurile *Grivola* – 3969 m., și *Gran Paradiso* – 4061 m., singurul vârf de peste 4000 metri situat exclusiv pe teritoriu italian;

Foto 25.37. Vedere de la refugiul Torino spre sud, cu vârfurile *Grivola* (stânga) și *Gran Paradiso* (dreapta, înzăpezit) din parcul național cu același nume, ce desparte Valea Aosta de Piemont.

Foto 25.38. Vedere de la refugiul vechi Torino spre vârful *Punta Helbronner*, 130 metri mai sus, unde se construia o modernă stație de telecabină.

Spre **nord** refugiul Torino nou și vârful Punta Helbronner unde utilaje lucrează pe pante de 50-60º sfidând gravitația, iar toate materialele (cife de ciment, miniexcavatoare, buldozere, paleți) treceau în zbor pe deasupra capului nostru pe cabluri supsendate sau manevrate de imensele macarale. Șantier la 3400 metri altitudine, efectiv înfipt în stâncă !

Foto 25.39. Pe terasa refugiului vechi Torino, o echipă de inspectori ai lucrărilor de pe Helbronner. Sus, în extrema dreaptă este chiar vârful Mont Blanc.

Dar adevăratul spectacol al naturii apare spre **vest**, cu panorama vârfurilor de peste 3000-4000 metri, parte a masivului *Mont Blanc / Monte Bianco*, după cum o voi descrie în amănunt ceva mai jos.

De la refugiu, se poate ajunge relativ ușor la noul refugiu, *Rifugio Torino Nuovo*, 40 metri mai sus (3375 m.), fie pe o potecă, denumită *Sentiero dei Giganti* (în caz de vreme bună) fie pe scări acoperite (în timpul iernii).

Foto 25.40. Vedere de pe poteca panoramică ce urcă spre refugiul nou Torino (*Sentiero dei Giganti*).

Foto 25.41. Vedere spre est de pe poteca *Sentiero dei Giganti*. În fundal se văd clar vârfurile *Grand Combin* (stânga), *Matterhorn* (central) și *Mont Velan* (dreapta).

Am urcat pe poteca panoramică, admirând și lanțul muntos de la est, dincolo de care, pot fi eventual văzute îndepărtatele vârfuri *Grand Combin* (4314 m.), celebrul *Cervino / Matterhorn* (4478 m., pe granița elvețiană) și *Mont Velan* (3734 m.). Accesul la noul refugiu era permis doar parțial, din cauza lucrărilor. Dincolo de refugiu, poteca continuă spre Punta Helbronner, dar în condiții alpine, pe cont propriu (nemaifiind amenajată între 2012-2015).

Foto 25.42. Stația de telecablu în lucru de la *Pavillon*, localitatea Courmayeur și valea Dora Balteea, văzute spre sud din dreptul refugiului nou Torino. În fundal, munți din parcul național *Gran Paradiso*.

Foto 25.43. Refugiul nou Torino și poteca de acces, cu munții din parcul *Gran Paradiso* în ultimul plan.

Spre est se întinde ghețarul *Mont-Frety*, care pare să alunece în orice moment, deasupra căruia se ridică *grupul Rochefort*, parte a masivului Mont Blanc, dominat de *Dente del Gigante* (vârf caracteristic de 4014 metri, pe granița franceză), apoi de *Aiguille de Rochefort* (4001 m.) și *Grandes Jorasses* (4208 m.)

Foto 25.44. Dincolo de refugiul nou Torino, peisajul e dominat de grupul *Rochefort*, cu *Dente del Gigante* în stânga, *Aiguille de Rochefort* pe centru și *Grandes Jorasses* abia vizibil în fundal dreapta. În stânga imaginii, o crevasă în ghețarul *Mont-Frety*...

Întreg traseul dintre cele două refugii, oferă perspective spre Mont Blanc; în fotografiile de mai jos am încercat să fac o analiză de detaliu a celebrului lanț muntos, așa cum este el văzut dinspre Italia.

Foto 25.45. Vedere de la Refugiul nou spre vechiul refugiu Torino (jos), cu valea Courmayeur, și partea sudică a ghețarului Brenva și masivului Mont Blanc, dominată de vârful piramidal *Aiguille Noire de Peuterey*.

Foto 25.46.
Vedere a masivului Mont Blanc, de la *Aiguille Noire de Peuterey* (stânga) până aproape de *Grand Capucin* (dreapta). În mijloc, ghețarul *Brenva*, din care se naște râul Dora Balteea.

Înlănțuirea de piscuri, de la stânga spre dreapta (sud spre nord) este următoarea: *Aiguille Noire de Peuterey* (3773 m.), *Les Dames Anglaises* (3601 m.), *Aiguille Blanche de Peuterey* (4112 m.), *Monte Bianco de Courmayeur* (4765 m.), *Monte Bianco / Mont Blanc* (4810 m.), *Colle della Brenva* (4333 m.), *Mont Maudit* (4465 m.), *Grand Capucin* (3838 m.) și *Mont Blanc du Tacul* (4248 m.).

Foto 25.47.
Detaliu, cu *Aiguille Noire de Peuterey* (stânga) și vârfurile ascuțite ca acele ale *Les Dames Anglaises* (mijloc). În dreapta este panta spre vârful *Aiguille Blanche*. Jos, se vede vârful stâncilor ce aparțin de *Aiguille de la Brenva*.

Foto 25.48.
Detaliu cu draperia stâncoasă a vârfului *Aiguille de la Brenva* (3278 m.)

Foto 25.49.
Masivul *Aiguille Blanche de Peuterey.*

Foto 25.50.
Masivul cu cele două vârfuri omonime: *Monte Bianco de Courmayeur* în stânga și *Mont Blanc* în dreapta.

Foto 25.51.
Colle de la Brenva (stânga) și vârful *Mont Maudit.*

Foto 25.52. Vârful *Grand Capucin* (la mijloc, sub nivelul crestei) și vârful *Mont Blanc du Tacul.*

Se adună norii, este momentul să coborâm cu telecabina la stația intermediară *Pavillon du Mont Frey* (la 2173 metri), alături de care se lucra la noua și moderna stație. De aici avem o perspectivă asupra peretelui stâncos ce tocmai l-am coborât, dominat de *Pointe Helbronner*. De asemenea, la câțiva pași, găsim o grădină botanică, *Giardino Botanico Alpino Saussurea*, cu o bogată expunere de floră alpină din toate regiunile lumii.

Foto 25.53. Vedere din dreptul Grădinii botanice alpine *Saussurea* spre refugiul Torino nou și *Pointe Helbronner* (stânga, cu macaralele vizibile), respectiv vârful *Dent de Jetoula* (3342 m., în centru). Între cele două, se vede capătul ghețarului *Mont-Frety*.

Foto 25.54. Partea vestică a masivului Mont Blanc (de la *Aiguille Noire de Peuterey* până la vârful *Mont-Blanc*), așa cum poate fi văzută de la stația telecabinei *Pavillon.*

Din mai 2015 acest traseu are alte repere față de cele din 2013: pleacă din noua stație *Entrèves*, prin noua stație *Pavillon* și de aici direct la *Pointe Helbronner*.

Accesul la refugiile Torino se poate face doar din această ultimă stație, cu ajutorul unui ascensor și al unui tunel subteran nou.
Noua stație de bază *Entrèves* este lângă intrarea autostrăzii în tunelul Mont-Blanc.

Foto 25.55. Vedere de la Pavillon spre lanțuri muntoase mai modeste: vârful *Tour d'Entrèves* (3342 m.) cu ghețarul schiabil *Toula* în prim plan. În fundal, o parte din munții *Brenva*.

Foto 25.56. Vedere de la Pavillon spre pereții stâncoși de la nord-est: în stânga-sus, probabil, *Dente del Gigante*, iar jos o parte din ghețarul *Planpincieux.*

Revenim la stația de bază, *La Palud*. Mai avem o jumătate de zi la dispoziție, așa că încercăm să-l cunoaștem și pe la doilea gigant local celebru, vârful **Matterhorn** de 4478 m. (*Monte Cervino* în italiană sau *Mont Cervin* în franceză). Din șoseaua SS26 facem la stânga înainte de *Châtillon*, intrând pe SR46, pe care o urmăm până la capăt de-a lungul văii *Valtournenche*. Pe măsură ce avansăm, silueta specific piramidală a Matterhorn-ului se ridică tot mai mult în fața noastră.

Foto 25.57. **Valtournenche**: Panorama Matterhorn-ului, văzut în lungul torentului *Marmore* (care însoțește șoseaua SR46).

Facem popasuri la lacurile *Baia delle Foche* și *Lago Blue* (sau *Lac de Layet*), ambele pe teritoriul comunei **Valtournenche**, ultima înainte de munți, pentru a imortaliza contrastul dintre stânca înzăpezită și apa limpede a lacurilor de munte.

Foto 25.58. **Valtournenche**: Masivul Matterhorn, văzut de la lacul privat de pescuit sportiv *Baia delle Foche.*

Foto 25.59. **Layet (Valtournenche)**: Masivul Matterhorn, văzut de la *Lago Blue.*

Ajungem la punctul terminus, stațiunea *Breuil-Cervinia*, aflată la 2006 metri altitudine (care este și ea o fracțiune a comunei Valtournenche). Traseele de telecabină tocmai fuseseră închise de câteva zile pentru pauza dinaintea sezonului de iarnă. Așa că reprogramăm spectaculoasa urcare la ghețarul italo-elvețian *Plateau Rosa* (3480 metri) pentru o altă ocazie, și ne mai ocupăm timpul cu vizita stațiunii aproape pustii.

Foto 25.60. **Breuil-Cervinia (Valtournenche)**: spre nord, Matterhorn se înalță deasupra stațiunii montane.

Nordul este dominat de piramida Matterhorn-ului, iar înspre vest privirea se oprește pe impunătorul perete

stâncos al crestei *Grandes Murailles* (cu vârfuri de 3800-3900 metri), care desparte porțiunea superioară a văii *Valtournenche* (unde ne aflăm) de porțiunea superioară a văii paralele *Valpelline*.

Foto 25.61. **Breuil-Cervinia (Valtournenche)**: Altă perspectivă asupra masivului Matterhorn (traversat de granița italo-elvețiană).

Foto 25.62. **Breuil-Cervinia (Valtournenche)**: perspectivă asupra lanțului muntos *Grandes Murailles* (spre vest), cu ghețarul *Jumeaux* care pare că stă să cadă peste stațiune.

Ratând urcarea pe ghețar, am economisit puțin timp, astfel că ne permitem să ne abatem la o mică curiozitate a naturii, *La Gouffre des Busserailles*, un coridor strâmt subteran, săpat în stâncă de torentul Marmore, aflat pe teritoriul cătunului *Singlin* (fracțiune a comunei Valtournenche).

Foto 25.63. **Singlin (Valtournenche)**: vedere din șosea a restaurantului deținut și azi de urmașii primului ghid, Jean-Joseph Maquignaz. De remarcat acoperișurile tradiționale din plăci de ardezie. În stânga se zărește defileul deschis al torentului, înainte de a intra sub stâncă.

Accesul este facil, torentul fiind chiar lângă șosea, de unde se coboară la proprietatea privată a familiei Maquignaz (urmașii ghidului local care a explorat primul defileul în noiembrie 1865!), iar intrarea propriu-zisă în coridorul subteran se face printr-o ușă banală a restaurantului, la fel ca acum 150 ani. Partea subterană a defileului este îngustă, lungă de 104 metri, amenjată cu pasarele și scări metalice suspendate, și se termină cu o frumoasă cascadă înaltă de 35 metri.

Foto 25.64. **Singlin (Valtournenche)**: vedere în lungul pasarelei din Gouffre des Busserailles.

Foto 25.65. **Singlin (Valtournenche)**: cascada subterană finală din Gouffre des Busserailles. Lumina de sus vine dintr-o zonă aflată chiar lângă șosea.

Am reușit să parcurgem doar două văi laterale din Aosta (*Courmayeur* și *Valtournenche*). Mai sunt și altele spre munți, probabil la fel de spectaculoase, iar din *Valpelline* se desprinde drumul care duce la celebra trecătoare *Grand-Saint-Bernard* (cu Elveția). Alte văi se îndreaptă spre sud, intrând în Parcul Național *Gran Paradiso* (noi am făcut doar câțiva kilometri pe una dintre ele, *Val di Cogne*, atunci când am vizitat apeductul roman). Concluzia ce se impune este aceea că, pentru a cunoaște mulțumitor valea Aosta, mai ales în partea de drumeții montane sau în natură, sunt necesare încă multe, multe zile senine... Oricum, frumusețea acestei mici și prea puțin cunoscute regiuni ar trebui să o plaseze pe lista turistică obligatorie a vacanțelor noastre...

26. Franța: circuit în jurul Parisului (Versailles, Saint-Denis, Ecouen, Vincennes, Vaux-le-Vicomte, Fontainebleau).

(Regiunea Ile-de-France).

Până ce voi avea timpul și curajul să scriu un jurnal despre Paris, propun un circuit virtual în jurul capitalei, începând din **vest**, cu unicul Palat **Versailles** (27 septembrie 2006). Faptul că l-am vizitat acum 18 ani n-ar fi marea problemă, multe nu se puteau schimba de atunci, dar calitatea imaginilor de interior din epoca de început a fotografiei digitale (cameră Sony DSC-P52) nu mai corespunde cerințelor acestor volume. Aș că mă limitez deocamdată la a indica drept *obligatorie* vizita, măcar odată în viață, a Palatelor şi Grădinilor de aici.

Foto 26.01. **Versailles**: Poarta de intrare (*la grille d'Honneur*) văzută dinspre *Place d'Armes.* În planul doi, *La cour d'Honneur* şi castelul Versailles

Foto 26.02. **Saint-Denis**: Vedere din anul 2009 a fațadei bazilicii.

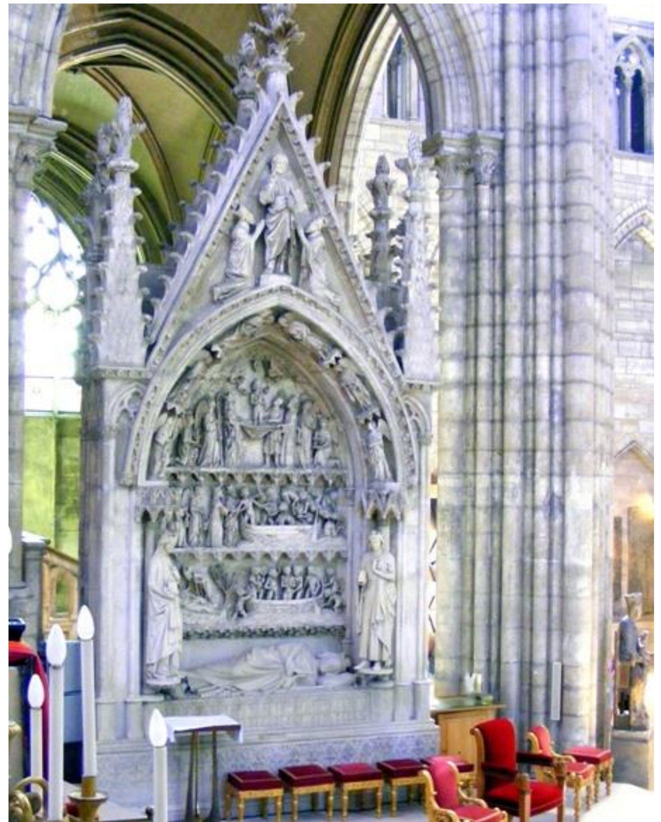

Foto 26.03. **Bazilica Saint-Denis**: mormântul (sec. XIII) regelui merovingian *Dagobert I*er (629-639).

Astfel încât continuăm cu **nordul** capitalei, unde primul popas este la **Saint-Denis** (1 iulie 2009), comună suburbană limitrofă, accesibilă cu linii de tramvai, metro sau RER, care adăpostește unul dintre cele mai

importante monumente naționale franceze, *Basilique Saint-Denis*, necropola regilor Franței.

Foto 26.04.
Bazilica Saint-Denis
Gisanții lui *Pepin cel Scurt* (*Pépin le Bref*, rege între 751-768, întemeietorul dinastiei Carolingiene) și al soției *Bertande de Laon* (mama lui *Charlemagne*, Carol cel Mare). În plan secund, gisanții regilor *Carloman II* († 884) și *Louis III* († 882), fii lui Louis II *le Bègue*.

Construită în stil gotic în sec. XII-XIII, bazilica adăpostește o colecție unică de morminte, gisanți medievali și mausolee renascentiste, executate în secolele XII-XVI, aparținând la 46 regi, 32 regine, 63 prinți și prințese și 10 mari servitori ai coroanei.

Foto 26.05.
Bazilica Saint-Denis
Detaliu al necopolei: gisantul reginei francilor *Constance de Castille* (1154-1160), soția regelui *Louis VII le Jeune*.

Toate monumentele funerare sunt azi goale - în 1793 bazilica a fost profanată de Revoluție, și toate osemintele au fost aruncate într-o groapă comună, fiind recuperate parțial doar în 1817 și înhumate în cripta bazilicii.

Foto 26.06.
Bazilica Saint-Denis
În prim plan, statuile funerare (gisanți) ale Regelui *Charles V* (1364-1380) și a soției sale *Jeanne de Bourbon*. Este prima statuie a unui rege executată în timpul vieții acestuia (la vârsta de 27 ani).

Principalele atracții sunt mormântul lui Dagobert,

statuia funerară a Isabellei de Aragon, statuile funerare ale lui Charles V și Jeanne de Bourbon, mormântul lui Louis XII și Anne de Bretagne, mormântul lui François I și Claude de France, mormântul lui Henri II și Catherine de Médicis, inima tânărului Louis XVII. Dar în realitate, întreaga necropolă se constituie într-o carte deschisă de istorie a Franței, trasând istoria regalității între secolele VII și XVIII.

Foto 26.07.
Bazilica Saint-Denis
Mormântul din marmură de Carrara al Regelui Louis XII (1498-1515) și a soției Anne de Bretagne.

Părăsim Saint-Denis, de data aceasta motorizat, urcăm spre nord 10 kilometri și ajungem la **Écouen** (16 iunie 2014), comună în departamentul Val-d'Oise unde se ridică un castel din secolul XVI, ce adăpostește din anul 1977 Muzeul Național al Renașterii (*Le Musée national de la Renaissance*), unicul din Franța dedicat în întregime acestei perioade.

Foto 26.08. **Écouen**
Vedere a castelului (2014) dinspre sud-est.

Construit în stil renascentist între 1538-1555 de conetabilul *Anne de Montmorency* (servitor al regilor Francois I și Henri II), castelul a fost confiscat de Revoluție și apoi salvat de la ruină de Napoleon care deschide aici o școală pentru fetele membrilor Legiunii de Onoare.

Foto 26.09. **Écouen**
Curtea interioară a castelului.

Castelul se poate vizita, este interesantă arhitectura renascentistă dar principala atracție sunt colecțiile din sec. XVI - XVII ale Muzeului Renașterii (mutat aici de la Muzeul *Cluny*, din Paris), axate pe mobilier, orfevrărie, ceramică și sticlărie, picturi, tapiserii și sculpturi. Pentru început, la parter se vizitează Capela (1544) cu un minunat tavan ogival și o copiei a *Cinei* lui Leonardo da Vinci, executată de un elev al maestrului între 1506-1509.

Foto 26.10. **Écouen** Tavanul ogival (cu blazoanele lui *Anne de Montmorency* și *Madeleine de Savoie*) și orga capelei castelului.

Foto 26.11. **Écouen** Macheta castelului în fosta bucătărie.

Urmează *Sala de Arme* (cu unul dintre cele 12 șeminee pictate existente în castel, executate pe la 1550 în stilul școlii de la Fontainebleau) și *vechea bucătărie* ce adăpostește macheta castelului. În continuare sunt mai multe săli tematice ce adăpostesc obiecte legate de meseriile sau tehnica renascentistă.

Foto 26.12. **Écouen, Muzeul Renașterii**: o capodoperă din *Sala Măsurii Timpului și Spațiului*: orologiu automat în formă de vapor german (zis al lui Carol Quintul), creat de Hans Schlottheim la Augsburg pe la 1580!

În schimb, în întreaga aripă de nord-vest sunt apartamentele personale ale Catherinei de Medici.

Foto 26.13. **Écouen**
Vedere de detaliu a șemineului sculptat din *Anticamera Reginei* (Catherina de Medici).

La etajul I, parcurgem *Camera Conetabilului* și apartamentul *Madelenei de Savoia*, interesante pentru mobilier. Aripa de vest este dedicată suitei de zece tapiserii *Tenture de l'Historie de David et Bethsabée* (1510-1520) ; lungă de 75 metri, seria de tapiserii belgiene se întinde din *Pavilionul Abigail* până la *Camera Regelui*, urmând *Galeria Psyché*, fiind, alături de *Vânătoarea lui Maximilian* de la Luvru, cel mai frumos ansamblu de secol XVI din Franța.

Foto 26.14. **Écouen**
Detaliu dintr-una din cele 10 tapiserii ale poveștii de dragoste dintre Regele David și Betsabeea.

Apartamentele regale se întind spre nord, din *Marea Sală a Reginei* de la parter, urcăm pe o scară de unde se pătrunde în *Marea Sală a Regelui*, dotată cu un paviment de faianță policromă datând din 1542 și un șemineu monumental, restaurat în sec. XIX.

Foto 26.15. **Écouen**
Marea Sală a Regelui cu șemineul de marmură și pavimentul din faianță (care acoperea inițial întreaga pardosea a etajului)

Urmează o sală ai cărei pereți sunt pavați cu mari plăci de piele vopsită (*Les cuirs de Scipion*), apoi o încăpere unde sunt expuse

vitraliile originale ale castelului și, în fine, o sală mare, zisă a broderiilor de la Arsenal (după locul lor de origine)

Foto 26.16. **Écouen**: vitraliu provenit din *Sainte-Chapelle Vincennes*, reprezentându-l pe iluminatul Rege François Ier (1515-1547) rugându-se. Capodopera a fost comandată de fiul său, Regele Henri II, undeva între 1551-1563.

Etajul II este dedicat în întregime spațiului muzeal (continuând expunerea începută în sălile de la parter), adăpostind colecții de mai multe origini, inclusiv ceramică otomană de Iznik. Sute de obiecte aparținând exclusiv secolelor XVI-XVII sunt expuse, o chiar sumară trecere în revistă este imposibilă; singura soluție este ca muzeul și castelul să fie vizitate...

De la Ecouen spre nord, trecem prin zona în care se ridică două importante monumente religioase: la Asnières-sur-Oise impunătoarea abație cisterciană *Abbaye de Royaumont* (1228-1235) iar la Fontaine-Chaalis (aflată deja în *Picardia*) ruinele altei abații cisterciene, *Abbaye de Chaalis* (1136). În apropiere se află două parcuri tematice, *La Mer de Sable* și *Parc Asterix*, dar acestea nu fac parte din genul de obiective pe care le promovez...

Foto 26.17. **Écouen** *Sala Broderiilor de la Arsenal*, cu unul din cele 12 șeminee pictate.

La 7 kilometri **est** de Paris se află **Vincennes** (30 iunie 2009, departamentul Val-de-Marne), posesoarea unui *Château* cu același nume, alături de pădurea *Bois de Vincennes*, care este însă anexată Paris-ului din 1929. Pentru a vizita castelul, coborâm din metrou la stația omonimă. Pe locul *Château de Vincennes* se afla o veche reședință regală începând cu anul 1178, dar construcția fortificată de azi a fost realizată între 1337-1370, cu ziduri masive, lungi de 1100 metri, care înconjoară un donjon central de 52 metri înălțime, un șanț adânc exterior și nouă turnuri de apărare (azi majoritatea reduse la nivelul zidurilor). Și-a pierdut roulul de reședință regală în 1682, când Ludovic XIV se mută la Versailles. Câteva fabrici au funcționat apoi între zidurile sale, dar de la sfârșitul sec. XVIII castelul devine bază militară și închisoare, fiind legat de nume celebre: Marchizul de Sade întemnițat între 1777-1784 alături de scriitorul Mirabeau, ducele d`Engien executat în 1804, Mata Hari executată în 1917. Din 1984 aici este sediul Serviciului Istoric al Apărării (arhivele militare franceze). Intrarea în incinta dreptunghiulară se poate face prin nord, dinspre oraș (printr-un turn înalt, *Tour du Village*), sau prin sud, dinspre Pădurea Vincenne (*Tour du Bois*). În treimea nordică se află mai multe clădiri lungi, probabil foste cazărmi, azi servicii ministeriale, în treimea mijlocie se află față în față singurele supraviețuitoare din Evul Mediu (castelul cu donjonul în vest

și capela în est) iar în treimea sudică sunt alte două clădiri lungi (Pavilioanele Regelui și Reginei) despărțite de o curte mare, unde se află arhivele militare.

Foto 26.18.
Vincennes
Zidul nordic, cu turnul de intrare (singurul care și-a păstrat înălțimea inițială) *Tour du Village*. Celalte două turnuri, reduse la nivelul zidului sunt *Tour du Reservoir* (în prim-plan), și *Tour de Paris* în fundal.

Foto 26.19.
Vincennes
Vedere din curte asupra treimii nordice, cu cazărmile din sec. XIX și intrarea nordică prin *Tour du Village*

Intrăm în donjon prin *Turnul de poartă*, apoi pe podul suspendat pe care se făcea accesul și în Evul Mediu, direct la etajul I (unde se afla o mare sală de consiliu), pentru ca la etajul II să fie fostele apartamente Regale, sala tezaurului și oratoriul. O scară privată în spirală leagă cele două nivele, La parter, se poate vizita temnița cu numeroase semnături scrijelite pe pereți (chiar și din 1618), unele probabil celebre. Se vizitează evident, și celula marchizului de Sade.

Foto 26.20.
Vincennes
Puntea supendată dintre Turnul Porții și Donjon, acces utilizat încă din Evul Mediu.

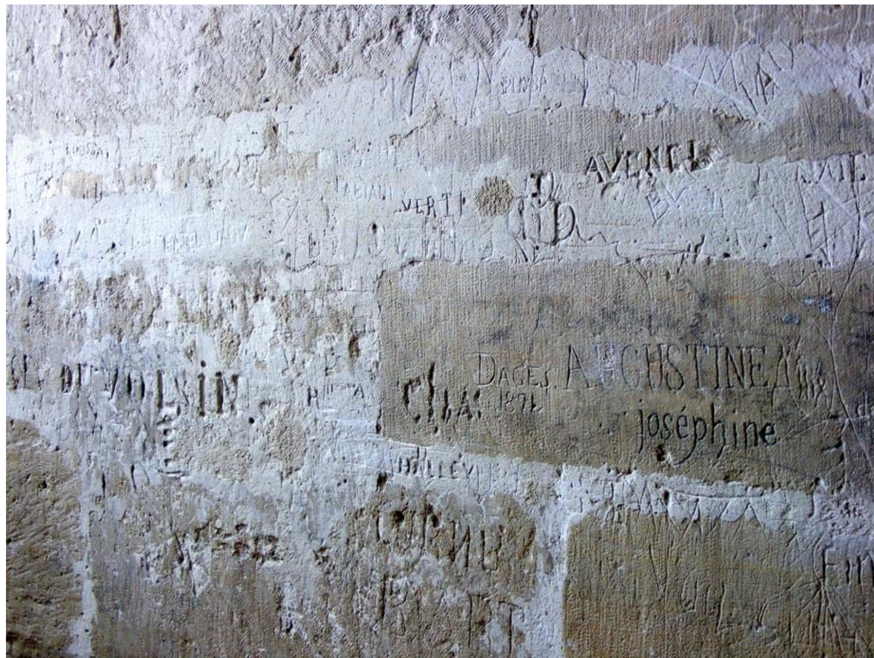

Foto 26.20.
Vincennes
Grafitti pe zidurile închisorii de la parterul Donjonului

Foto 26.21.
Vincennes
Donjonul castelului constă dintr-un mare turn pătrat flancat de alte patru turnuri de colț, divizat în șase nivele. Aici se văd etajele I, II și III.

Foto 26.22.
Vincennes
Donjonul castelului, etajele II (camera de consiliu) și III (apartamentele regale)

Foto 26.23.
Vincennes
Poarta de intrare este încadrată de două turnuri (*Le châtelet*), prin care se face accesul pe puntea suspendată în Donjon (spre stânga). La etajul II se afla cabinetul de lucru al lui Carol V. Deasupra este campanila (cu o copie a orologiului instalat în 1369 în premieră pe o construcție civilă) și o terasă panoramică.

Foto 26.24.
Vincennes
Vedere din terasa Turnului porții spre podul de piatră pe care se iese în marea curte interioară. Se vede și șanțul de apărare periferic, umplut cu apă la origine.

Foto 26.25.
Vincennes
Vedere din Donjon spre Capelă (stânga) și Pavilionul Reginei (dreapta).

Foto 26.26.
Vincennes
Vedere din exterior a Donjonului fortificat, cu Turnul Porții (*Le châtelet*) în prim plan.

Foto 26.27.
Vincennes
Donjonul văzut din curtea Pavilioanelor Regale (dinspre sud).

Vizităm apoi capela (*Sainte-Chapelle de Vincennes*, 1379), unde la acea dată se ținea o expoziție de icoane bulgare, cu standuri care afectau buna vizionare a interiorului, iar la final, curtea dintre dele două clădiri simetrice, pavilioanele clasice (ale Regelui și ale Reginei).

Foto 26.28.
Vincennes
Capela văzută dinspre sud, din curtea dintre Pavilionele Regelui și Reginei

Foto 26.29.
Vincennes
Capela văzută dinspre nord.

Foto 26.30.
Vincennes – Vedere din exterior al șanțului de apărare estic (sigurul păstrat) cu o intrare secundară prin *Tour des Salves*, în dreptul capelei. Limita dintre Val-de-Marne și Paris este chiar pe exteriorul șanțului, astfel încât copacul este... în capitală. Plecând din față spre spate celelalte 4 turnuri ale zidului sunt: *Tour du Reservoir*, *Tour du Diable*, apoi *Tour de la Surintendance* și *Tour de la Reine*.

Foto 26.31.
Vincennes – Vedere din colțul de sud-est, cu *Tour de la Reine* în prim-plan și *Pavillon de la Reine* în planul doi, iar în fundal *Tour du Bois* (accesul dinspre sud) și *Pavillon du Roi* în fundal. Șapte turnuri au fost retezate la nivelul zidurilor de Napoleon, pentru a fi instalate tunuri, odată cu transformarea castelului în fort militar

Mergând spre **sud**, vizităm castelul **Vaux-le-Vicomte** (3 mai 2013), din comuna Maincy, la 55 km de Paris. A fost construit între 1658-1661 de Nicolas Fouquet (1615-1680), trezorier al Regelui Ludovic al XIV-lea, invitat la inaugurarea din 17 august 1661.

Foto 26.32. **Vaux-le-Vicomte** Castelul văzut dinspre nord-vest.

Foto 26.33. **Vaux-le-Vicomte** Castelul văzut din colțul nord-vestic al *Curții de onoare*.

Această expunere de lux nemaivăzută până la acea dată i-a adus sfârșitul proprietarului: orbit de invidie, Regele-Soare îl va arunca în închisoare până la sfârșitul vieții, sub acuzația de delapidare, apoi de trădare, și va transfera majoritatea bogățiilor rămase fără stăpân în propria sa posesie. Această sfidare l-a ambiționat pe Ludovic să construiască grandiosul palat de la Versailles, folosind aceiași arhitecți, artiști și meșteșugari.

Foto 26.34. **Vaux-le-Vicomte** Vedere din același punct al *Curții de Onoare* spre anexele vestice (Muzeul echipajelor). Poarta permite și accesul spre grădini.

O parcare este chiar în fața porții de intrare (*Grande Grille*), de unde se pătrunde în *Cour des Bornes*, mărginită pe ambele laturi de clădiri anexe, în cele din dreapta (vestice) aflându-se muzeul caleștilor din secolele XVII-XIX cu intrare gratuită (*Musee des equipages*)

Foto 26.35.
Vaux-le-Vicomte
Prima curte (*Cour des Bornes*) cu anexele vestice și intrarea la Muzeul echipajelor.

Foto 26.36.
Vaux-le-Vicomte
Una dintre caleștile istorice expuse la Muzeul echipajelor.

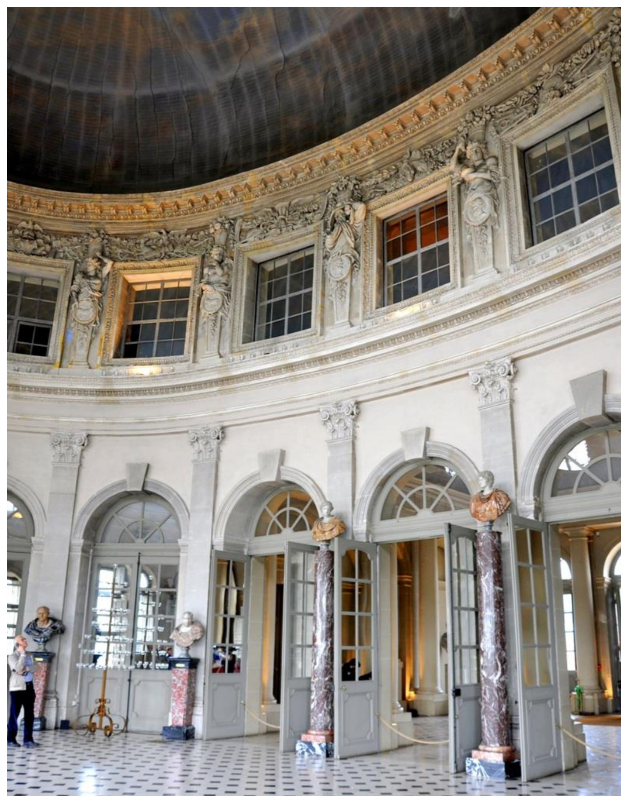
De aici pătrundem spre sud, trecând peste șanțul de apărare cu apă, în curtea palatului (*Cour d`honneur*) și apoi în palatul propriu-zis, dar tot de aici se poate intra pe ocolite și în grădini prin porți metalice la est și vest.

Foto 26.37.
Vaux-le-Vicomte
Parcarea, intrarea, primele două curți și anexele estice văzute de pe treptele castelului.

Vizitele în interior sunt fără ghid. La parter se află camerele ceremoniale, se intră printr-un *Vestibule*, ajungând într-o mare sală centrală, înaltă cât două nivele – *Grand salon ovale*.

Foto 26.38.
Vaux-le-Vicomte
Marele salon oval, cuprinde înălțimea ambelor etaje.

De aici, camerele sunt simetrice, spre stânga principalele încăperi sunt anticamera, camera și cabinetul Regelui-Soare Ludovic XIV, iar spre dreapta: Salonul lui Hercule, Salonul Muzelor *(Le Salon des Muses)*, Marea cameră pătrată și altele.

Din 1875, palatul este în posesia familiei Sommier și apoi a moștenitorilor de azi (familia Voguë), care îl transformă în muzeu și îl remobilează și reutilează treptat.

Foto 26.39.
Vaux-le-Vicomte
Salonul lui Hercule (sală de mese)

Foto 26.40.
Vaux-le-Vicomte
Tavanul din *Salonul lui Hercule,* operă a pictorului Charles le Brun (1619-1690).

Foto 26.41.
Vaux-le-Vicomte
Biblioteca.

Foto 26.42.
Vaux-le-Vicomte
Tavanul Bibliotecii.

Foto 26.43.
Vaux-le-Vicomte
Biblioteca

Foto 26.44.
Vaux-le-Vicomte
Camera (dormitorul) Regelui Ludovic XIV.

Foto 26.45.
Vaux-le-Vicomte
Toaletă din sec. XVIII.

Foto 26.46.
Vaux-le-Vicomte
Salles des Buffets, cu o proiecție video reconstituind inaugurarea din 1661.

La etajul I sunt apartamentele private ale familiei Fouquet (nu rețin motivul pentru care nu am fotografii de acolo).

Vizita se încheie la subsol, cu bucătăria, cămara și camerele servitorilor.

Foto 26.47.
Vaux-le-Vicomte
Bucătăria castelului, modernizată la nivel de sec. XIX.

Ieșim din palat spre grădinile create de celebrul arhitect peisagist André Le Nôtre (1613-1700), revoluționare pentru acel timp și care au servit de model pentru amenajări ulterioare. Din păcate vremea este mohorâtă, astfel că lipsesc, la propriu și la figurat, lumina și culoarea necesare unei astfel de vizite.

Foto 26.48.
Vaux-le-Vicomte
Grădinile văzute de la ieșirea sudică a castelului. În prim-plan aranjamentele florale *Boulingrins* și *Parterre de Fleurs*.

Alei, luciuri de apă, canale, cascade, statui, monumente, arteziene se desfășoară una după alta, până la cel mai îndepărtat punct pe o înălțime împădurită – statuia lui Hercule.

Foto 26.49.
Vaux-le-Vicomte
Fațada sudică a Castelului văzută din zona numită *Boulingrins*.

Foto 26.50.
Vaux-le-Vicomte
Fațada sudică a Castelului văzută din zona aranjamentelor florale *Boulingrin*.

Foto 26.51.
Vaux-le-Vicomte
Fațada sudică a Castelului văzută de la bazinul *Rond d'eau* (din care se desprind două *Petit canaux*).

Foto 26.51.
Vaux-le-Vicomte
Fațada sudică a Castelului văzută de la marele bazinul rectangular *Mirroir Carré*.

Foto 26.51.
Vaux-le-Vicomte
Partea cea mai îndepărtată a grădinilor, fotografiată de la *Cascades* (fără apă la acel moment) peste marele *Canal de la Poêle*, spre grotele artificiale (*Les Grottes*) și, în fundal, statuia lui Hercules.

Mai facem un pas spre sud și ajungem la **Palatul Fontainebleau** (3 mai 2013), 55 km sud-est de Paris, în comuna omonimă. Castelul medieval și palatul ulterior au servit ca reședință pentru regii Franței de la Louis VII la Napoleon III. A devenit muzeu național în 1927 și a fost desemnat UNESCO World Heritage Site în 1981.

Foto 26.52.
Fontainebleau
La Porte d'Orée, intrarea din Bulevardul Magenta în Curtea de Onoare.

Vizita liberă începe în *Curtea de Onoare* cu **Muzeul Napoleon I**, creat în 1986 în aripa din partea dreaptă a Curții, unde sunt apartamentele prinților din primul Imperiu. Include și o galerie de portrete ale familiei Napoleon, artefacte aparținând lui Napoleon dar și fiului său (Napoleon II, *Regele Romei*).

Foto 26.53.
Fontainebleau
La Cour d'Honneur, cu fațada vestică a Palatului.

Foto 26.54.
Fontainebleau
Muzeul Napoleon I: leagănul *Regelui Romei* (Napoleon-Joseph-Charles)

Foto 26.55.
Fontainebleau
Muzeul Napoleon I: Galeria Portretelor familiei Napoleon.

Continuăm cu **Apartamentul Papal** (11 săli), localizat la etajul I al aripei Reginei Mamă și Pavilionului Mare, care-și ia numele de la vizita Papei Pius VII din 1804. Înainte de acesta, începând cu sec. XVII, era reședința *Reginelor Mame* (Maria de Medici și Anna de Austria).

Foto 26.56.
Fontainebleau
Apartamentul Papal: dormitorul Reginei-Mamă Anna de Austria (jumătatea sec. XVII).

Foto 26.57.
Fontainebleau
Apartamentul Papal: același dormitor văzut din sens opus.

Foto 26.58.
Fontainebleau
Apartamentul Papal: Marele Salon (*Salon de Reception* sau *Salon des Officiers*), care era anticamera dormitorului Reginei-Mamă (jumătatea sec. XVII).

Foto 26.59.
Fontainebleau
Sală din Apartamentul Papal

Vedem de la etaj *Capela Trinității*, după care continuăm prin **Sălile Renașterii**, mai precis **Galeria François I** (1530), cu o abundență de lambriuri de lemn sculptat, stuc și piele laminată.

Foto 26.60.
Fontainebleau
Galeria Francisc I a fost construită în 1528 conectând apartamentele regelui cu Capela Sfânta Treime, dar în 1531 Francisc I a făcut-o parte din apartamentele sale regale, iar între 1533-1539 a fost decorată de artiști și meșteșugari din Italia, introducând stilul renascentist italian în Franța.

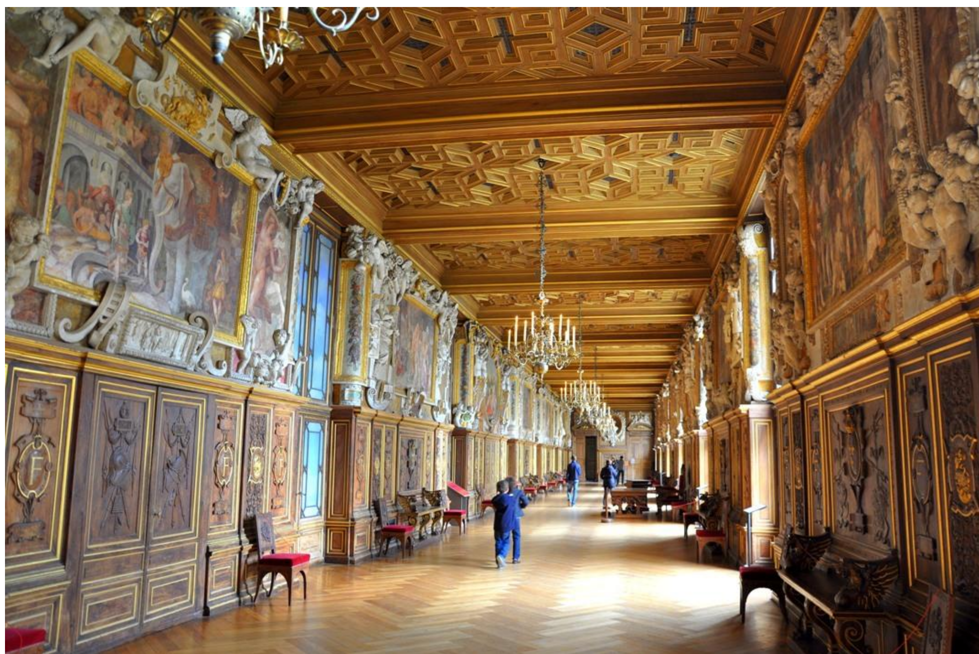

Foto 26.61.
Fontainebleau
Galeria Francisc I, văzută din partea opusă (estică).

Din Galeria Francisc intrăm spre dreapta în **Apartamentele de Stat** – *Camera Gărzilor* și *Dormitorul Doamnei d'Etampes*, culminând cu *Salle de Ball*.

Foto 26.62.
Fontainebleau
Apartamentele de Stat: *Salle de Garde* situată lângă dormitorul regal, construită în timpul domniei lui Carol al IX-lea (sec. XVI). În secolul XIX, Louis Philippe a transformat camera într-un salon, iar în timpul domniei lui Napoleon al III-lea a fost folosită ca sală de mese.

Foto 26.63. **Fontainebleau** Apartamentele de Stat: *Dormitorul ducesei de Étampes* (în timpul domniei lui Francisc I), unde scara regelui a fost instalată în 1748 și 1749.

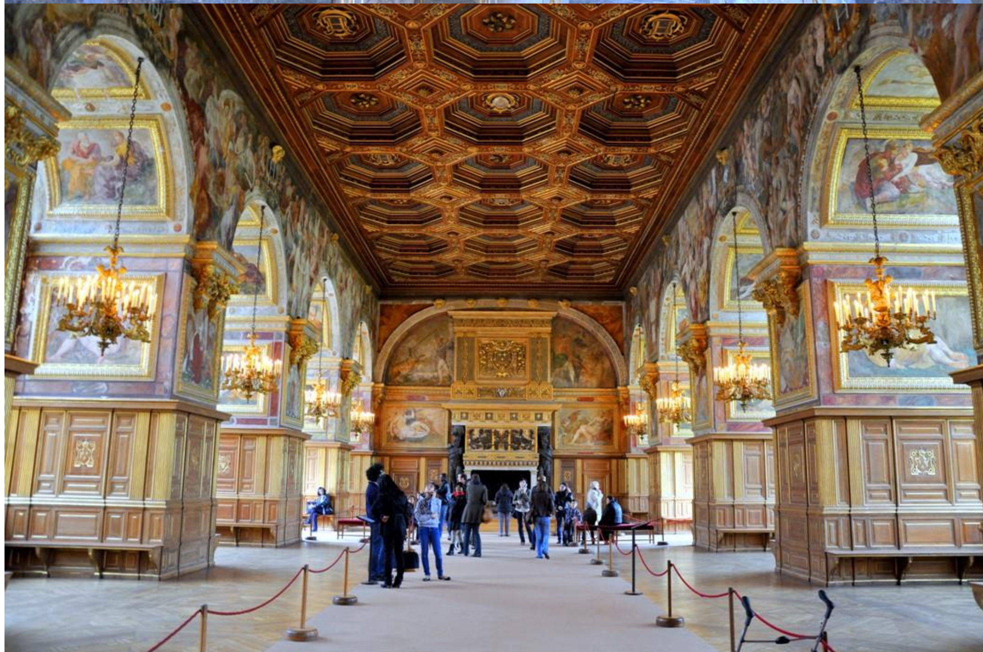

Foto 26.64. **Fontainebleau** Apartamentele de Stat: *Sala de bal* a fost inițial începută ca un pasaj deschis, sau loggia, de către Francisc I, dar în jurul anului 1552 regele Henric al II-lea a închis-o și a transformat-o într-o cameră pentru sărbători și baluri.

Revenim la Galerie și continuăm spre stânga prin **Apartmentele Regelui** (două camere Saint Louis, Salon Louis XIII, Camera Tronului și Camera de Consiliu).

Foto 26.65. **Fontainebleau** Apartamentele Regelui: *A doua sală Saint Louis* evocă memoria celui mai faimos monarh al Evului Mediu: Ludovic al IX-lea, cunoscut sub numele de Sfântul Ludovic.

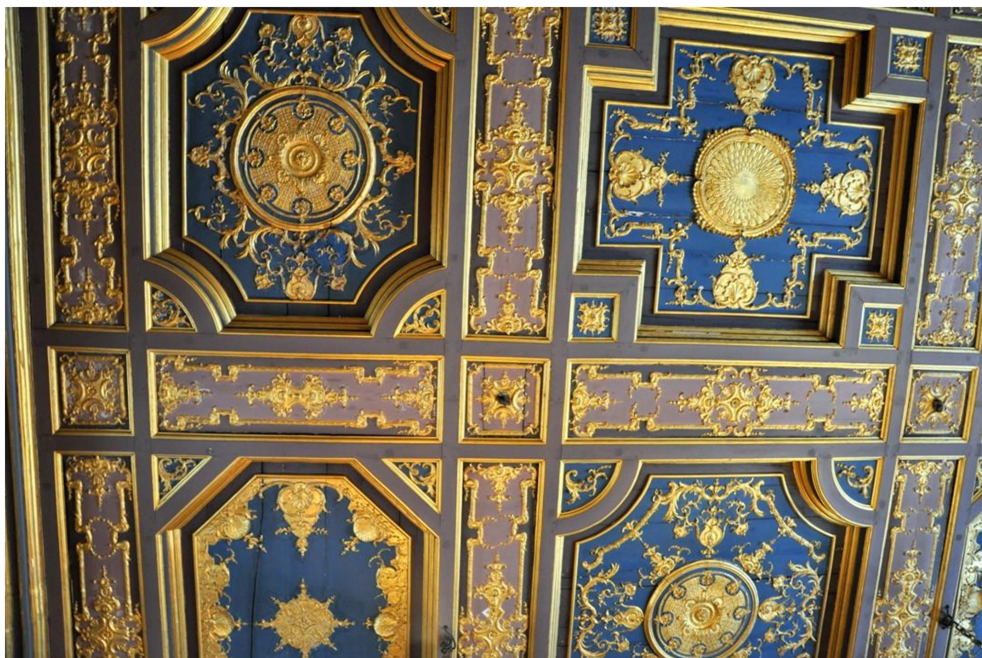

Foto 26.66.
Fontainebleau
Apartamentele Regelui. Panou de tavan în *sala Saint Louis*, construit de Ludovic al XV-lea (sec. XVIII).

Foto 26.67.
Fontainebleau
Apartamentele Regelui. *A doua sală Saint Louis*: basorelieful de marmură al regelui Henric al IV-lea călare (operă de Mathieu Jacquet), un vestigiu al unui șemineu monumental de la sfârșitul sec. XVI.

Foto 26.68.
Fontainebleau
Apartamentele Regelui. *Salonul Ludovic al XIII-lea*, a fost anterior "Marele cabinet al Regelui".

Foto 26.69. **Fontainebleau** Apartamentele Regelui. *Salonul Ludovic al XIII-lea*, văzut din partea opusă.

Urmează, evident, **Apartmentele Reginei**: Salonul Francisc I, Salonul de Tapițerii – cu un ocol prin Galeria Diana -, Dormitorul și Budoarul Reginei.

Foto 26.70. **Fontainebleau** Apartamentele Reginei. *Salonul Francisc I* a fost, în secolul al XVI-lea, dormitorul reginei Eleanor a Austriei, soția lui Francisc I.

Foto 26.71. **Fontainebleau** Apartamentele Reginei. *Salonul Tapiseriei*, a fost anterior camera de gardă a reginei, înainte de a fi transformat într-o anticameră, apoi a fost complet renovat în 1835 sub domnia ultimului rege de la Fontainebleau.

Foto 26.72.
Fontainebleau
Galeria Dianei, un coridor lung de 80 de metri creat de Henric al IV-lea la începutul sec. XVII ca loc de promenadă a reginei. La începutul sec. XIX era în ruine, așa că în 1810 Napoleon a decis să o transforme într-o galerie dedicată realizărilor imperiului său. În prim-plan, globul comandat de Napoleon în 1810 pentru Palatul Tuilleries.

Foto 26.73.
Fontainebleau
Apartamentele Reginei. *Camera de jocuri a Reginei* sau Marele Salon al Împăraților.

Foto 26.74.
Fontainebleau
Apartamentele Reginei. *Dormitorul Reginei / Împărătesei*: Toate reginele și împărătesele Franței, de la Marie de Medici la Împărăteasa Eugènie, au dormit în această cameră.

Foto 26.75.
Fontainebleau
Apartamentele Reginei. *Boudoir-ul de argint al Reginei* a fost creat pentru regina Maria Antoaneta în 1786, pentru a avea un grad de intimitate.

Ultimele șase încăperi aparțin de **Apartamentul Napoleon I**, creat în 1804 din camerele lui Louis XVI (*Dormitorul Împăraților* și *Micul Dormitor*), de unde ieșim în *Curtea Fântânii*, pentru a inspecta după voie grădinile.

Foto 26.76.
Fontainebleau
Apartamentul Napoleon I. *Sala tronului* a fost dormitorul regilor Franței de la Henric al IV-lea până la Ludovic al XVI-lea.

Foto 26.77.
Fontainebleau
Apartamentul Napoleon I. Tavanul *sălii tronului* lui Napoleon I, inițial decorat pentru Ludovic al XIII-lea în sec. XVII, când acesta era dormitorul său.
.

Foto 26.78.
Fontainebleau
Apartamentul Napoleon I. *Sala tronului.*

Foto 26.79.
Fontainebleau
Apartamentul Napoleon I. *Camera de Consiliu*, unde regii și împărații se întâlneau cu cei mai apropiați consilieri ai lor, a fost inițial biroul lui Francisc I.

Foto 26.80.
Fontainebleau
Apartamentul Napoleon I. *Dormitorul împăratului*, începând cu 1808, Napoleon și-a avut dormitorul în fostul dressing al regelui.

Foto 26.81.
Fontainebleau
Apartamentul Napoleon I.
Dormitorul mic al împăraților.

Foto 26.82.
Fontainebleau
Capela Sfintei Treimi.

Teatrul Imperial, Micile Apartamente, Apartamentele Doamnei de Maintenon și Budoarul Turcesc pot fi vizita doar cu ghid și nu au făcut parte din programul nostru, dar, fără îndoială merită să fie văzute dacă timpul permite.

Foto 26.83.
Fontainebleau
Curtea Fântânii, vedere spre est.

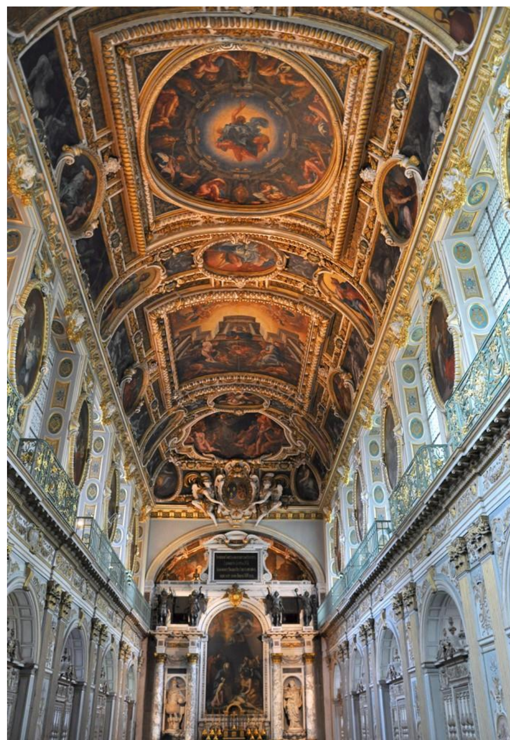

Foto 26.84.
Fontainebleau
Capela Sfintei Treimi a fost construită de la sfârșitul domniei lui Francisc I pentru a înlocui vechea capelă a mănăstirii Trinitaires, a fost terminată sub Henric al II-lea, dar a fost fără decorație până în 1608.

Foto 26.85.
Fontainebleau
Balta Crapilor cu fațada sudică a castelului: *Muzeul Napoleon* în stânga, *Pavilionul Mare* în centru, construit de Ludovic al XV-lea pentru noile apartamente regale între 1750 și 1754 și *Curtea Fântânii* în dreapta.

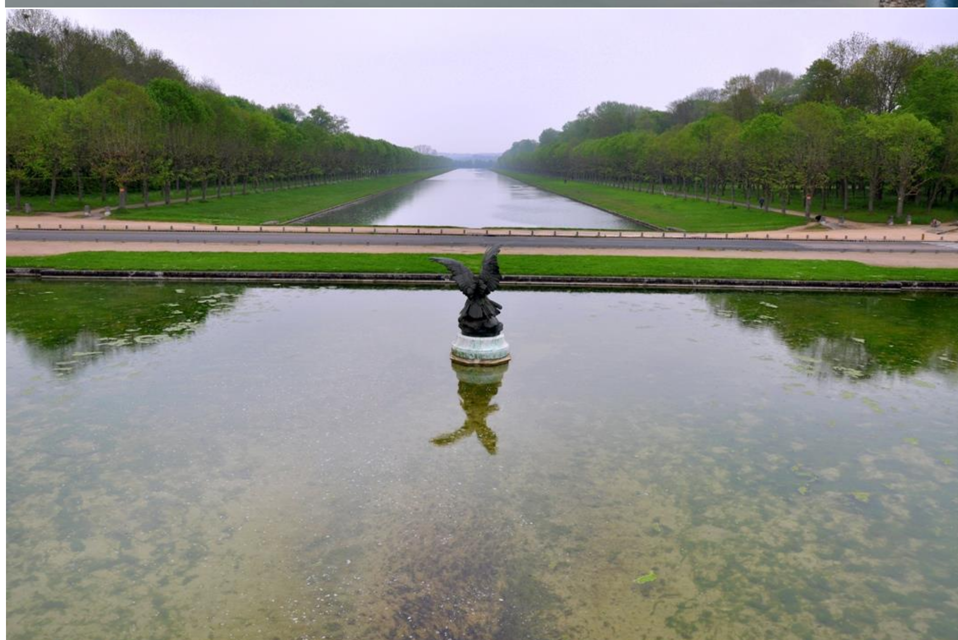

Foto 26.86.
Fontainebleau
Vedere pe Avenue des Cascades spre *Marele Canal al Castelului*.

20 kilometri spre vest mai oprim într-un sat pitoresc, **Milly-la-Forêt** (3 mai 2013) a cărei principală atracție este Piața medievală din lemn, construită în 1479 și încă perfect funcțională.

Foto 26.87.
Milly-la-Forêt
Construcția medievală din lemn, folosită și azi drept piață principală a localității.

Tot aici mai găsim un mic castel, **château de la Bonde**, construit și reconstruit în sec. XII-XV, lângă care se găsește o veche spălătorie pe râu (care servea și pentru adăparea animalelor). Mai aflăm că aici au avut locuințe Christian Dior și Jacques Cocteau, ultimul decedat în 1963.

Foto 26.88.
Milly-la-Forêt
Vedere de pe Rue Saint-Pierre spre castelul Bonde, peste pârâul *L'Ecole*, care continuă în mici canale în parcul din spatele castelului.

Foto 26.89.
Milly-la-Forêt
Vedere din același loc spre podul *de la Corne* (reconstruit în 1859), dincolo se vede acoperișul spălătoriei medievale de pe mal (*lavoir du château*), biserica *Notre-Dame-de-l'Assomption* (sec. XII-XV), iar undeva în dreapta, casa lui Jean Cocteau.

27. Grecia continentală: Atena și mănăstirile de la Meteora.

(Regiunile Attica și Tesalia).

Juniorul are 8 ani și începe să fie interesat de istorie, avem cele câteva zile libere tradiționale din aprilie, ori în luna aceasta doar zonele sudice te scutesc de suprize majore meteorologice, așa că... destinația să fie Grecia continentală, pentru început Atena și împrejurimile. Mergem întins prin Serbia și autostrada în construcție atunci în Macedonia și înnoptăm la hotelul Lito din **Paralia Katerini** (10 aprilie 2013). Nefiind sezon, stațiunea e pustie și totuși pare deja înghesuită, nu pot să-mi imaginez ce-o fi în sezon și de unde venea adorația asta a românilor pentru ea la acel moment. O vizităm și a doua zi, fără a ne schimba părerea; peste acoperișurile hotelurilor poate fi văzut vârful înzăpezit al Olimp-ului, în rest nimic interesant aici (evident în afară de plajă și apă pentru cine e amator).

Foto 27.01. **Paralia Katerini** Vedere de pe dig spre biserica Aghias Fotini și fațadele hotelurilor spre plajă. Undeva, deasupra, se vede puțin din vârful Olimp.

Plecăm mai departe, ghidul scris ne laudă **defileul Tempi**, oprim cam pe unde ar trebui să fie, dar în afară de tufe și stânci nu foarte impunătoare nu vedem nimic spectaculos, cel puțin de pe șosea.

Foto 27.02. Vedere de pe vechea șosea spre **defileul Tempi**. Azi autostrada E75 ocolește prin tunel această zonă.

După *Lamia* o luăm pe șoseaua E65 sperând să vizităm *Delfi*, dar site-ul este închis... fiind trecut de ora 15.00, ora maximă de vizitare într-o țară care trăiește din turism! (vom reveni în aprilie 2017 cu mai mult noroc, vezi *Jurnalul #11*). Continuăm prin **Arachova** (11 aprilie 2013) și ajungem seara în Atena, unde ne căzăm, noi și mașina (cu un incredibil noroc am găsit un loc de parcare liber) în și în fața hotelului Apollon, foarte aproape de stația de metro Metaxourgeio. A fost o zi semi-ratată, cum ar veni, dar se mai întâmplă.

Am reținut două nopți de cazare în **Atena** (12 aprilie 2013) pentru a avea suficient timp să vizităm orașul antic, echivalând-o cumva cu Roma unde, după 3 excursii încă mai avem lucruri noi de văzut.

Foto 27.03.
Perspectivă din punctul de belvedere de pe șoseaua E48 spre **Arachova**

Dimineața pornim așadar cu metroul până în stația Acropoli (la sud de Acropole), de unde, la câțiva pași vizionăm primul obiectiv antic: ***Teatrul lui Herodes Atticus***, construit de consulul cu acest nume între anii 161-174 pe varsantul sudic al Acropolei. Are 5000 locuri, fiind folosit și astăzi pentru spectacole, după renovarea scenei din anul 1950.

Foto 27.04.
Atena
Fațada *Teatrului lui Herodes Atticus*, în spate se vede puțin din Acropole.

Trecem deocamdată de intrarea pe Acropole, mergem spre nord spre Băile romane, din zona cărora, de pe o potecă înălțată, vedem spre vest Observatorul Astronomic,

Foto 27.05. **Atena**
Vedere spre vest, cu biserica *Agia Marina* (ocrotitoare a nașterilor, jos dreapta) și *Colina Nimfelor* cu Observatorul astronomic construit în 1842 (Asterospekion, stânga sus). În fundal, alte nesfârșite cartiere noi.

iar spre est ruinele *Agorei romane* și *Stoa lui Attalos*, în spatele cărora se întinde oarecum neliniștitor, o nesfârșită mare de locuințe din orașul modern. Următorul obiectiv făcea parte din antica Agoră romană, ***Templul Hefaistos*** (Theseion, construit între 449-440), a fost convertit în biserica Sf. George în sec. VII.

Foto 27.06.
Atena. *Templul Hefaistos*, văzut dinspre sud-vest.

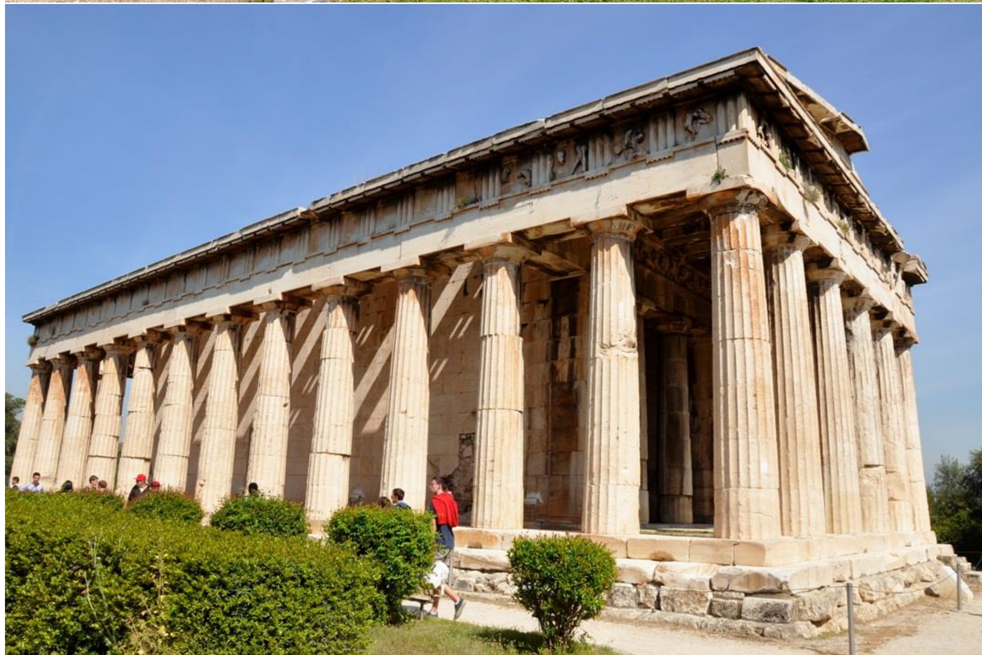

Foto 27.07.
Atena
Templul Hefaistos, văzut dinspre sud-est (dinspre Agora).

De la templu coborâm printre ruinele vechii ***Agore antice*** (centrul politic al Atenei începând cu anul 600 î.Chr.), marcată azi de multiple fundații de temple (*Apollo Patroos*, *Ares*, *Monopteros*), altare (*Afrodita Urania*, *Zeus Agoraios*, *a Celor 12 Zei*), ***Odeonul lui Agrippa***, *Metroon*, *monumentul Eponimus Heroes*, sisteme de canalizare, ș.a.

Foto 27.08.
Atena
Ruinele din *Agora antică* cu Acropole în fundal.

Foto 27.09.
Atena. Ruinele *Odeonului lui Agrippa* cu statui de tritoni (jumătate zeu, jumătate pește), anul 150 î.Chr.

Vizitarea Agorei se încheie cu ***Porticul (Stoa) lui Attalos***, arcadă cu acoperiș construită de regele Attalos al Pergamonului între 159-138, reconstruită între 1953-1955, este azi muzeu al vieții antice, cu parter și etaj, interiorul fiind divizat longitudinal în două coridoare, printr-un rând de coloane, similare celor din fațada vestică.

Foto 27.10.
Atena. *Stoa lui Attalos,* fațada vestică cu colonada.

Ieșim din Agora antică prin sud, trecând pe lângă biserica bizantină *Apostolon tou Solaki* (Sfinții Apostoli din Solakis), construită în sec. X.

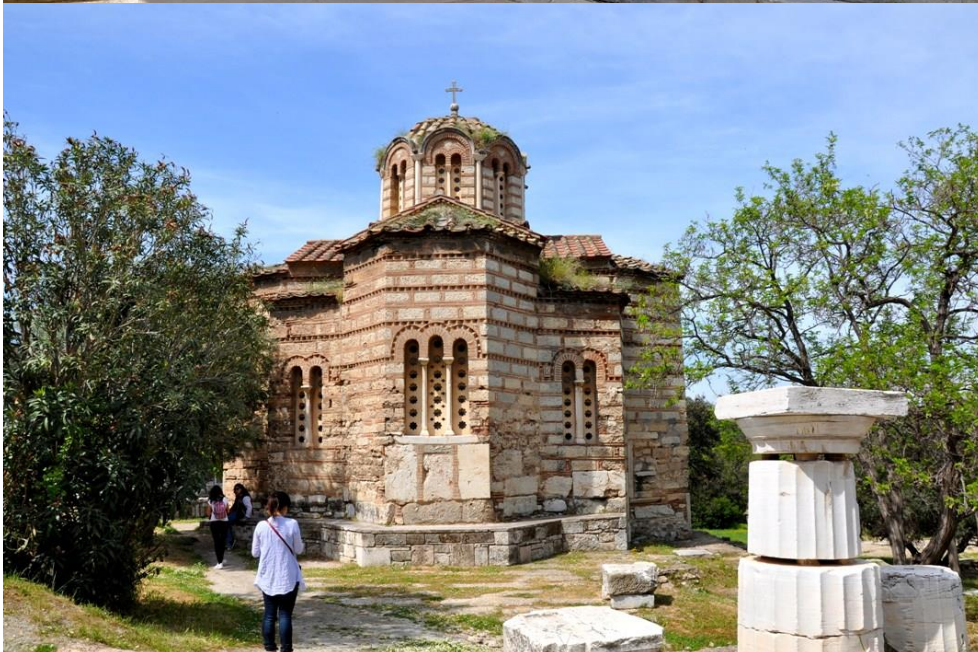

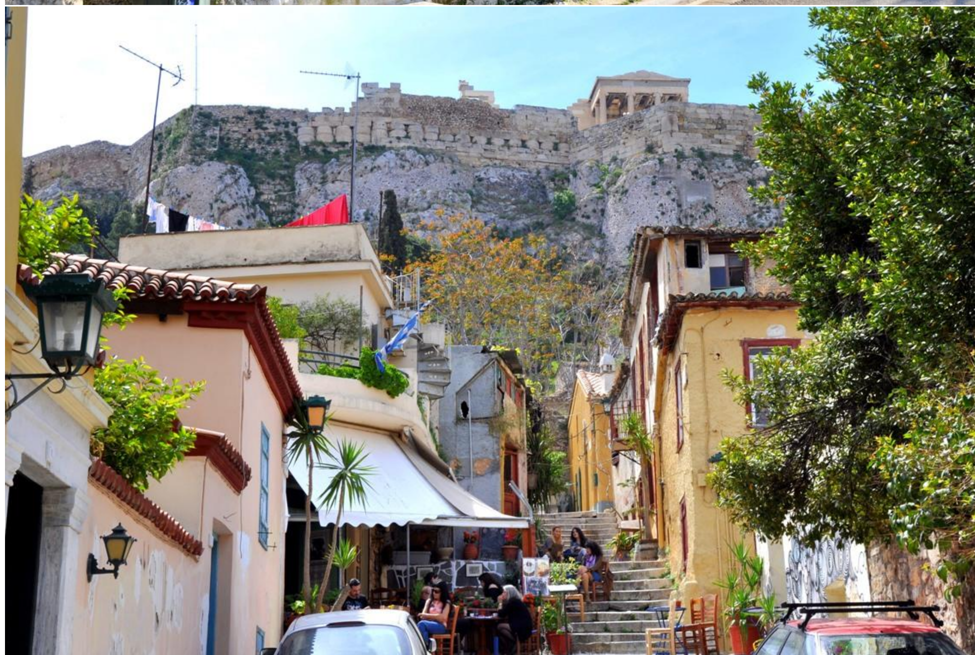
Foto 27.11.
Atena. Biserica *Sfinților Apostoli din Solakis,* văzută dinspre est.

Intrăm apoi puțin pe străduțele pitorești din cel mai vechi cartier, ***Plaka***, mergem pe strada Theorias, unde trecem pe lângă vechea biserică *Schimbarea la Față a Mântuitorului*.

Foto 27.12.
Atena
Biserica bizantină *Metamorphosi - Schimbarea la Față a Mântuitorului*, sec. XI., cartier Plaka, str. Theorias.

Foto 27.13.
Atena
Imagine caracteristică din cartierul *Plaka*, de la intersecția străzii Thrasivoylou cu scările pietonale Klepsidras. În fundal, Acropole cu Erechteion-ul.

Coborâm apoi scările de pe Klepsidra în strada Thrasivoylou și ieșim în cartierul Monastiraki, pe strada Lisiou, deasupra ***Forumului roman*** al Atenei.

Foto 27.14.
Atena
Vedere de pe strada Lisiou cu *Forumul roman* și *moscheea Fethiye* (construită în sec. XV, în cinstea cuceririi Atenei de către Mehmet); în dreapta se văd Propileele estice ale Forumului.

Spre dreapta Forumului vedem ***Turnul vânturilor*** (Aerides), sau Orologiul lui Andronikos Kyrrestes (arhitect maceodnean), de formă octogonală, construit în sec. 1 î.Chr. ca orologiu hidraulic și giruetă.

Foto 27.14.
Atena
Turnul vânturilor, văzut de pe strada Lisiou.

Ulterior a fost folosit în sec. XVIII ca mănăstire de „dervișii rotitori” (aceștia există încă, fac parte dintr-o sectă apărută în sec. XIII în Konya, la sud de Ankara), cunoscuți prin dansul rotitor în jurul axei până intră în transă.

Foto 27.15.
Atena
Turnul vânturilor, văzut dinspre Forumul Roman.

Foto 27.16.
Atena
Poarta Atena Archegetis (11 î.Chr.), prin care se intra în Forumul Roman dinspre vest (actuala stradă Dioskouron). Vedere dinspre Forum.

Foto 27.17.
Atena
Moscheea Fethiye, văzută de pe strada Pelopida. Dincolo de ea se întinde *Forumul Roman*.

Ocolim *Forumul Roman* spre est pe strada Markou Avriliou, apoi pe Aiolou și ajungem imediat de-asupra unui spațiu vast acoperit de ruine, principalele fiind o *veche bazilică paleocreștină* și *Biblioteca lui Hadrian*.

Foto 27.18.
Atena.
Vedere de pe strada Aiolou spre spațiul în care se aflau *Biblioteca lui Hadrian* (stânga, nu se vede), *Moscheea Tzisdarakis* (în fundal, azi muzeu de ceramică populară), ruinele bazilicii paleocreștine *Megale Panagia* (centru, cu cele 4 coloane).

De pe strada Dexippou, ieșim în strada Areos de unde putem vedea fațada vestică a *Bibliotecii lui Hadrian*.

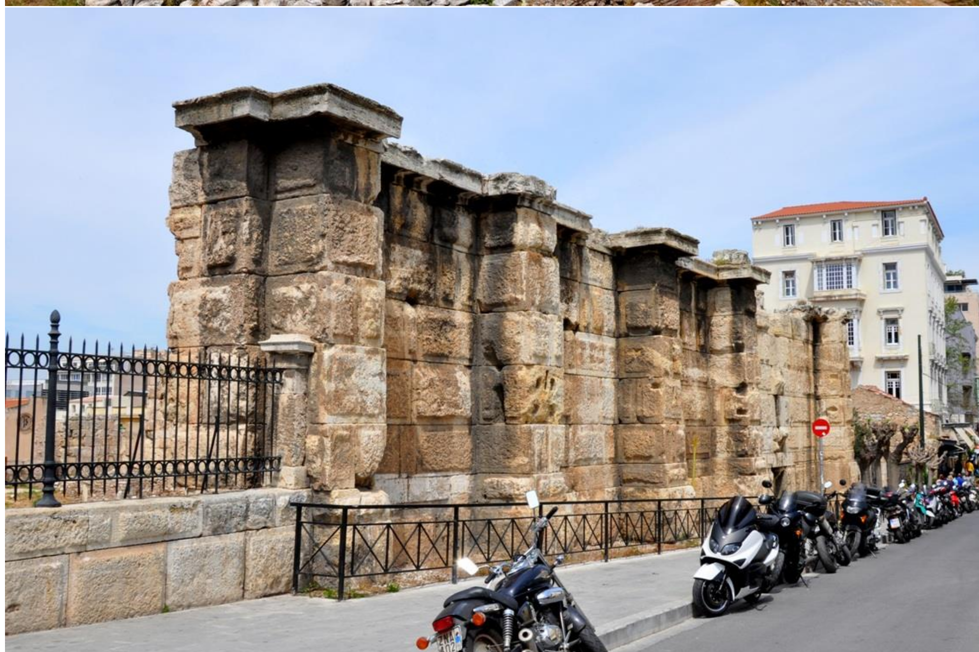

Foto 27.19.
Atena
Zidul vestic de pe str. Areos al fostei *Biblioteci a lui Hadrian* (construită în anii 131-132).

Foto 27.20.
Atena
Partea estică a *Bibliotecii lui Hadrian*, văzută dinspre sud, din strada Dexippou.

Ne întoarcem în Piața Agoras, apoi pe Aiolou înapoi spre *Forumul Roman*.

Foto 27.21.
Atena
Vedere de pe strada Aiolou spre sud, spre *Turnul vânturilor* și *Acropole*.

Continuăm apoi pe alte străzi ale vechiului cartier ***Plaka*** înspre est: pe strada Prytaneiou, pe sub cea mai veche biserică bizantină din Atena, *Sfântul Nicolaos Rangavas* din sec. XI, reconstruită în sec. XVIII și restaurată în anii 1970;

Foto 27.22.
Atena
Biserica *Sfântul Nicolaos Rangavas*.

Trecem apoi pe străzile Tripodon și Sellei, pe lângă monumentul lui Lysikrates (care era *choregos*, adică sponsor al performanțelor muzicale în *Teatrul lui Dionisos*).

Foto 27.23.
Atena
Monumentul choragic al lui Lysikrates, în piața omonimă, ridicat în anul 334 î.Chr. pentru a-i comemora victoria într-o competiție de *ditirambi*, din cadrul Festivalului artistic Dionysia.

Continuăm pe strada Lisikratous, pe lângă două coloane rămășițe dintr-o *Stoa* romană.

Foto 27.24.
Atena
Rămășițele unei *Stoa romane* (pasarelă acoperită sau portic, pentru uz public), pe strada Lisikratous.

La capătul străzii Lisikratous, dincolo de bulevardul Vasilisis Amalias, ajungem la un sit arheologic, în care se intră prin ***Arcul lui Hadrian*** (construit în anul 131, marca granița dintre orașul antic și Atena nouă a lui Hadrian), după care se înalță ***Templul lui Zeus Olimpianul***, cel mai mare din Grecia, construit timp de 650 ani, începând cu sec. VI î.Chr, și închinat de împăratul Hardian lui Zeus. Din cele 104 coloane originale, înalte de 17 metri, doar 15 s-au mai păstrat.

Foto 27.25.
Atena.
Arcul (Poarta) lui Hadrian, văzut din interiorul sit-ului arheologic. Printre arcade se vede capătul străzii Lisikratous, iar în fundal, zărim culmea Acropolei.

Foto 27.26.
Atena
Templul lui Zeus Olimpianul, văzut dinspre sud-est, cu Acropole în fundal.

Foto 27.27.
Atena
Templul lui Zeus Olimpianul, vedere din prim-plan, dinspre sud.

Foto 27.28.
Atena
Templul lui Zeus Olimpianul, văzut dinspre est, cu Acropole în fundal.

Foto 27.29.
Atena
Următorul obiectiv – înălțimea Acropole cu Pantenonul, văzută din dreptul *Templului lui Zeus Olimpianul.* În mijlocul imaginii este *Arcul lui Hadrian*.

De la Templul lui Zeus ne întoarcem pe pietonala Dionysiou Areopagitou spre principalul obiectiv al zilei, ***Acropole***.

Foto 27.30.
Atena.
În drum spre Acropole, în dreptul *Sanctuarului lui Dionysos*; sus poate fi văzut parțial Panteonul, iar la mijloc, în stâncă, lucrările de consolidare la peștera conținând *Monumentul Choregic al lui Thrasyllos* (ca. 320 î.Chr.).

Trecem prin fața *Teatrului lui Dionysos*, săpat în stânca versantului sudic al Acropolei în sec. VI î.Chr., locul de naștere al tragediei grecești. Reconstruit și lărgit între anii 342-326 î.Chr, putea adăposti până la 25.000 oameni, a fost folosit intens și de romani, decăzând doar în epoca bizantină.

Foto 27.31.
Atena.
Teatrul lui Dionysos văzut de pe gradenele superioare.

Foto 27.32.
Atena.
O reconstituire parțială din *Templul lui Asclepios*.

Urmează rămășiele ***Templului lui Asclepios***, 420 î.chr., închinat zeului vindecător, apoi fundația *Templului lui Themis* (în dreapta) și o cisternă bizantină (în stânga), de unde urcăm scările continuând pe o potecă de-asupra ***Teatrului lui Herodes Atticus***, de unde am pornit dimineață ocolul prin nord al Acropolei.

Foto 27.33.
Atena
Teatrul lui Herodes Atticus, văzut de pe poteca superioară.

Urcând pe potecă, nu am văzut zidul nordic rămas din *Stoa lui Eumenes II* (160 î.Chr.), care se întinde sub pașii noștri pe 163 metri până la Teatrul lui Herodes (interesant cum nici dimineață nu l-am remarcat)

Foto 27.34.
Atena, Acropole
Poarta Beule, văzută aici din sud-est.

Ajungem în schimb la intrarea pe **Acropole**, care se face pe sub *Poarta Beule* (construită în anul 267, ca fortificație romană contra barbarilor, re-descoperită în 1852).

Foto 27.35.
Atena, Acropole
Poarta Beule, văzută de pe scările spre Propilee. În planul doi stânca *Areopagus*, în zona împădurită *Dealul Nimfelor*, Observatorul și biserica deja cunoscute.

De la Poartă se urcă scări din piatră largi cu trepte abrupte, flancate la stânga de ***Monumentul lui Agrippa*** și la dreapta de ***Templul lui Athena Nike,*** construit între 427-424 î.Chr pentru comemorarea victoriei asupra Perșilor, distrus de turci în 1686, reconstruit între 1834-1838 și 1935.

Foto 27.36.
Atena, Acropole
Piedestalul lui Agrippa (178 î.Chr), înalt de 8,9 metri, a servit drept bază pentru o cvadrigă din bronz. În dreapta, se vede aripa nordică a Propileelor.

Foto 27.37.
Atena, Acropole
Templul lui Athena Nike (dreapta) cu aripa sudică a Propileelor (stânga)

La capătul scărilor ajungem la ***Propilee***, construite între anii 437-432 î.Chr, au devenit ulterior reședință arhiepiscopală, palat franc și fortăreață otomană, suferind multe distrugeri.

Foto 27.38.
Atena, Acropole
Vedere de la Poarta Beule spre scările care urcă pe Acropole; în stânga este *Piedestalul lui Agrippa*, iar sus la mijloc sunt *Propileele*.

Ajunși pe platoul Acropolei putem vedea:
Spre **vest**, ***Propileele*** prin care tocmai am intrat, la capătul scărilor de piatră.

Foto 27.39.
Atena, Acropole.
Propileele văzute de pe platoul Acropolei.

Spre **nord**, principalul monument este ***Erechteion***-ul, construit între 421-406 î.Chr, ulterior a fost harem al comandantului turc în 1463, degradat în războiul din 1827. Porticul sudic era susținut de celebrele Cariatide (originalele sunt la Muzeul Acropolei)

Foto 27.40.
Atena, Acropole.
Vedere a *Erechteion*-ului dinspre sud-vest. În stânga, *Portalul Cariatidelor*, în dreapta *Portalul Estic*.

Lipit de Erechteion, la est de acesta, se afla sanctuarul *Pandroseion*, azi redus la câteva ruine.

Foto 27.41.
Atena, Acropole.
Erechteionul, *Portalul sudic al Cariatidelor*.

Foto 27.42.
Atena, Acropole.
Erechteionul văzut dinspre nord, cu *Portalul nordic* în prim plan, altarele lui *Erechteus* și *Athena Polias*, *Portalul Cariatidelor* și *Panteonul* în fundal.

La sud de Erechteion, oarecum în mijlocul platoului Acropolei, se găsește fundația *Vechiului Templu al lui Atena*, sec. VI î.Chr. (majoritatea turiștilor superficiali îl confundă cu Erechteion sau chiar Partenon)

Foto 27.43.
Atena, Acropole
În prim-plan sunt *Fundațiile Dörpfeld*, considerate ale *Templului Vechi al Atenei*, imediat la sud de Erechteion (văzut aici cu Porticul Cariatidelor în prim-plan). În fundal dreapta, *dealul Lycabettus* (punct de belvedere) cu *Capela Sf. Maria a Egiptului*

Foto 27.44.
Atena, Acropole.
Partenonul văzut din zona Muzeului (sud-est).

În zona de **sud** a platoului se găsește obiectivul principal, ***Partenonul***, templu dedicat zeiței Atena, construit între 447-438 î.Chr, celebrând victoria aupra Perșilor, din păcate aflat la data vizitei în plin șantier, date fiind degradările în cursul istoriei (în 1687 explozia depozitului de muniție otoman în războiul cu Veneția, spolierea făcută între 1800-1803 de ducele de Elgin, etc).

Foto 27.45.
Atena, Acropole.
Partenonul văzut din zona intrăii pe platou (nord-vest).

În partea de **est** a platoului vedem, de la nord spre sud: fundația *Sanctuarului lui Zeus Polieus*, *Templul lui Romus și Augustus* și *Muzeul Acropolei*, inaugurat în 1878.

Panorama de pe platoul Acropolei este de asemenea deosebită spre toate cele patru puncte cardinale.

Foto 27.46.
Atena, Acropole.
Vedere spre sud cu *Teatrul lui Dionysos* și orașul nou până la orizont.

Foto 27.47.
Atena, Acropole.
Vedere spre sud-est cu *Poarta lui Hadrian* și *Templul lui Zeus Olimpianul*.

Foto 27.48.
Atena, Acropole.
Vedere spre nord cu cartierul Plaka, *Forumul Roman, Moscheea, Turnul Vânturilor* și *Biblioteca lui Hadrian*, până în *Piața Monastiraki*.

Părăsim înălțimea Acropolei pentru a urca apoi la nord-vest pe dealul stâncos ***Areopagus*** (care servea drept tribunal dar și centru religios). La începutul scărilor, se află placa cu *Jurământul Apostolului Paul*.

Foto 27.49.
Atena
Scările de acces pe dealul *Areopagus*, cu placa conținând *Jurământul Apostolului Paul* în dreapta.

De pe dealul exclusiv sâncos, pot fi prinse cele mai frumoase panorame ale Acropolei, dar și ale Agorei.

Foto 27.50.
Atena
Acropole văzut spre sud-est de pe dealul *Areopagus*; sunt evidente în dreapta *Propileele, Piedestalul lui Agrippa* și *Templul lui Athena Nike*.

Foto 27.51.
Atena
Vedere de pe dealul *Areopagus* spre nord, cu *Biserica Solakis* și *Stoa lui Attalos*.

Coborâm și ne întoarcem pe drumul de dimineață prin cartierul Plaka, până ajungem în piața Monastiraki (cu moscheea Tzisdarakis), unde luăm metroul spre hotel.

Foto 27.52.
Atena
Piața Monastiraki, cu *Moscheea-muzeu Tzisdarakis* și dealul Acropolei în fundal, la apus de soare.

Vizitarea muzeelor nu intra în plan la acel moment, mai rămăsese nevăzut cimitirul Kerameikos, care nu era suficient ca motivație pentru a lupta încă o zi cu aglomerația orașului și lipsa parcărilor.

Foto 27.53.
Privire panoramică de pe serpentinele spre *Peștera Koutouki* (**Paiania**).

Astfel am decis să vizităm obiective în jurul capitalei, după un plan încropit pe genunchi, ceea ce s-a dovedit (de obicei) o greșeală. Ne îndreptăm spre **Paiania**, căutând peștera ***Koutouki***. Urcăm serpentine înalte, cu o priveliște panoramică spre est până la mare, dar la sosire totul este pustiu: renovarea din 2007-2013 nu fusese încă finalizată (în prezent peșterea e deschisă și merită vizitată).

Foto 27.54.
Porto Rafti
Golful cu cele două insule.

Coborâm la malul mării, la **Porto Rafti** (13 aprilie 2013) pentru o pauză pe plaja liniștită a golfului Rafti, cu vedere la două insule – cea mare *Rafti* (cu statuia romană a „croitoresei") și cea mică *Raftopoula*.

Foto 27.55.
Vavrona
Partenonul Fecioarelor-Urși (sec. V î.Chr), în șantierul părăsit al *Brauron-ului antic.*

Apoi încercăm să vizităm alt obiectiv apropiat, ***Brauron***-ul antic din **Vavrona**.

Aici din nou pustiu, șantier părăsit și tufe ne anunță faptul deja cunoscut că renovarea s-a sistat din lipsă de fonduri (europene evident), „scurse” înainte de vreme. Inițial, aș fi dorit să ajung și la Pireu (portul din sud-vestul Atenei), dar oarecum decurajați de riscul de a nu ne încadra în timp datorită aglomerației specifice și obosiți de ritmul susținut anterior, ne oprim din nou pe o plajă dintr-un golf pustiu (la urma urmei alții fac asta pentru zile sau săptămâni întregi), unde suntem doar noi și marea – probabil singurul avantaj al lunii aprilie în Grecia, în afara lipsei caniculei.

Seara ajungem la **Kalabaka** (Kalampaka, Kalambaka), într-o pensiune aflată efectiv la poalele câtorva stânci masive, *San Giorgio Villa*, deservită în plus și de o echipă foarte amabilă de români. A doua zi va fi dedicată explorării câtorva din celebrele mănăstiri de pe **Meteora** (14 aprilie 2013): începând cu sec. XIV s-au construit 23 mănăstiri pe câteva din cele 1.000 vârfuri stâncoase care alcătuiesc peisajul inconfundabil al Meteorei, din care doar 6 au supraviețuit până azi

Dimineața începem cu o plimbare printre formațiunile stâncoase care mărginesc localitatea, mergem puțin spre nord ieșim în fața unui perete stâncos cu crevase adânci în fațadă, unele probabil locuibile – *Vrachos (Stânca) Doupiani*. La baza sa se află Capela din Kalabaka, biserica ***Izvorul dătător de viață Doupiani***.

Foto 27.56.
Kalabaka
Stânca Doupiani, aflată la ieșirea nordică din localitate, folosită la acea oră de alpiniști pentru antrenament.

Continuăm plimbarea pe șosea și după câțiva pași ieșim în fața unor stânci cu adevărat grandioase, nucleul central din Meteora propriu-zisă, pe fațada căreia pare a sta agățată ***Mănăstirea Sf. Nicolae Anapafsas*** (sec. XIV)

Foto 27.57.
Kalabaka
Vedere generală a masivului principal din Meteora, cu trei mănăstiri vizibile: *Anapafsas* în centru, *Varlaam* în dreapta-sus și *Marea Meteora* în centru-sus.

Revenim la pensiune, deoarece continuarea explorării o facem motorizat.

Ieșim din Kalabaka pe șoseaua care urcă continuu, trecem prin fața masivului stâncos, văzut cu ocazia plimbării inițiale, cu câteva opriri pentru fotografii și, după o serpentină la stânga, ajungem în parcarea de sub mănăstirea ***Rousanos Sf. Varvara*** (sec. XVI).

Foto 27.58.
Kalabaka Mănăstirea *Sf. Nicolae Anapafsas* pare construită pe o platformă a imensei stânci, în realitate stă pe un vârf stâncos independent, în fața masivului.

Foto 27.59.
Kalabaka
Situația reală a mănăstirii *Anapafsas* raportat la masivul stâncos din spate.

Foto 27.60.
Meteora
Mănăstirea *Varlaam* văzută de pe drumul din Kalabaka spre Meteora.

Foto 27.61.
Meteora
Altă privire, de la o altitudine mai mare, asupra mănăstirii *Anapafsas*, de pe șoseaua din Kalabaka spre Meteora.

Foto 27.62.
Meteora
Altă privire, de la o altitudine mai mare, asupra mănăstirilor *Anapafsas* (stânga jos) și *Varlaam* (sus), de pe șoseaua din Kalabaka spre Meteora.

Foto 27.63.
Meteora
Detaliu cu mănăstirea *Anapafsas*.

Foto 27.64.
Meteora
Intrarea în Mănăstirea *Rousanos Varvara*.

Din parcare ar fi 200 trepte de urcat pe scări și podețe (nu le-am numărat), mănăstirea este mică și înghesuită, astfel că fotografiatul e dificil în incintă, are o capelă cu fresce colorate, miere și mir de vânzare, plus frumoase perspective spre Kalabaka și biserica Anapafsas, dar și spre mănăstirea Varlaam.

Foto 27.65.
Meteora
Vedere din mănăstirea *Rousanos Varvara* spre parcare (se pare că cele 200 trepte sunt reale) și peisajul specific al drumului spre Varlaam.

Foto 27.66.
Meteora
Vedere din mănăstirea *Rousanos Varvara* spre drumul ce vine din Kalabaka, cu stânca *Doupiani* în mijloc și mănăstirea *Anapafsas* la dreapta.

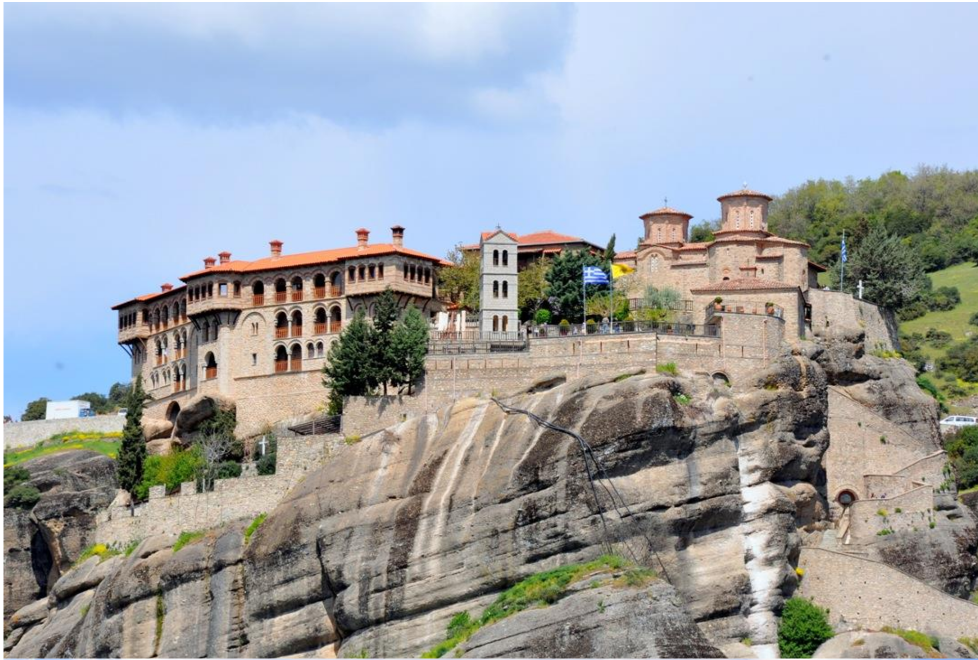

Foto 27.67.
Meteora
Mănăstirea *Varlaam* văzută din *Rousanos Varvara*.

Coborâm în parcarea din șosea și plecăm alte câteva sute metri până în parcarea de la ***Mănăstirea Varlaam*** (sec. XIV). Pe drumul până acolo, găsim câteva locuri cu frumoase perspective asupra Mănăstirii Rousanos Varvara și a scurtului drum urmat.

Foto 27.68.
Meteora
Formațiuni stâncoase văzute de pe șoseaua (intersecția) din apropierea mănăstirii *Varlaam*.

Foto 27.69.
Meteora
Mănăstirea *Varlaam* văzută din partea de jos a parcării (intersecția cu șoseaua). În dreapta – *Marea Meteora*.

Foto 27.70.
Meteora
Mănăstirea *Rousanos Varvara* văzută din partea de jos a parcării de la *Varlaam* (intersecția cu șoseaua).

Foto 27.71.
Meteora
Mănăstirea Varlaam văzută din partea superioară a parcării; se văd podul, scările în serpentine și, sus în stânga, curtea deschisă, o veritabilă platformă de observație.

Din parcare la mănăstirea Varlaam se urcă pe 195 trepte, cu permanentă priveliște la formațiunile stâncoase de jos. Sus găsim o platformă mare, de pe care pot fi observate împrejurimile, o capelă cu fresce frumoase și un muzeu.

Foto 27.72.
Meteora
Primii metri de urcare din parcare spre *Mănăstirea Varlaam* trec pe sub această stâncă fasonată pentru a permite construirea aleii.

Foto 27.73.
Meteora
Stânci văzute din curtea *mănăstirii Varlaam*.

Mănăstirea de călugări Varlaam (numită după ascetul care și-a construit o capelă pe stâncă prin 1350) este a doua ca mărime în complexul Meteora, fondată în 1517, se înalță pe o stâncă la 373 metri de-asupra văii.

Foto 27.74.
Meteora, Mănăstirea Varlaam
De la intrare se ajunge la vechiul spital (sec. XVI) și *katholikon*, biserica cu două domuri (1541-1542), pictată între 1548-1566.

Foto 27.75.
Meteora
Drumul de acces din Kalabaka și mănăstirea *Rousanos*, văzute din curtea *mănăstirii Varlaam*.

Foto 27.76.
Meteora,
Mănăstirea Varlaam
Balconul panoramic oferă o privire perfectă spre localitățile Kastraki și Kalabaka. Turnul-clopotniță a fost construit la 1536.

Pe partea nordică se păstrează sistemul de scripeți și cabluri care a asigurat aprovizionarea din vale timp de sute de ani.

Foto 27.77.
Meteora,
Mănăstirea Varlaam
Butoiul gigantic cu capacitate de 12 tone (sec. XVI), pentru păstrarea apei de ploaie, folosit până la săparea celor 3 rezervoare actuale (care a durat 18 ani).

Foto 27.78.
Meteora
Mănăstirea Marea Meteora, văzută de la *Varlaam*.

Foto 27.79.
Meteora
Mănăstirea Marea Meteora, văzută de la *Varlaam*. Sunt vizibile cablurile „telecabinei" care asigură călugărilor un acces rapid la parcare.

Foto 27.80.
Meteora
Mănăstirea Marea Meteora, văzută e lângă *Varlaam*.

După alți circa 300 metri ajungem la cea mai veche și cea mai mare mănăstire a complexului, mănăstirea ***Marea Meteora*** = ***Schimbarea la Față a Mântuitorului***.(sec. XIV).

Foto 27.81
Meteora.
Mănăstirea Varlaam văzută de pe scările de acces la *Marea Meteora*

Foto 27.82.
Meteora
Vedere spre Kalabaka, cu dealul Doupiani, de pe drumul spre *Marea Meteora*.

Foto 27.83.
Meteora
Vedere spre *Mănăstirea Varlaam* văzută din zona mănăstirii *Marea Meteora*

Capătul parcării este mai înalt decât nivelul mănăstirii, ceea ce ne permite o bună observație a fațadei nordice, dar pentru a ajunge înăuntru trebuie ceva coborât pentru a urca apoi peste 300 trepte până la intrare. Se poate vizita bucătăria cu vechi instrumente, capela frumos pictată cu fresce.

Foto 27.84
Marea Meteora
Biserica cu hramul Schimbării la Față (ses. XVI), este decorată cu fresce frumoase din sec. XVI

Foto 27.85
Marea Meteora
Bucătăria.

Foto 27.86
Marea Meteora
Vedere din capătul superior al parcării. Este vizibilă scara pietonală în serpentine, turnul cu vechea instalație de scripeți pentru ridicarea mărfurlor.

Foto 27.87
Meteora
Mănăstirea *Varlaam* văzută de la *Marea Meteora*.

Nu ne-am mișcat destul de repede și ora închiderii se apropie. Ne mulțumim cu trei obiective vizitate și unul văzut în trecere, la ultimele două (dintre cele principale) vom ajunge doar pentru a arunca o privire din exterior.

Foto 27.88
Meteora
Mănăstirile *Rousanos* (prim-plan) și *Anapafsas* (fundal) văzute dinspre est. În centru este stânca *Doupiani*, iar în stânga sa, satul Kalabaka.

Revenim câteva sute de metri pe șosea (Marea Meteora fiind capăt de linie), apoi luăm o derivație la stânga și întârziem puțin la două puncte de observație, de unde avem perspective asupra tuturor celor patru mănăstiri, văzute însă dinspre est.

Foto 27.89
Meteora
Mănăstirea *Rousanos* văzută dinspre est.

Foto 27.90
Meteora
Imagine cu teleobiectiv dinspre est, de la punctul de observație spre mănăstirea *Varlaam* (dreapta) și *Marea Meteora* (stânga, cu telecabina care transportă pe cineva spre parcare)

Foto 27.91
Meteora
Fotografie de grup, cu toate cele patru mănăstiri văzute dinspre est: Anapafsas (stânga), Rousanos (centru), Marea Metrora și Varlaam (dreapta sus).

Continuăm apoi de la prima intersecție spre dreapta, prima oprire fiind la mănăstirea ***Sfânta Treime***, iar a doua și ultima, la mănăstirea ***Sfântul Ștefan***.

Foto 27.92
Meteora
Mănăstirea *Sfântul Ștefan*, cea mai ușor accesibilă, accesul auto făcându-se până la micul pod spre poartă.

Foto 27.93
Meteora
Mănăstirea *Sfântul Ștefan*, vedere dinspre nord.

Foto 27.94
Meteora
O imagine înșelătoare a mănăstirii *Sfânta Treime*, care pare a avea acces direct terestru, contrazisă de cablurile telegondolei ce face legătura cu parcarea din șosea.

Foto 27.95
Meteora
Dinspre nord vedem adevărata poziție a *Sfintei Treimi*, total izolată pe un vârf stâncos (este și cel mai greu accesibilă). Se văd cablurile telegondolei în stânga.

Pornim spre drumul de întoarcere, nu înainte de a privi pentru ultima dată formațiunile stâncoase așa cum ne-au întâmpinat la sosire, iar acum la plecarea din Kalabaka. Înnoptăm, înainte de drumul spre țară, la **Makrygialos**, un sat pescăresc banal pe malul mării, unde măcar suntem aproape singuri și e liniște (cu excepția unui cor activ de broaște dintr-o baltă apropiată).

Foto 27.96
Kalabaka.
Formațiunile Meteora, văzute din afara localității Kalabaka.

28. Circuite în Cehia: Regiunea Moravia de Sud.

(Regiunea Moravia de Sud).

Am descoperit Cehia în toamna 2008, cu ocazia primei vizite la Târgul de Filatelie din Praga (Sberatel) și de atunci țara a rămas o destinație favorită de excursii, chiar repetate în cadrul unui an – sute de castele și conace, orașe vechi, mâncare bună și bere ieftină... Pentru a da oarecare coerență obiectivelor văzute până acum, voi încerca descrierea lor pe baza împărțirii administrativ-istorice prezente, începem astfel cu a 4-a zonă populată a țării, **Moravia de Sud**, a cărui centru este evident orașul **Brno** (11 septembrie 2008, 10-12 noiembrie 2016, 31 martie 2017). Al doilea oraș ca mărime în Cehia, fostă capitală a Moraviei, Brno nu este în sine o mare atracție turistică, o vizită de o zi fiind suficientă pentru a acoperi cele câteva puncte de atracție: Castelul Špilberk, Catedrala, plus o plimbare prin piețele și străzile orașului vechi, plăcut ca orice oraș vechi central-european.

Foto 28.01. **Brno**. *Biserica Sfântul Thomas*, văzută din Piața Moraviei. În față se vede moderna statuie ecvestră a markgravului Jobst de Luxemburg (2015), iar în dreapta o parte din *Palatul Guvernatorului* (sec. XVIII, transformat dintr-o mănăstire augustiniană din sec. XIV, azi Galeria Moravă de artă).

Să stabilim un punct de plecare virtual în Piața Morava (*Moravské náměstí*), de unde, din dreptul bisericii ***Sf. Thomas*** (*Kostel svatého Tomáše*, consacrată la 1356, reclădită în sec. XVII după asediul suedezilor) coborâm pe str. Rašínova, lăsând la stânga altă biserică monument, ***Sf. Iacob*** (*Kostel sv. Jakuba*, sec. XIII-XV, reparată în 1592 după un incendiu din 1515), unde se află și un osuar cu rămășițele a 50.000 victimele ale epidemiilor și războaielor.

Foto 28.02. **Brno** Biserica Sfântul Iacob (cu prima mențiune în 1228), văzută de pe str. Rašínova. Undeva în dreapta este intrarea la osuar, al doilea ca mărime din Europa, după Paris.

Ajungem apoi în piața triunghiulară a Libertății / Svoboda (*Náměstí Svobody*), cu obișnuita coloană a Ciumei.

Foto 28.03.
Brno
Latura de nord-est a *Pieții Libertății*, în centru Coloana Ciumei. În planul doi (clădirea galbenă) este restaurantul cu trei etaje *Zlatá loď*, iar următoarea, cu două etaje și turnuleț, muzeul din *Palatul Nobililor* (*Palác šlechtičen*, 1654). În fundal dreapta, o parte din Palatul *Říkovských din Dobrčic.*

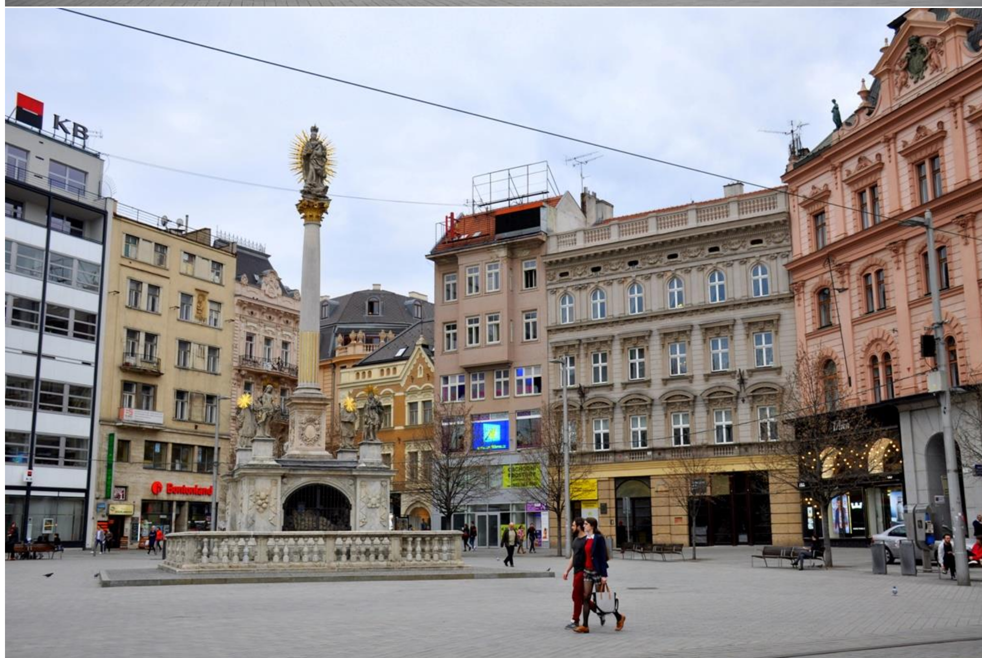

Foto 28.04.
Brno
Latura de nord-vest a *Pieții Libertății*, mărginită de vechi palate, cu Coloana Ciumei în centru și intrarea în str. Česká în fundal.

Dacă intrăm puțin la nord-vest pe str. Česká nr. 5, vedem o fațadă frumos decorată cu grafitti (un specific al orașelor cehești, vom avea surpriza să găsim astfel de decorații în mai multe locuri din Brno), care este o berărie-restaurant tradițională (*Stopkova Plzeňská Pivnice*).

Foto 28.05.
Brno
Fațada berăriei-restaurant *Stopkova Plzeňská Pivnice*, decorată într-un stil specific cehesc.

La capătul sudic al pieții vedem o altă fațadă deosebită, cu ferestre cu rame metalice: este Palatul neo-renascentist Klein (*Kleinův palác*), construit în 1848 pentru familia de negustori de fier Klein.

Foto 28.06.
Brno
Fațada Palatului Klein, văzută de la începutul străzii Masarykova.

Din piață coborâm pe str. Masarykova până la prima stradă spre dreapta, Panská, cu *Piața Dominicană* și biserica dominicană *Sfântul Mihail* (*Kostel svatého Michala*, sec. XIII, distrusă de suedezi în sec. XVII, reconstruită în stil baroc)

Foto 28.07.
Brno
Biserica Sf. Mihail, în dreapta se vede fosta mănăstire dominicană, azi *Primăria Nouă*.

Pe latura de est a pieții găsim o altă fațadă ornată în stil specific, *Palatul Schwanz* (sau *Casa Lorzilor de Lipká*, construită între 1589-1596 pentru negustorul de vinuri Kryštof Schwanz) actualmente agenția de turism *Student Agency*.

Foto 28.08.
Brno
Fațada cu grafitti a *Palatului Schwanz*.

Revenim puțin și de la jumătatea străzii Panská putem ieși la stânga pe Radnická, unde, vedem pe dreapta ***Primăria Veche*** (*Stará Radnice*), cu frumoase decorațiuni de-asupra intrării, care a avut această destinație până în 1935.

Foto 28.09. **Brno**
Fațada decorată a turnului *Primăriei Vechi*, văzută de pe strada Radnická. În gangul de intrare, se vede crocodilul agățat.

Se poate intra în curtea Primăriei printr-un gang de tavanul căruia este agățat un crocodil împăiat (*„Dragonul din Brno”*, subiect al unei legende locale), pot fi vizitate colecții muzeale și o platformă de observație în turn. Curtea interioară are arcade renascentiste din sec. XVI, folosește azi pentru manifestări culturale.

Foto 28.10.
Brno
Turnul de 63 metri al *Primăriei Vechi*, văzut de la ieșirea străzii Radnická în Piața de Legume.

Continuăm spre sud și ieșim în ***Piața de legume*** (*Zelný trh*), spațiu rectangular folosit în acest scop din 1190, marcat de Coloana Sfintei Treimi - *Sloup Nejsvětější Trojice* la vest și Fântâna Parnas (*Kašna Parnas*, 1690-1695) la est.

Foto 28.11.
Brno
Vedere generală spre est a *Pieții de Legume*: în prim-plan Coloana Trinității, turnul Primăriei Vechi în fundal-stânga, Fântâna Parnas în fundal-centru.

Sub piață se poate vizita acum *Labirintul*, o parte din catacombele orașului.

Foto 28.12.
Brno
Vedere spre vestul *Pieții de Legume*: în prim-plan Coloana Trinității,iar în fundal, de la stânga spre dreapta: teatrul experimental *Gâsca pe corzi* (*Divadlo Husa na provázku*), Palatul abației Žďár (*Palác Opata ždárského Kláštera*) și Restaurantul *Špalíček*.

Foto 28.13.
Brno
Vedere spre sud-vestul *Pieții de Legume*: în prim-plan *Fântâna Parnas*, în spate Muzeul Moraviei (în *Palatul Dietrichstein*, 1614-1618), iar în fundal *Catedrala Petru și Pavel*.

La sud-est, Piața este mărginită de Teatrul Reduta (*divadlo Reduta*) iar la sud-vest de o secție din Muzeul Moraviei găzduită de clădirile din Curtea Episcopală (*Biskupský dvůr*). Alte secții din Muzeul Moraviei sunt găzduite în apropiere de *Curtea Episcopală* și *Mendelianum*.

Foto 28.14.
Brno
Vedere spre estul *Pieții de Legume*: în prim-plan *Fântâna Parnas*, în spate *Hotel Grandezza* și la dreapta, parțial, *Teatrul Reduta* (1608), cel mai vechi din Europa Centrală.

La sud de cădirile istorice ale muzeului, se găsesc principalele monumente ale orașului vechi: *Biserica Sfintei Cruci* (*Kostel Nalezení svatého Kříže*), *Mănăstirea Capucinilor* cu Cripta Capucinilor (în est, unde ajungem intrând din piață în *Kapucinské námesti*), respectiv ***Catedrala gotică Sf. Paul și Petru*** (sau **Petrov**) în partea de vest, la care ajungem urcând pe străzile Petrská, Biskupská și Petrov. Clădită în etape între sec. XIII-XV pe un deal care domină orașul, biserica a fost distrusă de suedezi în 1643, reconstruită ulterior și cu turnul de 84 metri executat în stil neo-gotic între 1901-1909.

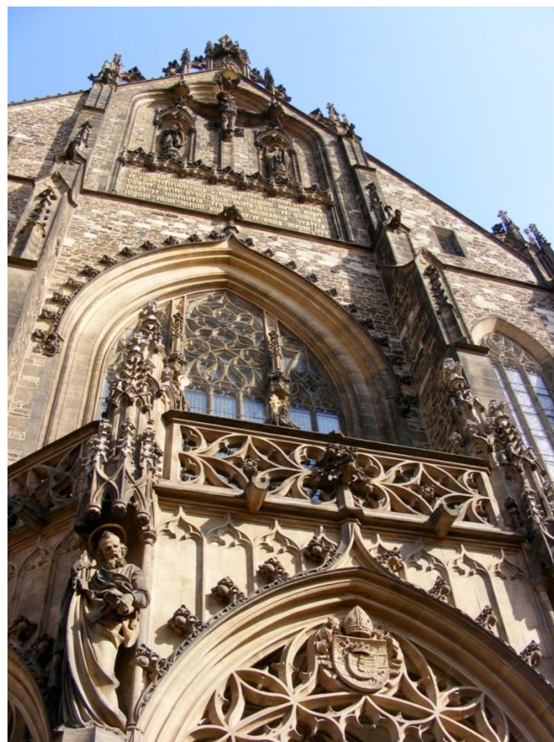

Foto 28.15.
Brno
Fațada vestică a *Catedralei Petru și Pavel*.

Foto 28.16.
Brno
Fațada nordică a *Catedralei Petru și Pavel*, văzută de pe urcușul străzii Petrov, din dreptul statuii moderne a lui *Chiril și Metodius*. În stânga se află *Muzeul Diecezan*.

La sud de catedrală, dincolo de ziduri, se desfășoară un parc terasat cu o plăcută promenadă înverzită (*Grădinile Denis – Denisovy sady*, 1804, anterior *Franzensberg*), de unde se poate vedea de la relativă înălțime panorama sudului orașului, în primul rând bulevardele Husová și Nádražní împreună cu Gara Feroviară principală.

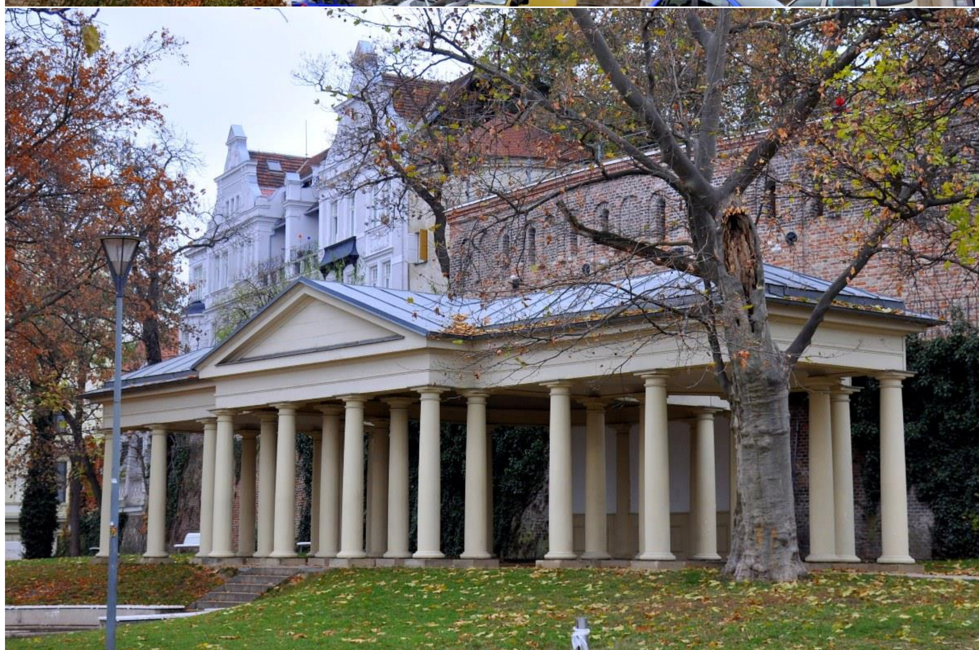

Foto 28.17. **Brno**. ***Grădinile Denis***: colonadă cu fântână care comemorează Războaiele Napoleonice.

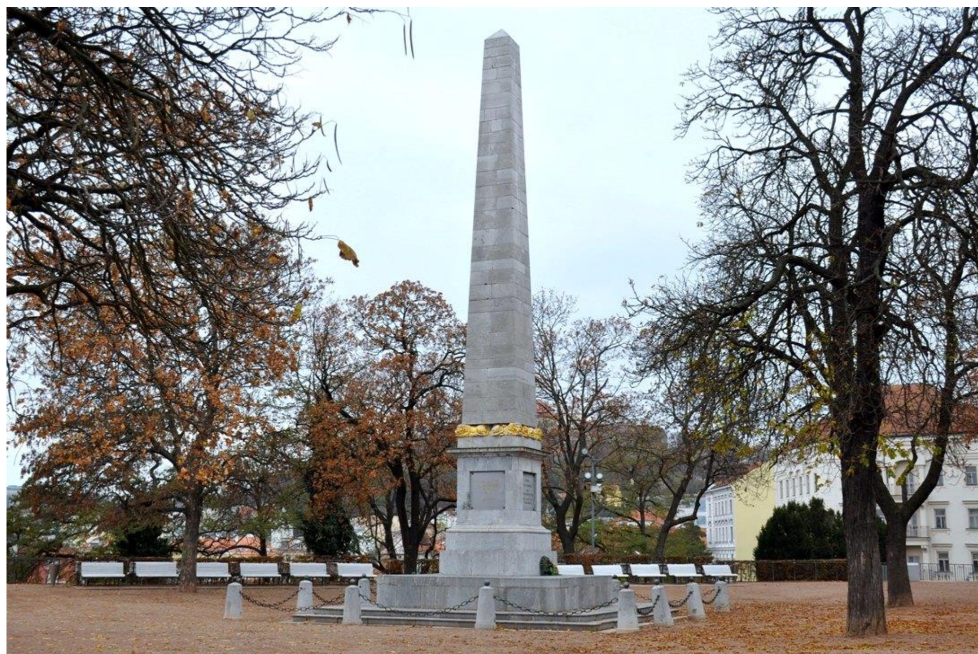

Foto 28.18. **Brno**. ***Grădinile Denis***: Obeliscul înălțat la 1818 pentru a marca sfârșitul războaielor napoleonice și prima apariție publică a Prințului Ferdinand de Austria (1793-1875), ulterior Împărat al Austriei (1835-1848).

Dacă coborâm de la catedrală spre nord, și continuăm pe str. Husova câțiva pași, ajungem o intrare în parcul prin care urcăm la cel mai mare monument, **Cetatea Špilberk** (11 noiembrie 2016), fortăreață medievală construită din sec. XIII pe cea mai mare înălțime a orașului.

Foto 28.19. **Brno** Vedere a *Cetății Špilberk* dinspre vest (din Grădinile Denis).

Castelul regilor boemi din sec. XIII-XIV va fi transformat în fortăreață cu o închisoare de temut (care rezistă suedezilor în sec. XVII), apoi în garnizoană militară, din 1855. Loc de pedeapsă în ambele războaie mondiale, va fi reconstruit de naziști între 1939-1941 în stil romantic. În 1959 armata cehoslovacă părăsește barăcile, transformate în muzeu.

Foto 28.19. **Brno**. ***Cetatea Špilberk***, vedere de pe bastionul sudic spre intrarea principală.

Foto 28.20.
Brno.
Cetatea Špilberk, intrarea principală, peste șanțul de apă, spre prima curte. În dreapta se vede turnul de pază. De remarcat elementele gotice păstrate la ferestre.

Intrarea se face prin latura de est, trecând peste fostul șanț de apă pe un pod de piatră. Se intră în prima curte (mică) și, în continuare, în a doua curte principală, de formă pătrată.

Foto 28.21.
Brno.
Cetatea Špilberk, prima curte, cu intrarea la magazinul de suveniruri. În dreapta fotografiei ar urma intrările în turnul de pază și în capela barocă, apoi lapidariul.

Foto 28.22.
Brno.
Cetatea Špilberk, a doua curte, cu cisterna de apă (cea acoperită la mijloc), fântâna și clopotele (în fundal). Clădirile adăpostesc muzeul orășenesc Brno.

Foto 28.23.
Brno.
Cetatea Špilberk
În cadrul muzeului, a fost adusă în cetate farmacia barocă deschisă la 1754 în *Mănăstirea ordinului Elisabetin*.

Continuăm cu un tur exterior al cetății, trecem înapoi podul de piatră și o luăm spre nord, apoi de-a lungul fațadei nordice.

Foto 28.24.
Brno.
Cetatea Špilberk
Vedere de pe podul de piatră (de intrare în cetate), de-a lungul fosei estice spre intrările în cazemate (cele de la parter în stânga jos, cele la etaj pe scările adiacente).

Foto 28.25.
Brno.
Cetatea Špilberk
Vedere a podului de intrare din colțul de nord-est (deasupra intrărilor în cazemate).

Foto 28.26.
Brno.
Cetatea Špilberk
Vedere generală a cetății, din colțul de nord-est, de deasupra intrării în cazemate. În prim-plan, turnul de pază, în stânga podul de piatră, de intrare în prima curte.

Foto 28.27.
Brno.
Cetatea Špilberk
Fațada nordică a cetății, cu gurile de aerisire a cazematelor.

Terminăm turul exterior al cetății cu fațada vestică (în mijlocul căreia un pod de lemn duce la o intrare secundară, în a doua curte interioară), apoi fațada sudică, după care ne oprim pe bastionul sudic pentru o fotografie de ansamblu (#28.19) și încheiem circuitul tot la podul de piatră.

Foto 28.28.
Brno.
Cetatea Špilberk
Fosa vestică a cetății, cu podul de lemn al intrării secundare (în a doua curte interioară).

Foto 28.29.
Brno
Cetatea Špilberk
Vedere generală a cetății din colțul de nord-vest, în dreapta podul de lemn al intrării secundare.

Foto 28.30.
Brno
Cetatea Špilberk
Vedere generală a cetății din colțul de sud-vest.

La mijlocul laturii sudice, o terasă de belvedere se înalță de-asupra pădurii, permițând observarea orașului vechi.

Foto 28.31. **Brno**
Silueta gotică a *Bazilicii Adormirea Maicii Domnului* (*Bazilika Nanebevzetí Panny Mariei,* 1323-1334), văzută de pe terasa sudică a fortificațiilor cetății Špilberk. În stânga, clădirile *Muzeului Mendel* (fondatorul geneticii) a Universității Masaryk.

Este o zi mohorâtă de noiembrie, perfectă pentru vizitarea sinistrelor cazemate.

Foto 28.32.
Brno
Catedrala Petru și Pavel văzută de pe reduta cetății Špilberk, peste Hotelul Brno Palace.

Intrarea în cazemate se face prin capătul nordic al fosei de est (#28.24); se vizitează inițial *parterul* (1742, cu scop militar, latura de nord fiind amenajată de germani în 1945 ca adăpost), apoi *etajul* (închisoare din 1784, cu câteva camere ce reconstituie atmosfera specifică). Sunt multe zeci de încăperi, celule și coridoare ce se întind în fortificațiile de sud, vest și nord ale cetății.

Foto 28.33. **Brno**. ***Cetatea Špilberk*** Una din încăperile amenajate ale cazematei (închisoarea de la etaj).

Pentru continuarea circuitului, vom porni dinspre sud spre nord. Fie că intrăm din Slovacia pe E65, fie din Austria pe A5, un grup de trei castele străjuiesc granița. Primul este **Valtice** (30 martie 2017), 50 km sud de Brno. Din păcate, palatul baroc local era încă închis (urma să se deschidă la 1 aprilie)

Foto 28.34. **Valtice**. Fațada nord-estică a palatului cu intrarea în curtea interioară.

Foto 28.35.
Valtice
Fațada nord-estică a palatului cu intrarea (unde se află magazinul și expoziția de vinuri), văzută din curtea interioară.

După distrugerile din Războiul de 30 ani comise de transilvăneni, austrieci și suedezi, castelul **Valtice / Feldsberg** a fost refăcut în stil baroc în sec. XVII, odată ce întreg orașul a devenit sediul familiei *Liechtenstein* (care au avut reședința aici până în 1939, castelul fiind confiscat de statul cehoslovac după 1945 odată cu expulzarea tuturor germanilor).

Foto 28.36.
Valtice
Fațada sud-vestică a palatului cu ieșirea spre parc, văzută din curtea interioară. În dreapta, intrarea în capelă.

Trecând prin curtea interioară, ieșim în parcul englezesc imens care adăpostește o grotă și un amfiteatru natural.

Foto 28.37.
Valtice
Fațada sud-vestică a palatului, văzută dinspre parc.

Foto 28.38.
Valtice
Vedere în lungul fațadei sud-estice, cu *Teatrul castelului* în fundal și un copac monument la mijloc.

Ne întoarcem prin curtea interioară, ieșim în platforma care dă spre parcare și oraș, *Curtea de Onoare*, mărginită de clădiri simetrice: la sud-est de *Hotelul Anton Florian* și *Teatrul castelului*, iar la nord-vest de Centrul de Informații Turistice. La mijlocul acestuia, se deschide o poartă spre o curte laterală.

Foto 28.39.
Valtice
Vedere de la poarta de intrare în castel spre latura estică a *Curții de Onoare* cu *Hotelul Anton Florian* și *Teatrul castelului* (un fragment de fațadă în dreapta).

Foto 28.40.
Valtice
Poarta de trecere din *Curtea de Onoare* spre curtea laterală (nordică), curte mărginită de *Grajdurile spaniole* și *Manejul de iarnă*.

Foto 28.41.
Valtice
Vedere din capătul *Curții de Onoare* spre oraș, cu *Hotelul Salety* și *Biserica Adormirea Maicii Domnului* în fundal.

Coborâm scările spre parcare pentru un scurt tur prin oraș. Ieșim imediat printr-o poartă barocă (care adăpostește, evident, o vinotecă) în *Piața Libertății*, mărginită la nord-vest de Primărie și Poștă, la sud-est de *Biserica Adormirea Maicii Domnului* (*Kostel Nanebevzetí Panny Marie*, 1671) și Muzeul Orășenesc.

Foto 28.42.
Valtice
Vedere din Piața Libertății spre poarta prin care se ajunge la Palatul Valtice.

Orașul Valtice este recunoscut drept centrul producției de vin din Moravia.

Foto 28.43.
Valtice
Primăria orașului cu fântâna poligonală reconstruită la 1896 de prințul Jan II de Liechtenstein (*Piața Libertății*).

Foto 28.44.
Valtice
Biserica Adormirea Maicii Domnului, cu *Muzeul orășenesc* în dreapta și parțial *Academia Vinului* (*Piața Libertății*).

Foto 28.45.
Valtice
Vedere din parcarea de pe strada Sklepni, peste gardul grădinii *Lu & Tiree Chmelar*, cu *Hotelul Anton Florian* și *Teatrul* (din care se vede acoperișul în stânga), iar în fundal colțul estic al Palatului Valtice.

Întreg ***arealul Lednice-Valtice*** a fost trecut pe lista UNESCO în 1996, ca un mixaj de arhitectură, barocă, neo-clasică și neo-gotică creată de o singură familie. Din acest peisaj cultural mai fac parte *Conacul Belvedere*, *Cabana de vânătoare Rendez-vous* (Templul Dianei) și *Capela St. Hubertus*. Noi vizităm la 2,5 km spre vest, ***Colonada*** construită pe dealul Reisten.

Foto 28.46.
Valtice
Vedere a *Colonadei Reisten* dinspre sud.

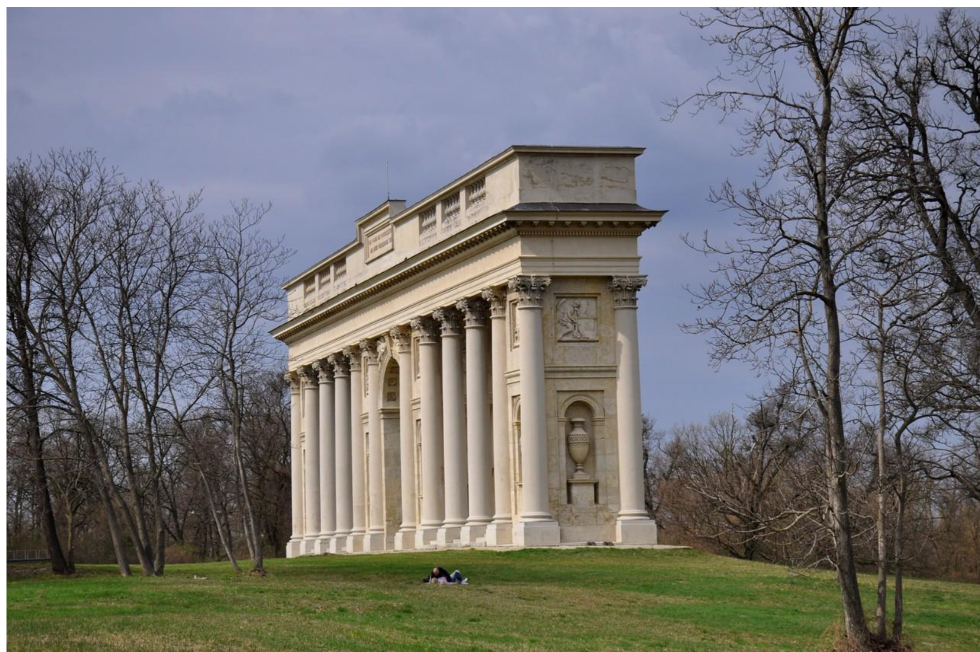

Foto 28.47. **Valtice**. Vedere a *Colonadei Reisten* dinspre est. *Der Sohn dem Vater, der Bruder den Brüdern*... (asta scrie pe fronton)

Monumentul a fost construit între 1810-1820 de prințul Jan I de Liechtenstein (comandantul cavaleriei austriece la Austerlitz) în memoria fraților decedați Philip și Luwig și al tatălui Franz Josef I. Se află la doar câțiva metri de granița austriacă (în timpul comunismului accesul era interzis, fiind folosit de grăniceri) și oferă frumoase perspective asupra împrejurimilor, până la Mikulov.

Foto 28.48. **Valtice**. Vedere de la *Colonada Reisten* spre oraș, cu biserica și Piața Libertății în stânga și Palatul în dreapta.

Următoarea oprire este la 7 km nord-est, la palatul pereche din arealul protejat de UNESCO, **Lednice** (16 iulie 2015), unul dintre cele mai frumoase castele cehești, reconstruit în stil baroc în sec. XVII de familia Liechtenstein, care deținea terenurile încă din sec. XIII.

Foto 28.49. **Letnice**. Vederea palatului dinspre sud, cu capela în mijloc.

Foto 28.50. **Letnice**. Vederea palatului dinspre sud, cu capela în mijloc.

Între 1846-1858 palatul a fost renovat în stil gotic englezesc, căpătând aspectul de azi; la parter o sală mare era destinată banchetelor, cu un finisaj interior care depășea ceea ce se găsea în Europa la acel moment. Din păcate, fotografiatul în interior era interzis, dar o vizită e obligatorie. Noi am cumpărat două tururi consecutive.

Foto 28.51. **Letnice**. Aripa estică a palatului.

Turul I (Camerele reprezentative de la parter) cuprinde *Holul de intrare*, *Camera de vânătoare*, *Baia*, *Camera albastră*, *Dormitorul doamnelor*, *Cabinetul chinezesc*, *Sala cavalerilor*, *Sala de mese*, *Biblioteca și Sala Turqoise*, *Camera roșie de fumat* și *Sala albastră de dans*.

Foto 28.52. **Letnice**. Capela palatului, *Sf. Iacob cel Bătrân*.

Turul II (Apartamentele princiare private de la primul etaj): apartamentele lui *Sofia Esterhazy*, prinților *Franz și Františka*, cu o privire în capelă.

Foto 28.53.
Letnice
Aripa estică a palatului, de unde încep tururile ghidate.

Mai sunt și alte tururi mai puțin interesante, astfel că am ales să continuăm cu vizitarea exteriorului. Spre est palatul se continuă cu ***sera*** (arboretumul), construită între 1843-1845 pe locul fostei oranjerii.

Foto 28.54.
Letnice
Aripa estică a palatului, de unde încep tururile ghidate.

În jurul castelului se întinde un imens parc englezesc, care trece dincolo de râul Thaya / Dyje spre nord, iar spre sud se întrepătrunde cu cel al palatului de la Valtice, având câteva construcții răspândite, dintre care în partea de nord: *Casa Maură* (care servea drept stație de pompare apă), *Minaretul*, *Castelul lui Jan* (construit ca o ruină).

Foto 28.55.
Letnice
Vedere a parcului englezesc spre nord, cu *Minaretul* în fundal (60 metri înălțime, 302 trepte, construit între 1798-1802).

Foto 28.56.
Letnice
Grajdurile, ridicate sub formă de careu în jurul unei curți interioare, se află în continuarea vestică a palatului. Vedere asupra intrării dinspre est (dinspre parc).

Foto 28.57.
Letnice
Vedere spre fațada nordică a palatului (dinspre parc).

Mai mergem 14 km spre vest și ajungem în orașul **Mikulov** (16 iulie 2015), dominat de silueta castelului omonim. Timp suficient de vizită este, întrucât avem cazare loco, la *Pensiunea Nikolsburg*.

Vechiul castel de piatră a fost primit de Jindrich Liechtenstein în 1249, iar între 1575-1945 proprietar a fost familia Dietrichstein. În sec. XVII a fost reclădit în stil baroc, apoi refăcut după un incendiu catastrofal din 1719, fiind din nou distrus de foc în 22 aprilie 1945.

Foto 28.58.
Mikulov
Vedere a castelului dinspre sud (de pe șoseaua 40).

A fost refăcut după 1950 păstrând caracterul baroc, dar interioarele au fost adaptate funcției de muzeu.

Foto 28.59.
Mikulov
Vedere din est a castelului și bisericii Sf. Wenceslas (la dreapta), de pe Calea Crucii pe Dealul Sfânt.

Accesul la castel se face din piața numită chiar așa, Náměstí (în mijlocul căreia se află *Statuia Sf. Treimi - Sousoší Nejsvětější trojice*)

Foto 28.60.
Mikulov
Intrarea la castel dinspre Náměstí, în stânga este grilajul de intrare în *Parcul* castelului, iar în dreapta intrarea spre *Centrul de Congrese* al castelului.

Ocolim clădirile de pe strada Zámek și intrăm în curtea castelului prin extremitatea nordică a complexului.

Foto 28.61.
Mikulov
Intrarea în prima curte a castelului (exterioară) dinspre nord, în stânga se vede clădirea vinotecii.

Foto 28.62.
Mikulov
Vedere a aceleiași intrări din partea opusă (din sud), din curtea exterioară a castelului.

Trecem încă o poartă tăiată în grosimea zidurilor și ajungem în mica curte interioară a castelului (fragmentată și aceasta în două zone, de sud și de nord).

Foto 28.63.
Mikulov
Curtea interioară a castelului, cu intrarea la muzeu.

Din curtea interioară se urcă o scară interioară ajungând la sălile muzeului. Primele patru încăperi din aripa de est sunt destinate expoziției „De la perioada Gotică la stilul Empire”.

Foto 28.64.
Mikulov
Detaliu din sălile nr. 2-5 ale muzeului (expoziția „De la perioada Gotică la stilul Empire”).

Din sala nr. 5 un coridor duce în turnul de sud-est, de unde se poate ieși pe terasa exterioară estică a castelului, sprijinită de un coridor cu arcade și aflată la înălțime deasupra porții de intrare în parc.

Foto 28.65.
Mikulov
Terasa estică a castelului, unde se poate ieși prin ușa văzută în fundal, din turnul sudic.

Foto 28.66.
Mikulov
Vedere de pe terasa estică a castelului spre nord, cu *Centrul de Congrese* și biserica *Sf. Wenceslas* în stânga, iar în fundal-stânga cu ruinele vechiului castel (*Kozí hrádek*).

Reintrăm în turn (sala nr. 7) și de aici și până la sala 13 (este vorba practic de aripa de sud, turnul de sud-vest și o parte din aripa de vest) se desfășoară expoziția galeriei Dietriechstein.

Foto 28.67.
Mikulov
Detaliu din sălile nr. 7-13 ale muzeului (expoziția „Galeria Dietrischstein”).

Camera 14 e dedicată expozițiilor temporare, trecem prin turnul de vest în holul originar principal de intrare (din curtea închisă), apoi urmează o expoziție de pictură, biblioteca castelului (sala 17).

Foto 28.68.
Mikulov
Sala 17: biblioteca castelului, cu 11.000 cărți ținute în cabinetele baroce originale.

Camerele 18-21 sunt dedicate expoziției de Viticultură, unde sunt expuse diferite prese, dar și un butoi de vin de 1014 hectolitri.

Foto 28.69.
Mikulov
Prese pentru struguri în expoziția de Viticultură.

Foto 28.70.
Mikulov
Butoiul de 1014 hectolitri, în expoziția de Viticultură.

Ieșirea din expoziția viticolă și respectiv din muzeu se face prin corpul de clădire care mărginește la est curtea exterioară a castelului. Coborâm scări duble înalte și pășim pe un petec de gazon de-asupra grădinii.

Foto 28.71.
Mikulov
Ieșirea din muzeu, pe o scară dublă aflată în exteriorul zidurilor castelului.

Foto 28.72.
Mikulov
Vedere de pe platoul din fața ieșirii din muzeu, spre Grădină. În fundal spre est, dealul Sfânt cu Calea Crucii.

Părăsim castelul pentru o scurtă vizită în oraș. Coborâm pe aceeași stradă a Pieții, Náměstí, apoi pe Svobody încep să urc dealul Sfânt spre capelele vizibile pe vârf. Poteca cu trepte e jalonată de cele 12 opriri cunoscute din tradiția catolică, dar ea oferă o minunată panoramă asupra orașului și castelului (#28.59)

Foto 28.73.
Mikulov
Poarta de intrare din Náměstí spre Centrul de Congrese al Castelului.

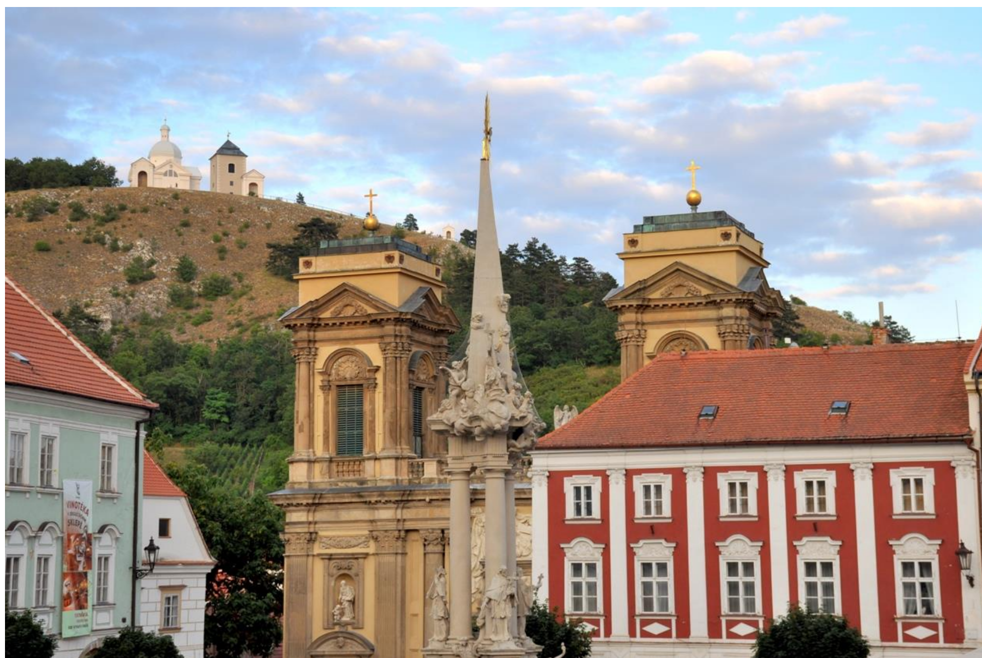

Foto 28.74.
Mikulov
Vedere din Piață (*Náměstí*) spre est, cu statuia Sfintei Treimi (sec. XVIII) în prim-plan, mormântul lui Dietrichstein și capela sf. Sebastian (pe vârful dealului Sfânt).

Foto 28.75.
Mikulov
Vedere a castelului de pe strada A. Muchy colț cu Náměstí.

Foto 28.76.
Mikulov
Vederea orașului și a ruinelor fortificației Kozi (*Kozí hrádek*), de pe treptele Căii Crucii.

Foto 28.77.
Mikulov
Ruinele fortificației Kozi (*Kozí hrádek*, turn de artilerie construit în sec. XVI).

Foto 28.78.
Mikulov.
Capela Sf. Sebastian și *Campanila* (construită de cardinalul Dieterstein), pe vârful Dealului Sfânt, punct terminus al Căii Crucii.

Foto 28.79.
Mikulov.
Dealul Sfânt (*Svatý kopeček*, 363 metri) cu *Calea Crucii, Capela sf. Sebastian* și *Clopotnița*, construite între 1622-1630 ca mulțumire pentru sfârșitul epidemiei de ciumă. Vedere din sud (de pe șoseaua 40).

Alți 55 kilometri spre vest și ajungem în orașul fortificat **Znojmo** (4/5 septembrie 2019).

Petrecem noaptea la *Hotel Morava*, astfel încât avem timp seara pentru o scurtă plimbare în orașul ridicat pe înălțimile stâncoase ale malului stâng al râului Thaya.

Foto 28.80. **Znojmo**. Vedere din piața hotelului (*Horní náměstí*) spre nord, de-a lungul *Divišovo náměstí*, cu clădirea arhivelor în spatele căreia se vede acoperișul bisericii *Sf. Mihai* (sec. XII, reclădită în stil gotic târziu în 1508).

Foto 28.81. **Znojmo**. Turnul Primăriei orașului (*Městská radnice,* 1445-1448), de pe strada *Obroková.*

Plecăm din piața hotelului (*Horní náměstí*) spre sud pe Obroková, pe lângă turnul *Primăriei* înalt de 80 metri, și ieșim în *Piața Masaryk*, având în centru ubicuitara *Coloană a Ciumei* (*Morový sloup*). Piața e mărginită la sud-est de biserica *Sf. Ioan Botezătorul* (*Kostel svatého Jana Křtitele*) și de *Mănăstirea capucinilor*.

Foto 28.82. **Znojmo**. Latura de sud a *Pieții Masaryk*, cu Biserica *Sf. Ioan Botezătorul* și, la dreapta, un fragment din fosta *Mănăstire a Capucinilor* (ambele 1628-1632). În fundal, turnul ceasului din *Curtea Districtuală* (Tribunalul, 1913-1919).

Foto 28.83. **Znojmo**. Colțul sud-estic al *Pieții Masaryk*, cu palatul renascentist al *Muzeului Moraviei de Sud* și *Hotelul Residence* într-o clădire din sec. XVI (stânga), *Turnul lupului* din vechile fortificații (*Vlkova věž*, sec. XIV, acum info turistic, centru) și Biserica capucinilor în dreapta.

O luăm apoi spre vest pe străzile *Zámečnická* și *Velká Mikulášská* și ieșim în fața bisericii *protopopiatului Sf. Nicolae* (*sv. Mikuláše*) lângă care se află *Capela Sf. Vaclav* (*Kaple sv. Václava*).

Foto 28.84. **Znojmo**. Vedere în lungul străzii *Velká Mikulášská*, cu biserica *Sf. Nicolae* (reconstruită în sec. XIV-XV) în fundal. Turnul a fost adăugat doar în sec. XIX.

Foto 28.85. **Znojmo**. Fațada nordică a *Capelei Sf. Vaclav* (1521), azi loc de expoziții.

Toate acestea sunt construite pe un promontoriu stâncos, de pe terasa căruia avem priveliști la înălțime asupra Orașului vechi (spre vest) sau spre râul Thaya (spre sud).

Foto 28.86. **Znojmo**. Vedere de pe terasa amenajată în fața bisericii și a capelei, spre o parte a orașului vechi (strada perpendiculară se și numește *Staré Město*). Pe malul opus, de la stânga la dreapta: *Castelul*, *Rotonda Caterina*, vechea fabrică de bere.

Ocolim valea în care se află casele din Orașul vechi pe str. *Velká Františkánská*, facem la stânga pe *Hradni*, trecem pe lângă un muzeu al berii (într-o veche fabrică de bere) și ajungem la principalul monument, *Rotunda Sf. Caterina*, singura rămășiță din castelul gotic (anul 1101, inițial capelă, cu cea mai veche frescă din Cehia, din 1134).

Foto 28.87. **Znojmo**. *Rotunda Sf. Caterina* (*Rotunda sv. Kateřiny*), văzută dinspre nord (de pe strada *Hradni*).

Foto 28.88. **Znojmo**. Intrarea în castelul Deblin din Znojmo (numit după ultimul proprietar).

În capătul promontoriului se află micul castel Znojmo (reconstruit în 1711-1721, spital militar în sec. XIX muzeu din 1910), de la porțile căruia se deschide o frumoasă perspectivă asupra râului Thaya / Dyje.

Foto 28.89.
Znojmo
Perspectiva de pe terasa amenajată între Rotondă și intrarea în Castel, de la stânga: *Biserica Sf. Nicolae*, *Capela Sf. Vaclav*, *Parohia romano-catolică*, *Livada Carolinei*, râul Thaya cu viaductul de fier, dincolo de care se zărește *Mănăstirea Louka* (alt monument major al orașului).

Foto 28.90.
Znojmo
Aceeași perspectivă de pe terasa din spatele fostei Fabrici de Bere, de la stânga: *Biserica Sf. Nicolae*, *Capela Sf. Vaclav*, râul Thaya cu viaductul de fier și *Mănăstirea Louka* în fundal. Jos sunt case de pe *Staré Město.*

Sub nivelul Orașului vechi se află un labirint de catacombe din sec. XIV-XV, cel mai mare din Cehia, cu 27 kilometri lungime și 4 nivele adâncime (detaliu aflat ulterior excursiei).

Foto 28.91.
Znojmo
Aceeași perspectivă de pe strada Hradni, de la stânga: *Biserica Sf. Nicolae*, *Capela Sf. Vaclav*, iar jos sunt case de pe *Staré Město.*

Revenim la Capela Sf. Vaclav pentru a zăbovi în lumina înserării în parcul de dedesubtul acesteia (*Livezile Carolinei / Karolininy Sady*), cu plantații de vii și resturi ale fortificațiilor originale.

Foto 28.92. **Znojmo**. Livezile Carolinei, cu: *Rotonda* (stânga-sus), *Calvaria* (stânga-jos), *Parohia romano-catolică*, *Zidul orașului cu Poarta Karolinska* (albă, centru), Biserica Sf. Nicolae (fundal).

A doua zi dimineața, renunțăm la vizitarea castelului, căutând doar imaginea celor văzute, dar de jos, de pe malul râului Thaya

Foto 28.93. **Znojmo** Vedere de pe malul râului Thaya (strada *Pod Kraví horou*) cu podul de fier „la Arborele Verde" și str. Napajedla, ce duce pe vârful dealului cu monumentele istorice.

Foto 28.94. **Znojmo** O vedere de detaliu a clădirilor istorice de pe promontoriu: *Biserica Sf. Nicolae*, *Capela*, *Parohia romano-catolică* cu Grădinile Caterinei la poalele sale, Biserica Sf. Nicolae (fundal).

Foto 28.95.
Znojmo
Vedere de pe malul râului Thaya (strada *Mlýnská*), cu *Muzeul Automobilismului* (jos) și *Castelul Deblin* (sus). Undeva în stânga fotografiei se înalță un baraj al centralei hidro-electrice, cu un lac de acumulare.

Păstrăm apropierea de Austria și mai facem 20 kilometri spre vest, până în orașul **Vranov nad Dyjí** (5/6 septembrie 2018), pe același râu de graniță Thaya / Dyji, unde înnoptăm. Orașul este dominat la sud de un deal stâncos, pe vârful căruia se ridică impunător, castelul.

Foto 28.96.
Vranov nad Dyjí.
Castelul văzut din nord, de pe podul șoselei 398 peste râul Thaya (cu *Sala Strămoșilor* la stânga și *Capela Trinității* la dreapta).

Dedicăm seara plimbării pe Mlýnská (pe lângă vechea moară, pe malul înverzit al râului) până pe podul străzii Benátky de peste Thaya; întreg traseul este dominat de silueta stâncii cu castel.

Foto 28.97.
Vranov nad Dyjí.
Castelul și Hotelul *Pod Zámkem*, văzute de la hotelul nostru din piața centrală (*Country Saloon*).

Foto 28.98.
Vranov nad Dyjí
Castelul desupra râului Thaya, văzut de pe podul Benátky.

Foto 28.99.
Vranov nad Dyjí
Detaliu din aceeași poziție, *Sala Strămoșilor* în prim-plan și *Capela Trinității* la dreapta.

Foto 28.100.
Vranov nad Dyjí
Castelul văzut din zona vechii Mori.

A doua zi dimineața vizităm **castelul Vranov**. Accesul se face direct dintr-o serpentină a Șoselei 398 (strada Zámecká), prin porți exterioare continuate cu două poduri de piatră despărțite de o platformă rotundă.

Foto 28.101.
Vranov nad Dyjí
Castelul văzut din vest, de pe primul pod de piatră. La stânga este *Capela Trinității* cu cripta familiei Althann, iar la mijloc poarta principală sub turnul gotic de pază.

A fost menționat încă din anul 1100, pentru apărarea granițelor Moraviei în fața Austriei. În sec. XVII a trecut în posesia familiei bavareze Althann, care-l vor transforma treptat într-un castel baroc. Între 1799-1939 a aparținut familiilor poloneze Mniszek, apoi Stadnicky.

Foto 28.102.
Vranov nad Dyjí
Prima curte interioară văzută dinspre est, cu poarta principală de acces sub turnul gotic de pază.

De pe al doilea pod de piatră trecem prin poarta principală, prin dreapta turnului de pază și intrăm în prima curte interioară, iar de aici, în ce-a de-a doua curte interioară, dreptunghiulară, care se deschide la nord într-o panoramă largă de la înălțime asupra orașului.

Foto 28.103.
Vranov nad Dyjí.
Prima curte interioară văzută de la poarta principală de intrare, cu accesul în a doua curte în fundal.

Foto 28.104.
Vranov nad Dyjí
A doua curte interioară văzută de pe scările de acces în castel, în fundal stânga intrarea în curte, iar în dreapta – *Capela Trinității* și terasa-balcon de belvedere asupra orașului.

Foto 28.105.
Vranov nad Dyjí
Capela Sfintei Treimi (*Kostel Nejsvětější Trojice*), văzută de pe terasa-balcon care mărginește a doua curte. Construită de Fischer von Erlach între 1699-1700, are la bază cripta familiei Althann

Foto 28.106.
Vranov nad Dyjí
Orașul Vranov văzut de la a doua curte interioară. Se vede centrul orașului cu curba șoselei 398 și podul peste Thaya, iar zona înverzită a vechii mori este undeva la dreapta (Thaya face o buclă, trecând pe sub cetate, astfel că orașul pare a fi așezat pe o peninsulă).

Foto 28.107.
Vranov nad Dyjí
A doua curte interioară văzută spre est, de la poarta de acces. De aici încep vizitele ghidate.

Similar tuturor castelelor cehești, mai multe tururi ghidate stau la dispoziția turiștilor (toate sunt în cehă, dar cu rezumate scrise în alte limbi). Noi am ales ***Turul I – camerele reprezentative***, construite în sec. XVII-XVIII de cei mai importanți proprietari, conții de Althann. Turul începe din *Coridorul de Marmură*, și continuă în camerele care, în majoritate, sunt ilustrate în fotografiile de mai jos.

Foto 28.108.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Coridorul de Marmură*, unde sunt expuse portretele familiei Althann.

Foto 28.109.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Anticamera*, sala de intrare în apartamentele locuite în sec. XVIII de Marie-Anne, contesă de Althann.

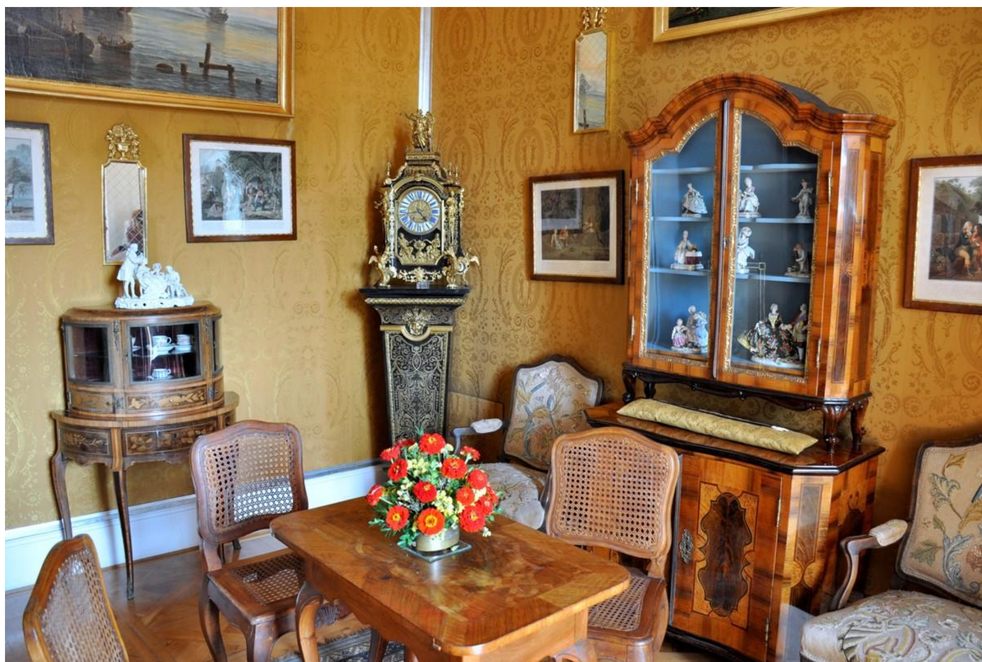

Foto 28.110.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Budoarul*, cu un ceas din sec. XVIII (operă a francezului Charles Boulle). Un obiect rar stă pe perina alungită galbenă de pe dulapul de porțelanuri: un „scărpinător de păduchi” – cu un mâner lung negru cu o mică mână de fildeș.

Foto 28.111.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Budoarul*, altă perspectivă cu două picturi venețiene de Canaletto.

Foto 28.112.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Baia*, din a doua jumătate a sec. XVIII, la începutul clasicismului.

Foto 28.113.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Cabinetul;* deasupra șemineului e portretul celui mai faimos din familia Althann, Michal Jan III, soțul Mariei-Anne Pignatelli. Cele două coloane provin din renovările din 1780, făcute de nepotul Mariei-Anne.

Foto 28.114.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Dormitorul,* folosit de Marie-Anna și apoi de fiul ei mai mic, Michal Antonin.

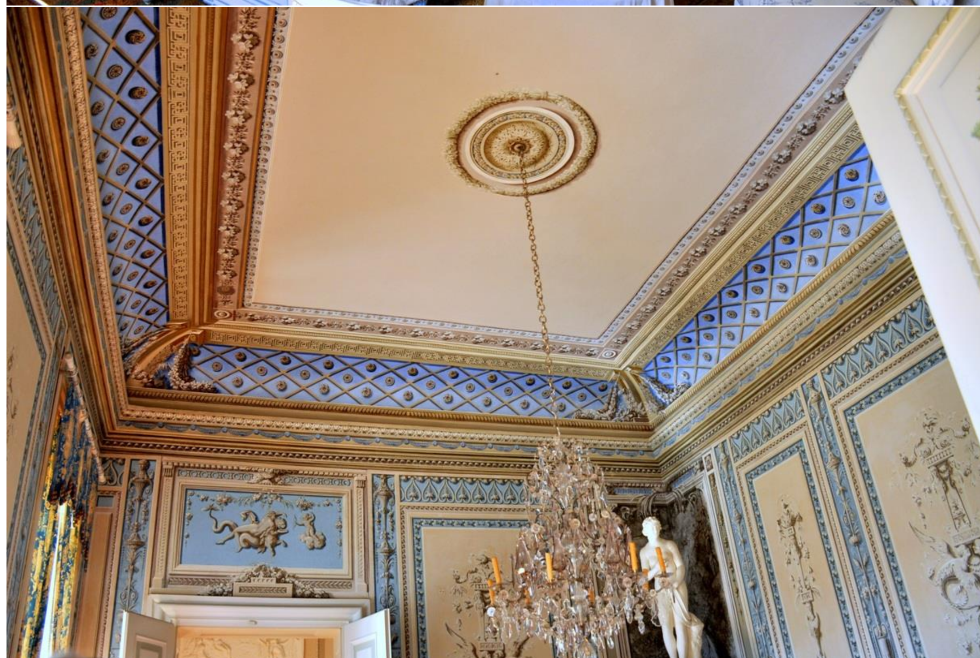

Foto 28.115.
Castelul Vranov nad Dyjí. Tavanul *Dormitorului*.

Foto 28.116.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Salonul,* care servea pentru ocazii sociale.

Foto 28.117.
Castelul Vranov nad Dyjí. Altă perspectivă a *Salonului,* cu bustul reginei Antoinette a Franței în stânga.

Foto 28.118.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Sala de mese,* a rezultat din renovarea făcută în 1780 de Michael Josef Althann. A fost acoperită cu tapiserii fabricate manual, ilustrând părți din parcul parizian Monceau (amenajat pentru Philip de Orleans, vărul Regelui Ludovic XIV).

Foto 28.119. **Castelul Vranov nad Dyjí**. Altă perspectivă a *Sălii de mese,* cu tapiseriile amintite.

Foto 28.120. **Castelul Vranov nad Dyjí**. Tavanul *Foaierului*.

Foto 28.121. **Castelul Vranov nad Dyjí**. *Dormitorul* lui Michael Josef Althann.

Foto 28.122.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Dormitorul* lui Michael Josef Althann.

Foto 28.123.
Castelul Vranov nad Dyjí. *Sala Strămoșilor* reprezintă partea de est a castelului, construită de Michael Johann II Althann între 1687-1695, după planurile lui Fisher von Erlach. Are 17 metri înălțime, 26 lungime și 15 lățime, fiind a doua ca mărime din Cehia.

Foto 28.124.
Castelul Vranov nad Dyjí. Cupola *Sălii Strămoșilor*, pictată de Johann Michael Rottmayr, reprezintă un car alegoric condus de o femeie-căruțaș, în spatele ei stând geniul familiei Althann, cu sceptrul puterii.

Ultimele castele ale Moraviei din zona de graniță cu Austria se află la alți 15 kilometri spre vest, chiar pe râul Thaya.

Sunt de fapt două castele alăturate, pe teritoriul localității **Bítov** (6 septembrie 2018). Primul este **Hrad Cornštejn**, construit strategic în interiorul unei meandre a râului, accesibil doar pe jos, prin pădure la 500 metri de la parcare.

Foto 28.125.
Castelul Cornštejn. Prima poartă sudică (sec. XVI), parte a cartierului sud-estic.

Castelul are șase porți prin care se pătrunde succesiv în mai multe spații interioare, rezultând pe teren o arhitectură complicată, mai ales la o structură ruinată.

Foto 28.126.
Castelul Cornštejn. După ce trecem de prima poartă, ne aflăm în vechiul șanț sudic, de unde vedem *Palatul Vechi* cu *Donjon* și a doua poartă (dreapta).

Foto 28.127.
Castelul Cornštejn. Privind înapoi spre *Fortul Avansat*, de la a doua poartă.

Mica construcție gotică inițială datează de la 1308, transformată în sec. XIV-XV într-o fortăreață greu de cucerit. Dar odată epoca castelelor medievale terminată, Cornštejn se va degrada treptat începând cu sec. XVI.

Foto 28.128. **Castelul Cornštejn**. Privind înapoi de la a treia poartă (*Poarta Vranov*, care a avut un pod mobil, începutul sec. XV), spre casa de bilete și a doua poartă.

În 1945 castelul a fost naționalizat de la ultimii proprietari (Haases von Hasenfels), iar în anii 1970 două treimi au fost reconstruite și deschise publicului în 1998.

Foto 28.129. **Castelul Cornštejn**. Odată ce trecem de a treia poartă, intrăm în *secția exterioară*, de unde se deschide spre dreapta *Poarta Bitov* (de unde ducea odată drumul spre Castelul Bitov).

Din *Secția Exterioară*, urcăm ușor spre stânga panta din dreptul Cazărmii spre Camera Pazei și *Poarta a patra* (parte din vechea fortificație, *alten Zwinger*, jumătatea sec. XIV).

Foto 28.130. **Castelul Cornštejn**. Privind înapoi la zidurile Cazărmii de pe urcușul spre *Poarta Patru*. În stânga este *Poarta Bitov*.

După ce trecem prin poarta a 4-a, apoi a 6-a (a 5-a nu am găsit-o) ajungem în curtea interioară a Palatului Nou.

Foto 28.131. **Castelul Cornštejn**. *Casa Porții* (*Poarta a șasea*, din prima jumătate a sec. XVI), marchează intrarea în *Palatul Nou* (partea nordică a complexului, construit la începutul sec. XV).

Curtea interioară este mărginită la nord-vest și nord de clădirile *Palatului Nou*, iar la sud de spatele *Palatului Vechi*.

Foto 28.132. **Castelul Cornštejn**. *Palatul Nou* văzut din curtea Castelului, de la stânga la dreapta: *Casa Turn* (cu Poarta a șasea), scara Palatului și Capela Castelului.

Foto 28.133. **Castelul Cornštejn**. Râul Thaya (numele austriac) sau Dyje (numele cehesc), văzut din *Palatul Nou*. Bucla râului continuă la dreapta, pentru a înconjura castelul pe la est, astfel că singurul acces terestru este prin pădurea din sud.

Foto 28.134.
Castelul Cornštejn. Zidul nordic (din spate) al *Palatului Vechi* (partea sudică a complexului, construit la începutul sec. XIV), văzut din curtea Palatului Nou.

Intrăm în spațiul dreptunghiular al Palatului Vechi (practic la baza Donjonului), de unde traseul continuă pe o punte de lemn care face legătura cu *Fortul Avansat*, cea mai sudică construcție a complexului

Foto 28.135.
Castelul Cornštejn. Vedere din *Palatul Vechi* peste podul de lemn spre *Fortul Avansat*.

.

Foto 28.136.
Castelul Cornštejn. Vedere de pe podul de lemn spre fortificația estică cu a doua poartă de intrare și vechea fierărie (astăzi casă de bilete și snack bar) plus a treia poartă (Vranov) în fundal (inversul imaginii #28.127).

Foto 28.137. **Castelul Cornštejn**. Podul de lemn (construit în 1999) care leagă peste șanțul vechi-sudic Palatul Vechi (stânga) cu Fortul Avansat (dreapta).

Trecem podul de lemn pe *Fortul Avansat*, unde încheiem circuitul. În fostul *Turn al artileriei*, amplasat la vest, este amenajată o platformă de observație.

Foto 28.138. **Castelul Cornštejn**. Zidul sudic al *Palatului Vechi* cu *Donjonul* (dreapta) și *Bastionul Suspendat* (cu *Camera de Gardă* și *Temnița*), *Poarta a șasea* (Casa Porții) și *Casa Turn* (toate în stânga), văzute din *Turnul Artileriei*.

Foto 28.139. **Castelul Cornštejn**. Vedere de pe platfoma *Turnului de artilerie* spre *Bastionul Suspendat* și *Casa Turn* de lângă *Poarta a șasea* în fundal.

Foto 28.140. **Castelul Cornštejn**. *Fortul Avansat* văzut de pe platforma *Turnului Artileriei*.

Foto 28.141. **Castelul Cornštejn**. *Bastionul Scutului* văzut din *Fortul Avansat*.

Foto 28.141. **Castelul Cornštejn**. O ultimă privire de pe *Bastionul Scutului*: *Turnul artileriei* (stânga), *Fortul Avansat* în prim-plan, cu fațada *Palatului Vechi* și *Donjonul* în fundal.

Al doilea obiectiv este **Hrad Bítov**, și se găsește la 5 kilometri spre nord-vest, pe alt promontoriu într-o buclă a râului Želetavka, afluent al Thayei.

Foto 28.142.
Castelul Bítov.
Vedere generală a castelului dinspre sud, de pe șoseaua 40813, peste râul Želetavka.

Construit cândva între 1061-1067 pe un deal înconjurat din trei părți de apă, a fost reclădit de lorzii Bítov în sec. XIII ca fortificație gotică inexpugnabilă. Noul proprietar din 1612, familia moravă Jankovski din Vlasim îl va remodela în spiritul baroc timpuriu. Conții habsburgi von Daun îi vor da aspectul neo-gotic actual între 1811-1863. Industriașul baron Georg Haas von Hasengels va înființa aici după 1912 o mare grădină zoologică.

Foto 28.143.
Castelul Bítov.
Vedere generală a castelului dinspre sud, de pe podul Gutebrücke, peste confluența râurilor Želetavka și Dyji.

Și aici facem pe jos prin pădure 750 metri de la parcare la intrarea sudică în castel, prin care pătrundem într-o curte exterioară (numită *Curtea Inferioară*).

Foto 28.144.
Castelul Bítov.
Vedere dinspre sud-est, de pe drumul dinspre parcare: *Turnul Porții de Sud* și *Castelul Superior* cu *Turnul Alb* în fundal.

Foto 28.145.
Castelul Bítov.
Zidul exterior fortificat sudic cu două porți, cea *de sud* (stânga, acces pietonal) și cea *de nord* (dreapta, acces auto restricționat, peste un pod de piatră).

Foto 28.146.
Castelul Bítov.
Poarta de Nord, unde accesul se face de pe un pod înalt peste șanțul de apărare.

Foto 28.147.
Castelul Bítov.
Curtea Inferioară și latura sudică a castelului, văzute de la *Poarta Sudică* de intrare. În față este casa de bilete, iar pe la baza *Turnului Alb* se intră în *Curtea Superioară*.

Prin baza Turnului cu ceas din stânga intrăm în *Curtea Superioară* (interioară), de formă aproximativ ovală.

Foto 28.148.
Castelul Bítov.
Biserica Adormirea Maicii Domnului (Kostel Nanebevzetí Panny Marie), construcție neogotică (1845) situată în partea de nord a Curții superioare.

Foto 28.149.
Castelul Bítov.
Curtea Superioară: vedere a turnului de pază de la extremitatea vestică (1230-1250).

Foto 28.150.
Castelul Bítov.
Curtea Superioară: vedere spre peretele vestic al *Castelului Superior* cu intrarea principală (de unde începe turul ghidat).

Turul ghidat (în cehă, cu rezumate scrise în alte limbi) începe de la intrarea vestică în *Castelul Superior*, limitându-se la acesta. Majoritatea încăperilor sunt amintite fotografic mai jos.

Foto 28.151.
Castelul Bítov.
Sala Terrena prin care se pătrunde în castel: cal și călăreț în armură completă (începutul secolului al 19-lea).

Din *Sala Terrena* ajungem în *Sala Cavalerilor*, apoi *Sala Strămoșilor* (fosta capelă).

Foto 28.152.
Castelul Bítov.
Sala Cavalerilor: în stânga, statuia patronului castelului,Sf. Gheorghe cu dragonul (1770).

Foto 28.153.
Castelul Bítov.
Detaliu al tavanului din fosta capelă gotică (1300), astăzi *Sala Strămoșilor*.

Foto 28.154.
Castelul Bítov.
Dormitorul baronesei: folosit ca dormitor de contesa Augusta Daun și apoi de baroneasa Olga Haas (1856-1942). Are o baie și un budoar adiacente.

Urmează *Dormitorul Baronesei*, *Budoarul*, *Salonul Fumătorilor* și *Sufrageria*.

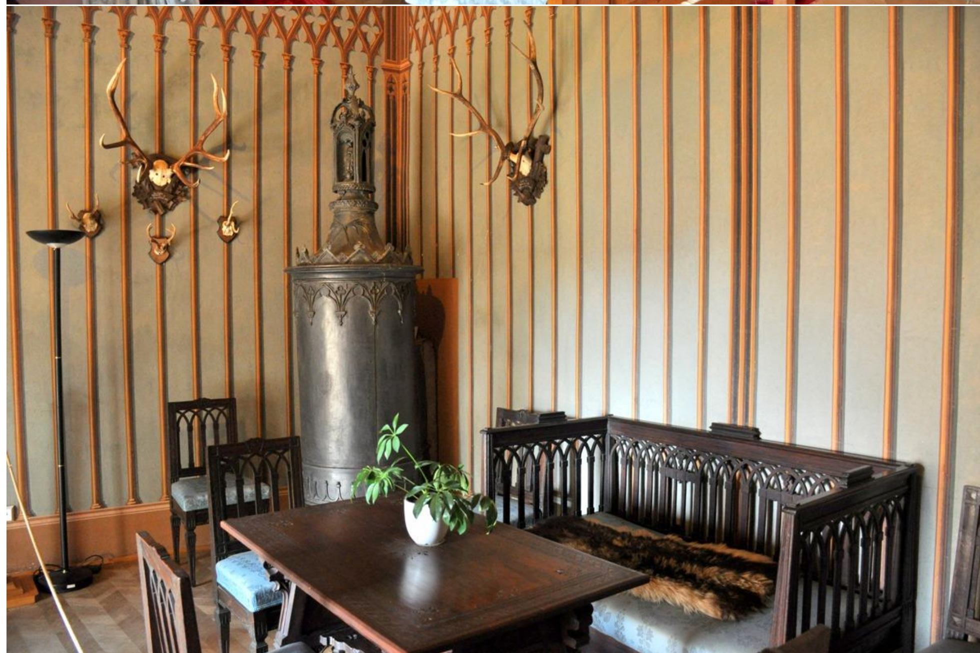

Foto 28.155.
Castelul Bítov.
Salonul fumătorilor: unde bărbații se adunau după masă, cu o sobă de teracotă din grafit în colț (care era alimentată din hol).

Foto 28.156.
Castelul Bítov.
Sufrageria.

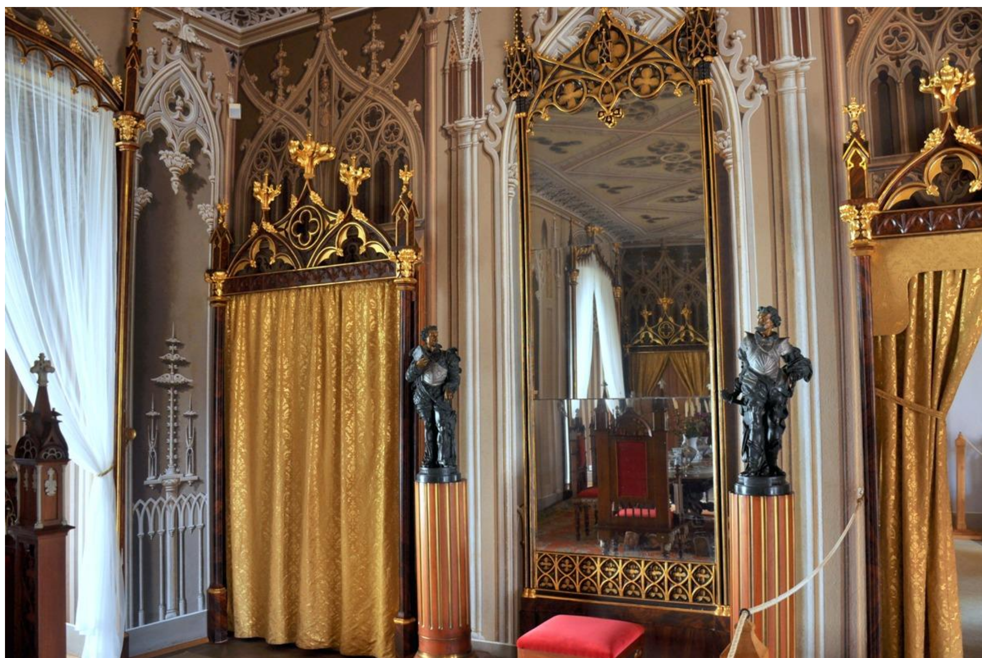

Foto 28.157.
Castelul Bítov.
Sufrageria, cu șine de perdea neogotice originale și oglindă.

Din Sufragerie se intră în *Camera de Muzică*, apoi *Sala de bal*.

Foto 28.158.
Castelul Bítov.
Camera de Muzică, caracterizată de romantism, în stilul neogotic de la începutul sec. XIX.

Foto 28.159.
Castelul Bítov.
Sala de bal, construita in 1825 de Franz Daun, este camera centrala a etajului de recepție.

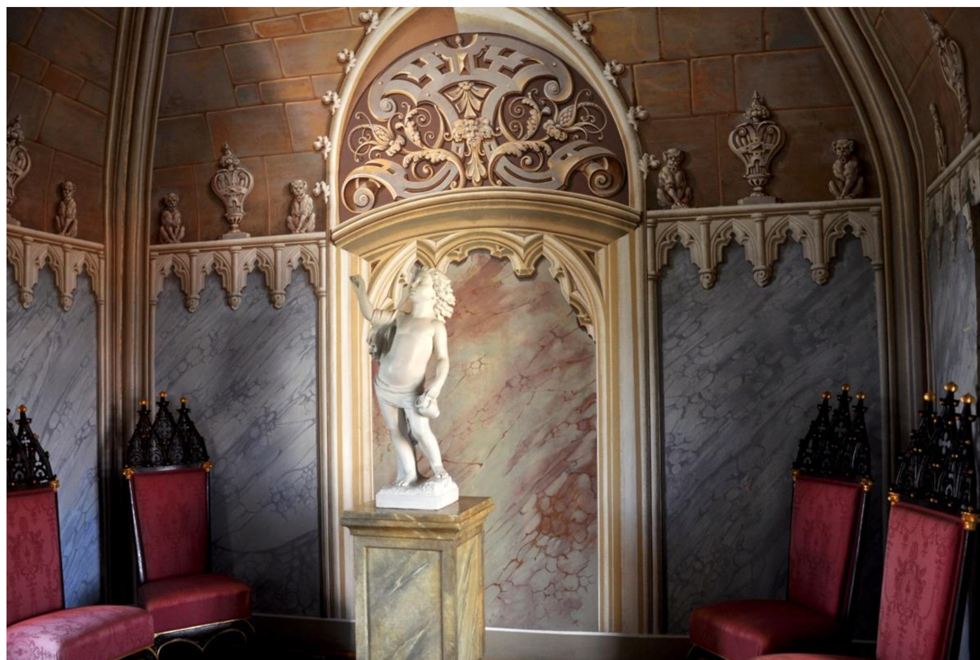

Foto 28.160.
Castelul Bítov.
Salonul Romantic din Turn, situat la etajul superior al *Turnului Alb* (turn de veghe din sec. XV).

Urmează mai multe saloane pentru discuții și relaxare: *Salonul Romantic din Turn*, *Salonul Violet al Doamnelor*, *Salonul Verde al Domnilor*, *Salonul de Vânătoare*.

Foto 28.161.
Castelul Bítov.
Salonul Violet al Doamnelor, cu mobilier în stil Empire de la mijlocul sec. XIX.

Foto 28.162.
Castelul Bítov.
Salonul Verde al Domnilor, și acesta cu mobilier în stil Empire de la mijlocul sec. XIX.

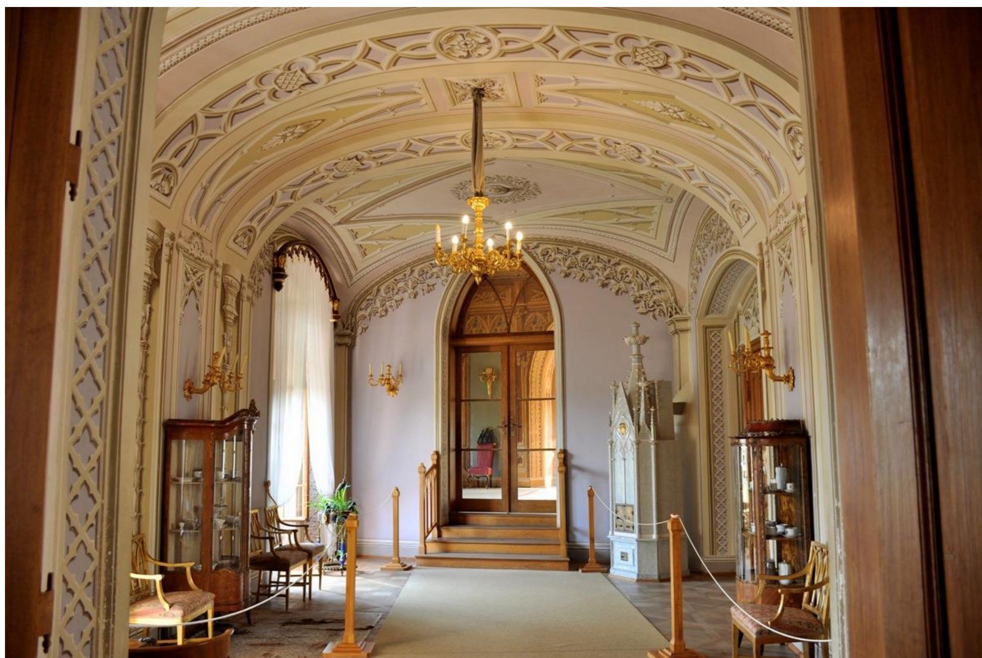

Foto 28.163.
Castelul Bítov.
Hol de trecere.

Foto 28.164.
Castelul Bítov.
Salonul de vânătoare, cu mobilier realizat din coarne de cerb roșu și cerb lopătar.

Foto 28.165.
Castelul Bítov.
Dormitorul principal al lui Franz Daun (1783-1836), cu un pat neogotic și un dulap de arme cu puști folosite de Daun.

Foto 28.166. **Castelul Bítov**. *Dormitorul* principal din perspectivă inversă, se poate vedea o altă sobă de grafit (1853) într-un colț.

Din *Dormitorul stăpânului* se intră în *Birou*, *Bibliotecă* (sau Camera Colecțiilor), *Galeria de Picturi* și *Colecțiile Zoologice* (Păsări, Animale exotice, Câini și animale în haine de om, Pony Mikolas).

Foto 28.167. **Castelul Bítov**. *Biblioteca* sau sala de colecții.

Foto 28.168. **Castelul Bítov**. *Colecția zoologică de păsări*, adunată de frații Vladimir și Otakar Daun.

Foto 28.169.
Castelul Bítov.
Colecția zoologică cu 49 câini împăiați, adunată de baronul Jiri Haas din animalele sale preferate (avea o canișă cu peste 100 de câini).

Foto 28.170.
Castelul Bítov.
Vedere din colecția zoologică spre pod și confluența râurilor Želetavka și Dyji. Lacul de acumulare Vranov a fost terminat în 1935, iar satul original Bitov, care se afla imediat sub castel, a fost inundat. În stânga, Turnul sudic de intrare.

Foto 28.171.
Castelul Bítov.
Turul ghidat se termină cu *Bucătăria* castelului (1811).

După ce ieșim din Castelul Superior, ne îndreptăm spre Turnul Alb, spre ieșire, după care facem o plimbare dincolo de zidul sudic de apărare (între ziduri și râu).

Foto 28.172.
Castelul Bítov. Podul suspendat pe care se intră în *Castelul Superior* și *Turnul Alb* în fundal, cu poarta de ieșire spre *Curtea Inferioară*.

Foto 28.173.
Castelul Bítov. Pe vechiul drum care cobora în satul Bítov (azi inundat), între zidurile de apărare și râu. În fundal, *Turnul Alb* și *Castelul superior*.

Continuăm pe drumul care odată făcea legătura cu vechiul sat Bitov, care merge paralel cu zidurile sudice, începe să coboare, trece pe sub o poartă înaltă de piatră (cu o inscripție din 1863 cu numele lui Daun) și pe lângă o veche statuie, pentru ca în final să dispară în apa lacului de acumulare, unde zac fundațiile vechiului sat inundat.

Foto 28.174.
Castelul Bítov. Zidul sudic de apărare a *Curții Superioare*, cu *Turnul Alb* în dreapta, văzute de pe vechiul drum spre satul inundat Bitov.

Părăsim linia castelelor de pe granița cu Austria și urcăm spre nord, până la **Slavkov u Brna** (10 noiembrie 2016), 23 kilometri est de Brno, cunoscut mondial pentru *Bătălia de la Austerlitz* din 1805, după numele austriac al locului.

Foto 28.175. **Slavkov**. *Biserica Învierii Domnului*, reconstruită între 1786-1789 pe locul unei biserici gotice.

Aici vom vizita **Castelul Slavkov** (sau Austerlitz), ridicat de cavalerii teutoni în sec. XIII, reclădit în stil renascentist în sec. XVI de familia moravă Kaunitz. La palatul baroc actual s-a lucrat timp de 50 ani începând cu 1696.

Foto 28.176. **Slavkov**. Accesul spre castel din parcarea din *Palackého námesti*.

Parcăm imediat lângă castel, peste drum de Primărie, zărind la capătul *Pieții Palatului* coloanele *Bisericii Învierii Domnului* (*Kostel Vzkříšení Páně*), la marginea parcului castelului.

Foto 28.177. **Slavkov**. Vederea castelului dinspre oraș (din est). În fundal aripa vestică, la stânga - cea sudică.

Foto 28.178.
Slavkov.
Vedere dinspre castel spre curtea cu *Biserica Învierii lui Hristos* în fundal.

Două tururi ghidate sunt disponibile, *Turul I General* (Marile Săli Istorice) și *Turul II Restricționat* (Micile Saloane Istorice). Noi am ales Turul I care include cea mai veche aripă a castelului (vestică), decorată cu fresce de tavan ale italianului Andreas Lanzani și o parte din aripa sudică.

Foto 28.179.
Castelul Slavkov.
Arborele genealogic al familiei Kaunitz în *Sala fondatorilor*.

Sălile sunt la etaj și cuprind tablouri din Galeria Kaunitz, colecție fondată în sec. XVIII-XIX, dar mult redusă prin pierderi, vânzări și un incendiu.

Foto 28.180.
Castelul Slavkov.
Sală de baie din sec. XIX.

Foto 28.181.
Castelul Slavkov.
Mica galerie a familiei Kaunitz. Tavanele camerelor aripii de vest sunt cele mai valoroase, decorate cu stucaturi de Santino Bossi și fresce de Andrea Lanzani.

Foto 28.182.
Castelul Slavkov.
Sala dinastiei de Habsburg-Lorena: picturi ale împărătesei Maria Tereza și ale soțului ei Francisc Ștefan de Lorena.

Foto 28.183.
Castelul Slavkov.
Salonul oriental: porțelan chinezesc și japonez din secolul al XIX-lea. Din același secol vine purtătorul torței, creat în fabrica de porțelan Loket.

Foto 28.184.
Castelul Slavkov.
Salonul de Aur: cu picturi înfățișând-o pe Maria Eleanor Sternberg, soția lui Dominic Andrej Kaunitz, fondatorul castelului actual.

Foto 28.185.
Castelul Slavkov.
Sala Strămoșilor (fosta sală de mese a familiei Kaunitz cu vedere la "balconul lui Napoleon"), amenajată în anii 1760. În medalioanele de colț sunt pictate *transformările lui Zeus* (sub formă de taur în medalionul din fundal).

Foto 28.186.
Castelul Slavkov.
Sala Strămoșilor: fresca monumentală de pe tavan înfățișând zeii Olimpului.

Sala Strămoșilor e legată de *Sala Istorică*, care prezintă o acustică specială încât în timpul ședințelor să nu se audă grupurile care discută în apropiere.

Foto 28.187. **Castelul Slavkov**. *Sala Istorică* ovală (sala ceremonială unde a fost semnat armistițiul dintre Austria și Franța după bătălia de la Austerlitz din 6 decembrie 1805), pictată de austriacul Josef Pichler în 1767, luminată de candelabre baroce din cristal de Boemia.

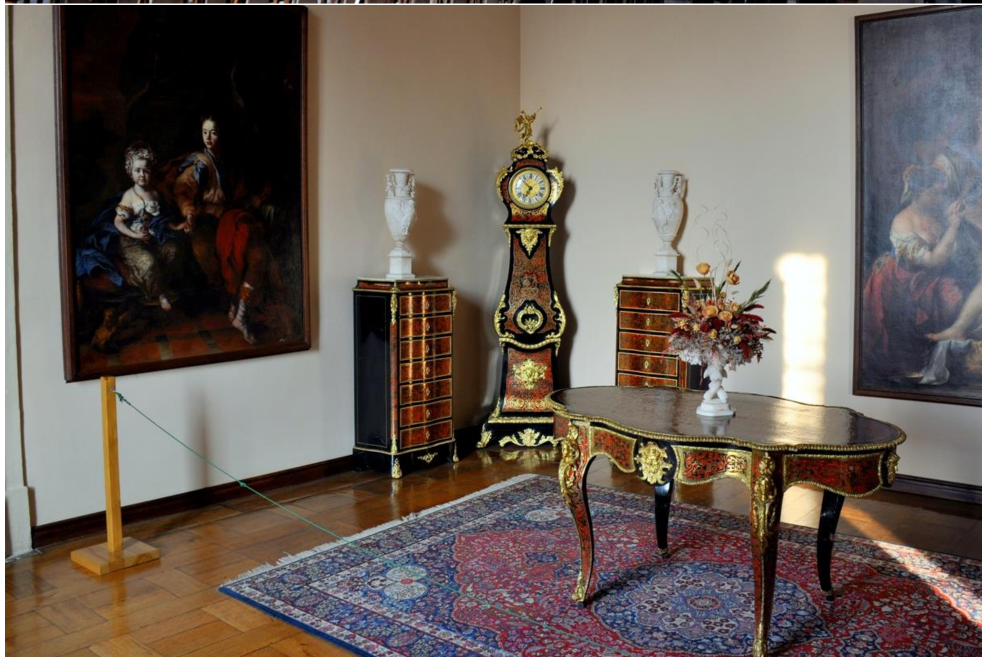

Foto 28.188. **Castelul Slavkov**. Cameră cu mobilier realizat în stilul lui Charles Boulle, din abanos, încrustat cu carapace de broască țestoasă și bronz aurit.

Foto 28.189. **Castelul Slavkov**. Fresca de pe tavan înfățișează trei zeițe antice: Hera, Pallas Atena și Afrodita.

Foto 28.190.
Castelul Slavkov.
Dormitorul Prințesei.

Foto 28.191.
Castelul Slavkov.
Sala ultimului Kaunitz, cu mobilier adus în 1961 din apartamentul Kaunitz din Praga.

Foto 28.192.
Castelul Slavkov.
Capela - oratoriu, care acoperă înălțimea parterului și etajului, ultima finalizată la 1769, când a fost pictată de Josef Pichler. Altarul cu statui de îngeri este opera lui F.X. Messerschmidt din 1774.

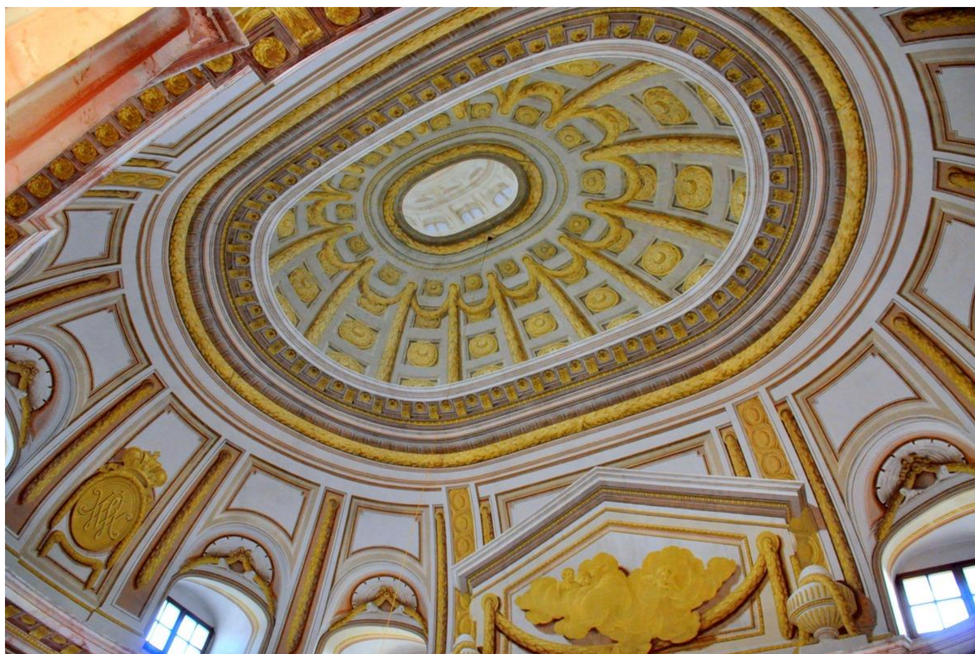

Foto 28.193. **Castelul Slavkov**. Tavanul *Capelei - oratoriu*, pictat de Pichler.

Ultima sală vizitată este *Capela (kaple sv. Kříže*), pe care o admirăm de la etaj, după care, ca de obicei, ieșim în parcul englezesc de 15,5 hectare, care se întinde în spatele castelului.

Foto 28.194. **Slavkov**. Castelul văzut dinspre parc, din vest.

Plecăm din Slavkov, trecem de Brno și la 20 kilometri nord-vest de oraș ajungem la **Castelul Veveří** (5 septembrie 2019), unde vedem că nu toate castelele cehești sunt în stare bună de păstrare. Menționat de la 1213, lărgit din sec. XIV, castelul intră în posesia statului cehoslovac în 1925, fiind o importantă atracție turistică. Ocupat de germani între 1943-1945, castelul a suferit distrugeri odată cu trecerea frontului, accentuate prin intervenții constructive nefericite în anii comunismului (utilizat ca Școală silvică).

Foto 28.195. **Veveří**. Zidul fortificat de vest (sec. XIV) cu poarta de intrare (stânga) și turnurile de apărare nr. 1 și 2.

Este redeschis publicului în 2002, fiind în curs de restaurare. Accesul este facil din parcarea în fața porții de vest. Sunt de fapt două porți-turnuri de intrare unite de un culoar între ziduri.

Foto 28.196. **Veveří**. *Curtea de vest* (*Přihrádek*), zidul fortificat de sud-vest cu turnurile de apărare nr. 3 și 4 și grajdurile (dreapta).

Din coridorul fortificat de intrare ajungem direct în *Curtea Principală,* de unde putem intra înapoi la stânga *în Curtea de Vest*, sau putem continua spre castel.

Foto 28.197. **Veveří**. *Curtea Principală* văzută din vest: în stânga clădiri-anexe și *Burggraf*-ul, în dreapta *Bistro Winston* iar în fundal, Castelul. În spatele fotografului este accesul în *Curtea de Vest*.

Din *Curtea principală* trecem un pod de piatră și intrăm, pe sub Donjon, în *Curtea interioară* a Castelului (*Curtea cu arcade*).

Foto 28.198. **Veveří**. *Clădirea Castelanului* (*Burggraf*), azi sediul administrației castelului, văzută de pe podul de piatră.

Foto 28.199.
Veveří.
Curtea cu arcade, văzută dinspre castel spre sud-est. În stânga *Terasa Panoramică*, iar în față *Aripa Engleză*, prin care se face accesul spre curtea de sud-est.

Foto 28.200.
Veveří.
Vedere inversă a *Curții cu arcade*, văzută spre castel dinspre *Aripa Engleză*. *Donjonul* central (sec. XIII) este cel mai înalt dintre cele 10 turnuri. Palatul actual a fost format conectând două castele medievale cu donjonul. În dreapta *Terasa Panoramică*.

La capătul estic al *Curții cu arcade* traversăm o clădire lungă (*Aripa Engleză*, sec. XVII, cu parterul destinat căruțelor și etajul grânelor) și ieșim în ultima curte în colțul de sud-est al castelului, dominat de *Turnul Pulberăriei* și *Turnul Prismatic Estic*.

Foto 28.201.
Veveří.
Curtea din coțul sud-estic al castelului cu *Turnul Pulberăriei* în dreapta și *Palatul din curtea din spate* (sec. XVII) în stânga.

Turnul este un bun centru de observație *asupra Curților de Vest și Principală*, a *Porții de Sud* și a resturilor *serelor*.

Foto 28.202.
Veveří.
Vedere spre vest din *Turnul Pulberăriei*: turnurile 4, 3 și 2 ale *Curții de vest* (sus-stânga), *Curtea principală* (la mijloc) cu clădirea în restaurare (acoperiș alb), *Poarta Sudică* cu *serele* (jos).

Foto 28.203.
Veveří.
Vedere a curții de sud-est din *Turnul Pulberăriei*. În fundal, se vede *Donjonul* castelului.

E timpul să vizităm interiorul. Alegem Turul I, *Camerele reprezentative* (azi, 2024, ***modificat*** prin introducerea în circuit a noi săli restaurate, are tema *Apartamentul Prințului suedez de Vasa*, sec. XIX). Majoritatea mobilelor sunt din sec. XIX-XX, cumpărate sau împrumutate din alte părți. În 2019, turul începea în *Camera Trapezoidală* (unde era conectat Donjonul cu vechiul castel sudic).

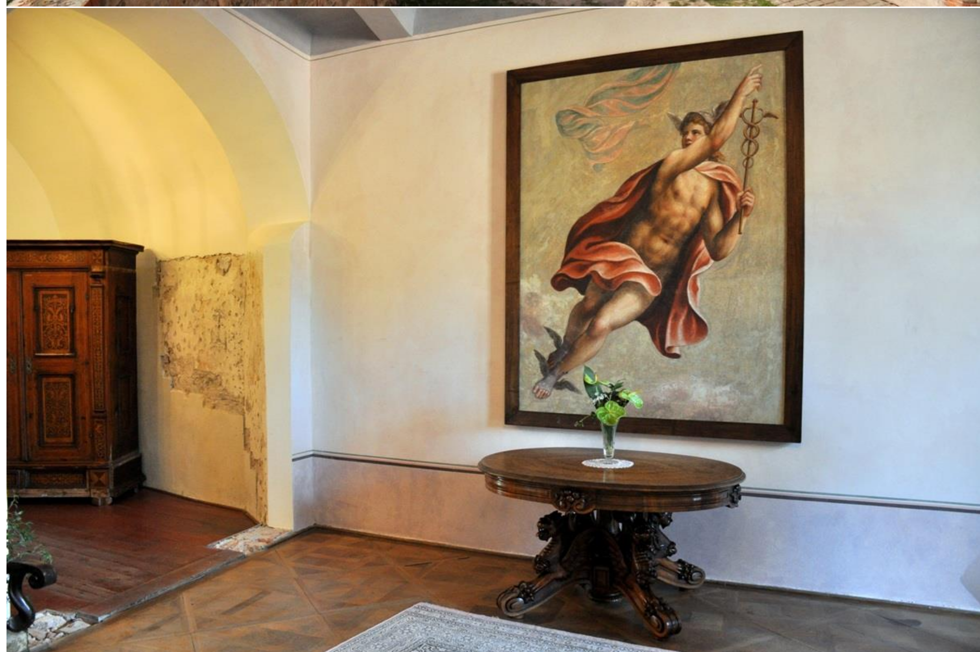

Foto 28.204.
Castel Veveří.
Tabloul zeului roman Hermes, în *Camera Trapezoidală*.

Foto 28.205.
Castel Veveří.
Camera Copiilor (decor de la sfârșitul sec. XIX). Căsuța din fundal (colivie de păsări de fapt) aparține dotării inițiale a castelului.

Urmează *Camera copiilor* și *Camera Guvernantei*, apoi apartamentul cu trei camere (*Camerele Tinerilor Conți*) folosit de tinerii necăsătoriți ai familiei Sinzendorf (sec. XVIII). Care conțin un *Salon de recepție* (*Salonul verde*) și un *dormitor*.

Foto 28.206.
Castel Veveří.
Dormitorul din *Apartamentul Tinerilor Conți,* cu mobilă sculptată vieneză marca Josef Danhauser (1850).

Tot din *Camera Trapezoidală* se ajunge în camerele reprezentative printr-o Anticameră de trecere.

Foto 28.207.
Castel Veveří.
Anticamera, cu parchetul din sec. XIX, renovat în 2009.

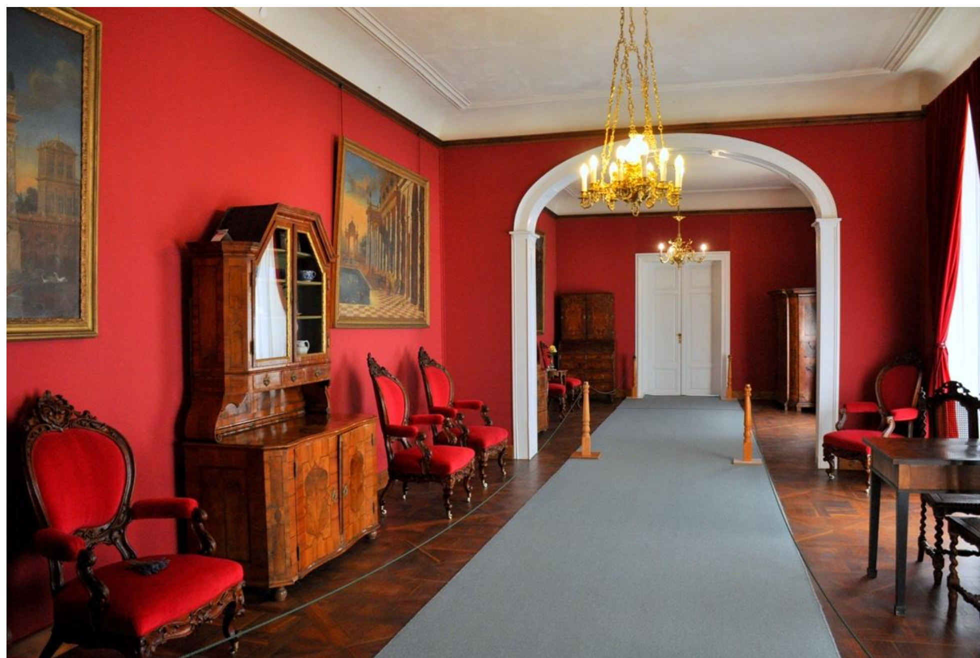

Foto 28.208.
Castel Veveří.
Salonul Roșu, mult deteriorat în sec. XX și renovat în 2014. Mobilierul este din sec. XIX.

Prima este *Salonul Roșu*, urmat de *Salonul de colț* (*Mica sală de mese*, pentru familie), culminând cu *Sala de mese a palatului*, cea mai mare încăpere (sec. XIV, Johann Henrich de Luxemburg), cu actualele picturi murale rococo din anii 1760-1770, restaurate în 2003-2005.

Foto 28.209.
Castel Veveří.
Sala de mese a Palatului: frescele reprezintă locuri din jurul castelului unde invitații participau la vânători, iar parchetul este din sec. XVIII, fiind probabil cel mai vechi păstrat.

Ultimele încăperi sunt *Biblioteca* și *Camera galbenă de-asupra Capelei* (construite în sec. XX în locul Capelei Sf. Procopius dezafectate).

Foto 28.210.
Castel Veveří.
Biblioteca, renovată în 2014.

De aici se iese pe *Terasa de observație* (*Terasa cu arcade*, construită în locul unuia din palatele Premyslid (sec. XIII), dărâmate în jurul anului 1800).

Foto 28.211.
Castel Veveří.
Terasa de observație (restaurată în 2008), văzută dinspre *Aripa Engleză*, spre Palatul cu Donjon. În stânga-jos, este intrarea în *Curtea cu arcade* de pe podul de piatră, iar în dreapta, fosta Capelă.

Foto 28.212.
Castel Veveří.
Râul Svratka (lacul de acumulare Brno, 1936-1940) cu podul metalic (2003) și debarcaderul pentru linia de ferry Veverská Bítýška – Bystrc, cu oprire la castel, văzute de pe *Terasa de observație*.

Părăsim *Curtea cu arcade* și ieșim în afara castelului pe podul de piatră, în *Curtea principală*.

Foto 28.213.
Veveří.
O ultimă privire din *Curtea Principală* peste podul de piatră (cu statui de sfinți) spre construcția *Palatului Veveri* și a *Donjonului*.

De aici, în loc să continuăm pe drumul pe care am venit, o luăm pe cărare la stânga, trecând peste un pod de fier și apoi prin *Poarta Sudică* (care în principiu e locul cel mai folosit pentru *intrare*).

Foto 28.214.
Veveří.
Poarta Sudică văzută de pe podul de piatră. În stânga, se vede acoperișul deteriorat al unei sere.

Odată ieșiți prin Poarta Sudului pe drumul ce coboară la parcarea inferioară, principală (de pe strada Rakovecká), vedem în stânga ruinele a 2 sere, singurele rămășițe ale fostului parc englezesc organizat de Elena Ipsilanti după 1870.

Foto 28.215.
Veveří.
Poarta Sudică văzută din exterior, cu serele (cea mică în prim-plan) și palatul în fundal.

Ca fapt divers, probabil cel mai notoriu oaspete al castelului a fost Winston Churchill, care l-a vizitat de trei ori (ultima dată în 1908 în timpul lunii de miere cu soția Clementine), în timp cât proprietar era conaționalul său, pilotul de curse și aviatorul Maurice Arnold de Forest.

Foto 28.216.
Veveří.
Castelul cu donjon și podul de piatră, văzute din fostele grădini (în stânga fațada serei mari).

Foto 28.217.
Veveří.
Colțul de sud-est a castelului văzut din fostele grădini: *Turnul Pulberăriei* (dreapta), *Turnul Prismatic Estic* și *Palatul din curtea din spate* spre stânga.

Încă 30 kilometri spre nord și ajungem la unul dintre cele mai bine conservate castele medievale, **Hrad Pernštejn** (7 septembrie 2014), ridicat în sec. XIII pe o stâncă deasupra satului Nedvědice și a râurilor Svratka și Nedvědička, finalizat în stil renascentist sec. XVI de familia cu același nume. Din parcarea de sub deal, din șoseaua 38710 se poate ajunge la castel cu un trenuleț turistic.

Foto 28.218.
Pernštejn.
Vedere din curtea bastionară spre barbicanul de intrare și *Palatul* castelului în fundal (cu *Turnul Sf. Varvara*).

Intrarea prin zidul exterior de fortificații se face printr-un barbican clasic (cu Porțile 1 și 2), iar după câțiva pași printr-un coridor mărginit de ziduri suntem în fața Porții a 3-a de trecere în a doua curte exterioară a castelului.

Foto 28.219.
Pernštejn.
Barbicanul cu intrarea în coridorul de trecere (*Prima poartă*).

Foto 28.220.
Pernštejn.
Vedere înapoi, din turnul de intrare (Poarta 3, sec. XIV-XV) spre coridorul de trecere și Poarta 2 din barbican (în fundal).

Urcăm ușor a doua curte pe lângă anexe (magazin de suveniruri) și magazii până la poarta de intrare în curtea interioară a castelului. De la jumătatea curții avem perspectiva cea mai bună asupra arhitecturii complicate a castelului.

Foto 28.221.
Pernštejn.
Vedere înapoi, de la intrarea în castel (Poarta 4) spre Poarta 3, prin care se intră în coridorul de trecere.

Foto 28.222.
Pernštejn.
O vedere spre sud-est a castelului interior (palatul) cu *Turnul celor Patru Anotimpuri* (turn prismatic care păzește a 4-a poartă) așa cum se vede din a doua curte exterioară. În fundal se vede acoperișul *Turnului Sf. Varvara* (care apăra castelul inițial).

Foto 28.223.
Pernštejn.
Aceeași vedere spre sud-est a castelului interior (palatul) cu *Turnul celor Patru Anotimpuri*, așa cum se vede câțiva metri mai sus din a doua curte exterioară (în dreptul magazinului de suveniruri, stânga). În dreapta este turnul-poartă de intrare (nr. 4) în curtea interioară.

Foto 28.224.
Pernštejn.
Din a doua curte spre dreapta, o poartă ducea spre parcul castelului, amenajat în 1802 de baronul Ignác Schröffel din Mannsberk, care locuia acolo la acea vreme. Grădina a fost închisă în timpul vizitei noastre, dar urma să fie renovată pentru turism în câțiva ani.

Foto 28.225.
Pernštejn.
Încă o perspectivă spre sud-est a Palatului cu *Turnul celor Patru Anotimpuri*, văzut în timp ce ne apropiam de intrare. În dreapta, *Poarta a 4-a*, spre interiorul castelului.

Intrăm în curtea interioară prin poarta-turn din dreapta (Poarta a 4-a) și continuăm pe un coridor mărginit de două clădiri înalte.

În stânga avem zidurile înalte ale Palatului, iar în stânga lunga clădire a fostului hambar.

Foto 28.226.
Castel Pernštejn. Vedere dinspre sud a coridorului interior de trecere, cu peretele hambarelor în stânga și stânca cu zidurile vestice ale Palatului în dreapta. În fundal, poarta de intrare în curtea interioară (Poarta a 4-a).

Foto 28.227
Castel Pernštejn. Fațada vestică a Palatului văzută din coridorul de trecere.

Foto 28.228
Castel Pernštejn. Palatul castelului văzut dinspre sud-vest, din capătul coridorului de trecere (unde funcționează o cofetărie)

Ajunși la capătul sudic al coridorului, ocolim clădirea Palatului și ne îndreptăm spre nord, strecurându-ne printre clădiri pentru a ajunge în curtea estică a Castelului.

Foto 28.229
Castel Pernštejn. Fațada sudică a Palatului castelului, pe care o ocolim pentru a ne îndrepta către curtea estică.

Curtea estică, la care se ajunge pe un traseu atât de ocolit, este mărginită la nord de fosta clădire administrativă a Castelanului (*Biroul Burggravilor*), se termină în colțul de nord-vest sub *Turnul celor Patru Anotimpuri*, care este însă exterior zidului de incintă.

Foto 28.230
Castel Pernštejn. Curtea de est, cu *Biroul burgravilor* (dreapta) și *Palatul* castelului (față) cu podul suspendat care îl leagă de *Turnul celor patru anotimpuri*.

Foto 28.231
Castel Pernštejn. Dacă mergem până în colțul nord-vestic al curții, ajungem chiar sub podul suspendat care leagă *Palatul* (dreapta) de *Turnul celor patru anotimpuri* (stânga)

Foto 28.232
Castel Pernštejn. Curtea de est văzută spre ... est, cu *Biroul burgravilor* și *Capela* în stânga și *Turnul ceasului* în fundal (din fortificația exterioară)

Tot din curtea estică pleacă turile ghidate în interiorul palatului. Noi am ales ***Turul I*** („De la Gotic la secolul XX”), dar constat că nu am fotografii din interior (cu excepția Capelei), motivul e greu de reconstituit după 10 ani, probabil fotografiatul era interzis în interior la acel moment.

Foto 28.233
Castel Pernštejn. Interiorul *Capelei* renascentiste

Alți 40 kilometri spre vest, și ajungem în **Boskovice** (7 septembrie 2014), localitate care are un *Hrad* (Cetate, Castel) și un *Zámek* (Chateau, Palat). E deja târziu, astfel că la Hrad (niște ruine foarte arătoase, de altfel) nu mai avem timp să ajungem, astfel că ne limităm la **Zámek Boskovice**.

Foto 28.234
Boskovice. Biserica *Sf. Iacob cel Bătrân* (sau cel Mare) din Piața Masaryk, construită în 1346, cu ultima reclădire în stil renascentist la 1567.

Parcăm în marea Piață Masaryk, ocazie de a cunoaște câteva din monumentele orașului: Biserica Sf. Iacob cel Bătrân (*Kostel sv. Jakuba staršího*) în extremitate vestică și Primăria cu un turn înalt din care se poate observa orașul, în extremitate estică.

Foto 28.234
Boskovice.
Piața centrală *Masaryk*, cu Primăria orașului.

Pe strada Hradni, ce duce la castel, trecem pe lângă *Clădirea administrației* și apoi marele *Conac* cu arcade și curte interioară (1729-1733) unde familia Dietrichstein a locuit până la construirea palatului.

Foto 28.235
Boskovice.
Fosta clădirea barocă a *Administrației Conacului* (sec. XVIII), actualul muzeu regional.

Palatul a fost construit între 1819-1826 în stil Empire, pe locul unei mănăstiri Dominicane și include o seră mare neoclasică, o sală de echitație neogotică și un parc englezesc.

Foto 28.236
Palatul Boskovice.
Vedere din curtea interioară, unde se pătrunde direct din strada Hradni.

Interiorul este bogat decorat și mobilat în stil Empire și Biedermeier, poate fi văzut în tur organizat (merită vizitat), dar, din păcate, fotografiile sunt interzise. Este retrocedat din 1991 familiei Mensdorf-Pouilly, care-l stăpânea din 1856.

Foto 28.237
Palatul Boskovice. Fațada vestică văzută din parcul englezesc.

După atâtea monumente de primă clasă, protejate de stat, ultimul obiectiv din turul nostru este **castelul Letovice** (10 km spre nord-vest, 6 septembrie 2023), un exemplu de clădire salvată de la ruină prin inițiativă privată.

Foto 28.238
Letovice. Fațada estică cu intrarea în curtea interioară. Ferestrele în arcade corespund *Apartamentului Edita*. În stânga este curtea de jos cu arcade (restaurantul).

Prima mențiune este la 1360, dar aspectul de azi în stil Empire și neogotic este din anul 1820, când proprietară era familia maghiară Kálnoky.

Foto 28.239
Castel Letovice. Una din camerele de la etaj, restaurate și dotate cu mobilier din colecția anticarului local Vavříček.

Foto 28.240
Castel Letovice.
Una dintre camerele restaurate de la etaj.

Neglijat în sec. XX (a funcționat ca școală sub comuniști), a fost retrocedat contelui Alexander Kálnoky, care l-a vândut în 2004 anticarului local ***Bohumil Vavříček***. Acesta l-a preluat ca ruină, jefuit și devalizat, cu tavane căzute, dar cu pasiune, efort și multe fonduri personale, a reparat clădirea și a restaurat parte din cele 130 încăperi. Din motive de sănătate, domeniul este acum (2024) din nou scos la vânzare.

Foto 28.241
Castel Letovice.
Una dintre camerele restaurate de la etaj.

Din parcarea din șoseaua 37418 (*Komenského*), intrăm printr-o poartă printre anexele castelului, la care mai e mult de lucru, aducându-ne aminte de CAP-urile românești instalate în castele. Unul din hangare adăpostește un adevărat *flohmarkt*, o piață de vechituri cu vânzare.

Foto 28.242
Castel Letovice.
Cea mai mare sală adăpostește expoziții de artă. De aici se iese pe marele balcon vestic.

Foto 28.243
Castel Letovice. Curtea de jos cu arcade (unde există un restaurant și se organizează nunți), văzută de pe balconul vestic.

Urcăm o pantă înverzită și suntem în curtea interioară. Vizita este liberă, fără ghid, dar după un traseu prestabilit. Începe cu coridoarele și sălile de la parter, care ne dau senzația bine-cunoscută de spații severe, întunecoase, mirosind a instituție stătută între ziduri învechite (vechile spitale vin în memoria mea).

Foto 28.244
Castel Letovice. Turnul de pază, din capătul curții inferioare și șoseaua 43, văzute de pe balconul vestic.

Peste tot sunt răspândite obiecte vechi din aparent inepuizabilele colecții ale anticarului Vavříček, (unelte agricole, trofee cinegetice, veselă, tablouri, muzică, instrumente, mașini de cusut).

Foto 28.245
Castel Letovice. Orășelul Letovice văzut de pe balconul vestic; în dreapta, biserica gotică *Sf. Procopie* (sec. XIV).

Foto 28.246
Castel Letovice.
Una dintre camerele restaurate de la etaj.

La etaj lucrurile sunt deja luminoase, câteva camere sunt frumos amenajate în stil muzeal cu mobile de colecție, altele conțin colecții propriu-zise variate (*Societatea Entomologică* locală, cu gândaci și fluturi cehești și din Angola, Expoziția permanentă a muzicianului *Láďa Kerndl*, camera în care a fost tradusă cartea lui Marco Polo, etc). Două apartamente luxoase se închiriază în sistem hotelier (*Contesa Edita* și *Matrimonial*).

Foto 28.247
Castel Letovice.
Singura cameră vizitabilă din *Apartamentul Contesei Edita* (2014, aripa de sud), care poate fi închiriat pentru ca. 200 Euro pe noapte.

La castel se organizează evenimente culturale, târguri de antichități, nunți și orice altă activitate comercială care ar putea finanța continua restaurare.

Foto 28.248
Letovice.
Castelul văzut din oraș (de pe str. Tyršova). În centru balconul mare vestic, apoi turnul de pază și curtea inferioară cu coloane.

29. Pe urmele lui Ötzi: din Ötztal (Austria) la Bolzano (Italia).

(Tirol, Austria – Tirolul de Sud, Italia).

Am considerat că un traseu tematic atractiv pentru juniorul de 9 ani ar fi prin locurile pe unde a umblat și trăit bătrânul *Ötzi, omul ghețurilor*, un păstor trăind cândva între 3350-3105 î.Chr., a cărui mumie conservată în gheață la 3210 metri altitudine a fost descoperită de turiști la 19 septembrie 1991 pe granița italo-austriacă. Numele îi vine de la *Ötztal (Valea Ötz)*, așa că de aici pornim excursia.

Foto 29.01 **Umhausen**.
Partea inferioară a cascadei Stuibenfall

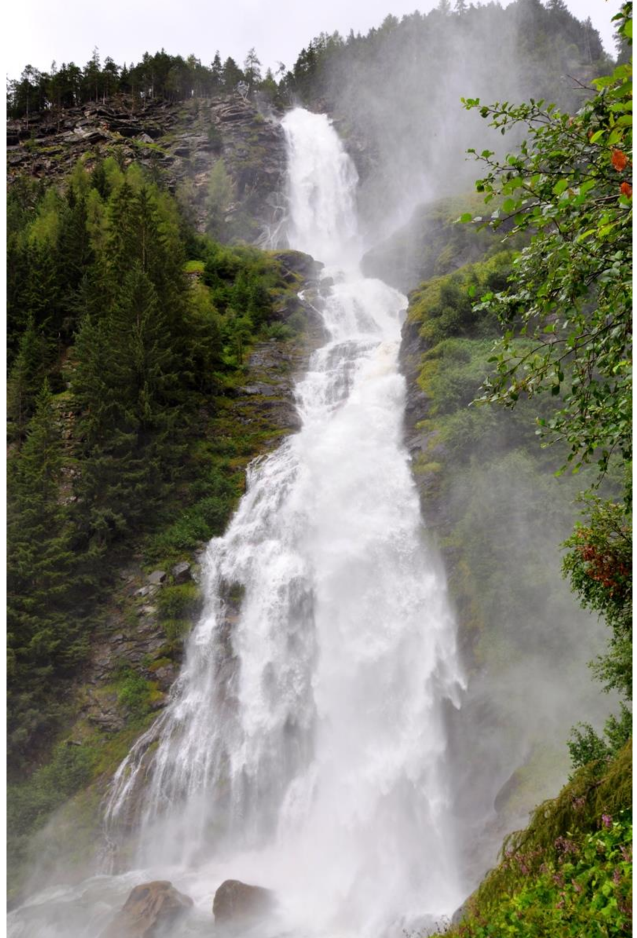

Foto 29.02 **Umhausen**.
Partea superioară a cascadei Stuibenfall

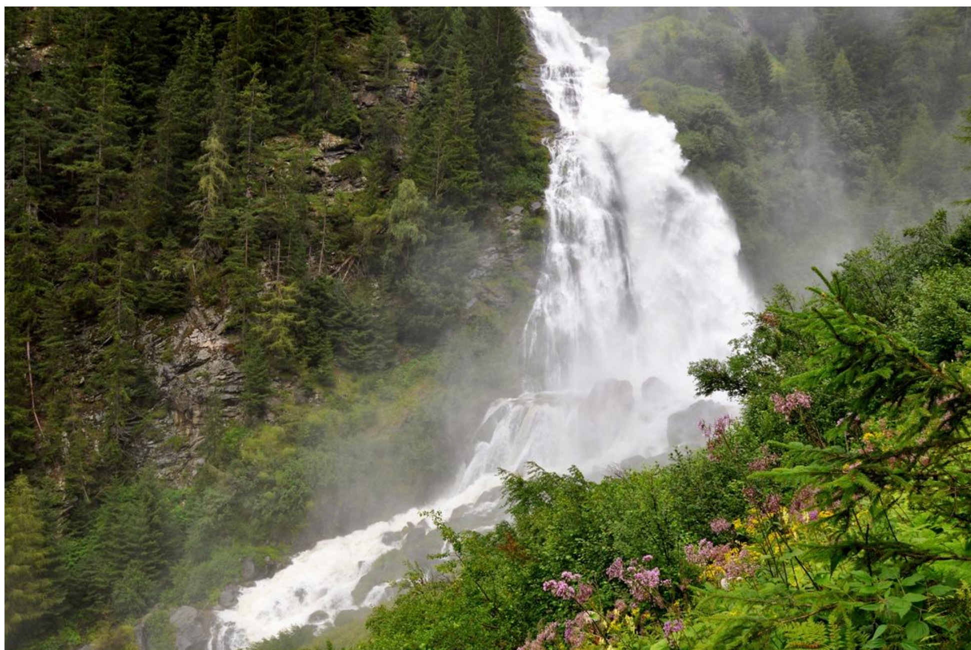

Foto 29.03 **Umhausen**.
Partea inferioară a cascadei Stuibenfall

După ce trecem de Innsbruck, ieșim din A12 pe șoseaua 186 de-alungul văii Ötz (*Ötztal Bundesstrasse*). După 20 kilometri de mers pe pitoreasca vale, oprim în parcarea *Bischofsplatz* din **Umhausen** (31 iulie 2014), unde se află primele două obiective.

Foto 29.04 Ștrandul natural al satului **Umhausen**

Din parcare, trecem pe lângă ștrand și *Satul lui Ötzi*, apoi prin pădure pe lângă pârâul *Horlachbach* până la cea mai înaltă cascadă din Tirol, **Stuibenfall**. Trecem de cabana tiroleză a *Waldcafé Stuböbele*, și urcăm pe dreapta cascadei de 159 metri înălțime pe o potecă abruptă (ulterior vizitei a fost înlocuită cu 700 trepte metalice).

Foto 29.05 Satul **Umhausen**, văzut de pe poteca de urcare pe lângă cascadă

Cinci platforme de belvedere sunt amenajate la înălțimi diferite, iar traseul sfârșește pe podul suspendat peste torent (*Hängebrücke Stuibenfall*).

Foto 29.06 **Umhausen**, platformele panoramice nr. 4 (dreapta jos) și 5 (sus) pe lângă cascada Stuibenfall. Între acestea, azi (2024) există o scară metalică în serpentine

Pe stânga cascadei este amenajată o *Via ferrata* pentru alpiniști. Iar pentru leneși, un acces facil la cascadă este *coborând* din satul ***Niederthai***! (din parcarea de lângă *Gasthof Stuibenfall*).

Foto 29.07
Ötzi-Dorf, Umhausen. Juniorul cercetând *Coliba Vânătorii*.

Revenim prin pădure, pe o potecă însoțită de un mic pârâu până la obiectivul principal al zilei, **Satul lui Ötzi**. (Ötzi-Dorf), parc arheologic în aer liber, care încearcă să reconstituie clădirile și viața din neolitic (Epoca de Piatră).

Foto 29.08
Ötzi-Dorf, Umhausen. Satul neolitic adăpostește și o grădină zoologică, cu animale considerate azi domestice (capre, oi, porci).

Pe lângă tururi ghidate, satul oferă, pentru cei interesați ateliere și expoziții, ca și cursuri speciale pentru copii.

Foto 29.09
Ötzi-Dorf, Umhausen. Vederea satului Umhausen din dreptul *țarcului vechilor vite*.

Foto 29.10
Ötzi-Dorf, Umhausen.
Coliba șamanului.

Foto 29.11
Ötzi-Dorf, Umhausen.
Coliba lacustră pentru pescuit.

Foto 29.12
Ötzi-Dorf, Umhausen.
Primul contact direct cu *Omul zăpezilor*: reconstituirea poziției în care a fost găsit Ötzi în 1991.

Încă 20 kilometri spre sud și ajungem la **Sölden**, renumită stațiune de schi, unde vom rămâne pentru două nopți (*Haus Romana*).

Foto 29.13
Sölden.
Hotel Regina, 4+ stele (Dorfstraße 101), în inconfundabilul stil tirolez, armonie perfectă între lemn, zidărie și flori.

Seara avem doar timp pentru o scurtă plimbare prin centru (pe *Dorfstraße* și *Uferweg*, de-o parte și de alta a torentului *Ötztaler Ache*).

Foto 29.14
Sölden.
Mai modesta *Pensiune Anneliese* (Dorfstraße 99), alt exemplu dintre zecile de ireproșabile hoteluri și pensiuni din stațiune.

La *Dorfstraße* nr. 106 se află stația de plecare a trenulețului pe șine înclinate (*Talstation Zentrum Shuttle*), care face o legătură-navetă comodă și rapidă cu partea de sus a orașului (*Innerwald*). Fiind un serviciu gratuit, profităm imediat de plimbare; de la stația superioară (*Bergstation Zentrum Shuttle*), se deschide o frumoasă perspectivă asupra stațiunii Sölden.

Foto 29.15
Sölden.
Vederea localității de la stația superioară (*Bergstation*) a cabinei-navetă.

Coborâm din nou în orașul „de jos”.

Foto 29.16 **Sölden**. Râul-torent *Ötztaler Ache*, vedere spre nord de pe puntea pietonală colț cu *Achweg*

Foto 29.17 **Sölden**. Râul-torent *Ötztaler Ache*, vedere spre sud de pe *Achweg*, cu confluența pârâului Rettenbach și biserica parohială. În stânga se vede stația superioară a cabinei-navetă *Zentrum*, iar sus stația intermediară *Gaislachkogl* (2170 m.) și stâlpii spre stația superioară (3058 m.).

Între străzile *Dorfstraße* și *Wohlfahrtstraße* se află marea stație a telecabinei locale (*Bergbahnen Sölden*, 1363 metri altitudine), de unde pleacă *Gaislachkogelbahn*, cu stația terminus la 3058 metri, chiar în partea estică a ghețarului Sölden.

Foto 29.18 **Sölden**. Stația inferioară a telecabinei *Gaislachkogelbahn*.

Ziua următoare e dedicată oxigenării în înălțimea ghețarilor, astfel că parcurgem șoseaua panoramică cu taxă **Ötztaler Gletscherstraße** (1 august 2014), cu 13 kilometri de serpentine până la 2.800 metri (a doua șosea asfaltată ca înălțime în Europa).

Foto 29.19
Sölden.
Vedere spre nord din zona alpină a *Șoselei Ghețarului Ötztal*.

După ce iese din pădure în golul alpin, șoseaua urmează cursul pârâului *Rettenbach* (alimentat din gheţar).

Foto 29.20
Sölden.
Vedere spre est din zona alpină a *Șoselei Ghețarului Ötztal*, spre munții *Äussere Schwarze Schneid* și ghețarul Sölden.

Foto 29.21
Sölden.
Vedere spre sud din zona alpină a *Șoselei Ghețarului Ötztal*, cu ghețarul Sölden și clădirile din zona stațiilor telecabinei (magazine, restaurante).

Prima oprire este în parcarea de la stația inferioară (*Talstation*) a *Gletscherexpress*, în spatele căreia de aflǎ stația inferioară a *Schwarze Schneid* (2675 m.)

Foto 29.22
Sölden. **Schwarze Schneid Talstation.** Marea parcare de la 2700 metri altitudine, cu magazinele *Gletscher Arena* în dreapta și stația telecabinei *Gletscherexpress* în stânga. În spate, partea vestică a ghețarului Sölden.

Foto 29.23
Sölden. **Schwarze Schneid Talstation.** Detaliu a feței de vărsare a ghețarului Sölden; pe drumul ce coboară, siluetele a 5 persoane (săgeata roșie) dau o imagine asupra proporțiilor reale.

Noi luăm telecabina spre *Schwarze Schneid* (= zăpada neagră), până la stația intermediară (*Mittelstation*, 2993 metri), de unde se deschide o perspectivă largă spre nord, spre drumurile de venit.

Foto 29.24
Sölden. Vedere de la stația intermediară **Schwarze Schneid Mittelstation**, spre stația inferioară (*Talstation*, cu stadionul în dreapta și magazinele în stânga). În fundal stânga, se văd și serpentinele șoselei *Gletscherstraße*, iar de-asupra instalațiile zonei de schi *Schwarzkogel*.

Foto 29.25
Sölden. **Schwarze Schneid Mittelstation**. Vedere spre fosta stație de teleschi *Rettenbachjoch* (azi 2024 demontată) și vârful *Karleskogel* în fundal.

Foto 29.26
Sölden. **Schwarze Schneid Mittelstation** Văzută dinspre vest, cu telecabinele traseului *Schwarze Schneid 2* în față, iar în dreapta teleschiul *Karlskogel* (se vede stația superioară) și vârful *Innere Schwarze Schneid*.

Foto 29.27
Sölden. **Schwarze Schneid Mittelstation.** Perspectivă spre vest, asupra ghețarului văii Ötzi (*Ötztaler Gletscher*) cu refugiul *Braunschweiger Hütte* (2759 m., în marginea dreaptă), iar în fundal probabil o parte a domeniului schiabil din *ghețarul Pitztal*.

La această stație intrermediară facem transferul la traseul *Schwarze Schneid 2*, cu care ajungem la stația superioară, *Schwarze Schneid Bergstation*.

Foto 29.28
Sölden. **Schwarze Schneid Bergstation** și perspectiva spre nord asupra traseului *Schwarze Schneid 2* până la stația intermediară.

Foto 29.29
Sölden. **Schwarze Schneid Bergstation** și perspectiva spre nord-est spre masivul *Äußere Schwarze Schneid*, cu domeniul schiabil *Schwarzkogel* în fundal stânga.

La 90 metri pe verticală de la stație se găsește una dintre cele trei BIG-3 platforme amenajate în zonă pentru a observa vârfurile de peste 3000 metri; este o platformă naturală la 3340 metri altitudine, construită circular din lemn cu o piramidă metalică în mijloc. De aici s-ar vedea Dolomiții în sud și Zugspitze în nord, la ca. 100 kilometri! Poate pe o vreme perfectă...

Foto 29.30
Sölden. **Schwarze Schneid Bergstation**. Urcușul spre platforma de observație BIG-3 de la 3340 metri.

Foto 29.31
Sölden. **Schwarze Schneid BIG-3**. Pe platforma de observație de la 3340 metri înălțime.

Celalalte două platforme sunt la restaurantul de la stația superioară *Gaislachkogel* (3048 metri, unde se poate ajunge rapid și direct din Sölden) și podul suspendat la 3250 metri, lângă stația superioară *Tiefenbach*.

Foto 29.32
Sölden. **Schwarze Schneid BIG-3**. Vedere spre sud-est de platforma de observație cu coada ghețarului *Tiefenbach*.

Foto 29.33
Sölden. **Schwarze Schneid BIG-3**. Vedere spre sud-vest de platforma de observație asupra ghețarului *Tiefenbach* cu cele trei cabluri (din plan apropiat spre îndepărtat): telecabina *Tiefenbachbahn* (care duce la a doua platformă BIG-3), teleschiurile *Mutkogel* și *Panorama*. Vârful dominant este probabil *Mutkogel* (3312 m.)

Foto 29.34
Sölden. **Schwarze Schneid BIG-3**. Vedere spre nord-est de platforma de observație asupra domeniului schiabil *Schwarzkogel* (centru) și a șoselei panoramice (dreapta jos)

Foto 29.35
Sölden. **Schwarze Schneid BIG-3**. Vedere spre nord-vest de platforma de observație cu lacul *Rifflsee* în centru și vârful *Verpeilspitze* (3423 metri) undeva în fundal.

Revenim pe cele două tronsoane din *Schwarze Schneid* pentru a ajunge în parcarea de la bază. De aici mergem cu mașina puțin în continuarea șoselei panoramice, prin tunelul *Rosi-Mittermaier*, pe sub creasta *Schwarze Schneid*, ieșind la coada ghețarului *Tiefenbach*, unde oprim în altă mare parcare.

Foto 29.36
Sölden. **Schwarze Schneid Talstation.** Șoseaua panoramică înainte de intrarea în tunelul *Rosi-Mittermaier*.

Foto 29.37
Sölden. **Tiefenbach Talstation.**
Șoseaua panoramică la ieșirea din tunel (jumătate dreapta, pe sub traseul telecabinei *Seiterkarbahn*), cu parcarea și stația inferioară a telecabinei *Tiefenbachbahn*.

Mergem doar puțin spre ghețarul *Tiefenbach*, trecem pe lângă lacurile de acumulare a apei din dezgheț (pe care le-am văzut și de pe BIG-3), dar peisajul fără zăpadă e destul de dezolant, iar pentru zăpadă neumblată nu suntem echipați. Astfel că încheiem ziua și revenim la Sölden.

Foto 29.38
Sölden.
Capelă pe șoseaua panoramică, la plecarea din *Schwarze Schneid Talstation*.

Planul este de a trece în Italia tot prin valea Ötzi, refăcând oarecum parte din traseul *Omului zăpezilor*. De la **Hochgurgl** șoseaua 186 se transformă în șoseaua panoramică cu plată **Timmelsjoch Hochalpenstrasse** (2 august 2014).

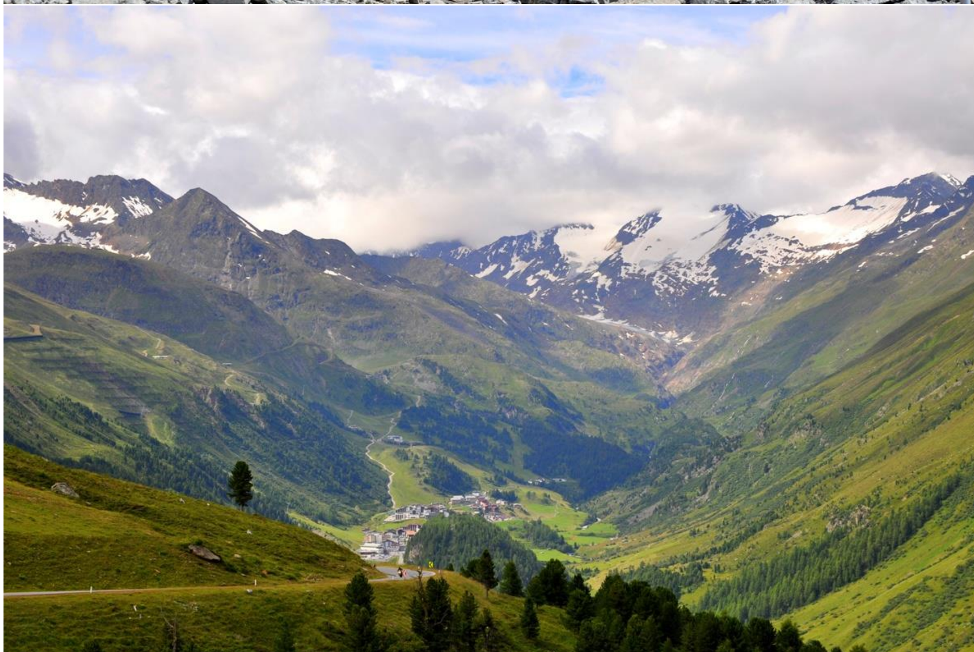

Foto 29.39
Hochgurgl.
Vedere înapoi pe șoseaua 186, de la punctul de taxare. În vale, posibil să fie localitatea *Obergurgl*.

Din loc în loc sunt construcții moderniste din metal care adăpostesc expoziții tematice, prima (*Steg*) fiind chiar la punctul de taxare.

Foto 29.40
Hochgurgl. Platforma panoramică de la *Steg*, muzeu al aterizărilor OZN, transhumanței și monumentelor din Valea Ötzi. Vedere spre nord-vest, în fundal posibil localitatea *Zwieselstejn*.

La podul peste *Timmelsbach* găsim alt muzeu metalic, de această dată dedicat contrabandei care înflorea odată prin această trecătoare.

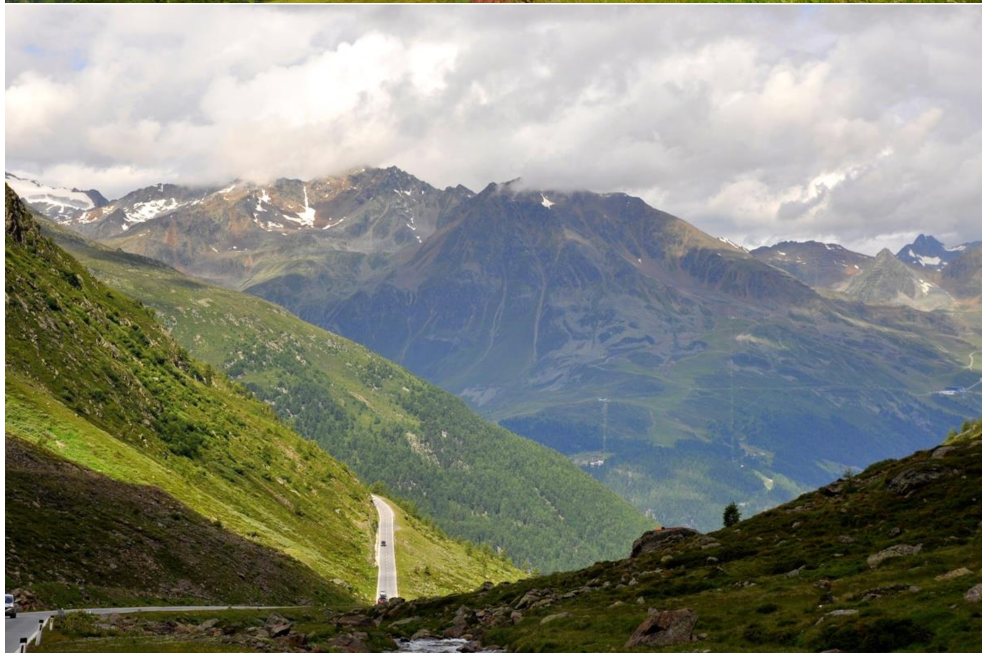

Foto 29.41
Timmelsjoch-Hochalpenstraße. Perspectiva drumului panoramic deja parcurs, din zona podului peste pârâul Timmelsjoch (2101 metri).

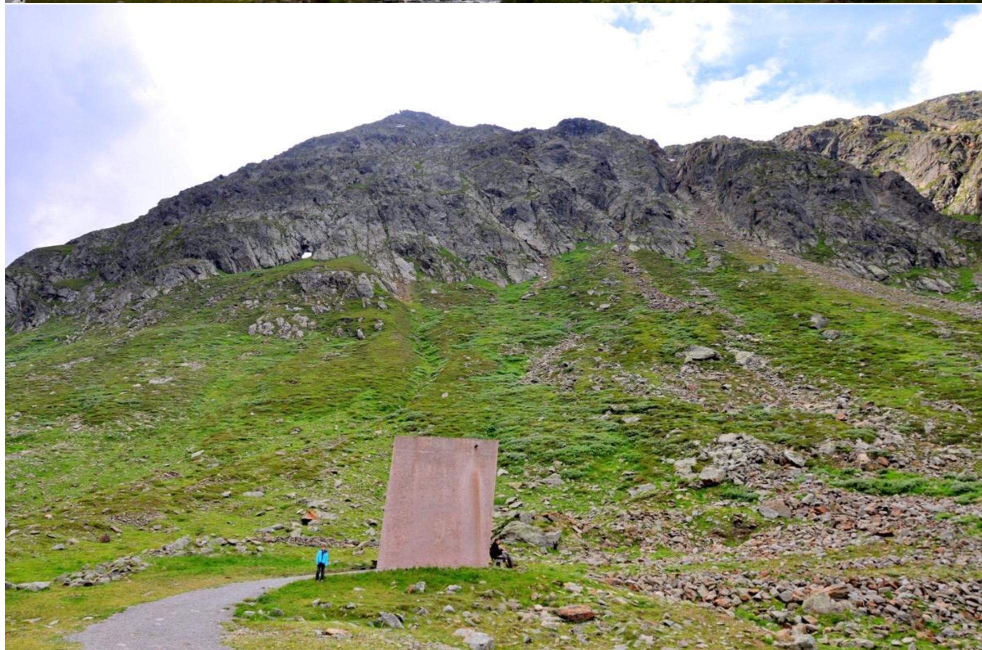

Foto 29.42
Timmelsjoch-Hochalpenstraße. *Schmuggler,* micul muzeu al contrabandiștilor locali, lângă podul peste pârâul Timmelsjoch (2101 metri).

Norocul ne cam părăsește și, chiar la trecerea graniței în Italia, se așterne brusc o ceață densă.

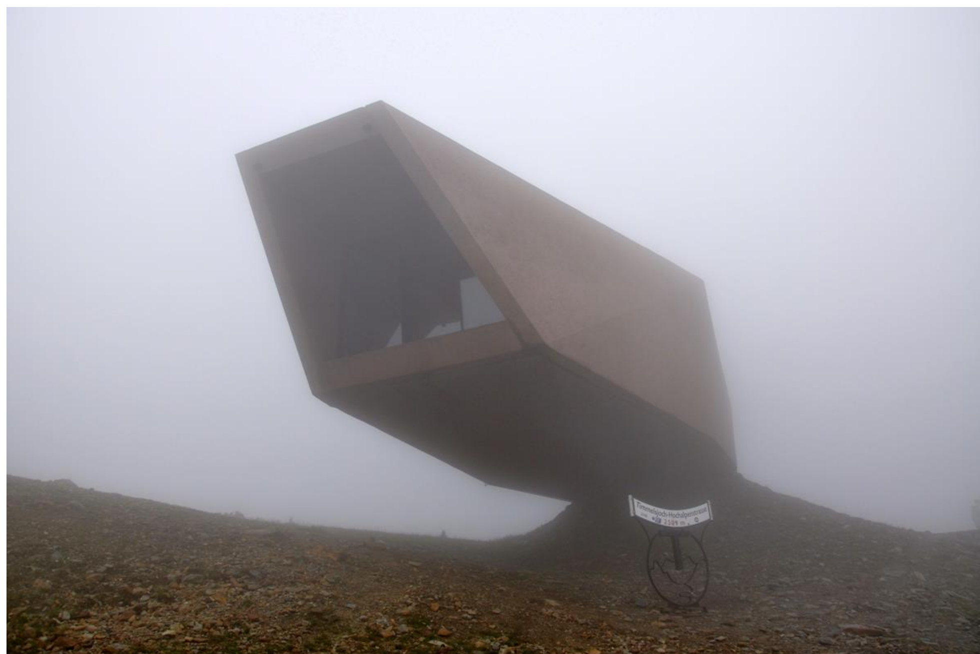

Foto 29.43
Timmelsjoch-Hochalpenstraße. Asta e tot ce se vede din panoramă și din *Passmuseum*, muzeul construcției șoselei panoramice, localizat chiar pe granița cu Italia, în *pasul Timmelsjoch* (sau *Passo Rombo* pentru italieni), la 2509 metri altitudine.

Din fericire, câțiva kilometri mai departe, ceața se retrage și putem vedea din nou împrejurimile, de această dată în Tirolul italian.

Foto 29.44
Timmelsjoch-Hochalpenstraße. *Telescopul*, construcție din care se deschide o panoramă la 180° asupra grupului montan Texel, cu vârfurile Granatkogel (3304 m.) și Hohe First (3403 m.).

Foto 29.45
Timmelsjoch-Hochalpenstraße. Vedere din *Telescop* spre vest, cu șoseaua panoramică coborând în serpentine strânse în vale, apoi luând direcția sud.

La **Moso in Passiria / Moos in Passeier**, secțiunea cu plată a șoselei panoramice ia sfârșit.

Foto 29.46
Mosso in Passiria. Centrul localității văzut imediat după sfârșitul porțiunii cu plată din *Timmelsjoch-Hochalpenstraße*.

Intrăm pe șoseaua SS44, de unde, înainte de a ajunge la Merano, ne abatem până la **Scena / Schenna**, orășel superîngrijit, eminamente turistic, cu zeci de pensiuni și hoteluri luxoase. Parcăm în centru și urcăm spre castel pe *Via Scena* și *Via al Castello*.

Foto 29.47
Scena / Schenna. Castelul și Hotelul Schlosswirt văzute de pe *Via Scena*.

Construit în jurul anului 1350, castelul a aparținut Habsburgilor din 1845, este și azi privat și poate fi vizitat doar în tur ghidat (colecțiile arhiducelui Johann de Austria, mobile, arme și picturi originare). Programul de vizitare e redus, astfel că era închis la ora sosirii noastre, ne-am mulțumit cu inspectarea exteriorului.

Foto 29.48
Scena / Schenna. Castelul văzut din urcușul pe *Via al Castello*.

Foto 29.49
Scena / Schenna. Intrarea în castel se face prin nord, pe un pod de piatră peste fostul șanț de apărare.

Revenim pe același drum pentru a vedea al doilea grup de monumente, format din Biserica parohială *Maria Assunta / Maria Himmelfahrt* (finalizată în 1931 în continuarea vechii mici biserici romanice, reconstruită în sec. XVI) și Mausoleul neogotic al Arhiducelui Johann de Habsburg-Lorena.

Foto 29.50
Scena / Schenna. Noua Biserică Maria Assunta (stânga) și Mausoleul Arhiducelui (dreapta), văzute de pe coborârea pe *Via del Castello*.

Foto 29.51
Scena / Schenna. Fațada estică a noii Biserici *Maria Assunta / Maria Himmelfahrt* (1912-1931)

Foto 29.52
Scena / Schenna.
Turnul clopotniță al noii bierici *Maria Assunta*, lipit de corpul vechii biserici, construite în stil romanic / gotic timpuriu în sec. XII-XIII și reproiectată în sec. XVI. Putea adăposti doar 450 oameni, insuficient pentru comunitatea locală în creștere din sec. XX.

Foto 29.53
Scena / Schenna.
Fațada estică a *Mausoleului Arhiducelui Johann de Austria* (*Erzherzog Johann Baptist Joseph Fabian Sebastian von Österreich*, 1782-1859). Capela a fost construită în 1869 în stil neogotic.
În dreapta se vede intrarea în cea de-a doua biserică a locului, *Martinkirche*.

Foto 29.54
Scena / Schenna.
Castelul și *Hotelul Schlosswirt* văzute din cimitirul bisericii parohiale.

Ajungem în fine și la ultimul obiectiv al zilei, orașul **Meran / Merano** (2 august 2014). Este evident că timpul limitat ne va permite doar o privire generală asupra centrului istoric.

Parcăm la Therme, și plecăm în circuit din zona Kurhaus, pe *Via Cassa din Risparmio*, apoi pe vechea străduță comercială cu arcade *Via Portici*.

Foto 29.55
Merano / Meran. Străduța comercială *Via Portici / Laubengasse* (sec. XVIII)

La capătul ei, ieșim în piața Domului, unde se înalță Biserica parohială gotică (sec. XIII-XV), cu o campanilă impunătoare.

Foto 29.56
Merano / Meran. Fațada vestică a *Duomo di San Nicolò / Pfarrkirche Sankt Nikolaus*, cu campanila.

În piață de mai află *Capela Santa Barbara* și *Muzeul Mamming*, dar noi coborâm pe *Via Leonard da Vinci* pentru a trece pe sub *Porta Bolzano*, in *Piazza della Rena*.

Foto 29.57
Merano / Meran. Vedere în lungul străzii *Leonardo da Vinci*, cu acoperișul înălțat al Porții Bolzano în fundal.

Foto 29.58
Merano / Meran. Poarta Bolzano văzută din *Piazza della Rena*; se sprijină în dreapta pe Institutul Național pentru Protecție Socială.

Foto 29.59
Merano / Meran. Latura estică a Pieții *della Rena* cu castelul-restaurant *Kallmünz* în fundal.

Trecem râul Passer pe *Ponte della Posta / Postbrücke* și, în dreptul bisericii *Santo Spirito / Heiligen Geist*, o luăm prin parcul Elisabeta (*Sissi Park*), pe malul stâng al râului, pe promenada *Passeggiata Estate* (*Sissi Promenade*), privind pe malul opus.

Foto 29.60
Merano / Meran. Biserica gotică *Heiligen Geist*, fondată în 1271, reconstruită în 1483 de Sigismund de Austria. Vedere dinspre nord, de pe Podul Poștei.

Foto 29.61
Merano / Meran. Statuia din 1903 a Împărătesei Elisabeta a Austriei (Sissi, 1837-1898), din parcul cu același nume. Meran a fost vizitat prima dată de Sissi în 1870, revenind apoi deseori, determinând astfel renumele castelului *Trauttmansdorff* și orașului ca stațiune climaterică

Foto 29.62
Merano / Meran. Vedere de pe *Promenada de Vară* (Sissi Promenade) peste râul Passer, cu pasajul acoperit *Wandelhalle*, școala germană *Peter Rosegger* și campanila Domului spre dreapta.

Foto 29.63
Merano / Meran. Vedere de pe *Promenada de Vară* (*Passeggiata Estate*) peste râul Passer, cu Turnul pulberăriei (*Pulvertrurm / La Torre delle Polveri*) de pe *Tappeinerweg*. De la 20 metri înălțime, oferă priveliști perfecte asupra orașului

La capătul Promenadei de Vară trecem înapoi râul pe podul de piatră *Ponte Romano* (*Brücke der Steinerne Steg*, sec. XVII).

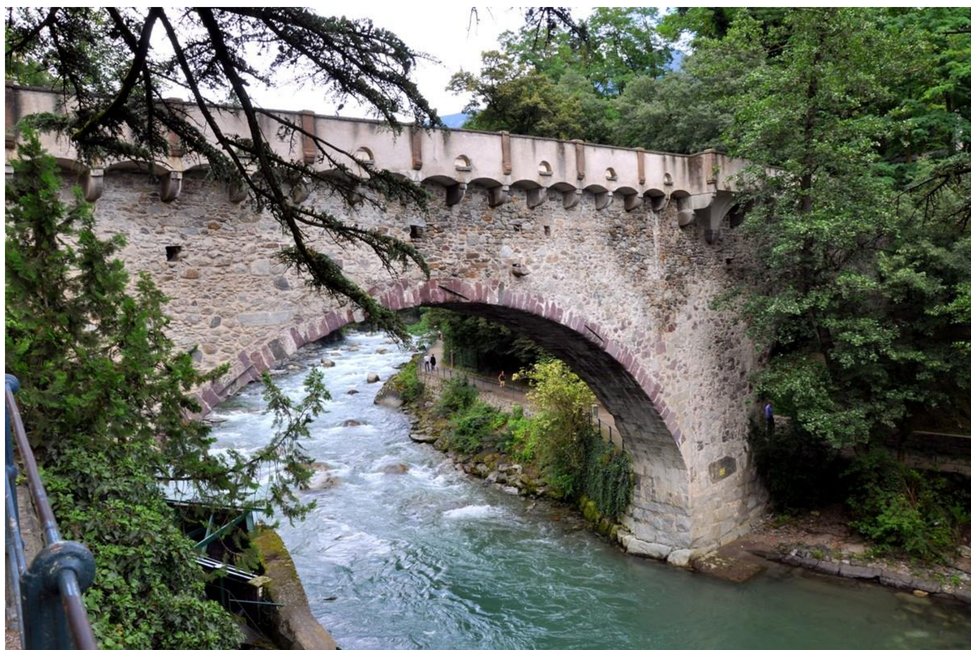

Foto 29.64
Merano / Meran. Podul Roman, care leagă cele două promenade, văzut dinspre nord. În stânga scara care urcă din *Passeggiata Estate*, iar în dreapta, pe lângă râu, *Passeggiata Invernale*.

Dincolo de pod, râul se îngustează, devine tumultuos trecând printr-un strâmt defileu stâncos, *La Gola del Passirio*, sau *Passerklamm / Gilfklamm* în varianta germană.

Foto 29.65
Merano / Meran. Vedere de la sfârșitul *Promenadei de Vară* spre o punte metalică de-asupra defileului și cascadei râului, care poate fi zărită în fundal.

Pentru a vedea mai bine defileul, continuăm pe promenada *Passeggiata Gilf* până la Grădina Animalelor (*Garten der Tiere*), ornată cu formațiuni vegetale în formă de animale.

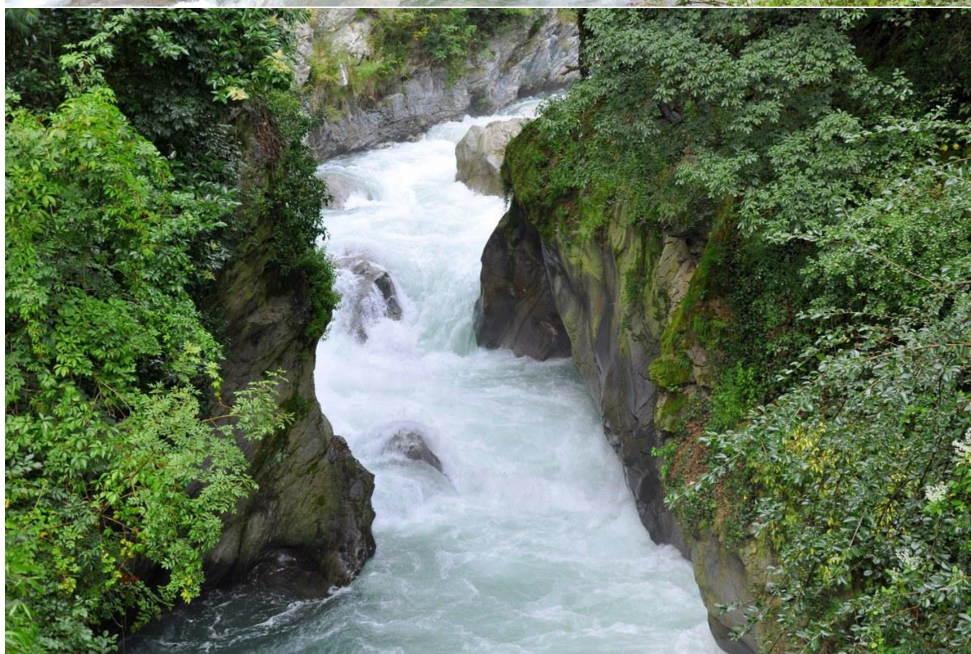

Foto 29.66
Merano / Meran. Defileul *Gilfklamm* văzut de sus, din Grădina Animalelor.

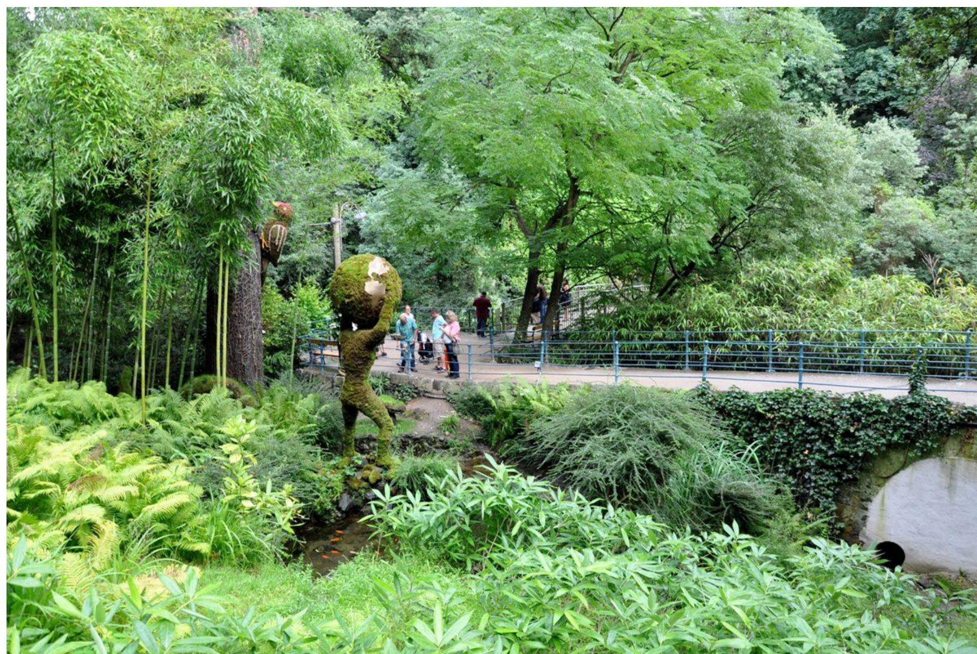

Foto 29.67
Merano / Meran. O parte din Grădina Animalelor cu *Gilf Promenade*.

Din această zonă de parcuri ne întoarcem pe malul drept al râului, trecem de Podul Roman și intrăm prin *Porta Passiria* (poarta nordică prin zidurile vechiului oraș) in *Vicolo Passiria*.

Foto 29.68
Merano / Meran. Poarta Passiria (dreapta) văzută din interior, de pe Vicolo Passiria.

În final coborâm pe malul drept al râului, continuăm pe *Passeggiata Inverno*, pe care ajungem la arcadele metalice Art-Nouveau ale pasajului acoperit *Wandelhalle.*

Foto 29.69
Merano / Meran. Un fragment din pasajul acoperit *Wandelhalle*.

Wandelhalle a fost construit de Valentin Haller la 1850 pe vechiul loc de spălare al rufelor, în stil *Art Nouveau / Belle Epoque*.

Foto 29.69
Merano / Meran. *Passeggiata Inverno* în dreptul pasajului acoperit *Wandelhalle*.

La sfârșitul Promenadei Hibernale ieșim în *Via Roma* și *Piazza della Rena*.

Foto 29.70
Merano / Meran. Vedere de pe *Via Roma* spre *Piazza Rena* și Poarta Bolzano. În spate, campanila Domului.

În final, ajungem la Kurhaus (1874), de unde am plecat cu peste 2 ore în urmă, încheind astfel circuitul.

Foto 29.71
Merano / Meran. *Kurhaus,* văzut dinspre vest, de pe *Passeggiata Lungo Passirio*. În prim-plan, aripa veche, din 1874.

Kurhaus a fost construit în două etape, aripa de vest în 1874, iar aripa de est între 1912-1914 în *Jugendstil / Art Nouveau* de arhitectul austriac Friedrich Ohmann.

Foto 29.72
Merano / Meran.
Kurhaus, văzut dinspre est, de pe *Passeggiata Lungo Passirio*.

Vrem să profităm de ultimele minute de lumină, astfel că oprim în orașul **Lana**, 10 kilometri spre sud, pentru o super-rapidă plimbare prin ***Gaulschlucht***, un defileu stâncos împădurit, răcoros și umed, săpat de pârâul *Falsauer Bach*, accesibil din centrul localității, care are o cascadă și se termină brusc în zidul unei mici hidrocentrale.

Foto 29.73
Lana.
Traseul prin defileul *Gaulschlucht* se desfășoară pe pasaje și poduri din lemn.

E timpul să ne retragem la cazarea din **Nalles / Nals**, un sat agricol efectiv îngropat între culturi de vii și pomi fructiferi.

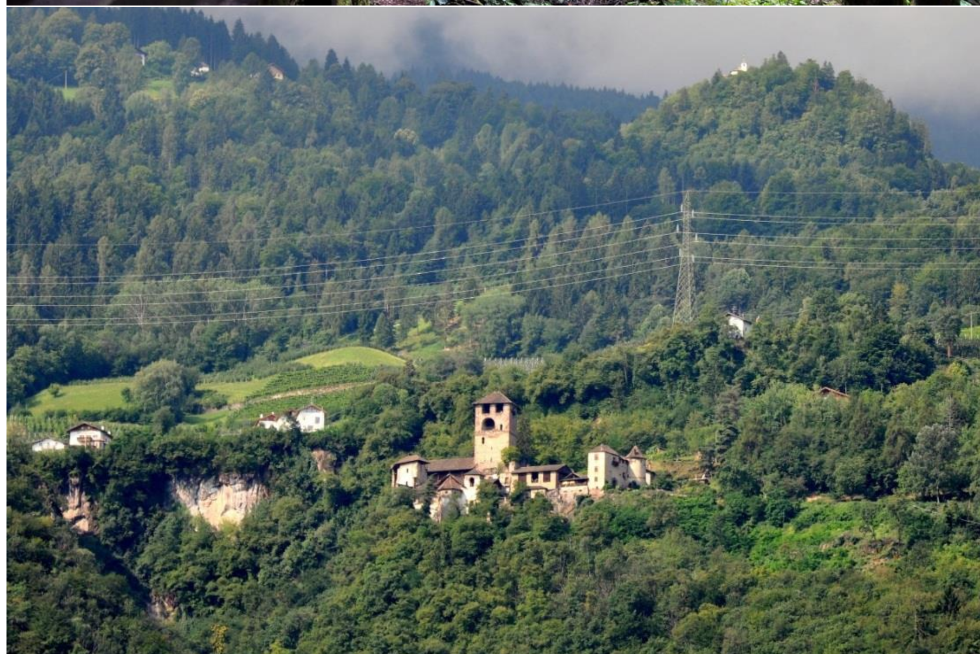

Foto 29.74
Nalles / Nals.
Castel Bavaro / Schloss Payerberg (sec. XIII), castel privat ce se înalță la vest de sat.

Dar dacă tot am ajuns aici, poate merită să vedem ce alte obiective interesante pot fi văzute în apropiere.

În primul rând, chiar în Meran, castelul (1850) și parcul botanic **Trauttmansdorff**, adăpostind azi Muzeul Turismului.

Foto 29.75
Merano / Meran. Castelul *Trauttmansdorff* văzut din spate, dinspre nord (cu capela în prim-plan), grădinile fiind în partea opusă (18 mai 2008).

Apoi, la un kilometru nord de Meran, satul și castelul **Tirolo** (18 mai 2008). Satul e pitoresc, specific tirolez austriac, din păcate la acea dată ploua torențial, fapt ce a redus mult din spectaculozitatea locurilor și a fotografiilor. De la parcarea din sat până la castel e destul de mult de mers pe *Via Principale* și *Via di Castello*.

Foto 29.76
Tirolo / Tirol. Cimitirul satului.

Foto 29.77
Tirolo / Tirol. Vedere dinspre vest asupra Capelei cimitirului (stânga), Bisericii *San Giovanni Battista* și casei parohială (dreapta).

Ieșind în afara satului, *Via del Castello* trece de-asupra plantaților de vii, permițând să vedem în vale, ceea ce par a fi ruinele unui vechi castel. Este *Castel Fontana / Schloss Brunnenburg*, unde Ezra Pound a locuit după 1958.

Foto 29.78
Tirolo / Tirol.
Castelul *Brunneburg / Castel Fontana*, construit pe la 1250, restaurat și modernizat în sec. XX de egiptologul Boris de Rachewiltz și soția Mary (fiica lui Ezra Pound), care încă locuiește aici, înconjurată de viile familiei. Aici funcționează *Centrul Ezra Pound pentru Literatură*. În fundal este valea râului Adige.

Foto 29.79
Tirolo / Tirol.
Castelul Tirol, văzut dinspre est de pe drumul de acces. În latura stângă este capela *St. Pankratius și St. Elisabeth*, Palatul sudic, iar în dreapta Palatul estic, donjonul și un turn de pază.

Castelul Tirol a fost construit între sec. XI (prima fortificație) – XIII (etajarea Palatului sudic) și modificat în sec. XIX-XX. Azi el adăpostește *Muzeul Provinciei Bolzano*, fiecare cameră având o tematică diferită (inclusiv agitata perioadă a atentatelor separatiștilor austrieci, expusă în donjon).

Foto 29.80
Castel Tirolo / Tirol.
Vedere a curții interioare cu pasarela de patrulare (stânga), și Palatul estic cu capela (fundal).

Foto 29.81
Castel Tirolo / Tirol. Vedere a curții interioare de pe pasarela de patrulare acoperită (sec. XX), cu Palatul estic (dreapta). Ferestrele pasarelei se deschid spre valea cu satul Tirol, există și o copie a cornului (de suflat) al paznicului.

Foto 29.82
Castel Tirolo / Tirol. Fragment din portalul de intrare din *Sala Cavalerilor* în *Capela Castelului*, sculptură romanică perfect păstrată, operă a pietrarilor din sec. XII.

Foto 29.83
Castel Tirolo / Tirol. Capela e construită pe două nivele, cea inferioară (1138) și cea superioară (1285), în aceasta din urmă poate fi admirat *Grupul sculptural al Răstignirii* (cu Isus între Maria și Sf. Ioan), datând din 1330! În fundal, o copie a altarului din 1370.

Dar să ne întoarcem la obiectivul turului, ultima stație (post-mortem, din 1998) a Omului Zăpezilor, care s-ar fi născut la Feldthurns, nord de Bolzano.

Pentru aceasta, ne grăbim să prindem deschis Muzeul Arheologic din **Bolzano / Bozen** (3 August 2014, *Museo Archeologico dell'Alto Adige*).

Foto 29.84
Bolzano / Bozen. Castelul privat *Marecchio / Schloss Maretsch*, cu o parcare convenabilă pentru vizitat orașul.

Lăsăm mașina în parcarea de la *Castel Marecchio*, mergem pe *Via Claudia de Medici*, apoi *Via dei Vanga*, *Via Vintler* și ajungem la... Muzeul de Științe Naturale al Tirolului de Sud.

Foto 29.85
Bolzano / Bozen. *Mănăstirea Franciscanilor* (sec. XIV), văzută de pe strada *Via dei Vanga / Wangergasse*.

Eroare de informare, nu aici zace Ötzi, așa că o luăm spre sud pe *Via dei Bottai* ieșind în *Piazza del Municipio / Rathausplaz* de unde, spre vest, pe *Via Portici*, apoi pe *Via Museo* ajungem în fine la destinația dorită, Muzeul de Arheologie.

Foto 29.86
Bolzano / Bozen. Fațada clădirilor din *Via dei Bottai / Bindergasse*, la intrarea în *Piazza del Municipio* (Primăriei)

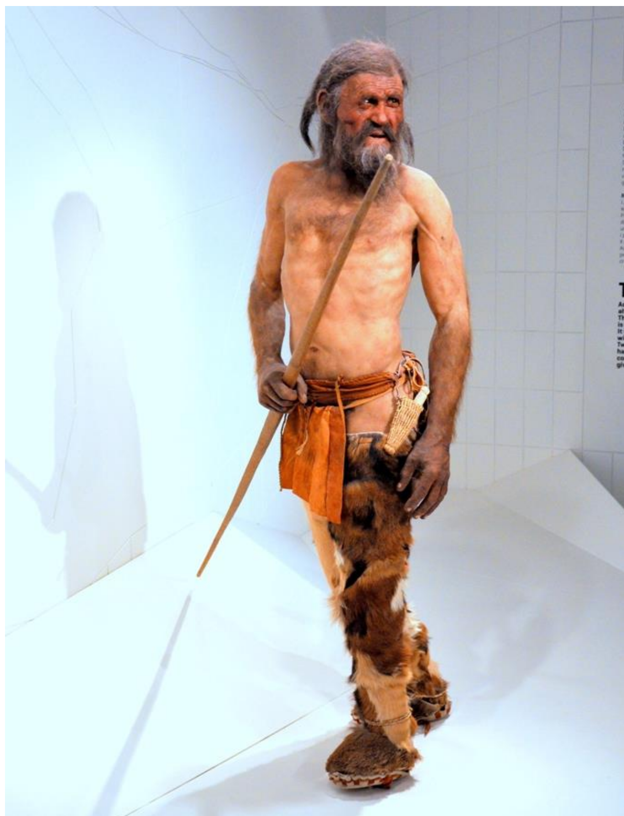

Foto 29.87 A+B. **Bolzano / Bozen**.
Reconstituirea omului din Epoca Bronzului cunoscut ca *Ötzi the Iceman*, *Mummia del Similaun*, *Omul din Tisenjoch* sau *din Hauslabjoch*, ș.a., a cărui mumie, împreună cu toate lucrurile personale găsite, sunt expuse în Muzeul Arheologic.

Cu toată bâlbâiala, mai avem timp pentru obiectivul nostru (vizitarea întregului muzeu nu intra oricum în plan). Într-o sală îl avem pe păstorul Ötzi reconstituit, cu pantaloni din petice de blană, încălțăminte de piele căptușită cu iarbă pentru a suporta frigul alpin; el avea 160 cm înălțime, 50 kilograme greutate și 45 ani. Moartea sa a fost violentă, într-o dispută cu mai mulți participanți, probabil urmarea hemoragiei provocate de o săgeată înfiptă în spate. Adevăratul *Iceman* este ținut alături într-o cameră frigorifică, putând fi văzut printr-un mic geam securizat, care nu permite fotografierea mulțumitoare.

Odată obiectivul didactic îndeplinit, mai avem puțin timp să explorăm (insuficent și superficial desigur), câteva zone din oraș. Revenim pe aceeași *Via Portici / Laubengasse*, unde, la intersecția cu *Piazza Erbe / Obstplatz* se găsește singura fântână monumentală din oraș, *Fontana Nettuno / Neptunbrunnen*, cu statuia lui Neptun turnată din bronz în 1777 (popular numită *Gabelwirt*).

Foto 29.88
Bolzano / Bozen.
Fântâna lui Neptun, la capătul Pieții Fructelor (creată în 1277).

Continuăm prin Piața Fructelor pe lângă arcade medievale, apoi pe *Via Goethe* și facem stânga pe *Via della Mostra / Mustergasse*.

Foto 29.89
Bolzano / Bozen. Vedere în lungul străzii *Via della Mostra* din piața cu același nume. În fundal se vede Piața Walther.

Din *Piazza della Mostra* mergem la dreapta pe *Pfarrgasse*, ajungând astfel în *Piazza della Parrocchia / Pfarrplatz*, unde se înaltă Duomo, catedrala gotică *Maria Himmelfahrt*, reconstruită între 1300-1519 pe locul unei biserici romanice din 1180.

Foto 29.90
Bolzano / Bozen. *Duomo*, catedrala orașului, văzută dinspre nord-vest, de pe *Via della Posta*.

În spatele catedralei se deschide *Piazza Walther*, cu statuia poetului *Walther von Vogelweide* (1170-1230) în centru.

Foto 29.91
Bolzano / Bozen. Perspectivă din Piața Walther (din dreptul catedralei) spre sud-est, în lungul străzii *Viale della Stazione*, care duce la gara feroviară. În dreapta se vede o parte din clădirea *Tezaurului Domului* (*Domschatzkammer*) Bolzano este practic înconjurat de munți, care pot fi bine văzuți din Piață.

Foto 29.92
Bolzano / Bozen. Piața Walther văzută dinspre Catedrală, cu statuia poetului omonim și Casa de Economii în fundal.

Foto 29.93
Bolzano / Bozen. Vedere spre latura nordică a Pieții Walther, cu statuia poetului *Walther von Vogelweide*, *Stadt Hotel Città* (stânga) și Casa de Economii (dreapta).

Foto 29.94
Bolzano / Bozen. Vedere spre latura sudică a Pieții Walther, cu statuia poetului *Walther von Vogelweide* în mijloc, iar în fundal *Tezaurul Domului* (stânga), Domul și *Loacker Café* (dreapta).

Se apropie seara, astfel că plecăm spre parcare prin *Kornplatz / Piazza del Grano*.

De aici ieşim în deja cunoscuta *Via Portici* pe lângă un alt monument al oraşului, *Waaghaus / Casa della Pesa*, aşadar casa cântarului pentru mărfurile din pieţe, care a folosit acestui scop din sec. XIII până spre sec. XVIII.

Foto 29.95
Bolzano / Bozen. Casa cântarului (mijloc) văzută din *Via dei Portici*.

Foto 29.96
Bolzano / Bozen. Îngusta stradă comercială medievală încă din sec. XI (cu arcade pentru negustori și locuințe la etaj) *Via dei Portici*, este cea mai importantă din Tirolul de Sud. Are 300 metri lungime, legând *Piazza delle Erbe* cu *Piazza del Municipio*.

Continuăm pe *Via Portici / Laubengasse*, facem dreapta prin *Piazza delle Erbe / Obstplatz*, pe *Via dei Francescani* (pe lângă Biserica şi Mănăstirea Franciscană), *Via dei Vanga* până la parcarea castelului.

Foto 29.97
Bolzano / Bozen. *Piazza delle Erbe* văzută din *Via dei Portici* (spre sud)

Să vedem acum ce ne oferă împrejurimile oraşului Bolzano.

În sudul orașului, dincolo de Adige, se înalță **Castel Firmiano** (3 august 2014, *Schloss Sigmundskron*), prima dată menționat în sec. X, care adăpostește din 2006 ***Muzeul Montan Messner*** (**MMM Firmian**, organizat de alpinistul Reinhold Messner)

Foto 29.98
MMI Firmian.
Vedere a castelului de pe *Via San Floriano*, aproape de parcare (dinspre sud).

De la parcare se urcă o serpentină până la intrare (dedesubt trece în tunel șoseaua SS38).

Foto 29.99
MMI Firmian.
Intrarea secundară cu *Turnul Estic*, prin partea dreaptă a zidului fortificat sudic, vedere din aleea de acces.

Toate spațiile castelului sunt ocupate cu expoziții legate de expedițiile alpine, montaniarzi și Tibet.

Foto 29.100
MMI Firmian.
Intrarea principală prin *Turnul Porții*, în partea stângă a zidului fortificat sudic.

De la intrare se trece pe lângă casa de bilete și suverniruri și o cafenea restaurant, până se ajunge la *Galeria de Artă*.

Foto 29.101
MMI Firmian.
Vedere inversă, de la Galeria de Artă spre *Turnul Porții* și *Turnul de Vest* (stânga). Drumul este mărginit la stânga de o stâncă naturală care desparte curtea în două.

Galeria de artă adăpostește expoziții temporare și evenimente artistice.

Foto 29.102
MMI Firmian.
Vedere de pe *Turnul Porții* spre curtea vestică a castelului. În stânga clădirea cu Restaurantul și Galeria de Artă, iar în fundal *Turnul Alb*.

Circuitul e cu urcușuri și coborâșuri, imaginat de Messner ca o drumeție montană. Pot fi văzute fotografii, picturi, sculpturi, obiecte simbolice și amintiri adunate în cursul expedițiilor sale. Se începe cu explorarea curții vestice, cu *Galeria de Artă*, *Turnul alb* (unde este expusă istoria castelului) și *Turnul Nordic* (religia munților, fondatori și discipoli).

Foto 29.103
MMI Firmian.
Vedere din curtea vestică spre Dealul Castelului cu *Capela*, singura construcție păstrată din sec. X.

Foto 29.104
MMI Firmian. Vedere spre Capela de pe dealul castelului și curtea interioară (vestică) cu felurite sculpturi simbolice. În stânga, sub nivelul curții, se află *scena mică* a *Teatrului în stâncă*, pentru conferințe, teatru și lecturi

Messner și-a numit castelul „Muntele Fermecat" (fiind cel mai important din cele trei castele marca MMM), încercând să re-creeze aici tibetana Kora (pelerinajul în jurul Muntelui Sfânt) prin traseul sugerat turiștilor.

Foto 29.105
MMI Firmian. Vedere a capelei superioare și a curții vestice, de pe platforma *Turnului Alb* (*Muzeul Tirolului de Sud și a istoriei castelului*). Prin stânga se văd scările metalice de acces la *Palatul superior*.

Singurul loc unde nu se poate ajunge este Capela de pe deal, măsură de protecție simbolică a locurilor magice, deși probabil explicația prozaică stă doar în șubrezenia zidurilor vechi...

Foto 29.106
MMI Firmian. *Turnul de Nord* (în care interiorul vizual și auditiv este de inspirație budistă), văzut din curtea de vest.

Foto 29.107
MMI Firmian.
Doar unul dintre nenumăratele artefacte tibetane distribuite în curte.

Părăsim curtea interioară de vest și începem să urcăm pe potecă și pe scări metalice prin stânga stâncii spre *Palatul superior*. De pe drum avem o perspectivă perfectă asupra văii Adigelui spre Merano (în direcția nord-vest)

Foto 29.108
MMI Firmian.
Turnul Alb și *Turnul de Nord*, alături de o parte zidului fortificat de nord-est, văzute de pe scările spre *Palatul superior*. În fundal, valea râului Adige, care trece imediat la est de castel.

Foto 29.109
MMI Firmian.
Vedere de pe scările spre Palat asupra zidului fortificat de nord vest, la baza căruia se află *scena mică* a *Teatrului în stâncă*.

Trecem de un tunel-galerie cu expoziție de cristale și ajungem la *Palatul Superior*, zona de locuințe pentru stăpânii castelului, cu expoziții despre istoria cuceririi munților de la 1768 până azi.

Foto 29.110
MMI Firmian. Ultima parte a urcușului spre *Palatul superior*, la dreapta căruia de află Capela.

Accesul la capelă este interzis, probabil din rațiuni de securitate, astfel încât continuăm drumul prin *Palat* și pe un traseu amenajat prin spatele stâncii, ieșind de-asupra *Curții estice*.

Foto 29.111
MMI Firmian. Coborâre abruptă pe scări metalice de la *Palat* pe lângă zidul de apărare de est. Jos, în stânga, este delimitată *scena mare* a *Arenei*, loc de susținere a concertelor și evenimentelor. În față este zidul de apărare sudic, între turnurile de est (stânga) și de vest (dreapta)

Continuarea traseului este pe drumul de strajă la înălțime, de pe zidurile de apărare de sud-est, sud și vest.

Foto 29.112
MMI Firmian. Vedere inversă, de la Tunul de Est de-a lungul zidului de apărare estic, spre Palat (dreapta) și Capelă (stânga sus). Construcția de piatră din mijloc-stânga este WC-ul public.

Foto 29.113
MMI Firmian.
Turnul Porții și curtea de vest (cu Restaurantul și Galeria de Artă până la *Turnul Alb*) văzute de la *Turnul de Vest*. În fundal, râul Adige și valea sa, spre Merano.

Foto 29.114
MMI Firmian.
O vedere mai bună asupra curții de vest, cu clădirea restaurantului și Galeriei de Artă și *Turnul alb*, văzute de la ultimii metri ai traseului de strajă, înainte de coborâre. În dreapta, stânca este aranjată în stil Tibetan.

Foto 29.115
MMI Firmian.
Dealul stâncos cu *Capela* (și Palatul în dreapta) văzut de la sfârșitul drumului de strajă. În stânga sunt scările metalice pe care se coboară în *curtea estică*.

După ce trecem de *Turnul Porții* terminăm circuitul și coborâm pe scări metalice de pe traseul de strajă în Curtea interioară de est.

Foto 29.116
MMI Firmian.
Turnul de est, văzut de pe o înălțime din curtea de est (zona WC-ului public).

Foto 29.117
MMI Firmian.
Turnul de vest, văzut de pe o înălțime din curtea de est (zona WC-ului public).

Ultimul castel din circuitul nostru se află la doar 4 kilometri nord de Bolzano, este **Castel Roncolo** (în germană ***Runkelstein***, 3 august 2014), construit începând cu 1237, refăcut după 1385, atunci când este construită și *Casa de Vară* (*Casa d'estate*).

Foto 29.118
Castel Roncolo.
Castelul văzut din nord-est.

În 1520 explozia pulberăriei distruge turnul de pază, iar un incendiu din 1672 distruge *Palatul de Est*, castelul ajungând în ruină la sfârșitul sec. XVIII, devenind un simbol al perioadei Romantice.

Foto 29.119
Castel Roncolo. Castelul văzut din nord-est.

Dar în 1882 Împăratul Franz Josef primește castelul cadou, îl restaurează și apoi îl donează orașului Bozen în 1893.

Foto 29.120
Castel Roncolo. Poarta de acces la castel, reconstruită în 1531 și decorată cu stema conților de Liechtenstein în 1538. Pe vremuri, intrarea se făcea pe un pod mobil.

Foto 29.121
Castel Roncolo. Palatul de Vest, fațada spre curte, vedere de la Casa de Vară / *Casa d'estate* (dinspre nord-est).

Foto 29.122
Castel Roncolo.
Palatul de Est, fațada spre curte cu capela în stânga.

Din 1390, noua *Casă de vară* a fost pictată cu fresce seculare, pentru care castelul este faimos astăzi, în interior și în exterior.

Balconul Casei de vară este decorat cu fresce laice, cu personaje așezate în triade, plecând de la stânga la dreapta : triada 3 reprezintă eroi ai Creștinătății (Regele Arthur, Charlemagne și Goffredo di Buglione); triada 4 îi înfățișează pe Cavalerii Mesei Rotunde (Parsifal, Gawein and Ivano)

Foto 29.123
Castel Roncolo.
Casa de vară / Casa d'estate (1395-1400), fațadă spre curte, cu picturi murale la etaj.

În triada 5 vedem îndrăgostiți celebri (William de Austria și Aglie, Tristan și Isolda și William de Orleans cu Amalia).

Foto 29.124
Castel Roncolo.
Casa d'estate, vedere de la intrarea în Palatul de Vest.

Ultimele două triade (7 și 8) îi au protagonști pe uriașii Waldram, Ortnid și Schrautan, apoi uriașele Ruel, Ritch and Rachin (toate frescele sunt din 1400, restaurate în 1508).

Iar deasupra unei intrări, stă medalionul împăratului în tehnica *terraverde*.

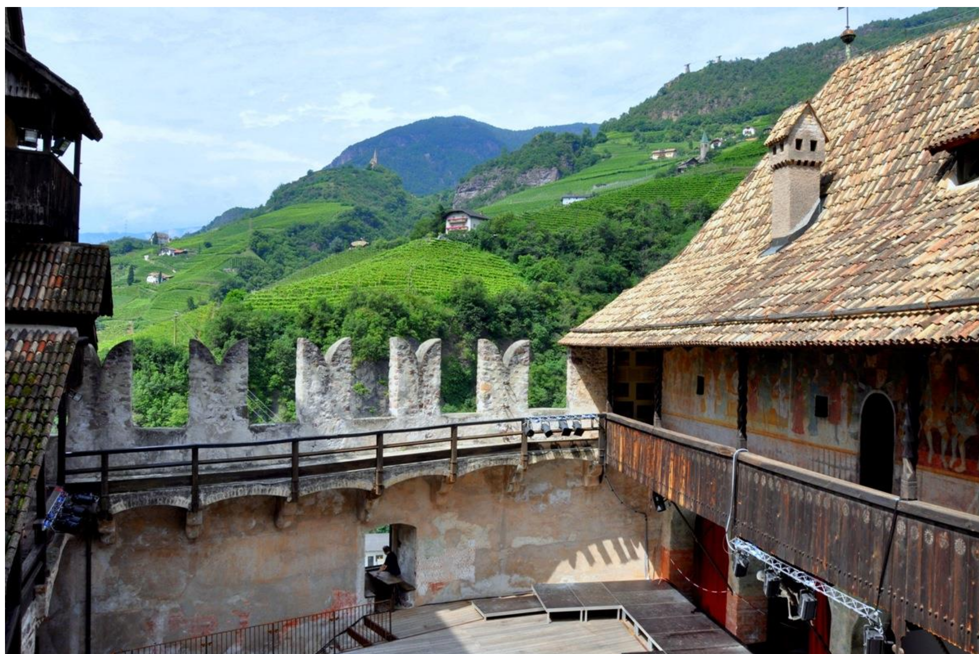

Foto 29.125
Castel Roncolo. Incinta dintre *Casa d'estate* și Palatul de Vest, în fundal, pe deal se poate vedea biserica Ordinului Teutonic din San Giorgio (secolul al XV-lea).

Foto 29.126
Castel Roncolo. *Casa d'estate*, fresce din balcon, triadele 4 și 5: Cavalerii Mesei Rotunde și trei perechi celebre de îndrăgostiți (William de Austria și Aglie, Tristan și Isolde și William de Orleans și Amalia).

Familia a comandat, de asemenea, frescele din Palatul de Vest și de Est.

În Palatul de vest încăperi cu fresce sunt atât la etajul 2 (în camera de baie, *La stua da Bagno*) cât și la etajul 3 (unde vedem scene din viața cotidiană, așa cum este „La Ridda")

Foto 29.127
Castel Roncolo. Fresce în Palatul de Vest, etajul 2: *La stua da Bagno* (Fântâna Băii).

Foto 29.128
Castel Roncolo. Fresce în Palatul de Vest, etajul 2: *La stua da Bagno*, stema familiei Vintler, deasupra intrării.

Nu-mi amintesc bine, fotografia era probabil interzisă în interiorul plin de fresce medievale, de aceea există alăturat doar câteva imagini cu ele.

Foto 29.129
Castel Roncolo. Casa d'estate (fundal), cu Palatul de Vest (stânga) și Palatul de Est (dreapta).

Foto 29.130
Treuenstein Burgruine (*Gscheibte Turm*, secolul al XIII-lea) în suburbia Gries, Bolzano, văzut din **castelul Roncolo**.

Foto 29.131
Castel Roncolo.
Castelul văzut de pe Via Sant'Antonio (dinspre vest).

Foto 29.132
Castel Roncolo.
Castelul văzut de pe Via Sant'Antonio (dinspre vest).

Foto 29.133
Bolzano.
Castelul privat Ried (*Castel Novale*), la câțiva metri de Roncolo, lângă *Torrente Talvere* (Talferbach).

Foto 29.134
Bolzano.
Castelul privat Ried cu Roncolo în fundal, văzute dinspre nord.

Ultimul popas îl vom face la o mică minune a naturii, aflată în satul **Longomoso / Lengmoos** (20 mai 2008, 26 mai 2019) de pe platoul **Ritten / Renon**, alți 20 kilometri spre nord-est: *Piramidi di terra di Longomoso*, piramidele de pământ, formate urmare a eroziunii naturale atunci când o bucată de stâncă sau alt fel de „capac" protejează pământul (fin și lutos) de dedesubt, rezultând în mii de ani conuri de pământ întărite delimitate de șanțurile adânci de eroziune.

Foto 29.135
Longomoso.
Detaliu al grupului de piramide de pământ.

Foto 29.136
Longomoso.
Detaliu al grupului de piramide de pământ, din altă perspectivă.

Pe platoul Renon sunt trei zone cu piramide de pământ, dar cele din fracțiunea Lengmoos / Longomoso sunt cele mai ușor accesibile, de la parcarea din sat pe *Strada Provinciale 73*, apoi din dreptul cafenelui *Erdpyramiden* pe o potecă la dreapta, prin

pădure, care conduce la un platformă panoramică amenajată.

Foto 29.137
Longomoso. Vederea generală a grupului de piramide de pământ de la platforma panoramică. În dreapta sus biserica San Nicola și un grup de pensiuni din cătunul Mittelberg.

Poteca continuă și trece pe un pod de lemn râul *Rio Fosco / Finsterbach*, urcând apoi pe platoul unde sunt răsfirate, într-o imagine specifică, case și pensiuni din fracțiunea *Mittelberg*.

Foto 29.138
Mittelberg. Biserica San Nicola / Sankt Nikolaukirche din fracțiunea Mittelberg.

La 30 kilometri est de Bolzano se află lacul **Carezza / Karersee** (26 mai 2019) beneficiind de reclame spectaculoase cu munții stâncoși Latemar în fundal. Dar, dezamăgire - pe lângă norii deși, locul semăna cu o exploatare forestieră, majoritatea brazilor fiind puși la pământ de o furtună. Poate și-a mai revenit între timp..

Foto 29.139
Lago Carezza. Partea devastată e în spatele fotografului...

30. Câteva zile în Danemarca ... și una în Suedia

(Copenhaga)

O oportunitate profesională ne-a făcut să renunțăm la mașină și să acceptăm neplăcerile unui zbor (scurt din fericire) prin Amstedam la Copenhaga, unde am avut câteva zile să vizităm capitala, și să facem un circuit peste podul Oresund, prin Suedia, Malmo, Lund, Helsingborg și retur cu ferry prin Helsingor.

Foto 30.01
Copenhaga.
Parcul *Langelinie*: Mica Sirenă, *Den lille havfrue* (1913), este simbolul necontestat al orașului, altfel destul de ascuns și puțin impunător.

Așadar primele impresii le-am cules câteva zile în **Copenhaga** (12-16 aprilie 2008). Vreme mohorâtă, clădiri istorice nu prea vesele alternând cu modernități din sticlă, metal și beton, lume serioasă și sportivă (și stopuri care stau pe verde exasperant de puțin).

Foto 30.02
Copenhaga.
Fântâna Elisabetei și clădirea *Højbrohus* de pe strada pietonală *Strøget* (cea mai lungă zonă comercială pietonală din lume). În fundal, biserica desacralizată Nikolaj (expoziție de artă)

Am considerat că prima impresie (și cea mai comodă) poate fi obținută după un tur pe canalele orașului. Parcurgem strada pietonală comercială *Strøget* până în Piața Nouă, mărginită la sud de Teatrul Regal Danez.

Foto 30.03
Copenhaga.
Teatrul Regal Danez (*Det Kongelige Teater*), văzut din *Kongens Nytorv* (Piața Nouă Regală), aflat la capătul lui *Strøget*.

Foto 30.04
Copenhaga.
Teatrul Regal Danez, detaliu.

Imediat la est vedem o ancoră-monument care marchează Portul Nou, de unde pleacă *Canal Tours* acvatice. Odată urcați pe vaporaș, constatăm că primii metri din Canalul Nou sunt și cei mai spectaculoși, fiind mărginiți pe ambele părți de clădiri etajate istorice, din secolele XVII-XVIII, divers colorate, aproape toate amenajate ca restaurante.

Foto 30.05
Copenhaga.
Canalul *Nyhavn* (Portul Nou). În casele cu nr. 20, 67 şi 18 a locuit, consecutiv, Hans Christian-Andersen.

Foto 30.06
Copenhaga.
Clădiri (sec. 17-18) de-a lungul canalului *Nyhavn*, numerele 9-17 şi 19-31.

Foto 30.07
Copenhaga.
Clădiri de-a lungul canalului *Nyhavn*

Foto 30.08
Copenhaga.
Clădiri de-a lungul canalului *Nyhavn*

Ieșim din *Nyhavn* în marele canal care desparte Copenhaga în două (*Havn*), trecem spre nord prin dreptul modernei clădiri a Operei (2004), de pe insula *Dokøen / Holmen*, iar în partea opusă putem vedea Biserica de Marmură a lui Frederic, prin curtea palatului regal Amalienborg.

Foto 30.09
Copenhaga.
Frederiks Kirke sau *Marmorkirken* (Biserica lui Frederic / de Marmură, 1749-1894), vedere de pe canal, din dreptul Operei, prin curtea palatului *Amalienborg*.

Intrăm apoi la est pe *Christianshavnskanal*, mărginit de-o parte și de alta de mici ambarcațiuni ancorate, pentru a ieși din nou în marele canal, *Havn*.

Îl traversăm și intrăm din nou la vest în *Frederiksholmskanal*, care înconjoară clădirile marelui Palat Regal *Christiansborg*.

Foto 30.10
Copenhaga.
Marmorbro (Podul de marmură) peste canalul *Frederiksholm*, cu pavilioanele ce reprezintă intrarea principală în Palatul *Christiansborg*.

Pe latura vestică trecem pe sub Podul de Marmură, apoi, pe latura nordică, trecem pe lângă Muzeul Thorvaldsens, având în față podul și piața Højbro și, în fundal, din nou turnul fostei biserici Nikolaj (azi *Nikolaj Kunsthal*)

Foto 30.11
Copenhaga.
Vedere de pe *Frederiksholm Kanal* spre biserica desacralizată *St. Nikolai*.

Cotim pe ultima latură a canalului, cea de est, de pe care vedem cu dificultate curioasa clădire a Bursei (sec. XVII), dominată de un turn-spirală format din cozile a patru dragoni.

Foto 30.12
Copenhaga.
Børsen (Bursa), cea mai veche din Danemarca (1619-1640) cu turnul de 56 metri format din cozile spiralate a 4 dragoni.

Water Tour-ul sfârșește acolo unde a și început, în Portul Nou, *Nyhavn*. Alte variante de explorare au fost *Open Tour* (când am ajuns și la Mica Sirenă din Parcul *Langelinie*) și... pe jos, trecând pe lângă Ministerul de Finanțe, *Palatul Christiansborg* (care

merită să fie vizitat și pe interior, vizită pentru care nu am avut timp), Parcul Tivoli cu *Ny Carlsberg Glyptotek* (muzeu de artă) și *Primăria* (și aceasta merită o vizită pe interior), evident foarte puțin din ceea ce oferă acest mare oraș. Dar principalul scop al vizitei nu era cel turistic, așa că a trebuit să ne mulțumim cu atât.

Foto 30.13
Copenhaga.
Ministrul de Finanțe, clădire de cărămidă aparentă în stilul tradițional nordic (îl găsim și în Olanda și în Germania de Nord).

Foto 30.14
Copenhaga.
Sediul Parlamentului, Primului Ministru și Curții Supreme, clădit pe insula *Slotsholmen*: Palatul *Christiansborg Slot,* cu săli de recepție fastuos decorate și o colecție de calești în *Grajdurile Regale*. Aici este fațada de granit a celui de-al 3-lea Palat (1907-1928), văzută dinspre est, din Piață. Turnul de 106 metri era în 2008 în reparații, are astăzi o platformă de observație cu acces liber.

Foto 30.15
Copenhaga.
Københavns Rådhus (Primăria, 1905), o perspectivă laterală mai puțin reușită, de pe strada *Vester Voldgade*. Interiorul este frumos decorat, în contrast cu exteriorul sobru.

O după masă o dedicăm vizitării altor obiective din regiunea capitalei, *Hovedstaden.*

Pentru început, după 55 minute de mers cu trenul spre nord, ajungem în orașul **Helsingør** (13 aprilie 2008), unde vizităm castelul **Kronborg**, construit în 1574-1585 (dar renovat în 1629 după un incendiu) cu săli de banchet și camere regale, care a fost folosit ca model pentru acel ***Elsinore*** din Hamlet.

Foto 30.16 **Helsingør**
Castelul *Kronborg*, poarta de intrare spre fortificaţii.

Castelul a fost ridicat pe o peninsulă protejată spre continent de șanțuri de apărare cu apă.

Foto 30.17 **Helsingør**
Castelul *Kronborg*, curtea interioară, vedere spre nord.

Se pare însă că protejarea trebuia întărită spre mare, Suedia este la doar 4 kilometri peste strâmtoarea Øresund și această vecinătate nu a fost prielnică pentru danezi. Castelul a fost jefuit de suedezi în 1658, probabil și ulterior, lucru ce rezultă din sălile goale (cel puțin în 2008) cu justificarea, repetată aproape caraghios, că tot inventarul a fost furat de suedezi...

Foto 30.18
Helsingør
Castelul *Kronborg*, curtea interioară, vedere spre nord-vest

Până și tronul regal era o tristă reproducere pe hârtie, originalul fiind... dus în Suedia. Nu a fost greu să detectăm din asta o oarecare reținere față de vecinul scandinav, cât se poate de războinic pe vremuri...

După ce terminăm vizita interiorului, ieşim pentru o scurtă plimbare pe plaja din jurul castelului.

Foto 30.19 **Helsingør**
Castelul *Kronborg*, vedere din fortificația nordică spre plajă și peste strâmtoarea Øresund, de unde sute de ani au venit suedezii-cei-răi pentru jaf în Danemarca. Într-adevăr, la orizont se zăresc instalații industriale din Helsingborg, Suedia.

Următorul popas este în orașul **Hillerød** (alte 55 minute de mers cu trenul spre sud-vest), unde vizităm alt castel, ***Frederiksborg***. Construit în stil renascentist între 1560-1620 pe o insuliță a unui lac frumos, *Slotssøen*, a fost renovat în 1730 dar a încetat să mai fie reședință regală de la sfârșitul sec. XVIII.

Foto 30.20 **Hillerød**
Castelul *Frederiksborg*, fațada vestică văzută de pe drumul de acces, *Møntportvejen*, cu turnul de colț *Montttårnet* și capela castelului. Dincolo de gardul de beton este șanțul de apărare cu apă.

Distrus de un incendiu în 1859, a fost refăcut cu contribuție națională, iar din 1878 berarul J. C. Jacobsen (fondatorul Carlsberg) a finanțat înființarea în sălile palatului a Muzeului de Istorie Națională a Danemarcei.

Foto 30.21 **Hillerød**
Castelul *Frederiksborg*, șanțul sudic de apărare, văzut de pe aleea de acces, *Møntportvejen*. În stânga este latura sudică a castelului cu turnul *Montttårnet* iar în față podul de acces spre curtea interioară.

Vizita am efectuat-o doar pe exterior, parcurgând pentru început aleeile de acces *Møntportvejen* și *Rendelæggerbakken* până în grădinile baroce din nordul lacului.

Foto 30.22
Hillerød
Castelul *Frederiksborg*, detaliu din poarta de trecere spre grădinile baroce, de pe aleea *Møntportvejen*.

Foto 30.23
Hillerød
Castelul *Frederiksborg* văzut dinspre nord, din grădinile baroce *Frederiksborg Slotshave* sau *Ornamentgarden*, peste lac. Plantele sunt aranjate în forma monogramelor regale ale lui Frederik IV, Frederik V, Christian VI și Margrethe II.

Am revenit apoi și am finalizat cu vizita curților interioare și exterioare ale castelului.

Foto 30.24
Hillerød
Castelul *Frederiksborg*, vedere din dreptul Fântânii lui Neptun, spre fațada sudică (*Aripa Terasei,* 1609) cu podul peste canal și poarta de intrare în curtea interioară. Castelul propriu-zis se vede în fundal.

Foto 30.25 **Hillerød**
Castelul *Frederiksborg*, vedere dinspre sud, de pe platoul Fântânii lui Neptun, spre extremitatea stângă (vestică) a fațatei sudice, cu capela castelului din 1606 (*Slotskirche*, care a supraviețuit marelui incendiu din 1859) și turnul-clopotniță.

Foto 30.26 **Hillerød**
Castelul *Frederiksborg*, vedere dinspre sud, de pe aleea *Møntportvejen* cu turnul de colț *Mønttårnet* în dreapta (sub capelă) și poarta de trecere spre grădinile baroce, în stânga. Peste canal se vede parțial o galerie vitrată cu arcade, în stilul castelelor de pe Loara.

Foto 30.27 **Hillerød**
Castelul *Frederiksborg*, vedere în curtea interioară spre clădirea principală (*Aripa Regală*, 1604).

Seara revenim la Copenhaga, iar apoi dedicăm o zi întreagă unui circuit care să cuprindă și puțin din vecina Suedie. Trecem (tot cu trenul) canalul Øresund pe modernul pod cu același nume (*Øresundsbroen* pentru danezi, *Öresundsbron* pentru suedezi) și debarcăm în primul oraș suedez, **Malmö** (15 aprilie 2008). Se pare că am avut timp doar de o scurtă plimbare de la gară, spre nord în partea modernă a orașului, unde predomină peisajul silueta modernă și contorsionată a turnului *HSB Turning Torso* (construit în 2005), care cu 190 metri era cea mai înaltă clădire din Scandinavia până în septembrie 2022. Trecem din nou prin fața gării unde vedem cea mai mare parcare de biciclete din toate călătoriile noastre (azi nu mai apare pe *Google Maps*, probabil desființată), și continuăm spre sud prin fața Primăriei până în piața istorică Lilla Torg.

Foto 30.28
Malmö
Blocul de locuințe și birouri *Turning Torso*, proiectat de spaniolul Santiago Calatrava. Cu 190 metri este al doilea cel mai înalt turn din Scandinavia, având 54 etaje și 147 apartamente. Plus că este o excepție de la regula auto-impusă de a nu publica fotografiile clădirilor noi...

Foto 30.29 **Malmö**
Primăria (*Rådhus*) din Piața *Stortorget*, având în spate turla de 105 metri a bisericii St. Petri (*Sankt Petri kyrka*, 1305).

Ieșim pe la sud-vest din Piața Primăriei *Stortorget* și intrăm într-o prelungire a sa, o piață istorică pietruită, *Lilla torg*, înconjurată de case în stil Tudor, cele mai multe adăpostind restaurante sau cafenele, construită încă din 1592. Atrag atenția câteva case pe structură de lemn, în sud *Ferma Hedman* (*Hedmanska gården*, 1590) și *casa Faxe* (*Faxeska huset*, 1760), plus alte două case pe latura vestică (*Ekströmska huset*, 1720 și recenta *Aspegrenska huset*).

Foto 30.30 **Malmö**
Faxeska Huset (1760), la intersecția străzilor *Larochegatan* și *Hjulhamnsgatan*.

Interesant ar fi fost și castelul Malmö (azi muzeu) construit pe o insulă fortificată înconjurată de apă, sau Moara de vânt din apropiere (*Slottsmöllan*). Dar timpul alocat vizitei a

fost scurt, așadar ne îndreptăm 20 kilometri spre nord, spre următorul oraș, **Lund** (15 aprilie 2008), unde timpul prevăzut este ceva mai generos. Din gară ne îndreptăm spre est, trecem pe lângă ***Catedrală*** și apoi traversăm clădirile ***Universității din Lund*** (menționată încă din 1425) pentru a ajunge la principalul obiectiv – Muzeul în aer liber al caselor tradiționale suedeze, *Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige* (pe surt ***Kulturen***), fondat în anul 1882.

Foto 30.31 **Lund**
Catedrala luterană *Lunds domkyrka* (1123), posedă în interior un frumos ceas astronomic.

Foto 30.32 **Lund**
Clădirea 'Fortăreţei Societăţii Academice' *AF-Borgen* (1848), centrul vieţii studenţeşti din cadrul Universităţii.

Foto 30.33
Lund
Piaţa Universităţii Lund cu faţada clădirii principale (1882) şi fântâna (1887-1888).

Foto 30.34
Lund
O clădire din cadrul Universităţii Lund.

Deschis în 1892, Muzeul propriu-zis în aer liber din cadrul *Kulturen* conține clădiri istorice, din evul mediu până în anii 1930, plus 20 expoziții cu diverse teme.

Foto 30.35
Lund
Kulturen – Fermă din sec. XIX din muzeul în aer liber.

Foto 30.36
Lund
Kulturen – Casă tradițională din muzeul în aer liber.

Continuăm traseul feroviar spre nord timp de 40 minute până în orașul **Helsingborg** (15 aprilie 2008), unde principala noastră grijă este să ne îmbarcăm pe ferry-boat-ul care face legătura cu Helsingør, în Danemarca.

Distanța între gară și port nu este mare, astfel că grăbim pe *Drottninggatan*, văzând din vechiul oraș doar Primăria.

Foto 30.37
Helsingborg
Primăria *Rådhuset* cu turnul de 65 metri (1897), aflată în imediata apropiere a portului.

Traversarea strâmtorii **Øresund** nu durează mult, iar principala priveliște este aceea a castelului *Helsingør*, de care ne apropiem treptat. Cam așa trebuie să-l fi văzut și invadatorii suedezi cu ocazia raidurilor în țara vecină...

Foto 30.38
Castelul **Helsingør** văzut din strâmtoarea *Øresund*, de pe ferry-boatul ce asigură legătura cu Helsingborg în Suedia.

Din Helsingør spre Copenhaga drumul e deja cunoscut...
În **Copenhaga**, la 16 aprilie 2008 Regina și-a sărbătorit a 68-a zi de naștere, ocazie de manifestare populară incluzând un spectacol al schimbării gărzii la Castelul Amalienborg. Este ultima zi în Danemarca, așa că participăm și noi la serbare.

Foto 30.39 **Copenhaga**
Amalienborg: Palatul *Christian IX* (1750) care din 1967 este reşedinţa cuplului regal (Regina Margrethe II şi prinţul Henrik). La balconul din centru urma să apară familia regală în cursul ceremoniei din acea zi.

Lume multă cu copii, poliție amabilă, stegulețe peste tot, bucurie și dovezi sincere de prețuire pentru Casa lor regală...

Până la începerea manifestărilor ne plimbăm printre clădirile complexului Amalienborg (reședința de iarnă a Reginei), piața fiind mărginită de patru palate: Christian VIII (Levetzaus) la nord-vest, Frederik VIII (Brockdorffs) la nord-est, Christian IX (Schack) la sud-est și Christian VII (Moltkes) la sud-vest. La est se iese din Piață în parcul *Amaliehaven* și la Marele Canal, iar spre vest este Biserica Frederik (sau de Marmură).

Foto 30.40 **Copenhaga**
Frederiks Kirke sau *Marmorkirche*, biserică luterană rococo din sec. XVIII (1749-1894), cu cel mai mare dom din Scandinavia; vedere dinspre curtea palatului *Amalienborg*.

În centrul pieții (*Amalienborg Slotsplads*) este statuia ecvestră *Rytterstatuen* din 1771, înfățișându-l pe regele Frederik V.

Foto 30.41
Copenhaga
Statuia ecvestră a regelui Frederik V din Piața castelului ***Amalienborg***, cu lumea care se adună pentru schimbarea gărzii și celebrarea zilei reginei.

Ritualul de schimbare a gărzii regale (care teoretic este efectuat zilnic, la ora prânzului) a fost lent, laborios și ucigător de plictisitor, pentru noi cel puțin, danezii veniți de bunăvoie în număr mare și-au păstrat interesul și buna dispoziție.
Într-un final întreaga familie regală a ieșit în balconul Palatului Christian IX și a salutat mulțimea.

Foto 30.42 **Copenhaga**
Piața Palatului ***Amalienborg***: schimbarea gărzii regale (*Den Kongelige Livgarde*).

31. Patru instantanee din Luxemburg

(Capitala și trei castele)

Micul ducat Luxemburg este văzut de obicei ca o zonă de tranzit spre Franța sau Belgia, cu cea mai ieftină benzină din vestul Europei; mai puțin este considerată valoarea sa turistică, iar în rândurile de mai jos atingem patru locuri văzute de noi, fără a uita că acestea sunt doar o privire superficială, oferta fiind mult mai bogată. Facem o primă oprire în capitala cu același nume **Luxemburg** (24 septembrie 2006), iar cel mai bun loc de a lua un prim contact, mai ales pentru călătorul grăbit, este *Place Guillaume II*, în care se înalță statuia ecvestră a acestui William II, piață mărginită la sud de Primărie (*Hôtel de Ville*), dincolo de care se zăresc turnurile Catedralei Notre-Dame (sec. XVII). Arhitectura clădirilor din jur nu e deosebită, trebuie să-i credem pe cuvând pe cei care spun că piața are origini medievale. Coborâm din Piață spre sud pentru a vedea fațada Catedralei, alături de află Piața Constituției cu *Monument du Souvenir „Gëlle Fra”*, cu o platformă de belvedere asupra orașului de jos și una din intrările la *Cazematele Pétrusse* (o serie de tunele de apărare construite la 1746, demantelate în 1867, din care mai există azi 17 kilometri sub orașul vechi).

Foto 31.01
Luxemburg.
Catedrala Notre-Dame, văzută parțial de la intersecția *Rue de l'Ancien Athénée* cu N50.

Din piață spre vest mergem pe Rue de la Reine și ieșim imediat chiar în fața Palatului Ducal (*Palais Grand-Ducal*), reședința Marelui Duce.

Foto 31.02
Luxemburg.
Le Palais Grand Ducal (1572-1573, reşedinţa marelui duce din 1890): faţada în stilul renaşterii flamande. Vedere de pe *Rue de la Reine*, dinspre Piață.

La sud de Palat și la est de Catedrală se întinde un adevărat cartier al Ministerelor și Instituțiilor publice. Dincolo de acestea, ajungem la *Chemin de la Corniche*, lung de 600 metri (de la Rue du Saint Esprit până la Cazematele Bock), cel mai bun punct de observație asupra orașului de jos. Orașul medieval a fost construit strategic pe un platou stâncos (*„Bock Fiels”*, străbătut de tunelele vechilor

Cazemate ale *Fortăreței*), cu maluri înalte și abrupte care cad în râurile Alzette și Pétrusse, sub care se întind noile cartiere.

Foto 31.03
Luxemburg.
Vedere de pe *Chemin de la Corniche*, cu biserica *Saint-Jean du Grund* și Abația Neumünster, şi o parte a cazematelor *Bock* (tunele din sec. XVIII și adăposturi în WW2, stânga). În fundal se vede parțial podul feroviar peste Alzette, dar și *Tour Jacob* în dreapta, veche poartă de intrare în zidul fortificat.

Foto 31.04
Luxemburg.
Vedere de pe *Chemin de la Corniche* (din punctul panoramic din spatele Arhivelor Naționale), cu două arcade din podul feroviar peste Alzette în stânga, și vedere în lungul străzii *Rue Saint Ulric* cu bastioanele *Citadelle de Saint-Esprit* în dreapta.

Sunt cel puțin 10 puncte de belvedere, fiecare privind orașul din altă perspectivă, iar explorarea cazemarelor și a vestigiilor istorice (restul din zidul de centură, porți de intrare, podul Stierchen, platoul Rham) justifică o vizită de cel puțin 1-2 zile. Aceste scurte rânduri au fost doar o sugestie...

Foto 31.05
Luxemburg.
Vedere de pe *Cornișă*, cu *Rue Plaetis* în prim-plan, dincolo de clădiri curge râul Alzette, iar în planul doi este Muzeul Național de istorie naturală (cu pereți albi).

La 20 kilometrri est de capitală vizităm castelul **Beaufort** (19 iunie 2014), la vest de orașul omonim. Obiectivul constă în ruinele unei fortărețe medievale (din sec. XI) și Castelul Renascentist adiacent (1643-1649, dar nevizitabil atunci).

Foto 31.06
Macheta castelelor **Beaufort**, aflată în muzeul din Clervaux.

După ultimul proprietar (baronul Tornaco-Vervoy, 1781), castelul a fost abandonat și a început să se degradeze, mai ales în sec. XIX când a fost folosit drept carieră de piatră.

Foto 31.07
Beaufort.
Castelul văzut din șoseaua 128, cu donjonul în prim-plan.

Totuși, în 1850 a fost listat ca monument național, iar în 1893, noul proprietar Henri Even a restaurat castelul nou, pentru ca din 1928 Edmond Linckels să curețe molozul deschizând castelul medieval vizitatorilor în 1932. În 1981, a fost cumpărat de stat.

Foto 31.08
Beaufort.
Castelul văzut din șoseaua 128, din dreptul parcării.

Foto 31.09
Beaufort.
Poarta de intrare dinspre est, parte din fostul sistem defensiv (zid de incintă cu șanț de apărare și poduri mobile).

Vizita era liberă, fără însoțitor (dar acum există și tururi ghidate, în ambele clădiri). Castelul are chiar și o cameră de tortură, invenție turistică din moment ce nu a existat în realitate o astfel de dotare...

Foto 31.10
Beaufort.
Platforma care leagă palatul de donjon (turnul sudic), cu vedere spre Castelul renascentist.

Clădirea principală datează din 1150 și este o fortăreață pătrată, flancată de turnuri solide. Donjonul, adăugat spre anul 1500, conținea *Sala cavalerilor* și *Sala mare de mese*, destinată ocaziilor speciale.

Foto 31.11
Beaufort.
Interiorul donjonului (turnul sudic, adăugat spre 1500 cu ferestre în stil renascentist) cu parcarea în fundal.

Foto 31.12
Beaufort.
Interiorul palatului.

Foto 31.13
Beaufort.
Interiorul palatului.

Foto 31.14
Beaufort.
Interiorul palatului, vedere spre nord-vest, cu un turn vizibil din Palatul Renascentist.

Dacă parcurgem alți 20 kilometri, dar spre nord de capitală, ajungem la castelul **Bourscheid** (19 iunie 2014).

Castelul medieval a fost construit în jurul anului 1100 pe fundații mai vechi, la 150 metri deasupra râului Sûre, fiind înconjurat de un zid circular (1350) cu 11 turnuri de pază.

Foto 31.15
Bourscheid.
Vederea castelului din parcare (șoseaua 308), cu bastionul de artilerie în prim-plan (sec. XVI) și palatul în fundal.

În timpul ultimului proprietar, Schenck von Schmidtburg (sfârșitul sec. XVIII), a început procesul de degradare, iar în sec. XIX, după ce capela s-a prăbușit, s-a pus probleme demolării totale.

Foto 31.16
Bourscheid.
Vederea castelului de pe drumul de acces, cu bastionul vestic de artilerie și două turnuri de apărare sudice (1498), reconstruite.

Dar în 1936 devine monument și este cumpărat de stat în 1972, care l-a supus la renovări extinse.

Foto 31.17
Macheta castelului **Bourscheid**, aflată în muzeul din Clervaux (reflectă situația de la sfârșitul anilor 1960, înainte de renovare).

Am putut vizita doar exteriorul și prima curte a castelului, astfel că nu am ajuns în a doua curte, a palatului propriu-zis (cu Palatul de sus și Palatul de jos, Casa Stolzembourg, 1384).

Foto 31.18
Bourscheid.
Vedere din prima curte spre unul din turnurile sudice de apărare.

Foto 31.19
Bourscheid.
Vederea din prima curte spre poarta de intrare (sec. XV, reconstruită) în curtea interioară a castelului (stânga), inaccesibilă în cursul vizitei noastre. În dreapta unul din turnurile sudice de apărare (reconstruit).

Foto 31.20
Bourscheid.
Vederea din prima curte (exterioară) spre bastionul vestic cu intrarea (dreapta) și primul turn de apărare sudic (stânga).

De la castel plecăm în căutarea punctului de belvedere **Gringlay**; mergem spre nord pe șoseaua 308 și apoi 27, pe *An Der Gruecht*, iar la intersecția cu *Gringleeswee* oprim.

Încă 700 metri voinicește peste câmp și ajung la punctul de belvedere, care oferă o perspectiva nordică asupra castelului Bourscheid (cel mai mare din Luxemburg), dar și asupra buclei râului Sûre.

Foto 31.21
Bourscheid.
Punctul de belvedere Gringlay și castelul în fundal.

Foto 31.22
Bourscheid.
Castelul văzut dinspre nord, de la punctul de belvedere Gringlay. Se observă turnul de apărare nordic în prim-plan, apoi donjonul castelului și palatul. În fundal se vede și înaltul coș al șemineului din sec. XVI.

Foto 31.23
Bourscheid.
Bucla râului Sûre văzută de la punctul de belvedere Gringlay, cu castelul în fundal.

Pentru ultimul popas in Ducat, mai urcăm spre nord până la **Clervaux** (19 iunie 2014, 40 kilometri nord de capitală), unde dorim să vizităm castelul local.

Construit în sec. XII, castelul a fost total ruinat în timpul Bătăliei Ardenilor din al doilea Război Mondial. Cumpărat de stat, a fost complet restaurat și transformat în muzeu.

Foto 31.24
Clervaux.
Castelul văzut de pe drumul estic de acces.

Adăpostește trei mari colecții: Muzeul Bătăliei din Ardeni (decembrie 1944), Muzeul machetelor și castelelor din Luxemburg și Colecția de fotografii „*The Family of Men*”.

Foto 31.25
Clervaux.
Tanc american Sherman expus pe platoul dinaintea intrării în castel.

Desigur muzeul militar este interesant, dar probabil cea mai mare atracție este colecția de 22 machete executate la scara de 1:100, reprezentând castele și sate istorice din ducat. Colecția este ca un ghid turistic tridimensional, relevând obiective turistice necunoscute pentru noi, care pot sta la baza unor excursii viitoare.

Foto 31.26
Clervaux.
Curtea interioară a castelului, cu intrarea la Muezu militar (stânga), respectiv colecția de machete (dreapta).

Foto 31.27
Clervaux.
Macheta castelului Larochette (înainte de renovarea din anii 1980).

Iată așadar lista incompletă a castelelor a căror machetă se găsește în muzeu: Ansembourg, Aspelt, Beaufort, Bourglinster, Bourscheid, Brandenbourg, Esch-sur-Sûre, Hesperange, Hollenfels, Koerich, Larochette, Mersch, Sanem, Schuttbourg, Schoenfels, Septfontaines, Stolzembourg, Useldange, Vianden, Wiltz.

Foto 31.28
Clervaux.
Macheta castelului Brandembourg (păstrat și azi ca ruină, nerenovat).

Foto 31.29
Clervaux.
Macheta castelului Vianden (înainte de renovarea din 1977).

Foto 31.30
Clervaux.
Église Saints Côme et Damien, biserică clădită pe un mic deal care domină orașul, văzută din parcarea de autobuze de pe *Rue du Parc*, dinspre est.

Foto 31.31
Clervaux.
Castelul văzut din parcarea de pe *Rue du Parc* (dinspre est).

Foto 31.32
Clervaux.
Castelul văzut dinspre vest, din zona cimitirului de pe șoseaua N18 (*Route de Marnach*).

32. Franța – Castelele de pe valea Loirei

(...și a câtorva afluenți)

În mod clar acest titlu nu are nevoie de multe prezentări. De la Gien la Angers, sunt 60 castele pe malul râului Loire (Loara) și a afluenților săi (alții vorbesc de 300 palate și conace diverse). Dintre acestea vom vedea mai jos doar 9, probabil printre cele mai importante totuși, enumerate de la est spre vest. Castelele au fost construite începând cu sec. XII și până în perioada de maximă înflorire din sec. XV-XVI, au participat la construcția lor arhitecți celebri, printre care, se crede, și Leonardo da Vinci.

Primul castel este **Chambord** (25 septembrie 2006), simbol al Renascentismului, început de François I în 1519 ca și pavilion de vânătoare și finalizat în 1549, după moartea sa (fiind azi cel mai mare de pe Valea Loirei).

Foto 32.01
Chambord
Fațada sud-estică, cu intrarea principală în curtea de onoare, de-a lungul aleii numită *Avenue du Roi*.

Din parcare se trece printre restaurantele din *Place Saint-Louis*, apoi pe aleea *Le Château* se ocolește prin sud, pentru a ajunge la intrarea principală din *Avenue du Roi*. De aici pătrundem în Curtea de onoare, iar de aici în donjon (castelul propriu-zis)

Foto 32.02
Château de Chambord
Fațada sud-estică a palatului (donjonului), cu intrarea din curtea de onoare.

Castelul e format dintr-un palat central pătrat (numit aici *donjon*) și patru turnuri masive la colțuri, în punctele cardinale, are 426 încăperi, 282 șeminee și 77 scări. Construcția acoperișului este unică, fiind asemănată cu silueta unui oraș (pare-se că e vorba de Constantinopol, conform dorinței regelui), prin cele 11 turnuri diferite și trei tipuri de coșuri de fum, toate asimetrice. Cel mai important element arhitectural este însă scara în dublă spirală situată în centrul donjonului (palatului), cele două spirale ajungând la etajul III fără a se atinge.

Foto 32.03
Château de Chambord
Detaliu al liniei acoperișului fațadei sud-estice (cu intrarea în curtea de onoare). Când a comandat lucrarea, François I ar fi dorit ca să semene cu orizontul Constantinopolelui.

Interioarele se vizitează, la ***parter*** sunt colecții de tapiserii flamande sau franceze, și tablouri de vânătoare.

Foto 32.04
Château de Chambord
Vedere imediat după intrarea în curtea de onoare spre scara exterioară nordică în spirală (care permitea accesul la turnul de incintă François I). În stânga, peretele turnului-bastion de sud.

La ***etajul I*** sunt apartamentele private, François I și regina locuiau în turnul nordic al incintei, iar Delfinul în unghiul estic al castelului. La ***etajul II*** sunt de remarcat plafoanele curbate din piatră, astfel concepute pentru a suporta marea greutate a acoperișului.

Foto 32.05
Château de Chambord
Vedere din colțul de nord-est al curții de onoare spre scara în spirală exterioară nordică (dreapta) și spre turnul nordic al donjonului (stânga), legate între ele printr-o galerie cu două etaje și arcade. În stânga, peretele turnului de sud.

Punctul maxim de interes este însă marcat de ***terasele*** de pe acoperiș, acolo unde întreaga curte regală își petrecea cea mai mare parte din timp.

Foto 32.06 – **Chambord**. O vedere mai bună (din donjon) asupra scării spiralate nordice și a vârfului turnului François I (bastionul de incintă nordic)

Foto 32.07 – **Chambord**. Acoperișul scării dublu-spiralate aflate în centrul palatului (în centrul crucii formate de cele patru mari săli de gardă).

Foto 32.08 – **Château de Chambord**. Detaliu de acoperiș.

Foto 32.09 – **Château de Chambord**. Detaliu de acoperiș.

Foto 32.10
Château de Chambord.
Detaliu de acoperiș, văzut de pe terase.

Mai poate fi vizitat *Muzeul vânătorii și al naturii*, Capela ce se ridică pe înălțimea a două etaje și *Salle des Carosses*, o colecție de vechi trăsuri (comandate de contele de Chambord) amenajată la parterul aripii regale. Plus, evident, parcul de 5.500 hectare, înconjurat de cel mai lung zid din Franța (32 km).

Foto 32.11
Château de Chambord.
Un exponat din expoziția trăsurilor.

Foto 32.12
Château de Chambord
Castelul din perspectivă vestică, o ultimă privire în urmă, din *Place Saint-Louis* în lungul aleii *Le Château.* În prim-plan turnul-bastion vestic de incintă, urmează palatul (donjonul) cu cele două turnuri nord-vestice și, în plan îndepărtat, turnul-bastion nordic de incintă (François I).

Următorul castel este **Cheverny** (11 mai 2013), construit între 1624-1634 pe zidurile unui fost conac din sec. XVI.

Este deținut încă de urmașii Marchizului **de Vibraye** (descendentul constructorului, Philippe Hurault), care l-au deschis publicului în 1914.

Foto 32.13
Château de Cheverny
Fațada sudică a castelului, construită în stil clasic Ludovic XIII, văzută dinspre parc.

Din parcare, trecem printre clădirile auxiliare ale castelului (inclusiv una care adăpostește expoziția permanentă a personajului de benzi desenate *Tintin Les Secrets de Moulinsart*) și ajungem în parcul din fața castelului.

Foto 32.14
Château de Cheverny
Vedere din sud-vest.

Intrarea în castel se face prin fațada dinspre parc (din sud). Urcăm treptele intrării principale și imediat spre dreapta se deschide o galerie (*vestibule*) de-a lungul fațadei sudice.

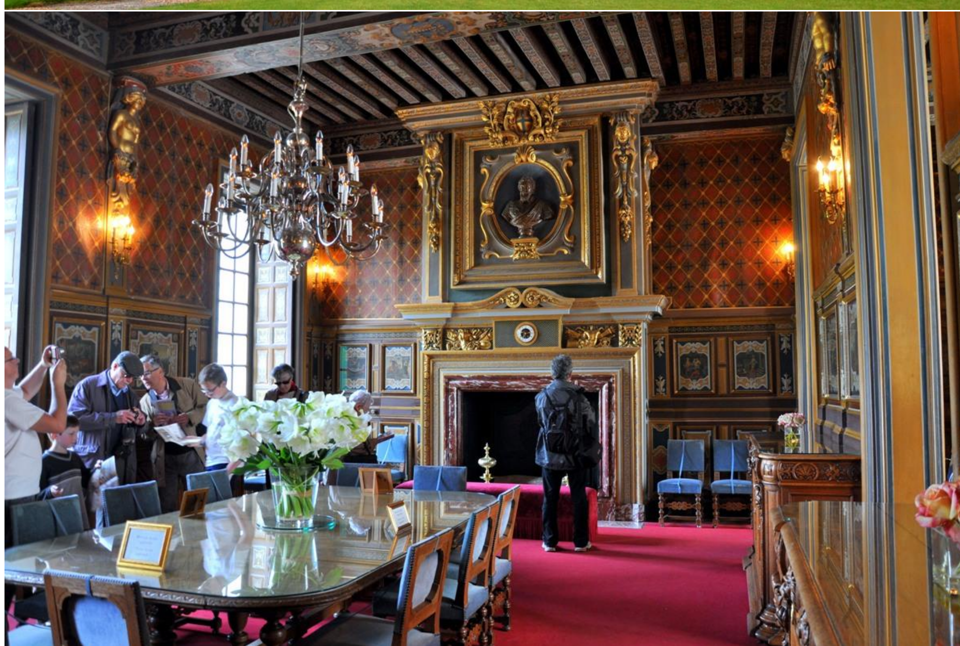

Foto 32.15
Château de Cheverny
Din galerie se intră în sala de mese (*Salle a manger*): în fundal se poate vedea șemineul surmontat de bustul lui Henric al IV-lea.

Decorațiunile interioare, perfect conservate, sunt opera lui Jean Mosnier din Blois (1600-1656).

Foto 32.16
Château de Cheverny
Sufragerie (*Salle a manger*): bufet de stejar sculptat de un artizan din Blois (secolul al XIX-lea).

Sufrageria păstrează tavanul în stil francez decorat de Mosnier, autor și al tapetului din piele de Cordoba marcat cu blazonul lui Hurault.

Foto 32.17
Château de Cheverny
Fragment din tavanul pictat al sufrageriei (Jean Mosnier, începutul sec. XVII).

Accesibile pe marea scară de onoare, *Apartamentele private* din aripa de vest sunt formate dintr-o suită de opt camere și saloane.

Foto 32.18
Château de Cheverny
Urcăm la etaj pe scara de onoare și ajungem la apartamentele private. Prima este Camera Nașterilor (*Chambre de naissance*), unde mamele își puteau prezenta nou-născuții.

Foto 32.19
Château de Cheverny
Peretele opus din *Chambre de naissance*.

Foto 32.20
Château de Cheverny
După ce trecem de *Boudoir-ul Roșu*, ajungem în *Camera Copiilor*, cu două modele de căluți de lemn din vremea lui Napoleon al III-lea.

Foto 32.21
Château de Cheverny
Camera căsătoriților (*La chambre des maries*), cu rochia de mireasă a marchizei de Vibraye (1994).

.

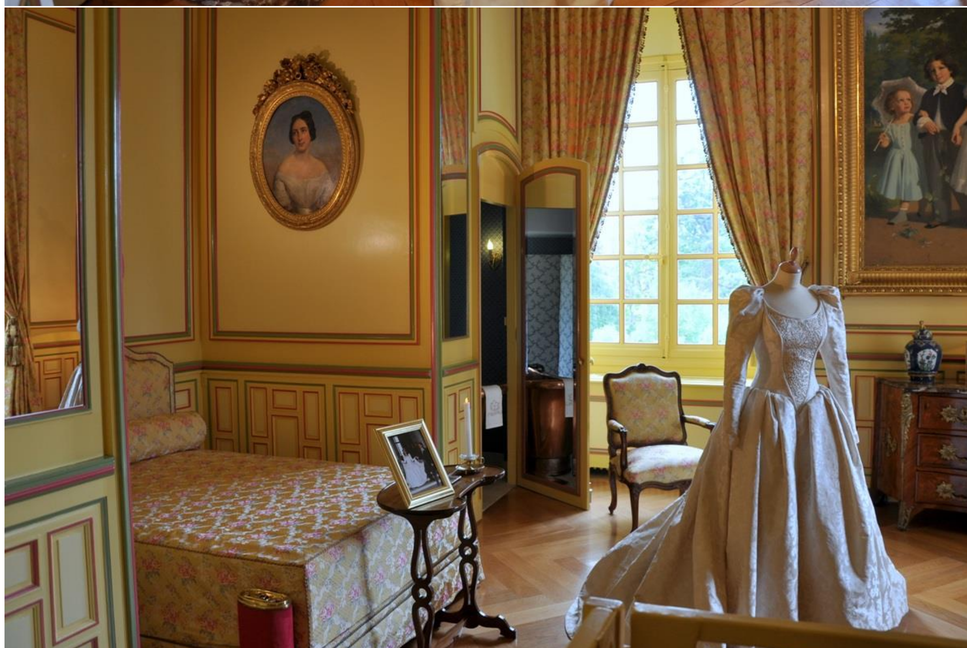

Foto 32.22
Château de Cheverny
Sufrageria familiei (*Salle a manger familiale*).

Foto 32.23
Château de Cheverny
Micul salon.

Foto 32.24
Château de Cheverny
Micul salon.

Odată vizita apartamentelor încheiată, pătrundem în *Sala armelor*, care are plafonul în stil francez, și lambriuri cu motive florale, picturi de Mosnier.

Foto 32.25
Château de Cheverny
Trecem în partea de est a etajului superior, unde cea mai mare încăpere este *Sala armelor* (*Salle d'armes*). De-asupra șemineului este un tablou de Mosnier (figurând moartea lui Adonis). Armele din colecție sunt din sec. XV, XVI și XVII.

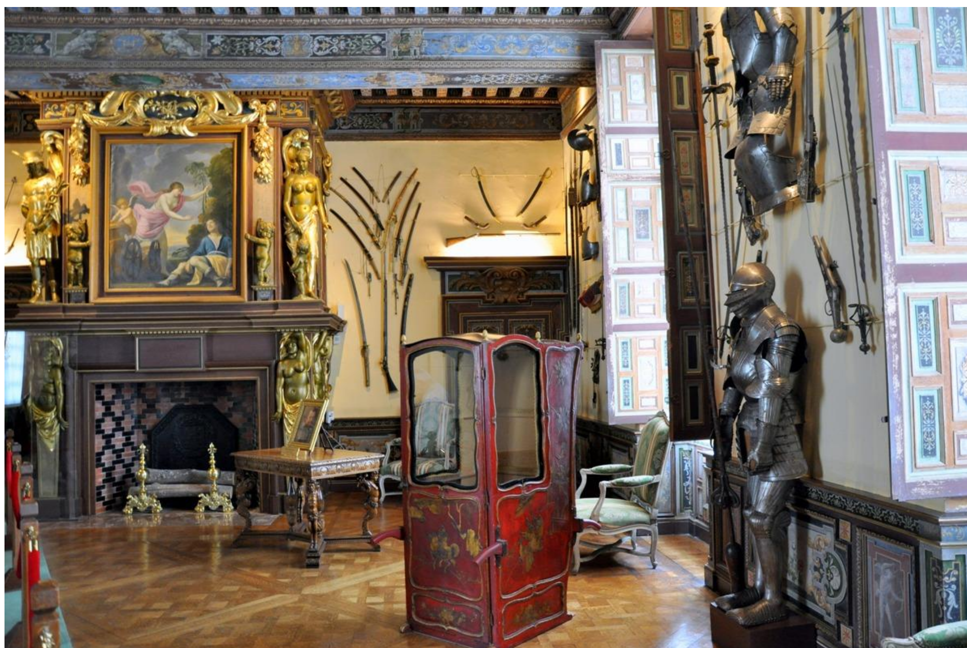

Foto 32.26
Château de Cheverny
Sala armelor: Răpirea Elenei, tapiserie Gobelin din sec. XVII.

Foto 32.27
Château de Cheverny
Sala armelor: Tavanul în stil francez, pictat de Mosnier.

Camera regelui este cea mai complexă încăpere, cu tavanul castetat în stil italienesc, pictat de Mosnier și aurit, cu tapiserii pariziene și un șemineu renascentist.

Foto 32.28
Château de Cheverny
A doua cea mai mare sală de la etajul estic este *Camera Regelui* (*La chambre du roi*), unde regele (inclusiv Henric al IV-lea) era găzduit dacă vizita palatul: patul regal cu baldachin (2 x 1,60 metri, acoperit cu broderie persană din 1550) și două dintre cele șase tapiserii fabricate la Paris în 1640.

Foto 32.29
Château de Cheverny
Camera regelui, cu tapiserii și șemineu renascentist al școlii din Fontainebleau, ornat cu atlanți.

Foto 32.30
Château de Cheverny
Ne întoarcem la parter pe *scara de onoare*, iar prima încăpere din stânga este *Vestibulul* (anticamera *Marelui Salon*), cu arborele genealogic al familiei Vibraye și una dintre cele șase tapiserii flamande din secolul al XVII-lea.

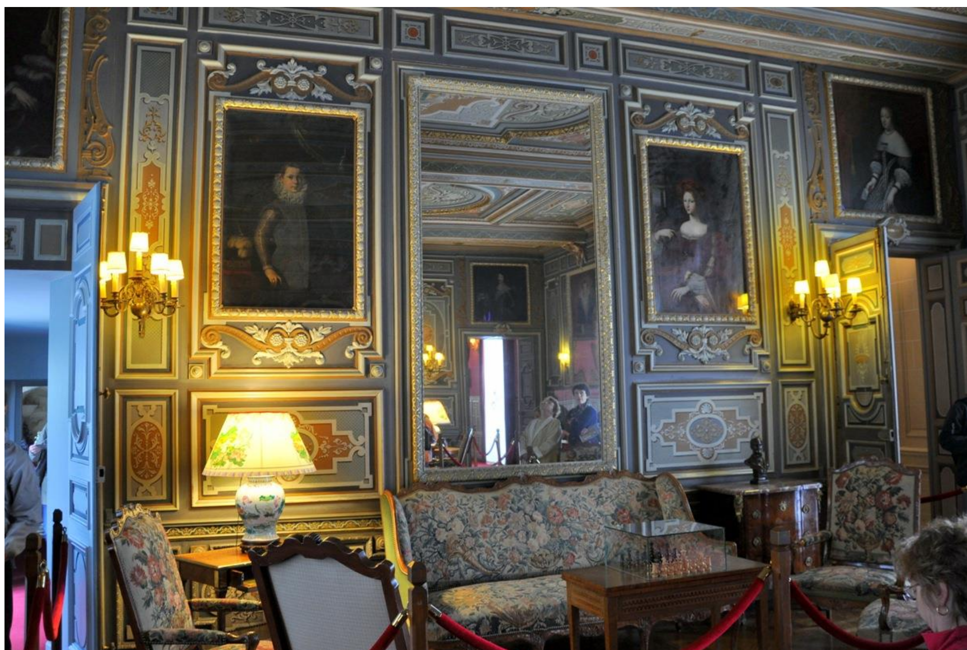

Foto 32.31
Château de Cheverny
Cea mai mare sală de la parter este *Marele Salon* (*Le Grand Salon*). De-o parte și de alta a oglinzii, portretul lui Cosma de Medici (atribuit lui Tiziano) și a lui Jeanne de Aragon (din atelierul lui Rafael).

Marele Salon de la parter are mobile din sec. XVII și XVIII, tablouri ale clasicilor și un tavan în întregime pictat asemănător lambriurilor murale.

Foto 32.32
Château de Cheverny
Șemineu din *Marele Salon* (*Grand Salon*) cu portretul contesei de Cheverny, *Marie-Johanne de la Carre Saumery*, pictată de Mignard.

Foto 32.33
Château de Cheverny
Detaliu din tavanul *Marelui Salon*.

Din *Marele Salon* se pătrunde în *Galerie*, care conține tablouri ale familiei și fotolii Regence.

Foto 32.34
Château de Cheverny
În *Galerie* sunt expuse mai ales tablouri de familie.

Foto 32.35
Château de Cheverny
Urmează *Salonul Mic* (*Petit Salon*) și *Biblioteca*, cu aproape 2.000 de cărți, din Renaștere până în prezent.

Foto 32.36
Château de Cheverny
Ultima sală a vizitei este *Salonul Tapiseriilor* (*Le Salon des Tapisseries*), cu cinci tapiserii din Flandra din sec. XVII (fiind protejate de sticlă nu pot fi bine fotografiate): dulap de Nicolas Sageot din epoca Ludovic al XIV-lea, scaune din aceeași perioadă.

Foto 32.37
Château de Cheverny
Salonul tapiseriilor – ceas (*Regulateur*) Ludovic al XV-lea din secolul al XVIII-lea, care a indicat cu precizie de 200 ani ora, minutul, secunda, dar și ziua, data și fazele lunii.

Foto 32.38
Château de Cheverny
La 200 metri de castel spre nord, se înalță Orangeria, construcție din sec. XVIII, rezervată azi recepțiilor și expozițiilor

Parcul de 10 hectare (la nord de castel) și pădurea (la sud de castel) pot fi vizitate, mai există un lac mare (*Étang de la Rousselière*) pe râul Le Courpin și mai multe mici răspândite în pădure, un teren de golf. etc.

Foto 32.39
Château de Cheverny
Fațada sudică a Orangeriei.

Imediat la nord de castel, vedem o grădină (*jardin contemporain*), iar în capătul aleii sale centrale se înalță fosta Orangerie. Cu aceasta am încheiat vizita, revenim spre parcare și avem mai mult timp să vedem clădirile din drum – în clădirea ***vechii forje*** (*ancienne forge*) este expoziția permanentă Tintin (erou de benzi desenate al cărui castel, Moulinsart, a fost inspirat de Cheverny), iar la ceva distanță, ***canișa*** (*Le chenil*) care adăpostește câini proveniți din încrucișarea dintre britanicul Fox-hound și francezul Poitevin.

Foto 32.40
Château de Cheverny
Fațada nordică a Castelului, văzută dinspre parc, din aleea spre Orangerie.

Foto 32.41
Château de Cheverny
Anexe administrative, cu "la fuye", columbar tradițional, marcă a vechiului drept seniorial (renovat în secolul al XVI-lea). Vedere din nord, în dreapta este clădirea expoziției Tintin (vechea forjă).

Foto 32.42
Cheverny
"Le chenil" – canișa, cu 100-120 câini de vânătoare francezi.

Pe drum oprim un minut în centrul comunei, pentru a vedea o biserică medievală declarată monument istoric.

Foto 32.43 - **Cheverny**
Biserica Sf. Ștefan (*Église Saint-Étienne*), construită între secolele XII (de atunci provine portalul vestic de intrare din imagine) și XVI, modificată în secolul al XVII-lea.

La doar 15 kilometri spre nord-vest vizităm castelul regal din **Blois** (11 mai 2013), unde au trăit șapte regi și zece regine de-a lungul timpului, fiecare aducându-și aportul, lucru ce se vede în decorațiunile și în stilurile arhitecturale – stilul gotic medieval, gotic flamboaiant, renascentismul și clasicismul. Cuprinde mai multe clădiri, construite între sec. XIII-XVII, cu un total de 564 încăperi (din care 100 dormitoare cu șemineu propriu) și 75 scări.

Din ***fortăreața medievală*** (sec. XIII) mai există azi doar *Sala stărilor generale* și *La Tour du Foix*.

Foto 32.44
Château de Blois
Aripa estică ***gotică*** Ludovic XII, văzută din *Place du Château* cu statuia regelui (replică din 1857, originalul fiind distrus în Revoluție) și sala medievală a Stărilor Generale în dreapta.

Foto 32.45
Château de Blois
Aripa gotică Louis XII, văzută din curtea interioară (curtea de onoare), cu capela *Saint Calais* în dreapta și turnul pătrat al scării de onoare în stânga.

În schimb, stilul gotic franco-flamand e reprezentat de întreaga ***aripă Ludovic XII*** (1498-1501), remarcabilă prin cărămizile roșii alternând cu piatră albă sau gri. Pe aici se intră în castel.

Foto 32.46
Château de Blois
Galeria *Charles de Orleans* și Capela *Saint Calais* (1508), văzute de la etajul aripii François. Corul gotic este tot ce a mai rămas din capelă.

Stilul Renascentist e reprezentat de ***aripa François I*** (construită doar 12 ani mai târziu), marcată de influențe italiene. Caracteristica centrală a aripii este scara monumentală spiralată de formă octogonală cu trei laturi construite în perete, acoperită cu sculpturi renascentiste, detalii decorative italiene (statui, balustrade) și embleme regale

Foto 32.47
Château de Blois
Aripa nordică renascentistă François I, cu casa scării în spirală (1515-1519) în mijloc.

Construcția aripii a fost încredințată lui François Mansart, tatăl lui Jules-Hardouin, în secolul al XVII-lea.

Foto 32.48
Château de Blois
Aripa François I, *fațada logiilor* (*Façade des Loges*) îndreptată spre oraș (1515-1518), care a dorit să corecteze lipsa de vedere spre exterior a construcției inițiale.

Stilul clasicist este reprezentat de ***aripa Gaston de Orleans***, realizată între 1635-1638, neterminată.

Foto 32.49
Château de Blois
Aripa Gaston și ***scara spiralată*** din aripa François I (dreapta), o realizare încă gotică într-o construcție renascentistă.

Foto 32.50
Château de Blois
Muzeul Lapidar, aflat la parterul aripii François I (în fostele bucătării): Gargui din aripa Ludovic XII.

În aripa François I mai funcționează și Mus*ée des Beaux-Arts* cu o colecție de tapiserii și *Cabinetul portretelor* (toate sec. XVI-XVII).

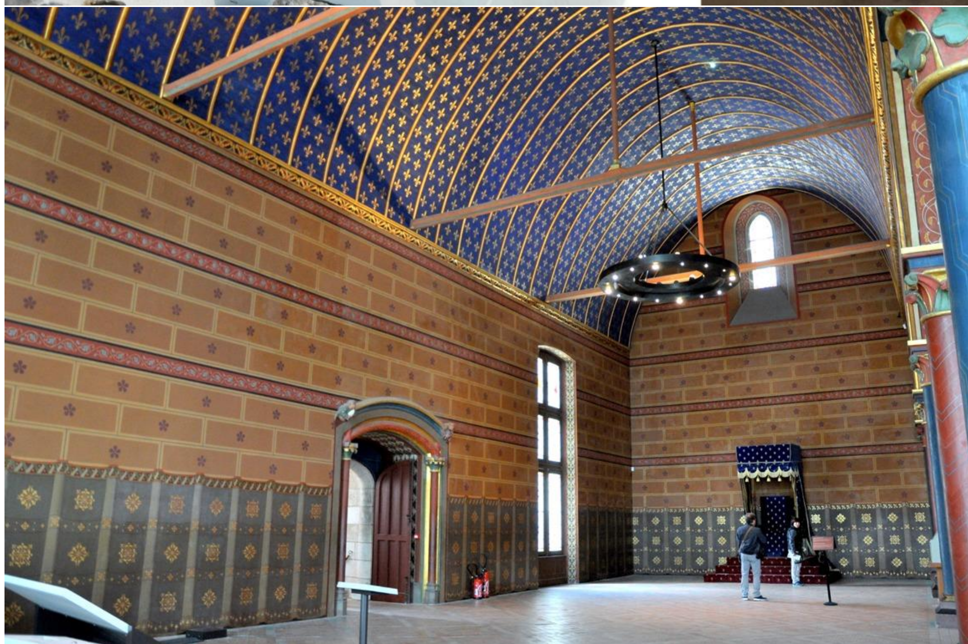

Foto 32.51
Château de Blois
Sala Stărilor Generale (1214) – cea mai mare sală civilă gotică de la începutul sec. XIII încă vizibilă în Franța (30 x 18 metri).

Foto 32.52
Château de Blois
Sala Stărilor Generale: șemineu din 1214, restaurat în 1860.

La salle des États Généraux unde s-a ținut adunarea stărilor generale (un fel de parlament local) între 1576-1588. În centru, un rând de coloane sprijină cele două tavane arcuite. Este partea cea mai veche din castel (sec. XIII).

Foto 32.53
Château de Blois
Sala Stărilor Generale, restaurată de Duban între 1861-1866.

După moartea lui Gaston de Orleans, castelul e abandonat, jefuit la Revoluție, transformat în cazarmă, degradat în continuare. Doar la 1840 e clasat monument istoric și restaurat de arhitectul Felix Duban (1798-1870) în spiritul realismului istoric.

Foto 32.54
Château de Blois
Camera Regelui (etajul 1 din aripa François I). În față, șemineul cu emblemele regale ale lui Francisc I și soției Claude de France.

Foto 32.55
Château de Blois
Camera Regelui:
detaliu din al doilea
șemineu (și acesta
restaurat de Duban).

Foto 32.56
Château de Blois
Camera de gardă
(etajul 1 din aripa
François I).

Foto 32.57
Château de Blois
Camera de gardă
(etajul 1 din aripa
François I).

Foto 32.58
Château de Blois
Galeria reginei (etajul 1 din aripa François I).

Foto 32.59
Château de Blois
Galeria reginei (etajul 1 din aripa François I).

Foto 32.60
Château de Blois
Galeria reginei – tavanul pictat.

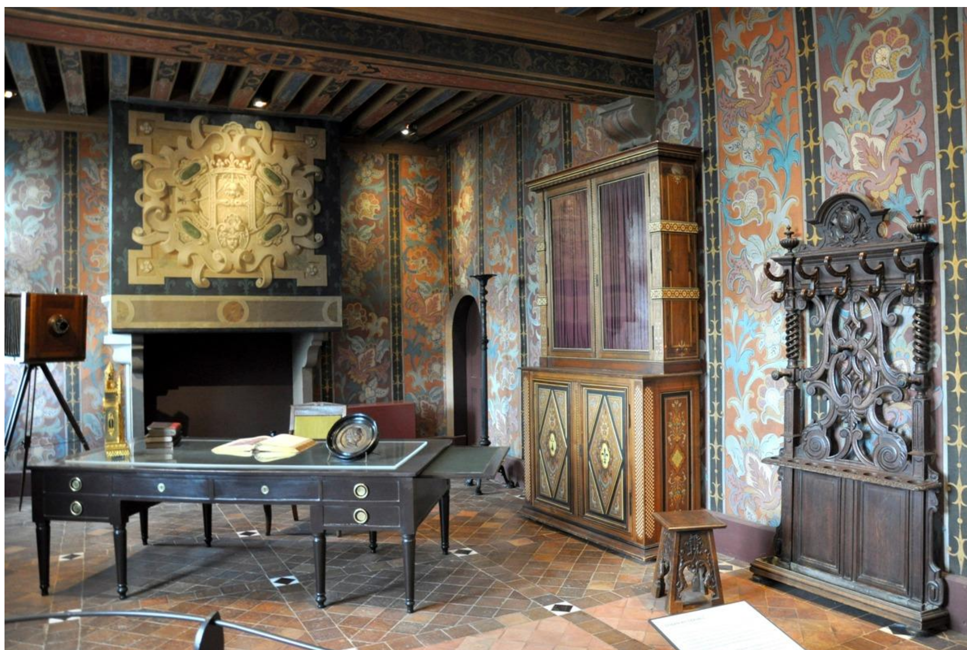

Foto 32.61
Château de Blois
Biroul arhitectului Duban.

Foto 32.62
Château de Blois
Biroul arhitectului Duban.

Foto 32.63
Château de Blois
Camera neo-renascentistă sau *„Salle de Guise”*, dedicată asasinării ducelui de Guise la 23 decembrie 1588 (etajul II din aripa François I).

Foto 32.64
Château de Blois
Camera reginei Catherine de Medicis
(etajul 1 din aripa François I, camera de partea Logiilor), unde ar fi murit regina la 5 ianuarie 1589.

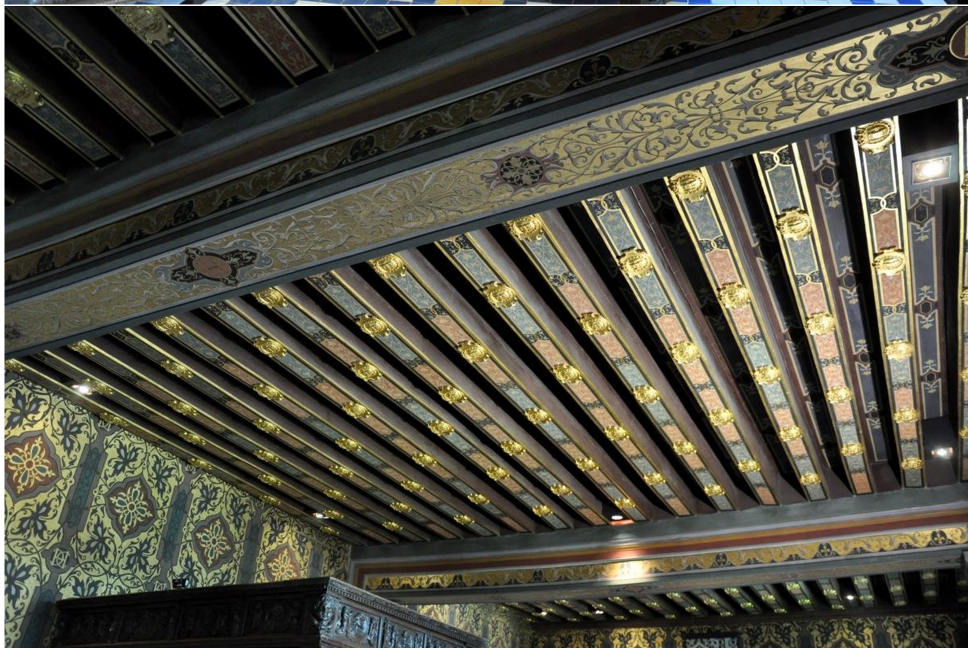

Foto 32.65
Château de Blois
Camera reginei Catherine de Medicis – tavanul pictat

Foto 32.66
Château de Blois
Camera reginei – monogramele H și C împreunate (Henri II și Catherina de Medicis)

Foto 32.67
Château de Blois
Vitralii în *Oratoriul reginei*.

Cabinetul Catherinei de Medici (sau *studiolo*) de la etajul I al aripii François, este singura încăpere din castel care a păstrat mobilierul original, format din 237 panouri de lemn sculptat care ascund dulapuri secrete. Cu otravă (conform lui Dumas), de fapt erau destinate bijuteriilor, hârtiilor de Stat, putând fi manevrate apăsând o pedală ascunsă în plintă.

Foto 32.68
Château de Blois
Tavanul din *Studiolo* (cabinetul de studiu al reginei) care conservă lemnăria originală, fiind singurul cabinet regal din Renaștere păstrat în Franța.

Foto 32.69
Château de Blois
Dulapuri originale în *Studiolo*, numit și *Cabinetul reginei* sau "*Camera secretelor*", renumită ca fiind locul secret de ascundere al otrăvurilor de către Catherine de Medici.

Foto 32.70
Château de Blois
Camera Henry III (etajul 2 din aripa Francisc I). "*Camera Regelui*" cu emblema „H” a regelui Henry IV în plăcile de gresie.

Foto 32.71
Château de Blois
Camera Henry III (etajul 2 din aripa Francisc I).

Foto 32.72
Château de Blois
Tavanul *camerei Henry III* (etajul 2 din aripa Francisc I).

Foto 32.73
Château de Blois
Sala de consliu (etajul 2 din aripa Francisc I).

Foto 32.74
Château de Blois
Sala de consiliu, detaliu de șemineu.

Foto 32.75
Château de Blois
Musée des Beaux-Arts de Blois (aflat din 1869 la etajul I al aripii Louis XII). Porcul spinos era emblema lui Ludovic XII.

Foto 32.76
Blois
Vedere din castel spre sud, cu abația Saint-Laumer (parțial, în prim-plan), Biserica Saint-Nicolas și râul Loire în fundal.

Foto 32.77
Blois
Biserica Saint-Nicolas, sec. XII-XIII, reconstruită în sec. XVII aparține abației *Saint-Laumer*, înființată în sec. IX de călugări benedictini refugiați din fața normazilor.

Foto 32.78
Blois
Podul peste Loara construit în sec. XVIII după planurile lui Jacques Gabriel, arhitectul regelui Louis XIV. Valurile din fața sa sunt provocate de vestigiile subacvatice ale fostului pod Saint-Louis.

Foto 32.79
Blois
Casa Magiei Robert-Houdin, situată într-o clădire la capătul estic al *Place du Château*.

La capătul opus (estic) al Pieții Castelului vedem vila privată din sec. XIX care adăpostește Muzeul Magiei - *Maison de la Magie Robert-Houdin*. Nu știu cât e de interesant de vizitat, dar exteriorul e fără îndoială memorabil datorită capetelor monstruoase care ies și intră pe ferestre, rotindu-se amenințător.

Foto 32.80
Blois
Capete mecanice de balauri ieșind pe ferestrele *Casei Magiei Robert-Houdin*.

Încă 40 kilometri spre vest și ajungem la **Amboise** (25 septembrie 2006), unde vizităm castelul regal omonim, construit pe un platou stâncos, care domină localitatea și de unde se deschide panorama râului Loire.

Foto 32.81
Amboise
Vedere spre est a fortificațiilor sudice din piața *Michel Debré*. În fundal, *Tour Heurault*, prin care un drum în spirală leagă castelul de oraș.

Renovat și lărgit de Charles VIII între 1492-1497, fortificațiile exterioare sunt demolate de trupele regale în 1631, iar castelul este și el parțial demolat între 1806-1810, din lipsă de fonduri.

Foto 32.82
Amboise
Vedere spre vest a fortificațiilor sudice din piața *Michel Debré*. În fundal, *Chapelle Saint-Hubert*.

Din piața *Michel Debré*, unde este și parcarea, zidurile exterioare care învelesc platoul stâncos sunt impresionante. Urcăm pe scările *Emir Abd el Kader* și ajungem pe platoul castelului. În formă aproximativ triunghiulară, platoul are în colțuri trei turnuri, cel mai mic în vest e *Tour Garçonnet*, iar cele mari în nord (*Tour des Minimes*, adosat castelului) și sud (*Tour Heurtault*).

Foto 32.83
Château d'Amboise
Castelul văzut din vest cu aripa gotică în stânga și cea renascentistă în față.

Pe latura de sud este biserica gotică *Chapelle Saint-Hubert* (1491), unde este prezumtiv înmormântat Leonardo da Vinci, decedat la Amboise. Castelul (*Logis du roi*) este ceea ce a rămas după demolările din 1806-1810. Spre nord-vest este ***aripa gotică*** (Charles VIII) iar perpendicular, spre nord-est, este ***aripa renascentistă*** (Louis XII, supraînălțată de Francois I)

Foto 32.84
Château d'Amboise
Castelul văzut din sud cu aripa renascentistă în prim-plan și cea gotică în stânga.

Foto 32.85
Château d'Amboise
Capela *Saint-Hubert* și intrarea pe platou de pe mica stradă cu scări ascendentă *Montée de l'Emir Abd el Kader*.

De pe platou se deschide o perspectivă largă asupra orașului și Loarei. Castelul se vizitează, interiorul aripii gotice este destul de simplu, din sala gărzilor (*Salle des Gardes nobles*) se urcă la *Salle des Tambourineurs* (muzicienii care-l acompaniau pe rege în deplasări), apoi se intră în *Salle du Conseil* (sau *Sala de Stat*).

Foto 32.86
Château d'Amboise
Vedere de-a lungul fortificației de nord-vest, cu aripa gotică și *Tour des Minimes* (zis și al *Cavalerilor*) care conține o rampă ascendentă în spirală, accesibilă cavalerilor și atelajelor, prin care se făcea aprovizionarea din sat. Platforma superioară de 40 metri oferă o frumoasă panoramă spre Loara.

Foto 32.87
Château d'Amboise
Vedere de-a lungul fortificației de sud, cu *Chapelle Saint-Hubert,* construită la 1491 în stil gotic flamboiant, care a rămas singura urmă a clădirilor care se aliniau pe metereze. În stânga jos este piața *Michel Debré.*

În aripa renascentistă se vizitează, printre altele, camera regelui Henri II, iar la etaj trei saloane amenajate pentru Louis-Philippe.

Foto 32.88
Château d'Amboise
Camera Regelui Henri II, cu patul măsurând 2,18 x 1,82 metri.

Spre vestul platoului a fost amenajată o grădină de inspirație mediteraneană, care a înlocuit în vremea lui Louis-Philippe clădirile demolate. Dincolo de un cedru de Liban este un mic cimitir musulman, datând din perioada în care emirul Abd el Kader a fost adus la Ambroise în domiciliu forțat.

Foto 32.89
Château d'Amboise
Vedere din castel spre grădini, cu bustul lui Leonardo da Vinci (pe locul colegialei unde a fost înhumat inițial) și cedrul de Liban după care este cimitirul musulman.

Foto 32.90
Amboise
Vedere din castel spre oraș (piața *Michel Debré*) cu biserica *Saint-Florentin* în dreapta și *Église Collégiale Saint-Denis* în fundal stânga. *Între ele iese în evidență Tour de l'Horloge* (sec. XV)

La 13 kilometri spre sud ajungem la castelul **Chenonceau** (25 septembrie 2006), situat pe râul *Le Cher*, un afluent al Loarei, unde șase femei puternice și-au pus amprenta, printre ele Caterina de Medici și amanta soțului său, Diane de Poitiers.

Foto 32.91
Chenonceau
Fațada castelului văzută dinspre nord, de pe terasa lacustră care reproduce planul vechiului castel medieval al familiei des Marques, demolat pentru a face loc noii construcții (doar donjonul a fost păstrat, reabilitat în stil renascentist, actualul *Tour des Marques*, în dreapta imaginii)

Superb situat perpendicular pe râu, ca un pod care unește malurile, se ajunge la castel după o scurtă plimbare de la parcare prin parc, trecând pe lângă o fermă din sec. XVI, pe lângă *Orangerie*, *Farmacie* și pivnița de vinuri. Trecem apoi un pod pe o terasă înconjurată de apă (în colțul căreia se înalță turnul-bastion Marques), din care, de pe alt pod, se intră în castelul construit pe locul fostei mori fortificate Marques.

Foto 32.92
Chenonceau
Tour des Marques (stânga) și podul de acces în castel, văzute din *Jardin de Catherine de Médicis*.

De o parte și de alta a terasei *des Marques* se găsesc două grădini, *Jardin de Catherine de Médicis* la vest și *Parterre de Diane de Poitiers* (1551) la vest.
Castelul este supranumit și *Château des Dames*.

Foto 32.93
Chenonceau
Castelul cu o mare parte din *Grande Galerie* (aripa cu arcade de-asupra râului), văzut din *Jardin de Catherine de Médicis*.

Foto 32.94
Chenonceau
Jardin de Catherine de Médicis, întinsă pe 5500 m² în jurul unui bazin circular.

Foto 32.95
Chenonceau
Jardin de Diane de Poitiers, inspirată din grădinile italiene.

Probabil cea mai inedită parte a castelului este ***Grande Galerie***, construită la 1576 de Catherina de Medici deasupra podului Dianei de Poitiers. Lungă de 60 metri, largă de 6 metri, este iluminată de 18 ferestre, a fost inaugurată în 1577. În primul război mondial aici a fost amenajat de proprietar un spital de rezervă, iar în al doilea război a servit Rezistenței ca pod de trecere din zona ocupată în zona liberă, granița dintre cele două fiind exact pe râul *Cher*.

Foto 32.96
Château de Chenonceau
Galeria Mare de-asupra râului *Cher,* vizitabilă la nivelul parterului.

Interiorul bogat decorat poate fi vizitat pe cele trei etaje. Din exterior se intră la **parter** într-un ***vestibul*** cu tavan ogival, din care se desprinde ***scara*** la etaj un acces la ***bucătării*** din subsol, și care continuă cu ***Galeria Mare***.

Din vestibul, spre stânga se intră în *Salle des Gardes*, care comunică cu *Capela* și cu *Camera Dianei de Poitiers*, iar din aici în celebrul *Cabinet verde*, apoi în *Bibliotecă*. Un pasaj duce și la Galerie.

Foto 32.97
Château de Chenonceau
Șemineul din *Chambre de Diane de Poitiers*, operă a sculptorului Jean Goujon, cu inițialele H și C (Henri II și Catherine).

Din vestibul spre dreapta se intră în *Salonul Louis XIV*, iar mai departe în *Salonul Francois I*.

Etajul I are un ***vestibul*** simetric parterului (numit *Vestibule de Katherine Briçonnet*), din care se intră la stânga în *Camera celor cinci regine* (*Chambre des Cinq Reines*), iar de aici în *Camera Catherinei de Medici*, urmată de *Cabinetul de stampe*.
Din vestibul spre dreapta se intră în *Camera Gabriellei* ***d'Estrées, iar mai departe în*** **Camera lui** César de Vendôme.

Foto 32.98
Château de Chenonceau
Blazon pe tavanul din *Chambre des cinq Reines*.

Etajul II are doar două încăperi, vestibulul (numit *Vestibule Bourbon Vendôme*), din care se intră spre stânga în *Camera Louisei de Lorraine*, cea mai tristă din cele văzute. Retrasă la castel în reculegere și rugăciune după asasinarea soțului său, regele Henri III în 1589, Louisa va fi permanent îmbrăcată în alb, dar camera va fi în întregime decorată în negrul doliului.

Foto 32.99
Château de Chenonceau
Tavanul Camerei Louisei.

Foto 32.100 - **Château de Chenonceau**
Tour des Marques, văzut din castel.

Foto 32.101 - **Château de Chenonceau**
Pat cu baldachin din *Camera Dianei de Poitiers* (începutul sec. XVII)

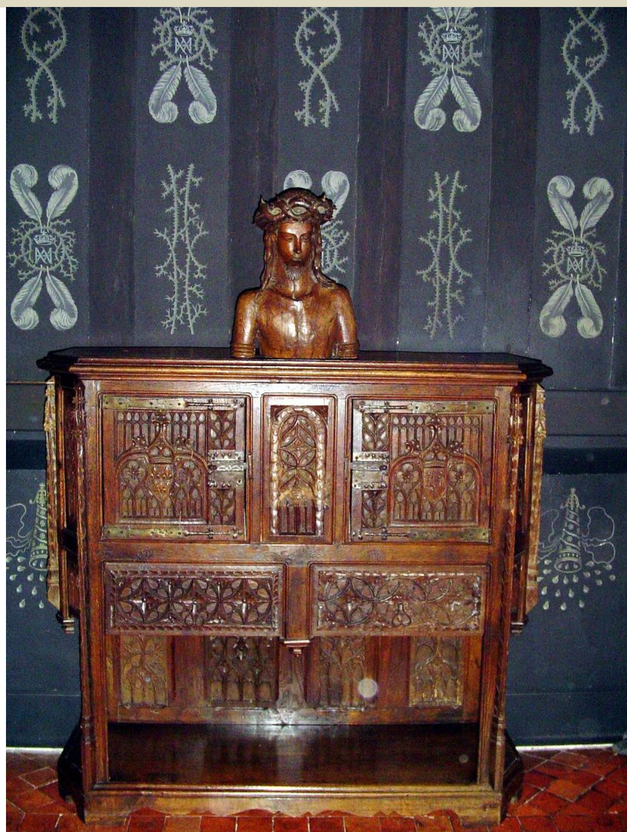

Foto 32.102 - **Château de Chenonceau**
Șemineu Renaissance din *Salon Louis XIV*: salamandra și hermina amintesc de François I și Regina Claude de France.

Foto 32.103 - **Château de Chenonceau**
Detaliu al peretelui *Camerei Louisei de Lorraine*, în întregime negru (ca și tavanul), și decorat cu atribute simbolice ale doliului.

Mergem 60 km spre vest până la castelul **Langeais** (10 mai 2013), fortăreață medievală reconstruită în 1465 în stil gotic flamboaiant de către Regele Louis XI.

Foto 32.104
Langeais
Castelul văzut dinspre est, din *Rue Gambetta*, cu intrarea peste podul basculant.

Castelul prezintă rara caracteristică de a nu fi fost ulterior modificat, păstrându-se până azi în stilul gotic original (fiind doar restaurat în sec. XIX).
Intrăm din *Place Pierre de Brosse* direct în castel și începem vizita celor 16 încăperi.

Foto 32.105
Château de Langeais
Parter: fostă *Cameră a gărzilor*, apoi *Sufragerie* (*Salle du banquet*), cu un șemineu de la începutul sec. XVI.

Apartamentele sunt iluminate individual și bogat mobilate prin grija ultimului proprietar, antreprenorul și colecționarul Jacques Siegfried.

Foto 32.106
Château de Langeais
Etajul I: *Chambre de Parement*, cu unul dintre primele paturi cu *colonette* și tapiseria crucificării lui Isus (Bruxelles, sfârșitul sec. XVI.)

Foto 32.107
Château de Langeais
Etajul I: *Chambre du Retrait*, cameră privată cu tapiserii din sec. XVI.

Foto 32.108
Château de Langeais
Etajul I: *Salle du Mariage*: scenografie care combină video, muzică medievală și statui din ceară pentru a reconstitui celebrarea căsătoriei secrete dintre Ana de Bretania și Charles VIII (6 decembrie 1491).

Foto 32.109
Château de Langeais
Etajul I: Diptic cu portretele lui Charles VIII și Ana de Bretania; la momentul căsătoriei lor secrete, fiecare era logodit cu altă persoană.

Foto 32.110
Château de Langeais
Etajul II: *Chambre des Enfants*: cu două tapiserii din sec. XVI și o mică încăpere pentru garderobă.

Foto 32.111
Château de Langeais
Vedere a curții cu ruinele donjonului, de la Etajul III al castelului.

Foto 32.112
Château de Langeais
Etajul III: Cabinetul de artă sacră (o sală albastră și una roșie): *ladă pentru relicve*, sculptată cu figurile apostolilor pe laterală și cu cele ale fecioarelor înțelepte și nebune / nesăbuite pe capac (lemn aurit din sec. XIII!)

Foto 32.113
Château de Langeais
Etajul III: *Grande salle des Preux,* unde este expusă suita „Neuf Preux", ansamblu unic de șapte tapiserii realizate între 1520-1540 (ilustrând nouă eroi legendari): în stânga, tapiseria cu David.

Intrăm apoi pe drumul gărzilor, acoperit, atârnat de fațadă pe 130 metri, care surplombează acoperișurile caselor și Loara.

Foto 32.114
Château de Langeais
Piața *Pierre de Brosse* cu intrarea în castel, văzute din drumul gărzilor (*Chemin de ronde*) de pe fațada estică.

Foto 32.115
Château de Langeais
Strada *Foulques Nerra* cu parcarea (dreapta) și curtea castelului cu Donjonul, văzute din drumul străjilor din turnul sudic.

Intrăm din nou în corpul castelului, coborând la etajul II.

Foto 32.117
Château de Langeais
Etajul II: *Chambre aux Carreaux Verts*, realizată sub supervizarea arhitectului Lucien Roy, angajat de negustorul explorator Jacques Siegfied, care cumpără castelul în 1886 și îl restaurează.

Ultimele două încăperi sunt *Salle de Luini* (cu fresca nativității de Bernardino Luini, 1522) și *Petit cabinet de Faïences* .

Foto 32.118
Château de Langeais
Salle de Luini, cu o ladă de zestre italiană (sf. sec. XVI) și un fragment dintr-o tapiserie („la Force”, Bruxelles, început sec. XVI).

Terminăm vizita pe interior și coborâm în curtea castelului, unde, la extermitatea vestică se ridică *Donjonul*, dincolo de care se întinde *Parc de l'an mil*, o adevărată pădure mai degrabă.
În spatele donjonului, un eșafodaj medieval de lemn a fost reconstruit pe întreaga înălțime, permițând o perspectivă asupra castelului și orașului.

Foto 32.119
Château de Langeais
Castelul văzut de la înălțimea *donjonului*.

Foto 32.120
Château de Langeais
Donjonul, cu un eșafodaj medieval reconstruit.

Foto 32.121
Château de Langeais
Castelul văzut de la poarta de intrare în grădini (*Parc de l`An Mil*).

Foto 32.122
Château de Langeais
Castelul văzut din curtea interioară, dinspre sud-vest.

Nu ne rămâne decât să explorăm puțin împrejurimile castelului.

Foto 32.123
Langeais
Piața *Pierre de Brosse* în dreptul intrării în castel.

Foto 32.124
Langeais
Strada *Foulques Nerra* văzută în lungul peretelui nordic al curții.

Foto 32.125
Langeais
Castelul văzut dinspre nord, de pe strada *Charles VIII.*

Foto 32.126
Langeais
Castelul și zidul nordic al curții văzute din strada *Foulques Nerra.*

Foto 32.127
Langeais
Castelul văzut din est, din parcarea din capătul străzii *Louis XI*.

La 10 km spre sud ajungem la castelul **Azay-le-Rideau** (10 mai 2013), reconstruit de Gilles Berthelot între 1518-1527 pe o insulă de pe râul Indre, după distrugerea din Războiul de 100 ani. Restaurat în 1791, este cumpărat de Stat în 1905 și remobilat.

Foto 32.128
Azay-le-Rideau
Castelul văzut din nord, de pe aleea de acces.

Din parcare se ajunge prin *curtea în semilună* la grilajul exterior (flancat de clădiri administrative) după care, o mică alee mărginită de pădure conduce la intrare, pe un pod de piatră, peste șanțul cu apă. Intrarea se face direct

din restrânsa *Curte de onoare*, mărginită de castelul (*Corps de logis*) în formă de L. Odată intrați, primul contact este cu ***Scara de onoare***, una din cele mai remarcabile creații ale Renașterii din Valea Loarei, fiind inspirată de modelul italian, construită în centrul clădirii (și nu în obișnuitele turnuri spiralate). Tavanul e decorat cu medalioane reprezentând regi și regine ale Franței, sau animale fantastice.

Foto 32.129
Château d'Azay-le-Rideau
Tavanul cu efigii regale al *Scării de onoare*.

Foto 32.130 - **Château d'Azay-le-Rideau**
Aripa de nord-vest văzută dintr-o arcadă a *Scării de onoare.*

Vizita începe oarecum invers, se urcă pe Scara de onoare până la ***Etajul II***, unde putem observa podul (*Grand comble*), construit astfel încât oferă un spațiu mare de depozitare.

Foto 32.131
Château d'Azay-le-Rideau
Etaj II: *Podul*, construit inițial din stejar recoltat în 1517 din Pădurea Chinon.

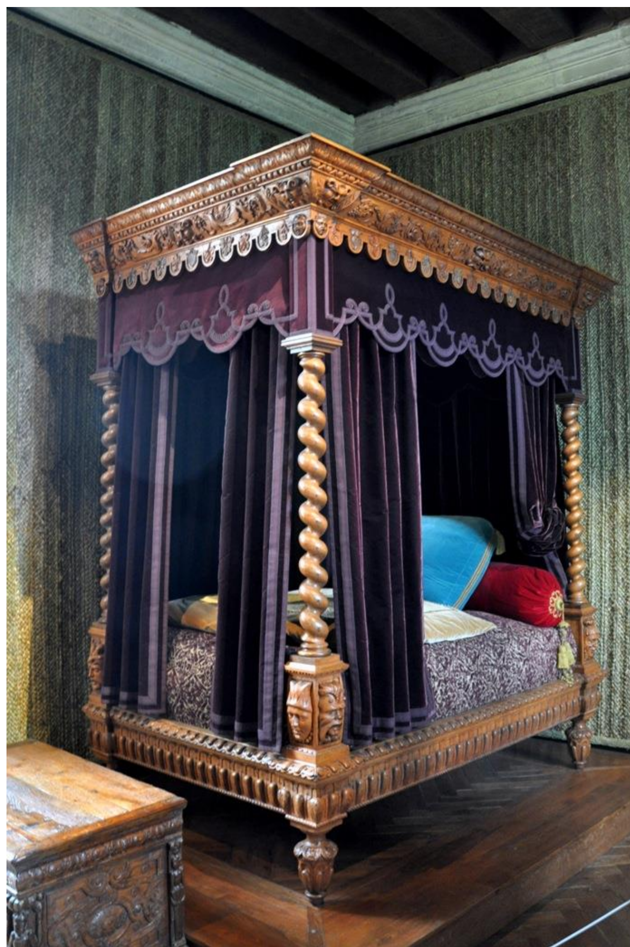

Foto 32.132 - **Château d'Azay-le-Rideau**
Etaj I: Patul cu baldachin din *Camera renascentistă*.

Foto 32.133 - **Château d'Azay-le-Rideau**
Etaj I: Mobilier din *Camera lui Psyché.*

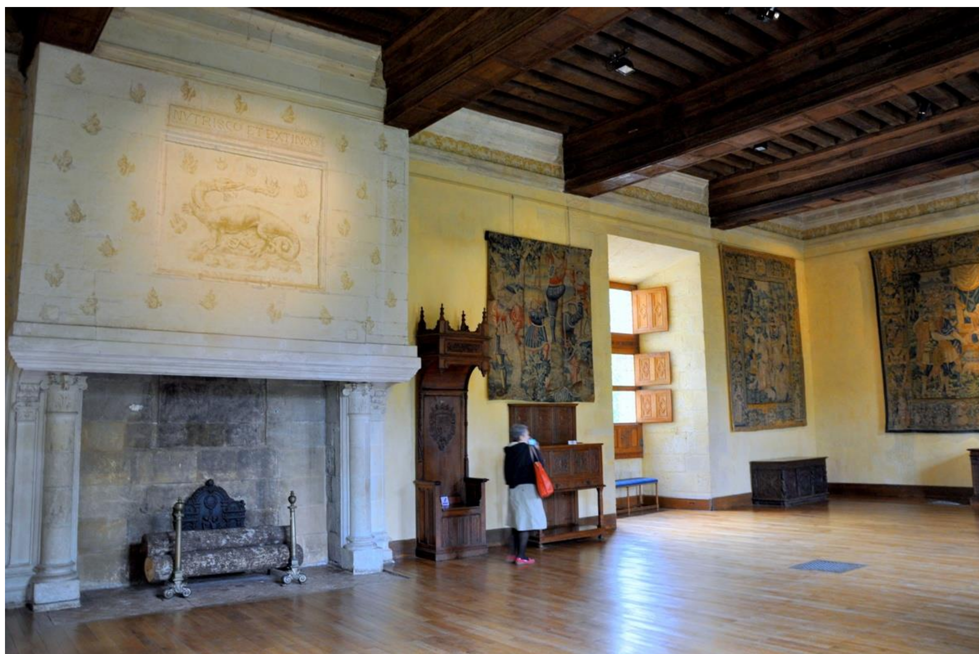
Coborâm la ***Etajul I*** pe o scară secundară din turnul de nord și prima încăpere este *Chambre Renaissance*, amenajată în stilul sec. XVI, piesa principală fiind patul cu baldachin. Urmează o mică *Garderobe*, apoi *Chambre de Psyché* (sau *Chambre du Maître de maison*, destinată lui Gilles Berthelot), decorată cu o serie de cinci tapiserii de secol XVI, care ilustrează tema mitologică a zeiței Psyché.

Foto 32.134
Château d'Azay-le-Rideau
Etaj I: *Camera lui Psyché:* Tripticul *Psyché vizitată de surorile sale / Psyché îl descoperă pe Cupidon dormind / Zborul dragostei*, tapiserie fabricată la Bruxelles cândva între 1562-1578.

De aici intrăm în *Holul cel mare* (*Grande Salle*), aflat în colțul vestic al „L”-ului clădirii, destinat festivităților și balurilor în vremea lui Gilles Berthelot și soției sale Philippe Lesbahy.

Foto 32.135
Château d'Azay-le-Rideau
Etaj I: *Holul cel mare* cu șemineul masiv

Trecem de *Scara de onoare* centrală și continuăm cu încăperile din capătul aripii sudice: *Antecamera* (care servea drept sală de așteptare) și *Camera regelui* (*Chambre du roi*).

Foto 32.136
Château d'Azay-le-Rideau
Etaj I: *Antecamera*: portrete ale regilor, (secolul XVII), din colecția proprietarilor, reprezentându-i pe Henry IV, Louis XIII și Louis XIV.

În *camera regelui* a petrecut două nopți Louis XII în 1619.

Foto 32.137
Château d'Azay-le-Rideau
Etaj I: șemineul și patul cu baldachin din *Camera regelui*.

Coborâm la parter, de această dată prin scara secundară din turnul de est, și începem vizita apartamentelor de stat cu *Salonul Beincourt*, unde sunt expuse câteva din cele 300 picturi de secol XVI-XVII din colecția Marchizului (care a cumpărat castelul în 1791).

Foto 32.138
Château d'Azay-le-Rideau
Parter: șemineul înconjurat de câteva tablouri din colecția Marchizului Charles de Biencourt în *Salonul Biencourt.*

Urmează *Sala de biliard*, cu alte portrete din sec. XVI-XVII aparținând familiei Biencourt. De aici, trecem prin *Scara de onoare* și continuăm consecutiv printr-o *Debara*, *Bucătăria* (amenajată în vremea lui Biencourt), *Sufrageria* (amenajată conform modei din sec. XIX), și *Salonul-Bibliotecă* (amenajat conform inventarului din 1854).

Foto 32.139
Château d'Azay-le-Rideau
Parter: tapiserie cu scene de vânătoare din sec. XVII, perfect conservată, în *Sala de biliard.*

Foto 32.140
Château d'Azay-le-Rideau
Parter: șemineul din *Sala de biliard.*

Foto 32.141
Château d'Azay-le-Rideau
Parter: *Sufrageria,* cu un serviciu de porțelan fabricat de *Perler et Feuillet*, pahare și carafă Trianon de la sticlăria Saint-Louis (1830), farfuriile din porțelan chinezesc de la *Compagnie des Indes* din sec. XVIII.

Foto 32.142 - **Château d'Azay-le-Rideau**
Etaj I: *Anticamera*: portretul regelui Francois I, școala franceză, sfârșit sec. XVI – debut sec. XVII.

Foto 32.143 –
Château d'Azay-le-Rideau
Parter: șemineul din *Salonul-Bibliotecă.*

Odată terminată vizita apartamentelor private și a sălilor de aparat facem un tur al insulei de pe râul Indre, pe pășune și prin pădure, parte din vastul parc al castelului.

Foto 32.144
Azay-le-Rideau
Castelul văzut dinspre est, de pe podul de legătură cu parcul.

Foto 32.145
Azay-le-Rideau
Castelul văzut dinspre sud, din parc, peste râul Indre.

Foto 32.146
Azay-le-Rideau
Castelul văzut dinspre vest, din parc, peste râul Indre.

Pe drumul de întoarcere spre parcare, observăm o construcție ciudată la marginea de nord a parcului; este biserica *Saint-Symphorien*, clădită în sec. XI, reclădită în sec. XII, mărită în sec. XVI.

Foto 32.147
Azay-le-Rideau
Église Saint-Symphorien; în capela laterală (1603) sunt înhumați membrii familiei Biencourt, proprietari în sec. XIX.

La 15 km spre vest ajungem la un nou obiectiv, castelul **Ussé** (10 mai 2013). Parcarea este chiar în fața intrării spre grădini, pe *Rue Principale / Route de Chinon* (D7).

Foto 32.148
Château d'Ussé
Primul contact cu castelul, așa cum poate fi văzut din est, de pe aleea de acces dinspre parcare. Suntem la nivelul terasei de jos a grădinilor.

Pătrundem în grădinile terasate, proiectate de peisagistul André Le Nôtre pe locul unde fusese demolată aripa de nord, au fost finalizate în 1664. Urcăm ușor aleea și trecem pe lângă Capela Sfânta Ana, construită între 1520-1538 de proprietarul de atunci, Charles d'Espinay și pe lângă un cedru din Liban oferit în 1808 ducesei de Duras de către Chateaubriand.

Foto 32.149
Château d'Ussé
Chapelle Sainte-Anne d'Ussé, văzută de pe aleea de acces.

Foto 32.150
Château d'Ussé
Fațada estică, văzută de pe aleea de acces dinspre parcare.

Castelul este ridicat pe locul unei vechi fortificații vikinge din anul 1004, primele construcții aparțin secolului XV, sub conducerea lui Jean V de Beuil. În sec. XVI Charles d'Espinay extinde construcția cu corpul central, aripa dreaptă și capela. Forma actuală o va căpăta în timpul sec. XVII-XIX, fiind și azi proprietate privată a ducilor de Blacas.

Foto 32.151
Château d'Ussé
Privire dinspre nord-est.

Ne apropiem treptat de castel, parcurgând terasa superioară a grădinilor, din care se intră în curtea mărginită pe trei laturi de construcții.

Foto 32.152
Château d'Ussé
Privire dinspre nord-vest, cu aripa estică din sec. XV și intrarea în castel.

Foto 32.153
Château d'Ussé
Privire dinspre nord, cu aripa sudică, renascentistă.

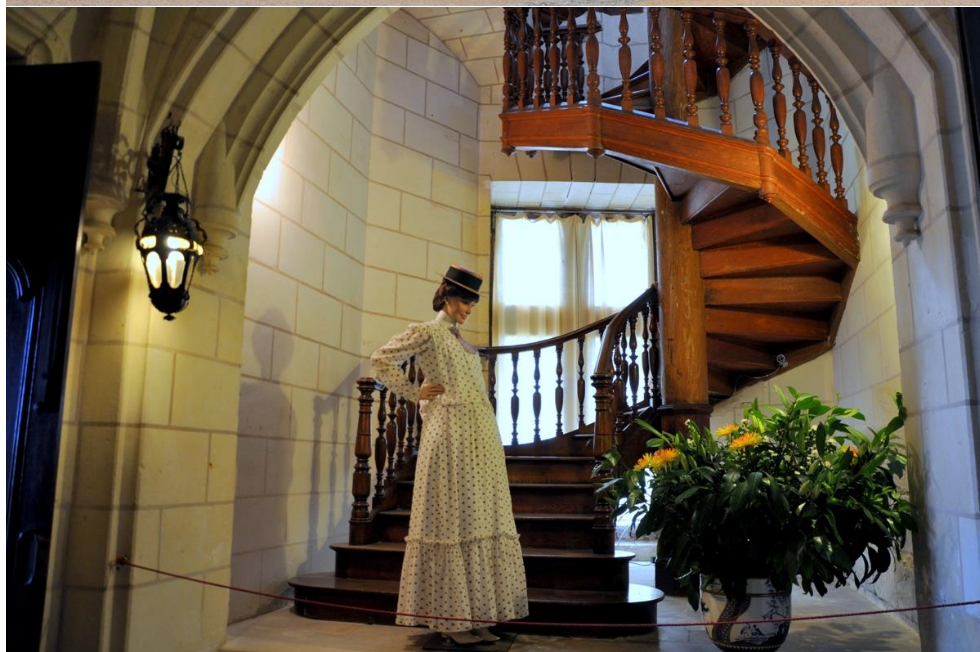
Intarea se face prin aripa de est (cea mai veche, din sec. XV, reorganizată între sec. XVI-XIX), intrând în ***holul*** cu scara de lemn în spirală, adăugată în sec. XIX de Madame de la Rochejacquelin.

Foto 32.154
Château d'Ussé
Privire dinspre nord-est, cu aripa vestică (renascentistă) și *Pavilionul Vauban* în continuare (1690).

De aici intrăm în ***Salle des gardes*** (fosta intrare în castel din sec. XV, având și un pod basculant). Plafonul este pictat în marmură falsă (sec. XVII), după un procedeu italian „trompe l'œil".

Foto 32.155
Château d'Ussé
Holul de intrare cu scara de lemn în spirală.

Sala conține macheta castelului și o frumoasă colecție de arme și obiecte orientale, inclusiv un costum de războinic indian din sec. XVIII.

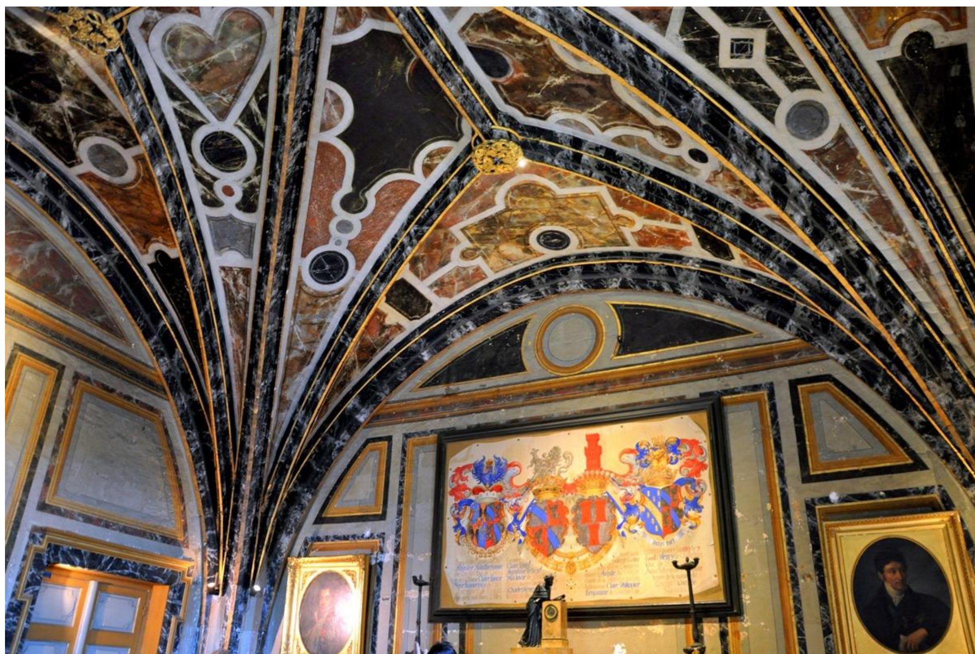

Foto 32.156
Château d'Ussé
Tavanul pictat, care imită marmura, în *Sala gărzilor*. Pe perete este arborele genealogic al Ducelui de Duras, proprietarul castelului în 1809.

Intrăm în ***Salonul Vauban*** (fosta capelă din sec. XV), unde pereții sunt acoperiți cu tapiserii din Bruxelles (sec. XVI), reprezentând scena biblică *David și Goliat*.

Foto 32.157
Château d'Ussé
Salonul Vauban cu un cabinet italian florentin (sec. XVII) în abanos, fildeș și marmură, cu 49 sertare secrete.

Foto 32.158
Château d'Ussé
Salonul Vauban cu mobilier stil Regence (sec. XVIII), amenajat pentru vizita lui Vaiban și a fiicei sale, noua marchiză de Valentinay.

Înainte de a continua, coborâm din *Petite Salle* în subteranele vechi de 1000 ani, unde pot fi văzute resturile sistemelor de încălzire ale castelului.

Foto 32.159
Château d'Ussé
Vechile cazane de încălzire din subsolul castelului, loc de refugiu în război și perioade tulburi, care ieșea odinioară în pădurea Chinon (azi colmatat).

Urcăm în ***La grande galerie*** (care leagă aripa de est cu aripa de vest a castelului) unde este expusă o colecție de tapiserii provenind din Bruxelles (sec. XVIII), cu subiecte din viața populară în Flandra, realizate după schițe de David Teniers (sec. XVII).

Foto 32.160
Château d'Ussé
Vedere în lungul *Marii Galerii*, cu tapiseriile flamande. La mijloc, se vede bustul lui Louis XIV de Bernini (originalul se află la Versailles).

Foto 32.161
Château d'Ussé
Una dintre tapiseriile flamande expuse în *Marea Galerie*.

Continuăm cu ***Sufrageria*** (*Salle a manger*), decorată cu mobilier Louis XV și argintărie, este folosită și în ziua de azi de proprietari.

Foto 32.162
Château d'Ussé
Sufrageria, încă utilizată.

Urcarea la etaj se face pe ***Scara cea Mare*** (*Le grand escalier*), dreaptă, cu laterală de fier forjat de inspirație italiană (sec. XVII), schițată de Mansart.

Foto 32.163
Château d'Ussé
Scara cea mare, cu o tapiserie de Beauvais (sec. XVIII, ilustrând o temă mitologică) și portetul Regelui Louis XVIII.

Penultima încăpere vizitabilă în turul apartamentelor este ***Anticamera***, amenajată în sec. XVII odată cu apartamentele regale.

Foto 32.164
Château d'Ussé
Anticamera, cu un birou stil Boulle (sec. XVIII) și o copie după tabloul lui Veronese „*Nunta din Cana*". În colț, o mobilă lăcuită de China, epoca Louis XV.

Terminăm turul cu camera specială destinată regelui în eventualitatea unei vizite la castel, *La Chambre du Roi*.

Foto 32.165
Château d'Ussé
Chambre du Roi, cu mobilă de la 1770, pat cu baldachin (zis „polonez”) stil Louis XVI, parchet de stejar din sec. XVII. Pereții sunt acoperiți cu mătase de inspirație chineză, realizate la Tours în sec. XVIII.

Aici au fost găzduiți monarhi începând cu Louis XIV și terminând cu Hailé Sélassié, împăratul Etiopiei (informație negată de Michelin...).

Foto 32.166
Château d'Ussé
Chambre du Roi, cu portretele Prințesei de Conti, Mademoiselle de Blois (fiica lui Louis XVI) – de-asupra șemineului și portretul ecvestru al Prințului de Conti în față.

Vizita continuă însă cu ***donjonul*** (turnul masiv din colțul de sud-est), unde pentru început trecem prin ***Sala de jocuri***, unde sunt expuse vechi trenuri mecanice, mobile de păpuși, etc.

Foto 32.167
Château d'Ussé
Salle de jeux, în câteva încăperi din donjonul sud-vestic.

De aici intrăm în ***Chemin de ronde*** (*Drumul de rond*) pasaj zidit destinat rondului santinelelor.

Admirăm complicata șarpantă de lemn a donjonului de sud-vest (numit și *Donjon des chevaliers*), apoi străbatem coridorul zidit de-a lungul aripii sudice până la donjonul de sud-est.

Foto 32.168
Château d'Ussé
Vedere din donjonul de sud-est spre vest, deasupra acoperișului aripii sudice (renascentiste) cu donjonul de sud-vest în fundal.

De aici continuăm, tot prin coridoul străjerilor până la donjonul de nord-est, de unde avem o frumoasă perspectivă asupra curții, a grădinilor terasate și a râului Indre.

Foto 32.169
Château d'Ussé
Vedere din donjonul de nord-est spre vest, spre grădinile terasate. Jos este șoseaua D7 (*Route de Chinon*).

Foto 32.170
Château d'Ussé
Vedere din donjonul de nord-est spre est, spre intrarea în grădini și parcarea de pe șoseaua D7. În dreapta este satul Rigny-Ussé.

De-a lungul coridorului privim în sălile pe lângă care trecem, unde sunt organizate două tipuri de expoziții – prima privește costumele de epocă și accesoriile de modă (cu câte o temă diferită în fiecare an).

Foto 32.171
Château d'Ussé
Din expoziția temporară pe drumul de rond: baie din sec. XVIII (zisă *Baignoire Marat*).

Cealaltă evocă povestea *Frumoasei de pădurea adormită (Belle au bois dormant)*, scrisă de Charles Perrault (1628-1703), oaspete frecvent al castelului pe care l-a folosit pentru a crea cadrul magic al poveștii sale.

Foto 32.172
Château d'Ussé
Din expoziția permanentă pe drumul de rond: secvență din povestea *Frumoasa în pădurea adormită*.

Ieșim din castel pentru a vizita împrejurimile. Prima este ***capela*** exterioară (*collégiale Notre Dame d'Ussé*), dedicată Sfinei Ana, cu scaunele corului și lambriurile înconjurătoare bogat decorate de Jean Goujon.

Foto 32.173
Château d'Ussé
Scaunele sculptate ale corului din colegiala Sfânta Ana.

Foto 32.174
Château d'Ussé
Capela Sfânta Ana văzută dinspre est, cu intrarea în pivnițele castelului în faleza din stânga.

Chiar în dreptul capelei se deschide o intrare în faleza stâncoasă din tuf de Touraine, care duce la ***pivnițele*** (menționate încă din sec. XIV) unde sunt ținute butoaie și sticlele de vin. Tuful menține o temperatură ideală pentru conservarea vinului. Galeria conține mai multe cavități cu reconstituiri de scene specifice, și se termină cu o mică capelă dedicată Sf. Vincent, patronul viilor.

Foto 32.175
Château d'Ussé
Una din cavitățile galeriei pivniței castelului.

Ultimul obiectiv sunt ***grajdurile***, câțiva metri la vest de capelă, unde poate fi văzută o mică expoziție de căruțe și calești istorice, alături de o expoziție de hamuri de toate felurile în ***șelărie***.

Foto 32.176
Château d'Ussé
Clădirea fostelor grajduri, folosite până în secolul XX, azi expoziție de trăsuri și hamuri.

Foto 32.177
Château d'Ussé
Câteva din exponatele din fostele grajduri.

Foto 32.178
Rigny-Ussé
Ultima privire spre castel, așa cum poate fi văzut din nord, de pe *Rue de la Loire*, peste râul Indre. În dreapta este partea cea mai nouă, *Pavilionul Vauban*.

Cel mai vestic castel este la 105 km, în **Serrant** (9 mai 2913), reconstruit în stil renescentist la sfârșitul sec. XVI pe bazele castelului medieval al familiei Serrant din sec. XIV. Dar va fi finalizat doar după 1636, când este achiziționat de Guillaume de Bautru.

Foto 32.179
Château de Serrant
Vedere de pe aleea de acces din parcare, dinspre sud-vest. Se distinge în dreapta castelul pe trei laturi, iar în stânga cele două clădiri independente de colț

Este construit pe o insulă aproape patrată

(pe un lac artificial al pârâului Serrant), cu trei laturi mărginind o jumătate a insulei și cu două pavilioane străjuind colțurile celeilalte jumătăți.

Foto 32.180
Château de Serrant
Vedere dinspre vest. În dreapta este podul sudic (de acces în curte), iar în stânga, podul vestic.

Trei poduri îl leagă de uscat, la vest, sud și est, dar accesul în curtea interioară se face pe podul sudic, la câțiva metri de parcare.

Foto 32.181
Château de Serrant
Vedere a curții interioare, cu cele trei aripi estice ale castelului și intrarea, pe mijloc.

Castelul adăpostește o importantă colecție de mobile de Anjou și opere de artă în sălile de aparat, alături de o mare bibliotecă. Cele mai importante sunt apartamentele (mai ales Marele Salon), biblioteca și Capela. Din păcate, se pare că fotografiatul era interzis în interior, altfel nu pot explica prezența imaginilor doar din exerior.

Foto 32.182
Château de Serrant
Vedere dinspre nord, cu podul vestic în dreapta.

Castel este încă în proprietatea privată a stră-nepoatei ducelui de Trémoïlle (prințesa belgiană de Merode), proprietarul care a făcut renovări semnificative în sec. XIX. Vizitele libere, fără ghid, sunt permise la parter, subsol și o parte din etaj (*Sufrageria*, *Anticamera*, *Camera Prințului și Prințesei de Tarente*, *Capela*, *Apartamentele Louis XV*, *Salonul Mare*, *Bucătăria* și *Sala servitorilor*). În schimb, *Cabinetul de ebonită*, *Biblioteca* (cu 12.000 volume), *Camera Empire* (vizitată de Napoleon și Iosefina) și *Camera Ducesei și Dressingul* sunt accesiubile doar cu ghid. De asemenea este accesibil parcul din jurul castelului.

Foto 32.183
Château de Serrant
Turnul-donjon sudic (sec. XVII).

Castelul mai dispunea de grajduri, porumbar și o *Oranjerie*, azi sală de festivități pentru căsătorii și evenimente.

Foto 32.184
Château de Serrant
Corpul central al castelului văzut dinspre est.

Foto 32.185
Château de Serrant
Castelul văzut dinspre vest, cu *Grilajul de onoare* (sec. XVII) la intrarea în curte.

Desigur, mai sunt multe castele superbe pe și pe lângă valea Loarei. Acestea intră în proiectul de călătorii viitoare, respectiv într-un posibil viitor volum al *Jurnalelor*.

33. Malta – stânca Mediteranei

(...și o zi în Sicilia)

Excursia în Malta a fost una din puținele (două?) pe care le-am făcut în grup organizat, în cazul de față cu o firmă specializată (Malta Travel), iar singurul motiv a fost că nu există nicio șosea până acolo... Astfel am luat avionul din Cluj iar la sosire am avut primul șoc termic la coborârea pe aeroportul Luqa – un vânt fierbinte african... Noroc că după două zile temperaturile s-au mai normalizat puțin (era deja luna septembrie). Am fost cazați într-un hotel din stațiunea **Buġibba** (construită începând cu anii 1960), cu multe clădiri în stil britanic, palmieri, o piață și un mic port, în rest nimic interesant, din punctul nostru de vedere.

Foto 33.01
Frontul la mare al stațiunii **Buġibba** (*Promenada*), parte din orașul **Saint Paul's Bay**, numit astfel în onoarea Apostolului Pavel, care ar fi eșuat aici în drumul său de la Cesarea la Roma.

Prima descoperire a fost a capitalei **Valetta** (18 kilometri spre sud-est pe drumul de coastă prin Saint Julian's) pe care am cunoscut-o atât pe mare, cât și pe uscat.

Foto 33.02
Valletta / Gzira
Vedere din *Marsamxett Harbour* spre nord, spre *Lazzaretto* cu *Fort Manoel (*de pe *Manoel Island),* în orașul Gzira. Fostă carantină și spital din sec. XVII-XIX, deteriorat în WW2, încă abandonat.

Recomandabil este să se înceapă cu turul acvatic al porturilor orașului (turul *Grand Harbour La Valetta*). Plecarea a fost din portul **Sliema** (31 august 2007), de unde se intră în *Marsamxott Harbour* (cu vedere spre *Lazzaretto* și *insula Manoel* din orașul Gzira, la nord și spre *Saint Michael Bastion* și *Saint Andrew Bastion* din Valetta, la sud), se ocolește apoi spre est *St. Elmo Lighthouse* (trecând pe sub *Ball's Bastion*) pentru a pătrunde în fine în *Grand Harbour* (trecând pe lângă *Fort St. Elmo, Siege Bell War Memorial, Lower Barakka Gardens, Pixkerija, St. Barbara Bastion*, etc, spre nord, în Valetta, respectiv pe lângă *Fort Ricasoli / Kalkara*, *Fort St. Angelo / peninsula Birgu* și *peninsula Senglea* spre sud), cu retur apoi la Sliema. Singurul dezavantaj este acela că de la nivelul mării nu se văd foarte bine nenumăratele fortificații și bastioane, galbene, de culoarea nisipului, prin care Malta este celebră.

Foto 33.03
Valletta
Vedere din *Marsamxett Harbour* spre sud, spre oraş, cu șoseaua *Great Siege Road* (jos) și complexul de fortificații (de la drepta spre stânga): *St. Michael Counterguard*, *St. Michael Bastion* (central) și *St. Andrew Bastion*. În fundal, turnul *St. Paul's Cathedral* și domul *Carmelite Church*.

La primul contact geografia capitalei pare tare complicată: *Valetta* propriu-zisă ocupă capătul unei mari peninsule în Mediterana, mărginită la nord de Portul / Golful *Marsamxott* (în mijlocul căruia se află insula *Manoel*), dincolo de care se aglomerează orașele *Ta`Xbiex*, *Gzira* și *Sliema*.

Foto 33.04
Valletta
Vedere din *Marsamxett Harbour* în drumul spre Cap St. Elmo, cu turnul *St. Paul's Cathedral* (1839-1844) în dreapta şi domul *Carmelite Church / Bażilika Santwarju tal-Madonna tal-Karmnu* în mijloc (reclădită după război). Spre dreapta se ajunge la cele două bastioane, *St. Andrew* și *St. Michael*.

Foto 33.05
Valletta
Vedere din *Grand Harbour* spre *Siege Bell Memorial* (în apropiere de *Lower Barrakka Gardens*).

La sud de Valetta de află *Grand Harbour*, în care pătrund, ca niște imense degete, peninsulele *Senglea*, *Birgu* și *Kalkara*.

Foto 33.06
Valletta
Vedere din *Grand Harbour* spre *Siege Bell Memorial* (inaugurat în 1992 pentru a comemora victoria Aliaţilor în timpul asediului Maltei 1940-1943)

Foto 33.07
Valletta
Orașul văzut din *Grand Harbour* spre nord: jos șoseaua *Quarry Warf*, care vine din dreapta, de la *Pixkerija Wharf* (Piaţa de peşte, nu se vede) trecând prin fața vechilor depozite portuare și a bisericii *Ta Liesse*, până la *Fort Lascaris* (stânga). Deasupra, pe platformă sunt cele 8 tunuri din *Saluting Battery* (sec. XVI), iar la ultimul etaj, dincolo de coloane, este *Upper Barrakka Gardens* (Bastionul *SS Peter and Paul*).

Foto 33.08
Valletta
Altă perspectivă mai apropiată asupra *Fortului Lascaris*, cu platforma *Saluting Battery* și *Upper Barrakka Gardens* deasupra. Șoseaua care iese din tunelul de sub fort își schimbă numele în *Xatt Lascaris*. Fortificația din stânga face parte din *SS Peter and Paul Counterguard*.

Decidem că e necesar să aprofundăm puțin cunoașterea capitalei printr-un circuit pe jos, atât cât ne permite o după-masă (4 septembrie 2007).

Începem traseul de la *Central Bus Terminal – Triton Fountain*, de unde urcăm pe un autobuz etajat panoramic (*Malta Sightseeing*, din cele vechi englezești, desigur), care ne face un tur pe lângă bastioanele *St. John*, *St. Michael*, pe *Great Siege Road*, *Boat Street* până pe *Quarry Warf* și *Xatt Lascaris*, de unde avem o vedere bună spre *Senglea*.

Foto 33.09
Valletta / Senglea
Vedere peste *Grand Harbour*, de pe șoseaua *Xatt Lascaris* spre peninsula Senglea (*Fort St. Michael* cu turnul de pază și grădinile *Gardjola).*

Foto 33.10
Senglea / Valletta
Vedere peste *Grand Harbour*, de pe promontoriul *Senglea*, spre Fortul *Lascaris* cu *Saluting Battery* și *Upper Barrakka Gardens* deasupra, și *SS Peter and Paul Counterguard* în mijloc (cu turnul de pază vizibil)

Foto 33.11
Birgu / Senglea
Biserica *St. Lawrence* (dreapta) și Muzeul Maritim (stânga) din ***Birgu***, văzute de pe șoseaua *Xatt Juan B. Azopardo* din ***Senglea***, peste portul dintre cele două peninsule.

Traseul continuă prin *Senglea* și *Birgu*, după care revine în Valetta, unde coborâm și continuăm *per pedes*.

Am urmat traseul *St. John's Co-Cathedral – Grans Master's Palace* până la *Fort St. Elmo*, părăginit la acea dată și nevizitabil.

Foto 33.12
Valletta
O parte din fațada St. John's Co-Cathedral (terminată la 1578, cu un interior aurit minunat decorat și picturile lui Caravaggio pentru care merită să fie vizitată...).

Foto 33.13
Valletta
Grand Master's Palace (sau simplu *The Palace* sau *Magisterial Palace*), construit între sec. XVI-XVIII ca sediu la Marelui Maestru al Ordinului Sf. Ioan, care a condus Malta între 1530-1798. În timpul britanicilor a fost *Governor's Palace*, iar azi Biroul Președintelui Maltei (și, la data vizitării, a Parlamentului). De remarcat balconul verde, specific Maltei.

Dar se apropie seara, iar lumina nu ne mai permite explorarea străduțelor strâmte, care urcă sau coboară peste tot în Valetta.

Foto 33.14
Valletta
O stradă tipică capitalei: vedere din *St. Elmo Place* în lungul străzii *Merchant Street*, cu cupola bisericii ortodoxe *St. Nicholas* (1569, refăcută în stil baroc la 1652. Din 2014 e biserică greco-catolică).

Așadar căutăm să ieșim pe țărm, pe *St. Elmo Place – War Memorial – Lower Barracca Gardens – Quarry Warf – Fish Market – St. Barbara Bastion – Upper Barrakka Gardens – Castille Place – Bus Terminal*, de unde revenim la hotel.

Foto 33.15
Valletta / Birgu
Vedere de pe strada *Mediteranean Street* spre *Siege Bell War Memorial*, în dreapta căruia se ridică *St. Chistopher Bastion* cu *Lower Barrakka Gardens*. În stânga este *Grand Harbour* iar în fundal, se vede peninsula ***Birgu*** cu *Fort St. Angelo*.

Foto 33.16
Valletta / Birgu
Vedere de pe strada *Quarry Warf*, din zona *Pixkerija* (Old Fish Market), peste *Grand Harbour*, spre peninsula ***Birgu*** cu *Fort St. Angelo* (pe care se află *Magisterial Palace* și *St. Anne Chapel*).

Foto 33.17
Valletta / Birgu
Vedere de pe *St. Barbara Bastion*, peste *Grand Harbour*, spre peninsula ***Birgu*** cu *Fort St. Angelo* (pe care se află *Magisterial Palace* și *St. Anne Chapel*).

Foto 33.18
Valletta / Senglea
Vedere de pe *Saluting Battery*, peste *Grand Harbour*, spre *Fort St. Michael* din peninsula și orașul ***Senglea***, cu turnul de pază și grădinile *Gardjola*. La mijloc turnurile bisericilor *St. Philips* și *St. Julian*, iar în fundal orașul ***Bormla***.

Foto 33.19
Valletta
Vedere de pe *Saluting Battery*, cu (din depărtare spre aproape): *Lower Barrakka Gardens*, sub acestea *Pixkerija* (*Old Fish Market*) cu șoseaua *Quarry Warf*, St. Barbara Bastion (cel lung cu copaci), *Victoria Gate*. În fundal dreapta spărgătorul de valuri și *Fortul Ricasoli*, care mărginește *Grand Harbour*.

Este timpul să vizităm și restul insulei. Începem cu un tur al insulei principale (1 septembrie 2007), ocazie de a admira îndemânarea șoferilor maltezi, care reușesc să strecoare cu maxim de viteză vechile autobuze britanice pe șosele înguste și pline de curbe.

Primele obiective sunt pe teritoriul comunelor **Zurrieq** și **Qrendi**; oprim pentru a vedea de sus o mică minune a naturii, ***Blue Grotto*** (*Grota Albastră*), pe care o vom vizita mai târziu.

Foto 33.20
Zurrieq / Qrendi
Blue Grotto, văzută din *parcarea panoramică* de pe șoseaua *Triq Wied Iż-Żurrieq*. În fundal este *Xutu Tower*.

Foto 33.21
Qrendi
Turnul de apărare costier ***Xutu Tower***, (sau *Sciuta Tower*, sau *Wied iż-Żurrieq Tower*) construit între 1637-1638. În fundal este insula nelocuită ***Filfla***, folosită de RAF și de Marina Britanică până în 1971 ca țintă pentru tragerile de artilerie. Azi e rezervație ornitologică, interzisă accesului datorită posibilei existențe a muniției neexplodate.

Doi kilometri mai departe vizităm unul din monumentele preistorice megalitice, ***Ħaġar Qim***.

Foto 33.22
Qrendi
Faţada (zidul sudic) cu intrarea în templul megalitic principal **Ħaġar Qim** (datând din faza Ġgantija, 3600-3200 î.e.n.); din 2009 este protejat de o copertină. Fațada conține cel mai mare bloc de piatră folosit în Malta, de 57 tone. *Menhirul* central are 5,2 metri înălțime.

Foto 33.23
Qrendi
Interiorul templului megalitic principal **Ħaġar Qim**, care conține 6 încăperi.

Revenim alți doi kilometri la malul mării, în strâmtul golf Zurrieq, de unde pleacă bărcile pescărești pentru un tur până la Grota Albastră.

Foto 33.24
Qrendi
Sfârşitul văii *Wied Babu* (sau *Wied iz-Zurrieq*), golful de unde pleacă bărcile pescarilor spre *Blue Grotto*. Peste canal se distinge o cazemată camuflată în stâncă, din WW2, care apăra intrarea în golf.

Plimbarea cu barca se face doar când condițiile meteo permit, cu viteză maximă (în interesul comercial de a avea cât mai mulți clienți), se intră pentru 1-2 minute în grota asemănătoare celei din Capri, cu o apă de un albastru azuriu limpede, parcă fosforescentă.

Imediat după plecare trecem pe sub *Xutu Tower*, apoi peisajul devine total nelocuit.

Foto 33.25
Qrendi
Vedere de pe apă, din barca pescărească în drum spre Grota Albastră, cu faleza şi turnul de pază *Xutu Tower*.

Întreg traseul se desfăşoară în apropiere de înalta faleză stâncoasă, în care sunt scobite din loc în loc grote la nivelul mării, unde sunt parcate bărci închiriate.

Foto 33.26
Qrendi
Întoarcerea de la Grota Albastră, văzută de pe faleză, din dreptul *Xutu Tower*.

Foto 33.27
Qrendi
O barcă pescărească în drum spre Grota Albastră, aflată în dreptul stâncii *Blue Wall*.

Foto 33.28
Qrendi
O barcă pescărească în drum spre Grota Albastră, trece de stânca *Blue Wall*. Masivul stâncos din față este *Il-Munqar*, iar intrarea în grotă este undeva în stânga

Următorul popas este în satul pescăresc **Marsaxlokk**, la care ajungem după 10 kilometri spre est, prin Zurrieq și Birzebugga. Cunoscut pentru piața săptămânală de pește, ca și pentru bărcile tradiționale colorate *luzzu*, satul a intrat în istorie după Summit-ul de la Malta din 1989.

Foto 33.29
Marsaxlokk
Arhitectură tradițională malteză în satul pescăresc: imediat la nord de Open Market, Piața *Triq Iz-Zejtun* și biserica *Santwarju tal-Madonna ta' Pompei*. De remarcat prezența cabinei telefonice și a cutiei poștale, ambele tradiționale britanice colorate în roșu.

Foto 33.30
Marsaxlokk
Bărci pescăreşti în portul satului (în largul căruia, pe o navă militară, a fost semnat acordul Bush-Gorbaciov din decembrie 1989).

Foto 33.31
Marsaxlokk
Bărcile pescăreşti tradiționale *luzzu*, au toate un ochi pictat sau adăugat la prova, ochi despre care se crede că protejază barca de pericole.

Foto 33.32
Marsaxlokk
Bărcile și plase pescăreşti în portul satului.

O zi întreagă (2 septembrie 2007) a fost dedicată croazierei în jurul insulei principale a Maltei, interesantă la început, dar care s-a dovedit în final prea lungă și destul de monotonă, având sub ochi permanent falezele înalte și stâncoase ale insulei, fără mari variațiuni.

Este momentul de a reaminti că Malta are 6 insule, din care 3 sunt mai mari și locuite – Malta (246 km²), Gozo (67 km²) și Comino (3 km²), ultima fiind aflată în strâmtoarea care le desparte pe primele două.

Foto 33.33
Insula Comino *Blue Lagoon*: navă turistică în *Laguna Albastră*. În fundal, se vede *Insula Gozo* cu orașul Mgarr.

Plecarea a fost tot din Valletta, prin Grand Harbour, și după ce am navigat de-a lungul coastei nordice a Maltei, am ocolit pe la nord insula Comino și am ajuns la cel mai interesant moment - pauza de trei ore în *Laguna Albastră* (***Blue Lagoon***), aflată la vestul insulei **Comino**, adăpostită într-un adevărat arhipelag.

Foto 33.34
Insula Comino
Blue Lagoon (Laguna Albastră), zona permisă pentru baie; în fundal, *insulele Cominotto*.

Evident că nu m-a interesat bălăceala care era în program, ci am ales să explorez zona, cu adevărat spectaculoasă. Am luat-o spre sud, de-a lungul Lagunei (mărginită la vest de Insulele Cominotto), pe faleza stâncoasă la înălțime de-asupra Mediteranei.

Foto 33.35
Insula Comino
Un iepure de Malta, bine ascuns sub stânci aproape de locul de debarcare. Probabil știa că stă la baza mâncării tradiționale malteze...

Foto 33.36
Insula Comino
Capătul de sud-est la Lagunei Albastre cu faleza vestică şi *St. Mary's Tower* (*Château d'If* în filmul *Contele de Monte Cristo*). Pe insula din dreapta se găsește *Peștera lui Alex*.

Foto 33.37
Insula Comino
Altă mică *Fereastră Albastră*, într-una din insulele care mărginesc la vest *Laguna Albastră* spre capătul său sudic.

Foto 33.38
Insula Comino
Laguna Albastră văzută din capătul său sudic, în stânga insulele Cominotto o separă de mare. În fundal se vede Insula Gozo.

Foto 33.39
Insula Comino
Vedere de la capătul sudic al Lagunei Albastre, spre faleza vestică și *St. Mary's Tower*, construit în 1618 de Cavalerii de Malta (folosit pentru a reprezenta *Château d'If* în filmul *Contele de Monte Cristo*).

Foto 33.40
Insula Comino
Vedere de de-asupra Lagunei de Cristal (*Il-Bejta tal-Fenek*), spre faleza vestică întunecată pe care se înaltă Santa Marija Tower (sau Turnul Comino), ambele folosite în filmările la *Contele de Monte Cristo*. În fața falezei este o insulă-stâncă, *L-Iskoll ta' Taħt il-Mazz*)

Foto 33.41
Insula Comino
Laguna de Cristal (*Crystal Lagun*, *Il-Bejta tal-Fenek*).

Altă zi a fost dedicată unui circuit în insula ***Gozo*** (3 septembrie 2007). Plecăm din Bugibba până la terminalul Cirkewwa (Marfa), unde ne îmbarcăm pe ferry spre ***Mgarr***, Gozo. Pe drum trecem la vest de insula ***Comino*** (cu *Santa Marija Tower* vizibil) și revedem insulele ***Cominotto***, care ascund *Laguna Albastră*.

Din ***Mgarr*** străbatem în diagonală aproape toată insula până la **Gharb**, unde vizităm „altarul național”, Bazilica Maicii Domnului, *Bażilika Tal-Madonna Ta' Pinu* (reconstruită între 1920-1932, pe locul uneia datând dinaintea sec. XVI).

Foto 33.42
Gharb
Fațada Bazilicii *Tal-Madonna Ta' Pinu*.

În 26 mai 1990 o mesă a fost celebrată aici de Papa Ioan Paul al II-lea.

Foto 33.43
Gharb
Vedere laterală dinspre sud a Bazilicii *Tal-Madonna Ta' Pinu*. Clopotnița măsoară 61 metri înălțime.

Coborâm apoi spre sud, până la **San Lawarenz**, unde avem de văzut un monument al naturii, *Fereastra Albastră* (***Azure Window*** sau ***Dwejra Window***). Primul contact va fi tot de pe apă, dintr-o barcă pescărească a cărui traseu pleacă dintr-un port într-o lagună interioară, *Dwejra Inland Sea* (sau *Qawra*). Lagătura dintre lacul interior și mare este făcută printr-un tunel în faleza stâncoasă, care se strâmtează foarte mult în interior, permițând trecerea unei singure bărci *luzzu*, alternativ.

Foto 33.44
San Lawarenz
Vedere din portul instalat în *Dwejra Inland Sea* spre tunelul care face legătura dintre lacul interior și mare. Pe acolo ies bărcile care se îndreaptă spre Golful Dwejra și Fungus Rock.

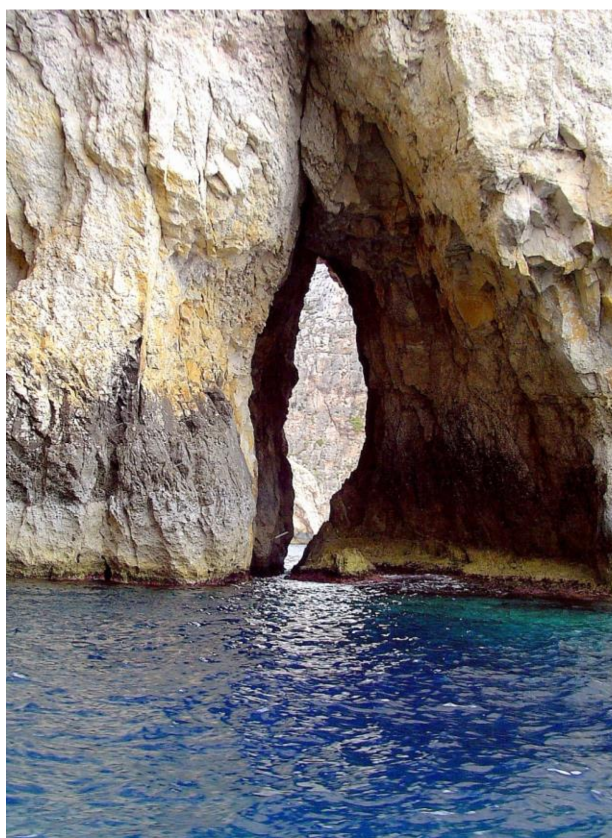

Foto 33.45
San Lawarenz
Fosta Fereastră Albastră (Azure Window) văzută din barca pescărească a firmei *Dwejra Boat Trips*. Marea era destul de agitată la acel moment.

Foto 33.46
Qrendi
Mai sunt „Ferestre Albastre” în Malta, aceasta ar putea fi una, văzută din barcă în drumul spre Blue Grotto, cu două zile mai devreme.

După turul acvatic al Ferestrei și revenirea la *Inland Sea*, parcurgem pe uscat câțiva metri pe șoseaua *Triq id-Dwejra* până la plaja stâncoasă de unde am putut admira din nou *Fereastra Albastră*, acum dispărută.

Foto 33.47
San Lawarenz
Fotografie document cu *Azure Window* (*Fereastra Albastră*) văzută de pe ţărm.

La data vizitei (2007) ni s-a spus că, datorită eroziunii, arcul natural va dispare în câțiva ani. Lucrul s-a întâmplat mai brusc decât s-ar fi așteptat specialiștii, la 8 martie 2017 pilonul exterior și arcul înalt de 28 metri s-au prăbușit în mare, pe un timp de furtună puternică, astfel că nimic nu a mai rămas vizibil deasupra apei (adâncă de până la 50 metri în acel loc)

Din același loc putem zări în depărtare spre sud Golful Dwejra, rezervație naturală, cu stânca izolată Fungus Rock.

Foto 33.48
San Lawarenz
O atracție a Golfului Dwejra este *Fungus Rock*, o insuliță stâncoasă de 60 metri înălțime (văzută în plan îndepărtat, dincolo de joasa *Tilt Rock II*), numită așa după planta parazită care-i populează platforma superioară, eronat numită *Maltese fungus* (nefiind de fapt ciupercă).

Urmează să vizităm „capitala” insulei Gozo, orașul **Victoria** (sau ***Ir-Rabat Għawdex***). De fapt, un singur obiectiv de aici, ***Citadela*** cu Catedrala din sec. XVIII. Intrăm în conglomeratul fortificat (biserici, muzee, străzi și clădiri vechi) dinspre vest, din strada *It-Telgħa tal-Belt*.

Foto 33.49
Victoria (Rabat)
Intrarea în Cittadella. În prim-plan este *Obeliscul Arhiducelui de Gozo*, în stânga sunt adăposturi antiaeriene din al doilea război în vechiul bastion.

Prima după ce trecem zidul exterior ajungem în Piața Catedralei (*Pjazza Katidral*), de unde intrăm în Catedrala Adormirea Maicii Domnului (*Cathedral of Assumption*, *Il-Katidral ta' Għawdex*), construită pe locul unui templu roman al zeiței Juno.

Foto 33.50
Victoria (Rabat)
Intrarea în Piața Catedralei și fațada *Cathedral of Assumption* (1697-1711).

De aici urcăm pe *Cittadella Walkway* (zidurile de apărare ale cetății), de unde avem imagini de perspectivă, atât asupra clădirilor din Citadelă, cât și asupra terenului și satelor înconjurătoare.

Foto 33.51
Victoria (Rabat)
Cathedral of Assumption văzută din nord, de pe fortificațiile Citadelei (*Cittadella Walkway*). Se văd probabil acoperișurile Muzeului de Științe Naturale și ale muzeului *Gran Castello* (sec. XVI).

Perspectiva se întinde până la Marea Mediterană, peste câmpii și dealuri aride - și să nu uităm că se spune despre Gozo că este partea „înverzită” a Maltei, față de lipsa aproape totală de vegetație de pe insula principală.

Foto 33.52
Victoria (Rabat)
Vedere spre est de pe fortificațiile Citadelei (*Cittadella Walkway*): strada *Triq ta' Wara s-Sur* și un cartier din Victoria, iar în fundal satul *Xaghra*, dincolo de care se vede Marea Mediterană.

Foto 33.53
Victoria (Rabat)
Vedere spre nord de pe fortificațiile Citadelei (*Cittadella Walkway*): în prim-plan un cartier din Victoria, iar în fundal, pe două înălțimi, sunt satele *Żebbuġ* (dreapta) și *Gharb* (stânga, cu catedrala vizibilă). Dincolo de ele este Marea Mediterană.

Ieșim pe coasta sudică a insulei în satul pescăresc **Xlendi**, undem luăm prânzul și profităm puțin de mica plajă din golful satului, *Xlendi Bay*.

Foto 33.54
Xlendi
Vedere de pe ponton spre nord, spre partea tradițională a satului: restaurantul *Stone Crab*, adăpostit de faleza stâncoasă care delimitează golful Xlendi.

Golful este străjuit la intrarea din mare de un turn de pază din seria Lascaris, deja cunoscut (*Xlendi Tower*, 1650), iar aproape de plajă, în faleza nordică e săpată o peșteră (*Caroline Cave*).

Foto 33.55
Xlendi
Vedere de pe ponton spre sud, spre partea modernă a satului, o adevărată stațiune turistică cu hoteluri, pensiuni și apartamente de închiriat.

Foto 33.56
Xlendi
Caroline Cave și treptele care duc la punctul panoramic, cu vederi deosebite ale portului.

Ziua s-a sfârșit la **Xagħra** (unde se găsește și templul neolitic megalitic Ġgantija) cu o staționare pe plaja ***Ir-Ramla*** (din *Ramla Bay*). Cunoscută datorită nisipului de o culoare specială (roșu-aurie), și datorită legendei peșterii lui *Calypso* (acolo unde nimfa Calypso l-ar fi ținut prizonier ca amant pe Ulise timp de 7 ani).

Azi e nevizitabilă, în schimb poate fi văzută Peștera *Tal Mixta*, pe versanul opus (estic), de unde se deschide o frumoasă panoramă.

Foto 33.57
Xagħra
Plaja *Ir-Ramla*, vedere spre est.

Întorși pe insula principală, vizităm orașul medieval fortificat **Mdina** (4 septembrie 2007), fostă capitală a Maltei din antichitate în evul mediu, care face parte azi din orașul ***Rabat***. Vizita începe din piața împădurită *Is-Salib tad-Dejma*, de unde, pe Mdina Road se trece podul de piatră peste șanțul cu apă al fortificațiilor și se intră prin poarta principală barocă *Mdina Gate* (sec. XVIII) în *Pjazza San Publju*.

Foto 33.58
Mdina
Mdina Gate (1724), poarta de intrare principală în cetate.

Mergând înainte pe strada *Triq IL Villegaignon*, ajungem în piața *Saint Paul* (*Pjazza San Pawl*), unde vedem mai multe monumente importante: *Catedrala Sf. Paul*, *Palazzo Gourgion* (reședință nobiliară), *Palazzo Santa Sofia*, *Palazzo del Prelato*, *Casa del Magistrato*...

Foto 33.59
Mdina
St Paul's Cathedral (1696-1705), cea mai veche biserică din Malta.

Foto 33.60
Mdina
Unica clădire neogotică în orașul baroc, pe latura nordică a Pieții Sf. Paul: *Palazzo Gourgion*, construit în 1890 de Andrea Vassallo pentru baronul Giuseppe De Piro Gourgion, revenit familiei după 2016, renovat în 2020, azi muzeu.

Foto 33.61
Mdina
Latura vestică a Pieții Sf. Paul: *Palazzo del Prelato* (în prim-plan, cu balcoane colorate), apoi *Palazzo Santa Sofia*, statuia *Madonna del Carmelo* și turnul bisericii Carmelite. În dreapta se vede parțial *Palazzo Gourgion.*

La capătul străzii *Triq IL Villegaignon* ajungem în *Piazza del Bastione* (limita nord a fortificațiilor) de unde se desfășoară o panoramă de la înălțime asupra împrejurimilor până la Marea Mediterană (suntem cam pe același meridian cu Bugibba...).

Foto 33.62
Mdina
O stradă caracteristică în orașul medieval.

La întoarcere rătăcim pe străzile secundare medievale, caracteristice Mdinei, atât de înguste încât permit doar circulația pietonilor, și ajungem înapoi în *Pjazza San Publju*, unde o clădire ne atrage atenția: *Palazz Vilhena* (1726-1728) în care funcționează azi Muzeul de Istorie Naturală.

Foto 33.63
Mdina
Muzeul de Istorie Naturală a Maltei în Piața *San Publju*, funcționând din 1973 în Palatul baroc Vilhena.

Înainte de a părăsi orașul, vizităm pe-ndelete *The Mdina Dungeons Musem*, aflat în zona Porții principale, o sinistră expoziție cu manechine însângerate, dovadă a imaginației bolnave în domeniul torturii medievale, obiectiv de unde nu consider că sunt necesare fotografii explicative...

Ziua de 5 septembrie 2007 a fost dedicată unei scurte excursii în **Sicilia** (Italia). Descrierea drumului de dimineață, cu un catamaran rapid pe o mare agitată nu-și are locul aici... Plecăm din Valletta și ajungem după 90 km la **Pozzallo** cu majoritatea pasagerilor verzi și decartați.

Foto 33.64
Taormina
Vedere din *Piazza IX Aprile* spre *Chiesa San Giuseppe*, în fundal sanctuarul *Madonna Della Rocca* și castelul sarazin (*Arabo Normanno*) de pe *Monte Tauro*.

De aici oprim doar în **Taormina**, pentru un tur al orașului. De la parcarea autobuzului urcăm până în orașul vechi, situat la mare înălțime de-asupra mării. Înaintăm pe *Corso Umberto* până la *Piazza IX Aprile*, unde sunt puncte de belvedere.

Foto 33.65
Taormina
Vedere din *Piazza IX Aprile* spre *Torre del'orologio* (de unde începe cartierul medieval) și crucea de la *Santuario Madonna Della Rocca* (1640).

Continuăm pe *Corso Umberto* și ieșim în *Piazza Duomo*, în mijlocul căreia se găsește o fântână barocă din sec. XVII, iar pe latura sa estică se înalță catedrala medievală (Duomo).

Foto 33.66
Taormina
Piazza del Duomo cu fântâna în stil baroc.

Foto 33.67
Taormina
Piazza del Duomo cu *Chiesa San Nicola di Bari* (sau *Duomo*, sec. XIII) şi fântâna cu centaur.

Continuăm pe același *Corso Umberto* încă câțiva metri și trecem pe sub *Porta Catania*, fosta poartă de intrare vestică în orașul medieval.

Foto 33.68
Taormina
Porta Catania văzută dinspre vest, asigura accesul în orașul medieval prin zidul vestic de fortificații.

Trecând de poartă, suntem în *Piazza S. Antonio Abate*, unde este amenajată o terasă panoramică cu vedere asupra localității *Giardini Naxos* și a coastei Mediteranei.

Foto 33.69
Taormina
Vedere spre sud-vest din *Piazza Antonio Abate* spre localitatea *Giardini Naxos*.

Timpul alocat fiind limitat, ne întoarcem pe *Via Roma* până la *Giardini Pubblici*, grădină publică presărată cu sculpturi și diverse monumente, printre care cel dedicat marinarilor italieni (sub forma unui mini-submarin de asalt SLC „Maiale")

Foto 33.70
Taormina
Vedere spre sud-vest din Grădinile Publice spre golful și localitatea *Giardini Naxos*. În fundal dreapta: panta vulcanului Etna.

Din păcate am fost nevoiți să renunțăm la vizitarea *Teatrului Antic*, probabil cel mai important monument din oraș, până la care mai erau doar câțiva pași din Grădinile Publice. Ne-am grăbit spre autobuz, programul comprimat fiind unul dintre marile dezavantaje ale excursiilor organizate.

Foto 33.71
Taormina
Vedere din Grădinile Publice spre nord, cu sanctuarul *Chiesa Madonna Della Rocca* și castelul sarazin *Castello di Taromina* (*Arabo Normanno*) de pe *Monte Tauro*. În stânga se văd turnurile din *Piazza IX Aprile.*

Începem întoarcerea spre sud și de pe la Giarre ne înscriem pe un drum ascendent în serpentine (SP 92), care urcă pe vulcanul **Etna**.

Oprim la *Rifugio Giovanni Sapienza* (1910 metri altitudine), în realitate un mic orășel turistic, cu parcări, restaurante și hoteluri. De aici, poteci permit vizitarea câtorva cratere, aflate și la nord, și la sud de șoseaua SP 92.

Foto 33.72
Vulcanul Etna
Bulgăre de lavă în apropiere de *Rifugio Sapienza* (1910 m.).

Timpul de plimbare fiind evident limitat, alegem craterele din sud, care par mai spectaculoase și mult mai rapid accesibile.

Foto 33.73
Vulcanul Etna
Vedere spre sud, de pe *Cratere Silvestre Inferiore* (în apropiere de *Rifugio Sapienza*) spre Catania și mare. În plan secund, se zărește puțin perechea de conuri vulcanice numită *Monte Gemellaro*.

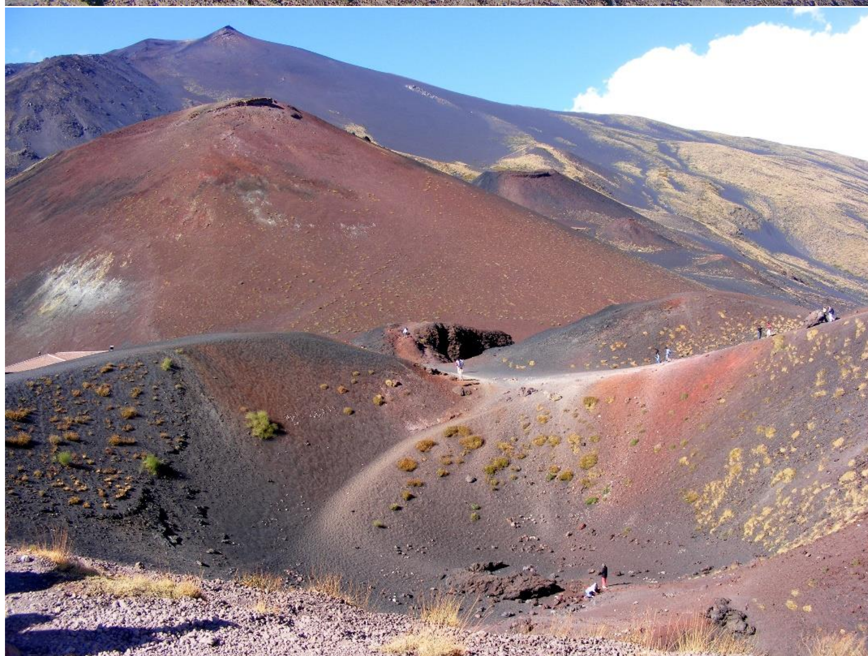

Foto 33.74
Vulcanul Etna
Vedere de pe *Cratere Silvestre inferiore* spre nord, peste șoseaua SP92 (în apropiere de *Rifugio Sapienza*) spre *Cratere Silvestre Superiore* și *Monti Calcarazzi*. În stânga, se vede puțin din acoperișul *Bar Ristorante Crateri Silvestri*.

La întoarcere, continuăm pe șoseaua SP 92, iar pe teritoriul comunei ***Zafferana Etnea*** vedem, în arcul unei curbe, acoperișul unei case îngropate în lavă cu ocazia erupției din 1992.

Foto 33.75
Zafferana Etnea
Casă îngropată în lavă, cu ocazia erupției din 1992..

Terminând coborârea de pe Etna, ajungem la ultimul popas al excursiei, în orașul **Catania**. Cu un timp alocat insuficient, e doar o cursă contra conometru pentru a avea măcar o idee despre marele oraș.

De la parcarea din *Piazza Paolo Borsellino* intrăm imediat în *Piazza del Duomo*, mărginită la est de Catedrală (Duomo) și biserica *Badia di Sant'Agata* (1620), la nord de *Palazzo degli Elefanti* (sec. XVII) iar la sud de *Municipio* (Primăria). În centru este simbolul orașului, *Fontana dell'Elefante* (1735-1737).

Foto 33.76
Catania
Catedrala (*Basilica Cattedrale di Sant'Agata* sau *Duomo*), detaliu de faţadă în stilul baroc sicilian (1736), reconstruită după cutremurul din 1693.

Continuăm în grabă pe *Via Etnea*, ajungem în *Piazza Università*, mărginită la vest de Universitate, la nord de *Palazzo Gioeni*, la est de *Palazzo Sangiuliano*. Remarcăm pavajul stradal, care se spune că este făcut din dale fasonate din lava vulcanului Etna....

Foto 33.77
Catania
Via Etnea cu paviment stradal din blocuri de rocă vulcanică (provenite din erupţiile Etnei).

Trecem apoi pe lângă *Basilica della Collegiata*, și ajungem în final în *Piazza Stesicoro*, unde pot fi vizitate ruinele *Amfiteatrului roman*.

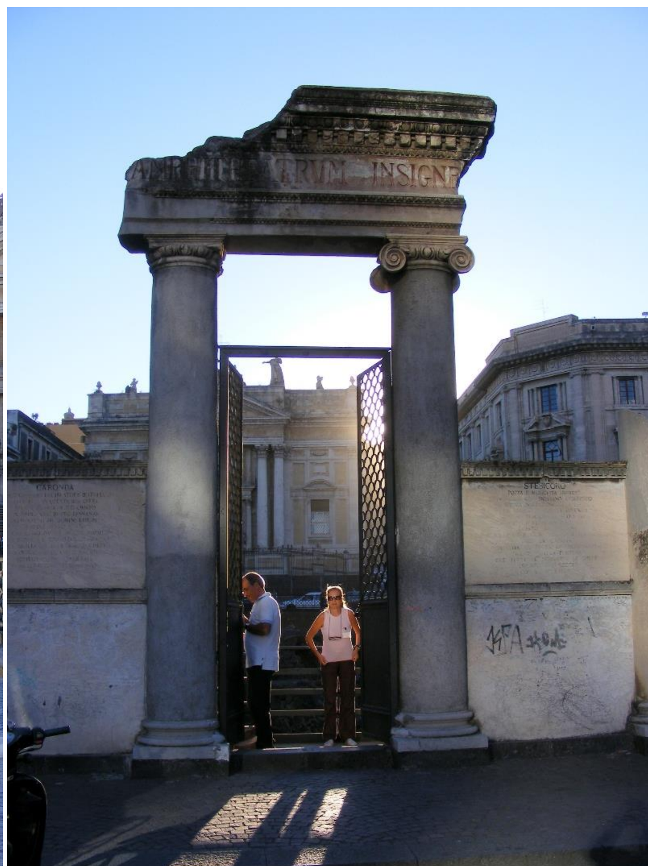

Foto 33.78
Catania
Fotografii de nuntă în faţa intrării la ruinele amfiteatrului roman din *Piazza Stesicoro*.

Foto 33.79
Catania
Intrarea în ruinele amfiteatrului roman din *Piazza Stesicoro*

În spate se poate vedea parțial *Chiesa di San Biagio in Sant'Agata alla Fornace* (sec. XVIII).

După ce vedem ruinele fostului teatru roman (destul de puțin spectaculos) din Piața Stesicoro, ni se termină minutele alocate; în plus contrastul puternic dintre umbra înserării și lumina puternică a soarelui pe zonele superioare ale clădirilor, face fotografierea dificilă. Astfel că revenim la autobuz, cu regretul de a nu fi avut timp măcar pentru două dintre cele mai importante obiective ale orașului: *Castello Ursino* (sec. XIII) și *Teatrul Greco-Roman* (mult mai mare și mai bine păstrat decât Amfiteatrul), eventual Mănăstirea *San Nicolò l'Arena* (1558), pe lângă care sunt zeci de alte obiective ce justifică o revenire în aceste locuri.

Foto 33.80
A doua zi părăsim Malta de pe aeroportul *Luqa*, care se vede aici în fundal. În prim-plan este coasta sudică a insulei cu (de la stânga la dreapta): *Fort Benghisa* din Bengħajsa, depozitele de carburanți și portul *Kalafrana*, portul *Birżebbuġa* (în *Marsaxlokk Bay*).

34. Italia: Verona, orașul Julietei

(Regiunea Venezia)

Ani la rândul, **Verona** (2008-2018) a fost o destinație preferată, datorită târgurile de filatelie *Veronafil*, organizate aici în fiecare mai şi noiembrie. Încercăm acum să explorăm virtual oraşul, mai ales pe baza fotografiilor din 23-24 mai 2008 şi 20 mai 2011, propunând un circuit în *Città Antica* care poate fi făcut şi în realitate. Plecăm de la cel mai important obiectiv al oraşului, ***Arena*** romană din ***Piața Brà***.

Foto 34.01 **Verona**.
Statuia lui *Vittorio Emanuele II* (Rege al Sardiniei din 1849, primul Rege al Italiei din 1861), în parcul cu același nume, Piazza Brà

Foto 34.02 **Verona**.
Detaliu al Arenei (2008), cu un segment din zidurile exterioare, distruse de un cutremur în anul 1117.

Piața are şi azi această utilizare, pe latura de nord sunt magazine la parterul frumoaselor vile în stil italian, estul este ocupat de silueta masivă a Arenei, la sud este ***Palazzo Barbieri*** (Primăria Veronei) iar la sud ***Palazzo della Gran Guardia***. În parcul central se înalță ***statuia*** lui Vittorio Emanuele II.

Foto 34.03
Verona. Clădirile din nordul Pieței Brà.

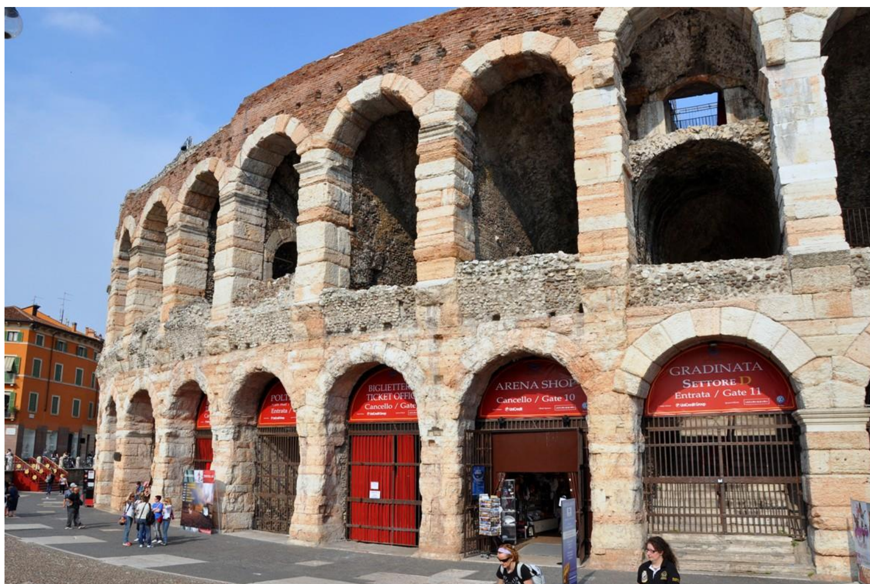

Foto 34.04
Verona
Arena: stânga fațadei estice, văzută din Piazza Brà (2011).

Construit în anul 30, amfiteatrul roman este unul dintre cele mai bine păstrate și poate găzdui și azi (pe 44 rânduri de gradene) circa 25.000 spectatori. După cutremurul din 1117 piatra zidului exterior a fost recuperată pentru alte construcții.

Foto 34.05
Verona
Arena: dreapta fațadei estice, văzută din Piazza Brà (2008).

De pe ultimul rând de gradene se deschide o frumoasă perspectivă asupra orașului, cu vedere, zice-se, până la Alpi, în zilele favorabile.

Foto 34.06
Verona
Arena: interiorul amfiteatrului roman, funcțional și azi pentru spectacole și concerte (2008). Arcadele de sus, aparținând zidului exterior, sunt cele care au supraviețuit cutremurului din 1117.

Foto 34.07
Verona
Palazzo Barbieri, în care funcționează primăria orașului (*Comune di Verona*). Construit între 1835-1851, a fost cunoscut inițial sub numele *Gran Guardia Nova*. În stânga se vede *Arena*, iar în dreapta *Zidul Comunal / Municipal*.

Foto 34.08
Verona
Ieșirea din Piazza Brà spre vest, pe *Corso Porta Nuova* (care iese din orașul vechi la masiva *Porta Nuova*) este străjuită de Poarta Brà *(I Portoni della Brà)*, construită la 1257 cu un singur arc în *Zidul Comunal*, extinsă la două arce în sec. XV-XVI. Ceasul este aici din 1871. Imediat în dreapta se vede intrarea la *Museo Lapidario Maffeiano*.

Foto 34.09
Verona
Piazza Brà este mărginită la sud de *Palazzo della Gran Guardia*, construit între 1609-1853 și utilizat drept cazarmă militară. În dreapta se vede *Poarta Brà* și *Turnul Pentagonal* în spate (reconstrucții din sec. XIX).

Foto 34.10
Verona
Palatul *Gran Guardia* se continuă spre est cu *Zidul Comunal Scaligere* (sau *Municipal*), construit după extinderea orașului din sec. XII, pe care plăci comemorează eroii militari *Alpini*.

Foto 34.11
Verona
Zidul Comunal poate fi urmărit câteva sute de metri de la *Gran Guardia* la râul Adige, de-a lungul străzii *Via Pallone*. A păstrat un turn de apărare și două mari porți de acces în oraș pe *Via Ponte Cittadella* (aproape de Gran Guardia) și pe *Via del Pontiere* (în fotografia alăturată).

Străbatem *Via Pallone* până la râul Adige (pe lângă zid), facem dreapta pe *Lungoadige Capuleti* și ajungem imediat la o fostă mănăstire franciscană din sec. XIII care adăpostește azi *Muzeul Frescelor Cavalcaselle*.

Foto 34.12
Verona
Curtea interioară a fostei mănăstiri și a bisericii *San Fracesco al Corso*, azi *Museo degli Affreschi „G.B. Cavalcaselle”*.

Foto 34.13
Verona
„Tomba di Giulietta”, așa-zisul mormânt al Julietei, aflat în claustrul busericii *San Francesco al Corso*, unde ar fi avut loc căsătoria celor doi.

Motivul principal al vizitei este altul, vrem să vedem *Mormântul Juliettei*, chiar dacă este o păcăleală turistică. La presupusul sarcofag (adăugat în anii 1930) se ajunge coborând câteva scări din curtea muzeului.

Foto 34.14
Verona
Vedere de pe podul *Aleardo Aleardi*, spre nord cu *Ponte delle Navi* (sec. XIV, distrus de germanii în retragere în aprilie 1945, reconstruit în 1949). Pe deal se vede *Castel San Pietro* (cazarmă austriacă construită între 1852-1858)

De aici ne putem întoarce la Piazza Brà, dar alegem un alt traseu spre nord. Pentru început ieșim pe podul *Aleardo Aleardi* pentru o perspectivă a râului Adige și a împrejurimilor Veronei.

Foto 34.15
Verona
Fațada *Complesso del Macello*, fostul abator construit între 1856-1858, azi piață acoperită.

Foto 34.16 **Verona**
San Fermo Maggiore, construită de franciscani în 1261 pe un edificiu benedictin din sec. XI. Caracteristică e fațada care juxtapune stilul romanic cu cel gotic.

Foto 34.17 **Verona**
Porta Leoni, construită în sec. I î.Chr., renovată în secolul următor, care lega *Cardo maximus* cu *Vicus Veronesium* (drumul spre Bologna și Aquileia).

Pornim pe *Via Macello*, trecem pe lângă fostul abator, actualmente piață acoperită (*Mercato Coperto*), continuăm pe *Via Filippini* apoi *Via Dogana*, mărginită în mod bizar de două vechi porți (aici se afla și vechea vamă din sec. XVIII) și ajungem la *Ponte delle Navi*. Părăsim râul Adige și mergem pe *Via Leoni*; imediat la stânga, pe *Stradone San Fermo*, se înalță biserica *San Fermo Maggiore*, o interesantă mixtură de stil romanic cu gotic. Continuăm pe *Via Leoni* și ajungem la *Verona Vecchia*, o porțiune din vechile ziduri ale orașului descoperite sub strada modernă și expuse privirii. La capătul săpăturilor, la intersecția cu Corticella Leoni vedem ***Porta Leoni***, vechea poartă a orașului datând din timpul Republicii Romane.

Foto 34.18 **Verona**
Vechi ruine ale orașului descoperite pe *Via Leoni* (*Verona Vecchia*).

Din *Via Leoni* continuăm pe *Via Cappello*, unde vizităm supra-apreciata casă a Julietei (*Casa di Giulietta*). Este de fapt o casă-turn din sec. XIV folosită ca și han, proprietatea lui Antonio Cappello, nume care a determinat asocierea eronată cu familia Capuleti din tragedia shakespeariană. După 1939 a fost

organizată casa-muzeu, prin transformarea totală a fațadei medievale, a încăperilor interioare de pe cele cinci nivele și adăugarea vestitului balcon (inspirat din mormintele supendate din sec. XIV). Un fake total, așadar. Organizarea a continuat după război, la 1 iunie 1973 a fost amplasară statuia de bronz a Julietei și muzeul a fost (re)deschis. În ciuda falsului total, este probabil cel mai vizitat monument al Veronei. Gangul de intrare din *Via Capello* este acoperit de inimioare și grafitti multicolore, iar vizita în interior este interesantă doar din perspectiva cunoașterii arhitecturii unei case-turn medievale (lată de doar câțiva metri și lungă, trebuie să fi fost obositor să folosești scările pentru orice deplasare între camere…).

Foto 34.19 **Verona**
„Casa Julietei" și vestitul balcon (confecționat din pietre aduse de la castele), văzute din curtea interioară. În stânga, statuia de bronz a Julietei.

Foto 34.20 **Verona**
Curtea interioară văzută de la ultimul etaj (cinci) al așa-zisei Case a Julietei. În dreapta: balconul creat de imaginația organizatorilor muzeului.

Foto 34.21
Verona
„Casa Julietei":
Dormitorul cu pereți decorați bicolor și patul proiectat pentru filmul *Romeo și Julieta* de Zeffirelli.

De pe *Via Cappello* ajungem în vechea piață, *Piazza delle Erbe* (care comunică, conform tipicului italian, cu perechea *Piazza dei Signori*). Cu forma unei amfore, fuseiformă pe direcția

sud-est – nord-vest, ***Piazza Delle Erbe*** e mărginită în partea de sud-est de *Palazzo della Ragione* (fostă Primărie și tribunal, construit în sec. XII), străjuit la rândul său de *Torre dei Lamberti*, turn clopotniță medieval de 84 metri, construit în 1172, restaurat în 1448 (cu ceasul adăugat la 1779) care oferă vederi panoramice de pe terasa superioară. Pe latura estică se înșiră cele mai vechi vile din oraș, *Case dei Mazzanti*.

Foto 34.22 **Verona**
Torre dei Lamberti, văzut din *Piazza Delle Erbe* (fostul Forum roman). În stânga, *Colonna Antica* (1401).

Foto 34.23 **Verona**
Torre dei Lamberti deasupra *Palazzo della Ragione*. În dreapta – *Torrione Scaligero*, în stânga – o parte din *Case Mazzanti*.

La nord, piața e închisă de *Torre Gardello* și *Palazzo Maffei* (sec. XVII), în fața căruia se înalță *Colonna din San Marco* (1523), cu leul venețian.

Foto 34.24
Verona
Piazza Delle Erbe, văzută spre nord: casele *Mazzanti* în drepta (cu fresce exterioare) și *Palazzo Maffei* cu coloana *San Marco* spre stânga.

În mijlocul pieții mai sunt două mici monumente: *Fontana Madonna Verona* (1368) care folosește o statuie romană, și *Capitello* (sec. XIII), un baldachin de piatră unde se expuneau capetele criminalilor condamnați.

Partea de sud-vest este ocupată de *Domus Mercatorum*, vechea Cameră a comercianților, construită în 1301 de familia Scaligeri.

Foto 34.25
Verona
Domus Mercatorum, readusă la aspectul medieval inițial la sfârșitul sec. XIX.

Foto 34.26
Verona
Piazza Delle Erbe, văzută în lungul axului longitudinal: în dreapta Casele *Mazzanti*, la mijloc *Capitello*, în spatele său (parțial vizibilă) Coloana *San Marco*, în fundal *Palazzo Maffei* și *Torre Gardello* de 44 metri (sec. XIII, completat la 1363).

Din *Piazza Delle Erbe* trecem în *Piazza dei Signori* spre est, pe *Via della Costa*, pe sub *Arco della Costa*, sub care atârnă ceea ce credința populară a desemnat drept *coastă a diavolului*, în realitate o coastă de balenă folosită de un magazin de mirodenii.

Foto 34.27
Verona
Arco della Costa, cu coasta de balenă în prim-plan și statuia cardinalului Enrico Noris în plan secund. În dreapta e *Palazzo della Ragione*.

Piazza dei Signori e dreptunghiulară, cu latura sud-estică limitată de *Palazzo della Ragione* și *Palazzo di Cansignorio* (sau *del Capitanio* sau *dei Tribunali,* finalizat în sec. XIV), cea nord-estică de *Palazzo del Podestà* (sec. XIV, sediu guvernului venețian timp de patru secole), iar cea nord-vestică de *Loggia del Consiglio* (finalizată în 1493). În mijlocul pieții găsim statuia lui Dante Alighieri (1865).

Foto 34.28 **Verona**
Palazzo di Cansignorio, văzut din *Piazza dei Signori*. În dreapta, spatele statuii lui Dante, iar în prelungiure, pe sub arc, este *Via Dante Aligheri*

Foto 34.29 **Verona**
Chiesa Rettoriale di Santa Maria Antica (1185), intrarea din piața Arcelor Scaligere. Frontonul e dominat de arca cu sarcofagul lui *Cangrande I*.

Foto 34.30 **Verona**
Piazza dei Signori, cu *Loggia del Consiglio* la stânga, *Palazzo del Podestà* în față și statuia lui Dante. În dreapta se vede *Arco di Tortura*.

Din piață intrăm în curtea interioară a *Palazzo di Cansignorio* (*Cortile del Tribunale*), unde este amenajată expoziția *Fotografia Scavi Scaligeri*, care trasează istoria săpăturilor arheologice în oraș.

Foto 34.31
Verona
Cortile del Tribunale, vedere spre sud-est; prin poartă se vede fațada clădirii din *Piazza Francesco Viviani*. În dreapta, se intră la expoziția fotografică a arheologiei locale.

Revenim în piață, de unde continuăm pe sub *Arco di Tortura*, pe *Via Santa Maria Antica* și ajungem la mormintele familiei Scaligeri (sec. XIV), numite ***Arche Scaligere***, aflate în dreptul micii biserici romanice *Santa Maria Antica*, unde și găsim cel mai sobru și monumental mormânt, al lui *Cangrande I della Scala*.

Foto 34.32
Verona
Arche Scaligere, văzute dinspre nord.

Foto 34.33
Verona
Arche Scaligere, văzute de sub *Arco di Tortura* (spre nord-est). În dreapta este biserica *Santa Maria Antica* cu (parțial) arca lui Cangrande.

Nu vrem să părăsim locul fără a vedea panorama orașului de la înălțimea de 84 metri a turnului *Lamberti* (368 trepte până la platforma octogonală din vârf, dar există și lift!

Foto 34.34
Verona
Scalla della Ragione, pe care se ajunge azi la galeria de artă modernă Achille Forti.

Accesul în turn se face din curtea interioară a *Palazzo del Ragione*, unde putem admira *Scala della Ragione* (scară medievală din anul 1447, pentru accesul la etajul superior al palatului).

Foto 34.35
Verona
Vedere din *Torre dei Lamberti* spre sud-est, cu *Piazza Francesco Viviani* și *Piazza Indipendenza*; în colțul din stânga-jos se vede parțial un zid din *Palazzo di Cansignorio*.

Foto 34.36
Verona
Vedere din *Torre dei Lamberti* spre nord, cu o parte din *Palazzo del Podestà* (în dreapta-jos), în plan secund clădirea albă a Domului din Verona (Catedrala), iar în fundal, pe dealul San Leonardo, *Santuario della Madonna di Lourdes* (refăcut în 1958 pe locul unui fort militar din 1838).

Foto 34.37 **Verona**
Vedere din *Torre dei Lamberti* spre nord-est, spre *Piazza dei Signori*: în dreapta – turnul din *Palazzo di Cansignorio*, în stânga - *Palazzo del Podestà* și *Loggia del Consiglio*, în plan-secund – *Basilica di Santa Anastasia*, iar în fundal – *Castel San Pietro*.

Foto 34.38 **Verona**
Vedere din *Torre dei Lamberti* spre nord-vest, spre *Piazza delle Erbe*: în fundal –*Torre del Gardello* și *Palazzo Maffei*, cu *Colonna di San Marco* în față. În dreapta sunt acoperișurile caselor *Mazzanti*, iar în stânga jos – *Fontana Madonna Verona*.

Plecăm din piețe spre nord, spre râul Adige. În drum, trecem prin *Piazza Santa Anastasia*, mărginită la nord-est de biserica cu același nume (*Basilica di Santa Anastasia*, construită în sec. XIII, decorată în interior și cu pictura lui Pisanello din sec. XIV), iar la nord-(vest) de *Chiesa din San Giorgetto dei Domenicani* sau San *Pietro Martire* (construită între 1283-1354, prezintă o bogăție de fresce din sec. XIII-XIV).

Foto 34.39
Verona
Fațada incompletă pentru *Basilica di Santa Anastasia*. Turnul bisericii (probabil sec. XV), înalt de 72 metri, poate fi văzut din cele mai diverse puncte ale orașului.

Foto 34.40
Verona
Biserica *San Giorgietto* cu arca-mormânt *Tomba di Guglielmo da Castelbarco* (1320).

Continuăm pe *Via Duomo* trecând pe lângă vechi vile (*Palazzo Forti*, *Casa histórica*, *Casa Gótica*) și ajungem în *Piazza Duomo*, cu Catedrala *Santa Maria Assunta*, *Duomo di Verona* (consacrată la 1187, cu un interior fastuos, inclusiv cu fresce de Tiziano).

Foto 34.41
Verona
Fațada Domului (vedere din vest, din *Piazza Duomo*). Portalul în stil roman lombard este opera maestrului Niccolò din 1139, deasupra se află o roză cu stema cardinalului Agostino Valier, care a comandat în 1587 ultimele lucrări la fațadă. Pe sectoarele laterale sunt ferestre gotice, cu montanți.

Foto 34.42
Verona
Fragment din pictura interioară a Domului din Verona.

În jurul Domului sunt și alte clădiri istorice, *Casa del Clero* (biserica *San Pietro Archivolto*) la sud, *Chiesa di San Giovanni in Fonte* (de fapt un baptisteriu, reconstruit în 1123 după cutremurul din 1117) și Palatul episcopal (*Palazzo vescovile*, sec. VIII, reconstruit în sec. XII) în *Piazza Vescovado* din est.

Foto 34.43
Verona
Fațada externă a Palatului episcopal, văzută din *Vicolo Accoliti*.

La nord de Dom, imediat pe malul râului Adige, este claustrul catedralei (*Chiostro dei Canonici*), clădit pe fundațiile unei bazilici din sec. V (din care se mai văd resturi de mozaic).

Foto 34.44
Verona
Grădina centrală a claustrului Domului (catedralei).

De la Dom ajungem la râul Adige, pe care-l traversăm pe alt pod istoric, *Ponte Pietra* (construit în anul 100 î.Chr., podul roman a fost distrus în 24 aprilie 1945 de germanii în retragere, similar tuturor podurilor de pe Adige, fiind refăcut între 1957-1959, folosind majoritatea pietrelor recuperate din râu).

Foto 34.45
Verona
Ponte Pietra, văzut de pe *Rigaste Redentore* (malul stâng al râului), cu campanila Domului în fundal.

Imediat ce trecem podul, ajungem în zona *Teatrului Roman*, datând din vremea lui Augustus, dar mult restaurat, este funcțional și azi.

Foto 34.46
Verona
Teatro Romano, construit în sec. I î.Chr. la poalele abruptului deal *Colle San Pietro*. În evul mediu s-a dezvoltat un întreg cartier pauper pe fundațiile sale, înlăturat între anii 1834-1844. În fundal se vede campanila Domului.

Practic lipită de teatru este biserica *dei Santi Siro e Libera* (sec. X-XVII), cu remarcabile scaune de lemn ale corului (1717-1720).

Foto 34.47
Verona
Teatro Romano, a cărui cavee avea o lățime de 105 metri. Azi refăcută pentru a găzdui concerte și ediții teatrale (din 1948). În fundal, biserica desacralizată *del Redentore* (1625), azi restaurant.

Dat fiind faptul că teatrul este la o oarecare înălțime, avem o bună perspectivă asupra râului Adige.

Foto 34.48
Verona
Vedere de pe *Teatro Romano* către sud, cu scena teatrului și fosta biserică *del Redentore* în partea de jos, *Basilica di Santa Anastasia* și *Torre dei Lamberti* în dreapta (dincolo de râu) și două poduri în fundal (*Ponte Nuovo* și *Ponte delle Navi*).

Foto 34.49
Verona
Vedere de pe *Teatro Romano* către vest, cu *Ponte Pietra* și campanila Domului în mijloc, parohia *San Giorgio in Braida* la dreapta.

Urcăm câteva trepte de la Teatru și intrăm îm *Muzeul arheologic*, înființat din 1927 în refectoriul și în curtea fostei mănăstiri iezuite *San Girolamo*. Din muzeu putem ieși în mica oază verde care este fostul claustru (*Chiostro di San Girolamo*) din sec. XV.

Foto 34.50
Verona
Exponate în curtea Muzeului de arheologie (fosta mănăstire iezuită). De-asupra zidului stâncos din stânga începe parcul și aleile de la *Castel San Pietro*.

Foto 34.51
Verona
Claustrul fostei mănăstiri iezuite *San Girolamo*, actualul Muzeu de arheologie.

Imediat de-asupra muzeului (la propriu) este parcul Castelului *San Pietro*, fosta cazarmă austriacă, loc de unde se desprinde probabil una din cele mai frumoase panorame asupra orașului.

Foto 34.52
Verona
Biserica *San Giorgio in Braida* și Sanctuarul *Madonna di Lourdes*, fost fort militar pe vârful dealului *San Leonardo*.

Din acest loc putem face o plimbare, chiar virtuală, pe malul stâng al Adige-ului, spre vest. Ajungem inediat la *Parrocchia di San Giorgio in Braida*, biserică din sec. XVI, trecem de *Bastionul San Giorgio*, *Podul Garibaldi*, și pe *Lungoadige Giacomo Matteotti* până la *Podul Victoriei*.

Foto 34.53
Verona
Campanila Domului văzută de pe Podul Garibaldi.

De aici putem vizita *Arsenale Franz Josef I*, vechiul arsenal austro-ungar, azi muzeu în aer liber (cu clădiri deteriorate, în curs de renovare).

Foto 34.54
Verona
Intrarea principală în curtea arsenlului, din *Piazza Arsenale*.

Dar scopul expediției este altul, am ajuns astfel la alt obiectiv major al orașului, complexul *Ponte Scaligero* + *Castelvecchio* (care de altfel e la doar 500 metri de *Piazza Bra*, dacă dorim să ajungem aici de la Arenă).

Foto 34.55
Verona
Ponte Scaligere, văzut din muzeul *Castelvecchio*. În fundal se vede campanila de la *San Zeno Maggiore*.

Podul Scaligero (sau *Ponte di Castelvecchio*) a fost construit între 1354-1356 de Cangrande II, din cărămizi și marmură, cu trei arcade inegale și turnuri de pază la capete. În 1802 francezii dărâmă turnul de apărare dinspre nord. Și acest pod a fost distrus de germani în aprilie 1945 și reconstruit în 1951.

Foto 34.56
Verona
Ponte Scaligere, detaliu de interior al zidurilor unuia dintre stâlpii de susținere, cu alei de patrulare și deschideri de tragere.

Lung de 120 metri și larg de 6 metri, podul prezintă lărgiri în zona stâlpilor cu bază pentagonală, posibil inițial folosite pentru piese de artilerie.

Foto 34.57
Verona
Ponte Scaligero, detaliu de exterior al zidurilor crenelate în coadă de rândunică, specifice arhitecturii familiei Scaligero.

La capătul podului, se trece pe sub turnul sudic de apărare și se intră în complexul fortăreței scaligere ***Castelvecchio***. Contemporană cu podul

(1354-1356), fortăreața militară a lui *Cangrande II della Scala* e formată din două părți, separate de pasajul care continuă podul. Între 1801-1806 francezii au adăugat aripile de nord și de est (unde este azi Galeria), pentru cazarmă. Din 1924 încetează folosirea în scop militar, și devine sediul colecțiilor de artă veroneză. Bombardat de Aliați în ianuarie 1945, castelul a fost renovat între 1959-1973 de arhitectul Carlo Scarpa, și adăpostește azi un muzeu cu 30 săli pictură, sculpturi, statui, arme vechi, ceramică, miniaturi.

Foto 34.58 **Verona**
Turnul de apărare (*mastio*) sudic, prin care se trece de pe Podul Scaligero în Castelvecchio.

Foto 34.59 **Verona**
Vedere a turnului de apărare sudic din rondul gărzilor de pe zidul vestic al muzeului Castelvecchio

Foto 34.60
Verona
Ponte Scaligere, văzut din muzeul *Castelvecchio*.

Dar intrarea în muzeu este permisă doar din oraș, din *Corso Castelvecchio / Cavour*.

De aceea, trebuiue să ieșim de pe pod în oraș, o facem pe un drum pietruit care continuă carosabilul podului, mărginit pe ambele părți de zidurile înalte ale fortăreței Castelvecchio.

Foto 34.61
Verona
Pasajul pietonal care face legătura dintre *Ponte Scaligero* și *Corso Castelvecchio* din oraș (în față)

Ieșind pe Corso, avem intrarea în muzeu câțiva metri mai spre est.

Foto 34.62
Verona
Museo di Castelvecchio: zidul sudic de apărare cu intrarea în curtea castelului (care se face pe un pod mobil).

Curtea este aproximativ dreptunghiulară, mărginită la nord și est de construcții (cazărmile francezilor din 1801-1806), la vest și sud de ziduri de apărare.

Foto 34.63
Verona
Museo di Castelvecchio: turnul sudic de apărare al podului Scaligero (pe sub care trece pasajul spre oraș) și o parte din corpul nordic.

Pe lângă vizitarea muzeului propriu-zis, este permis accesul pe traseul rondului gărzilor de pe zidurile fortificate ale castelului.

Foto 34.64
Verona
Museo di Castelvecchio: corpul și turnul de apărare nordic, văzute de pe drumul de strajă care merge de-a lungul pasajului ce leagă podul de oraș (în vest).

Foto 34.65
Verona
Museo di Castelvecchio: o parte din corpul estic și zidul sudic de apărare (spre oraș), văzute de pe drumul de strajă care merge de-a lungul pasajului ce leagă podul de oraș (în vest).

Am vizitat muzeul, am terminat plimbarea pe metereze, ne-am putea întoarce la Piazza Brà, de unde am plecat dimineață, la doar 500 metri spre est.

Foto 34.66
Verona
Turnul nordic de apărare și zidul corpului nordic din *Museo di Castelvecchio* (dreapta) și râul Adige cu *Ponte della Vittoria* și cele două campanile-reper (Domul pe mijloc și Anastasia în dreapta).

Foto 34.67
Verona
Arco dei Gavi: construit în sec. I pentru familia Gavi. Demontat de francezi în 1805, a fost reasamblat în 1932.

În schimb, o luăm spre nord-vest, pe *Corso Cavour*, și imediat intrăm în *Piazzetta Castelvecchio*, cu un arc de marmură roman, *Arco dei Gavi*. Este și un loc bun de observație a podului Scaligero.

Din *Corso Cavour* la nr. 28 zărim dincolo de un portal gotic, într-o curte spre stânga, *Basilica di San Lorenzo*, construită în sec. XII, cu campanila din sec. XV.

Foto 34.68
Verona
Basilica di San Lorenzo: fațada (alternând cărămizi cu pietre) cu cele două turnuri masive în stil Normand.

Imediat după sfârșitul *Corso Cavour*, trecem prin *Porta Borsari*, poartă romană din sec. I î.Chr. (din aceeași perioadă cu zidul roman și Porta Leoni), care servea drept loc principal de intrare în oraș.

Foto 34.69
Verona
Porta Borsari: fațada *ad agro* (spre exteriorul orașului), singura care a supraviețuit timpului, restaurată în anii 1970-1980.

Foto 34.70
Verona
Porta Borsari: fațada spre oraș, care și-a pierdut toate elementele decorative.

De la *Porta Borsari* facem la dreapta pe *Via Adua* și ajungem în *Piazzetta Sant'Eufemia*, cu biserica gotică omonimă (*Chiesa di Sant'Eufemia*), construită între 1275-1331. Apoi revenim și continuăm pe *Corso Porta Borsai* până la capătul circuitului nostru, în *Piazza delle Erbe*. Mai avem însă un monument important în afara traseului: ***Basilica San Zeno Maggiore***, aflată la 1 kilometru vest de Castelvecchio. Biserica a fost construită pentru mormântul episcopului „maur” Zenon de Verona, originar din Mauritania, mort cândva între 372-380; refăcută în anul 806, dar degradată de invaziile ungurilor din 899-933 a trebuit reconstruită în 967. Între 1138-1389 a luat înfățișarea actuală, pe plan bazilical, în stil lombard. Este renumită prin porțile din bronz (sec. XI-XII), basoreliefurile ale meșterilor Nicolo și Guglielmo (sec. XII, de ambele părți ale portalului), altarul cu tripticul de Mantegna (1459) sau statuia policromă a sfântului Zenon râzând.

Foto 34.71 **Verona**
Basilica San Zeno: fațada cu fereastra rozetă (sau „Roata Norocului”) a lui Brioloto de Balneo, iar dedesubt pridvorul (*prothyrum*) lui Nicolo cu o scenă din 1138 care atestă nașterea Veronei medievale.

Foto 34.72 **Verona**
Basilica San Zeno: portalul de bronz, format din 73 plăci diferite, prinse pe o ușă din lemn de zadă de 3,95 x 4,81 metri, datând probabil din 1138.

Foto 34.73
Verona
Basilica San Zeno: turnul abațial, fațada și campanila (dreapta), văzute din piață, cu fereastra rozetă și pridvorul iar simetric basoreliefurile din sec. XI (vezi mai jos, cel din stânga) :

Foto 34.74
Verona
Abbazia di San Zeno: claustrul mănăstirii, remaniat în această formă între 1293-1313. Turnul abațial este rămășiță din primele construcții din sec. IX

Foto 34.75
Verona
Abbazia di San Zeno: claustrul abației, cu edicula proeminentă, unde se afla cândva fântâna.

35. Mini-jurnal: Liechtenstein

(Vaduz)

Nu știu de ce mi-am format anterior o imagine misterioasă despre capitala mini-statului Liechtenstein (probabil silueta castelului profilată pe fundalul muntos era de vină), dar când am ajuns în fine în **Vaduz** (16 septembrie 2011) am fost suficient de dezamăgit. Am găsit un oraș de o modernitate minimalistă, forate curat și aranjat, de-a dreptul aseptic și puțin plicticos, dar așezat într-un minunat cadru natural.

Foto 35.01 **Vaduz**.
Catedrala neo-gotică St. Florin, construită între 1869-1874 pe fundații medievale.

Centrul, *Städtle*, este pietonal, și oferă o catedrală destul de nouă și doar vreo trei muzee pe lângă puzeria de clădiri moderne de birouri, firme, magazine și instituții financiare (sunt doar 6.000 locuitori în capitală):
Kunstmuseum (artă modernă),
Muzeul național (*Landesmuseum*) instalat într-o clădire medievală (Verweserhaus, sec.XII-XIV), cu exponate arheologice și culturale și, evident, *Muzeul Poștal* (*Postmuseum*) .

Foto 35.02 **Vaduz**.
Castelul princiar văzut din centrul orașului.

Principala atracție vizuală este castelul din coasta muntelui care domină orașul, în care locuiește familia princiară (fiind din acest motiv nevizitabil).

Foto 35.03 **Vaduz**.
Casa roșie, *Das Rote Haus*, locuință privată nevizitabilă, construită în 1338, colorată în roșu închis de la mijlocul sec. XIX. Extinsă de pictorul Rheinberger între 1902-1905.

O jumătate de oră a fost suficient pentru explorarea orașului, plecăm prin cartierul Mitteldorf, urcând pe strada *Hintergass*, la capătul căreia vedem silueta aparte a *Casei Roșii*, cu origini în Evul Mediu.

Foto 35.04
Vaduz.
Castelul princiar văzut dinspre nord-vest, din dreptul *Casei Roșii*, cu panorama munților în spate

De aici avem și alte unghiuri de vedere asupra castelului, dar cel mai bine e să urcăm și să ne apropiem pe *Fürst-Franz-Josef-Strasse* până la o parcare gratuită din spatele castelului, unde oprim fără să ne întrebe cineva ceva.

Foto 35.05
Vaduz.
Castelul princiar văzut dinspre nord, de pe *Fürst-Franz-Josef-Strasse*.

Foto 35.06
Vaduz.
Castelul princiar văzut dinspre est, de pe *Berg-Strasse*.

36. Mini-jurnal: Andorra

(Andorra la Vella)

Să completăm încă o fişă pentru un stat miniatură; am trecut prin Andorra (cu o noapte cazare), venind din Franța în drum spre Barcelona. Am vizita doar capitala, **Andorra la Vella** (1 octombrie 2012), un oraş al finanțelor şi scutirilor de taxe, cu o arhitectură modernă în sticlă şi metal, care alternează pe alocuri cu construcțiile tradiționale exclusiv din piatră. Totul curat şi perfect, nu există niciun metru de zid, asfalt sau marcaje care să nu pară noi; bogăția este evidentă.

Foto 36.01 **Andorra la Vella**.
Statuia de oțel a lui Joan Bautista Benlloch i Vivó (1864-1926), co-principe al Andorrei și arhiepiscop de Burgos, autor al textului imnului național, creație a catalanului Joan Simón.

Organizarea Andorrei este aparte, fiind supusă unei conduceri colective franco-spaniole, sub forma unui ***co-principat*** parlamentar (co-prinţii de azi fiind *episcopul spaniol de Urgell* şi *Preşedintele francez*).

Foto 36.02 **Soldeu**.
Complexul de sporturi de iarnă *Sport Hotel Hermitage*, văzut de pe CG-2.

Intrăm în Andorra pe CG-2, pe la *Bordes de Envalira*, şi trecem prin mai multe staţiuni de iarnă, într-un peisaj montan moderat. Ajungem în capitală, parcăm la *Illa Carlemany*, iar de acolo ieşim imediat pe principala şi luxoasa arteră comercială, *Avinguda Meritxell*.

Foto 36.03
Andorra la Vella.
Plaça de la Rotonda, cu podurile peste *La Valira* (se vede *Pont de Paris*) și opera din bronz a lui Salvador Dali, *La Noblesse du temps*.

Trecem prin Piața Rotondei cu statuia de bronz a lui Salvator Dali, continuăm pe luxosul bulevard Meritxell.

Foto 36.04
Andorra la Vella
Bulevardul Meritxell văzut spre est, din interesecția cu *Carrer les Canals*.

Meritxell se continuă cu Piața *Princep Benlloch*, unde oprim în fața bisericii *Sant Esteve de Andorra* (sec. XI-XII).

Foto 36.05
Andorra la Vella
Biserica *Sant Esteve* văzută din *Plaça Príncep Benlloch*, cu statuia co-principelui în față (vezi foto 36.01)

Din piață pornim pe străduța *Carrer de la Vall* care ne duce în principala piață istorică a orașului, mărginită la nord de *Casa de la Vall* (sec. XVI), care a servit drept sediu al Consiliului General (Parlamentul) între anii 1702-2011 (ulterior Parlamentul a fost mutat într-un nou sediu în aceeași piață).

Foto 36.06
Andorra la Vella.
Casa de la Vall, văzută din piață. De-asupra porții este blazonul primilor proprietari, familia Busquets, datat 1580.

Foto 36.07
Andorra la Vella. *Casa de la Vall*, văzută din grădinile din spate (din nord)

Ne întoarcem spre nord, pe străduțele vechi înguste, prin *Placeta Monjó*, *Plaça de la Consòrcia* până în piața Benlloch, de unde revenim la parcare.

Foto 36.08
Andorra la Vella. Piațeta *Monjó*: cum arată o fântână monument istoric într-un oraș cizelat până la detaliu.

Foto 36.09
Arinsal. Clădiri tipice din piatră în stațiunea montană.

Am fost cazați în stațiunea **Arinsal**, la 10 kilometri nord de capitală. Iar a doua zi vom experimenta trecerea din super-aranjata Andorră într-o Spanie rurală părăginită...